

Apstiprināta
ar Rīgas domes __.__.2021.
lēmumu Nr. ____

**Pārskata “Par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz
2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam
ieviešanu par uzraudzības periodu no 2014. līdz 2020.gadam”
gala atskaite**

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Rīga | 2021

Saturs

Izmantotie saīsinājumi	3
Ievads	6
Kopsavilkums	9
Iedzīvotāju skaits Rīgā un apkaimēs	9
Rādītāju novērtējums	12
Rīcības virzienos plānoto investīciju projektu ieviešana	17
Ekspertu viedoklis	22
Rīcības virzienu dinamikas analīze	24
SUS attīstība	25
Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanas novērtējums Rīgas pilsētā	26
Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu virzības novērtējums	29
IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība	29
IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika	31
IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide	33
IM4 Rīga- starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole	36
Rīgas pilsētas rīcības virzienu progresa novērtējums	38
PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība	38
RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam	48
RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide	54
RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm	63
RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas	71
RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe	78
RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma	87

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība	96
RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis	102
RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība	112
PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija	117
RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana	131
RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana	140
RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana.....	146
RV15 Laba vides kvalitāte	152
PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte.....	160
RV17 Augoša daudzprofilu osta	167
RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums.....	173
RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība.....	178
Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli.....	189
Pielikumi	194

Izmantotie saīsinājumi

AI	Rīgas Austrumu izpilddirekcija	IAM	ilgtspējīgas attīstības mērķis
ALTUM	akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"	ICCA	Starptautiskā kongresu un konferenču asociācija (<i>angļu val. International Congress and Convention Association</i>)
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija	IKP	iekšzemes kopprodukts
Aptauja	Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem	IM	ilgtermiņa attīstības mērķis
AS	akciju sabiedrība	INTERREG	Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programma, kura uzlabos reģionālās attīstības politiku un programmu ieviešanu, galvenokārt darbības programmās "Investīcijas izaugsme un nodarbinātība" un ETS mērķa programmās, sekmējot pieredzes apmaiņu un politikas apguvi starp reģionālā līmeņa dalībniekiem
ĀTI	ārvalstu tiešās investīcijas	ĪADT	īpaši aizsargājamā dabas teritorija
BA "Turība"	Biznesa augstskola "Turība"	IKT	informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
BIS	Būvniecības informācijas sistēma	IS	informācijas sistēma
BLPN	Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļa	IT	informācijas tehnoloģijas
Būvvalde	Rīgas pilsētas būvvalde	ITI	integrētas teritoriālās investīcijas
BVKB	Būvniecības valsts kontroles birojs	KAC	klientu apkalpošanas centrs
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	KAVIS	Klientu attiecību vadības informācijas sistēma
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija	KF	Kohēzijas fonds
CSP	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde	KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija	KVS	kvalitātes vadības sistēma
DC	dienas centrs	LDC	Lauksaimniecības datu centrs
DP	dabas parks	LED	gaismu izstarojošā diode (<i>angļu val. Light Emitting Diode</i>)
DŪCAP	Drošības uz ūdens un civilās aizsardzības pārvalde	LĢIA	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
EDUS	elektroniskā dokumentu vadības sistēma	LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
EK	Eiropas Komisija	LLPA	Latvijas Lielo pilsētu asociācija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds	LMA	Latvijas Mākslas akadēmija
ES	Eiropas Savienība	LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds	LR	Latvijas Republika
ESKO	energoservisa kompānija	LR AM	Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija
EUR	Eiropas Savienības vienotā valūta	LR EM	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
GMI	garantētais minimālais ienākums	LR FM	Latvijas Republikas Finanšu ministrija
GNSS	globālās navigācijas satelītu sistēmas	LR KM	Latvijas Republikas Kultūras ministrija
GPRS	Vispārējs datu pakešu pārraides pakalpojums (<i>angļu val. General Packet Radio Service</i>)	LR SM	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija
GPS	Globālā pozicionēšanas sistēma (<i>angļu val. Global Positioning System</i>)		
ĢIS	ģeogrāfiskā informācijas sistēma		

LR TM	Latvijas Republikas Tieslietu ministrija	RD FD	Rīgas domes Finanšu departaments
LR VM	Latvijas Republikas Veselības ministrija	RD IKSD	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
LR VARAM	Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	RD ITC	Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centrs
LR ZM	Latvijas Republikas Zemkopības ministrija	RD ĪD	Rīgas domes Īpašuma departaments
LU	Latvijas Universitāte	RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments
LVA	Latviešu valodas aģentūra	RD MVD	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
MICE	Biznesa pasākumu un konferenču sektors (<i>angļu val. Meeting, Incentive travel, Conferences, Exhibitions</i>)	RD PAD	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
MK	Ministru kabinets	RD PIP	Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde
MMTM	multimodāls sabiedriskā transporta mezgls	RD SAN	Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
MPI	Mājokļu pieejamības indekss	RD SD	Rīgas domes Satiksmes departaments
NAP 2020	Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020.gadam	RDVIS	Rīgas domes Vienotā informācijas sistēma
NEET	jaunieši, kas nemācās un nestrādā (<i>angļu val. Not in employment, education or training</i>)	REA	Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas enerģētikas aģentūra"
NĪ	nekustamais īpašums	RIIMC	Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis	RISEBA	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra	RĪGIS	Rīgas ģeogrāfiskās informācijas sistēma
NVD	Nacionālais veselības dienests	RNP	sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks"
NVO	nevalstiskā organizācija	RP BJC	Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>angļu val. Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)	RP SIA	Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Pētījums	Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas pilsētā, 2020	RPA	Rīgas pašvaldības aģentūra
PI	Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija	RPP	Rīgas pašvaldības policija
PII	pirmsskolas izglītības iestāde	RPP VNC	Rīgas pašvaldības policijas Videonovērošanas centrs
PIL	Publisko iepirkumu likums	RPR	Rīgas plānošanas reģions
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	RSAC	Rīgas sociālās aprūpes centrs
Programma	Rīgas attīstības programma 2014.-2020.gadam	RSD	Rīgas Sociālais dienests
PRV	prioritārais rīcības virziens	RTAB	nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"
PVN	pievienotās vērtības nodoklis	RTG	rentģenogrāfija
PVO	Pasaules Veselības organizācija	RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
RBP	Rīgas brīvostas pārvalde	RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
RCB	Rīgas Centrālā bibliotēka	RV	rīcības virziens
RD	Rīgas dome	RVC	Rīgas vēsturiskais centrs
RD APC	Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrs	SAC	ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas
RD ĀP	Rīgas domes Ārlietu pārvalde	SAM	specifiskais atbalsta mērķis
		SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
		SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
		Stratēģija	Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
		SUS	Stratēģijas uzraudzības sistēma
		TEN-T	Eiropas transporta tīkls

TEP	tehniski ekonomiskais pamatojums
TIC	tūrisma informācijas centrs
TmP	tematiskais plānojums
UDV	universālā darba vieta
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (<i>angļu val. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
URBACT	starpreģionu sadarbības programma
USG	ultrasonogrāfija
ŪPS	ūdens patēriņa skaitītājs
VAS	valsts akciju sabiedrība
VI	Veselības inspekcija

VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
LR VK	Latvijas Republikas Valsts kontrole
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSIA	valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VT	vietējais ģeodēziskais tīkls
VVZD	Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata
ZG	Zemesgrāmata
ZI	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
ZGT	zemās grīdas tramvajs

Ievads

Kopš 2008.gada RD Pilsētas attīstības departaments ik gadu sagatavoto pārskatu par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas ieviešanu. Tā mērķis ir izvērtēt Stratēģijas un Programmas īstenošanu un sasniegtos rezultātus. Uzraudzības pārskatu sagatavošanas nepieciešamību nosaka normatīvie akti¹, taču tai pat laikā jāatzīmē, ka pārskata informatīvais raksturs un vienkāršības princips ļauj jebkuram interesentam iepazīties ar paveikto Rīgā pārskata periodā. Pārskatā iekļautā informācija sniedz iespēju:

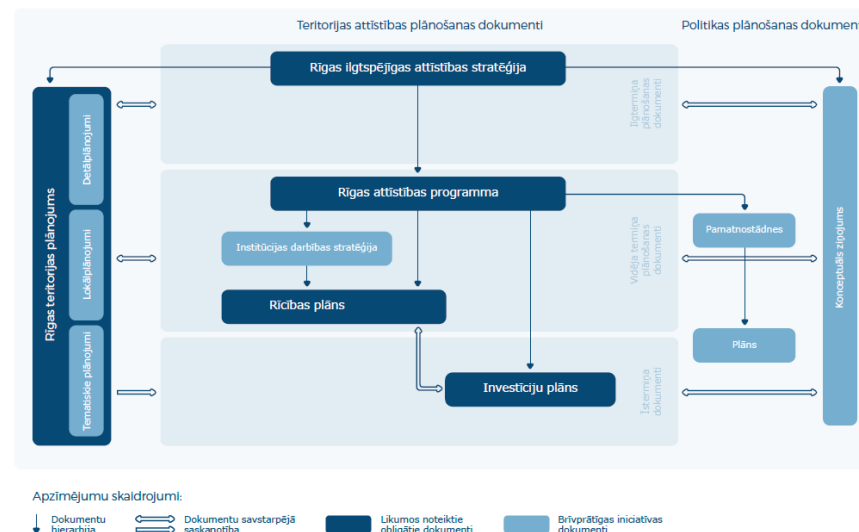
- **novērtēt**, vai Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas ieviešana norit kā plānots;
- **parādīt** pašvaldības darbības progresu un sasniegumus;
- **identificēt** jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar pašvaldības attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu šo problēmu risināšanai vai iespēju realizēšanai;
- **sekmēt** pašvaldības struktūrvienību, valsts institūciju un sabiedrības koordinētu sadarbību pašvaldības attīstības jautājumos.

Pārskats par uzraudzības periodu no 2014. līdz 2020.gadam ir noslēdzošais izstrādātais pārskats, kas sagatavots par iepriekšējā plānošanas perioda teritorijas attīstības plānošanas dokumenta - Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam un Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam īstenošanu. Attīstības programmas daļas ir arī Rīcības plāns un Investīciju plāns, kuros iekļautas aktivitātes un projekti, kas ir paredzētās darbības Programmas stratēģiskajā daļā noteikto uzdevumu izpildei. Rīgas pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu hierarhija un savstarpējā saskaņotība redzama 1.attēlā.

¹ MK noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem"

1.attēls

RĪGAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU HIERARHIJA UN SAVSTARPĒJĀ SASKAŅOTĪBA

Avots: RD PAD

Stratēģijas pamatā ir līdzsvarota sociālo jeb sabiedrības, ekonomikas un pilsētvides aspektu mijiedarbība. Pašvaldība pauž savas ieceres attiecībā uz katru no trim pilsētas attīstības balstiem, kā arī norāda uz vēlmi attīstīt pilsētu starptautiskā mērogā, izvirzot četrus ilgtermiņa attīstības mērķus:

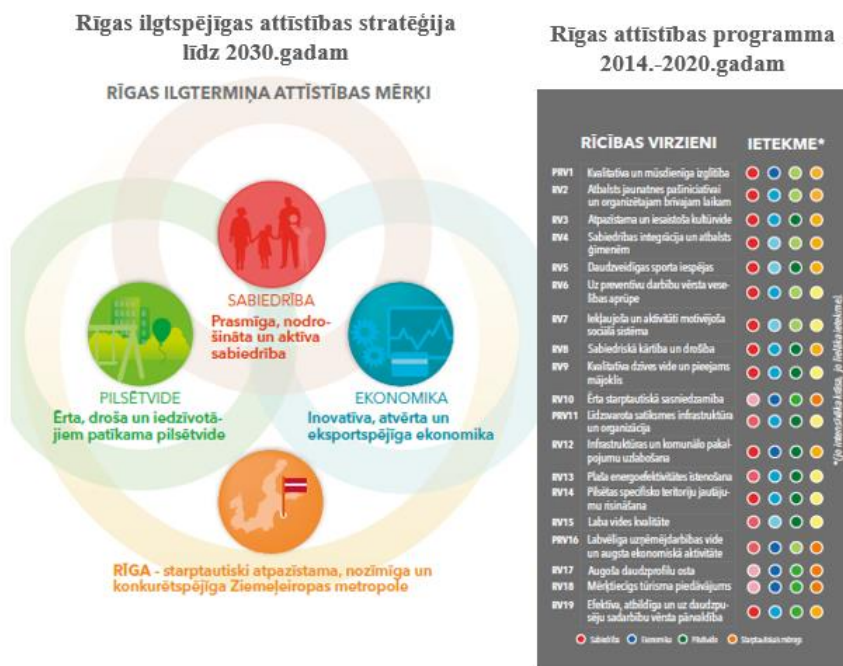
- IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība
- IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika
- IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide

- IM4 Rīga – starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole

Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu sasniegšanai noteikti 19 rīcības virzieni, kas skar visas pašvaldības pārziņā esošās jomas un nozares. Rīcības virzienu detalizētāks izklāsts – tajos noteiktie uzdevumi, plānotie pasākumi (Rīcības plāns un Investīciju plāns) – ietverts Programmā.

2.attēls

Rīcības virzienu un ilgtermiņa attīstības mērķu sasaiste

Avots: RD PAD

Pārskata gatavošanas koordinēšanu un īstenošanu nodrošina RD PAD. Izstrādājot pārskatu, tiek izmantoti dažādi datu ieguves avoti un analīzes metodes:

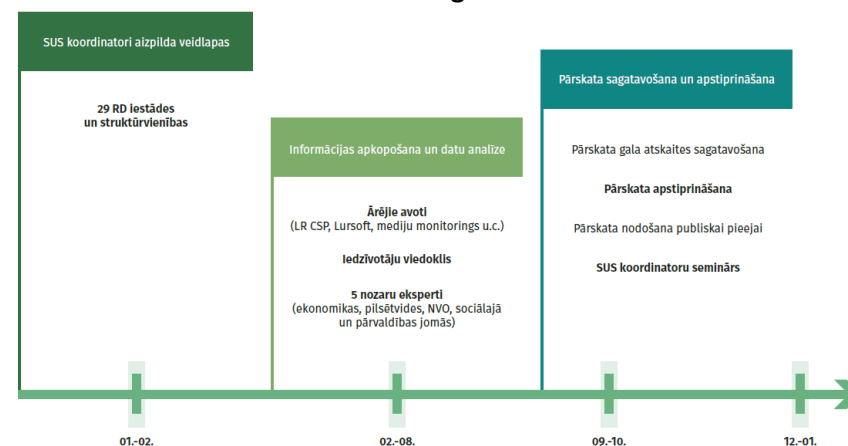
- informācija no 29 RD iestādēm un struktūrvienībām, kurās ir nozīmēti atbildīgie koordinatori, kas aizpilda informācijas pieprasījuma veidlapas;

- iedzīvotāju aptauja par apmierinātību ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā, kas tiek veikta regulāri - vismaz reizi divos gados atbilstoši Rīgas IM un RV sasniedzamajiem rādītājiem, aptaujājot vairāk kā 2 000 respondentu Rīgas apkaimēs;
- pētījums “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs”, kura ietvaros divas reizes uzraudzības periodā - 2016. un 2020.gadā tika veikts 23 pakalpojumu novērtējums atbilstoši noteiktiem kritērijiem visās Rīgas apkaimēs;
- 5 nozaru (ekonomikas joma, sociālā joma, pilsētvides jomā, pārvaldības jomā un NVO jomā) ekspertu vērtējums par RV izpildi, padarot novērtēšanas procesu objektīvāku ar ārējo vērtējumu;
- dažādi ārējie avoti – CSP, Lursoft, CSDD u.c., novērtējot rādītāju izmaiņu progresu;
- mediju monitorings, apzinot būtiskākās izmaiņās pilsētvidē.

Pārskata sagatavošanas laika grafiks un galvenie datu informācijas avoti shematiski atspoguļoti 3.attēlā.

3.attēls

Pārskata sagatavošana

Avots: RD PAD

Pārskata struktūra

Pārskats sastāv no kopsavilkuma par Stratēģijas un Programmas ieviešanu pārskata periodā, ANO ilgtermiņa attīstības mērķu īstenošanas novērtējuma Rīgas pilsētā, virzības uz Stratēģijā izvirzīto IM sasniegšanu un RV ieviešanas progresu novērtējumu. Pārskata apjomīgākā nodaļa – RV apraksti ir veidoti pēc vienotas struktūras, kurā katrs RV tiek raksturots, iekļaujot sekojošu informāciju:

- **RV uzdevumu izpildi**, kas balstās uz nozīmīgākajiem projektiem, pasākumiem pārskata periodā, ko īstenojušas Rīgas pašvaldības iestādes. Minētās aktivitātes papildinātas ar darbības rādītājiem un fotogrāfijām, ko iesūtījušas atbildīgās iestādes;
- **Plānoto investīciju projektu ieviešanu**, novērtējot projektu ieviešanas efektivitāti pēc kritērija, vai plānotais projekts tiek ieviests plānotajā termiņā;
- **Budžetu**, kurā sniegta analīze par Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem kategorijā, kas saistīta ar RV izpildi. Vienlaikus jāatzīmē, ka uzraudzības periodā netika izveidota pašvaldības budžeta sasaiste ar Programmu, līdz ar to šai sadaļai ir informatīvs raksturs, kas parāda izdevumu pieaugumu vai samazinājumu pārskata periodā noteiktās jomās, kas daļēji raksturo arī finansiālā ieguldījuma analīzi RV;
- **Rezultatīvo rādītāju novērtējumu**, kas balstās uz rādītāju tendences novērtējumu attiecībā uz sākuma un sasniegamo vērtību, ka arī apzinot Covid-19 ietekmi uz rādītājiem. Sadaļā tiek sniegta arī rādītāju analīze par galvenajām tendencēm uzraudzības periodā, kā arī uzskatāmībai rādītāju izmaiņu tendence parādīta procentuāli un grafikos. Rādītāji ietver gan kvantitatīvos (statistikas dati), gan kvalitatīvos (iedzīvotāju aptauja, pētījums) rādītājus;

- **Telpisko monitoringu**, kas raksturo noteiktu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību Rīgas apkaimēs telpiski – kartēs, kas izriet no pētījuma “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs” rezultātiem;
- **Kopsavilkumu**, kas ietver apkopojumu – secinājumus un priekšlikumus par RV izpildi, norādot uz aktuālajiem risināmajiem jautājumiem pilsētā;
- **Nozares eksperta viedokli**, kuru sniedz attiecīgās nozares eksperts par RV paveikto, kā arī sniedz priekšlikumus konkrētām veicamām darbībām, lai uzlabotu pilsētas virzību uz RV izvirzīto mērķu sasniegšanu. Ekspertu novērtējums tiek ņemts vērā arī kopējā vērtējumā par RV virzību, vai tā bijusi sekmīga vai nepietiekoša.

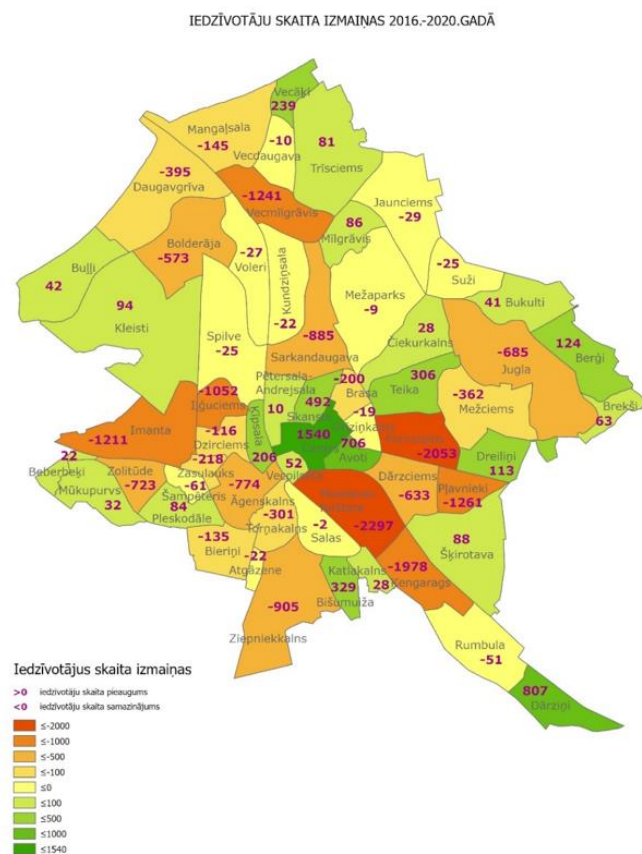
Pārskata pielikumos iekļauta Programmas Rīcības plāna izpilde 2019. un 2020.gadā (skat. 1.pielikumu) un Programmas Investīciju plāna izpilde 2019. un 2020.gadā (skat. 2.pielikumu). Ar visa uzraudzības perioda detalizētu informāciju par pasākumu un projektu ietvaros veiktajām darbībām Rīcības un Investīciju plānos var iepazīties tīmekļa vietnē sus.lv sadaļā Stratēģija, kur vienkopus atrodas visi uzraudzības pārskati par Stratēģijas un Programmas ieviešanu, t.sk. Rīcības un Investīciju plānu izpilde.

Bez minētā, tīmekļa vietnē sus.lv ir atrodama daudz plašāka informācija kā šajā pārskatā. Vietne darbojas kopš 2009.gadā un satur sekojošas sadaļas:

- **Stratēģija** – satur informāciju par spēkā esošajiem un iepriekšējo plānošanas periodu attīstības plānošanas dokumentiem – Stratēģiju un Programmu un pārskatus par to ieviešanu;
- **Pētījumi** – apkopoti Rīgas domes iestāžu un struktūrvienību veiktie pētījumi;
- **Statistika** – pieejami dažādi dati un grafiki nozaru griezumā par Rīgu;
- **Apkaimes** – pieejama informācija, dati, kartes (iedzīvotāju aptaujas, pakalpojumu pieejamības vērtējums) Rīgā apkaimju griezumā;
- **Reģistrs** – satur informāciju par nozaru politikas plānošanas dokumentiem Rīgas pašvaldībā.

Kopumā lielākais iedzīvotāju skaits ir lielmēroga dzīvojamajos rajonos un Centra apkaimē. Rīgas apkaimju lielumu iedzīvotāju skaita ziņā var raksturot arī salīdzinājumā ar Latvijas Lielāko valstspilsētu iedzīvotāju skaitu. Saskaņā ar CSP datiem, piemēram, apdzīvotākā Rīgas apkaime – Purvciems būtu 4.lielākā Latvijas pilsēta aiz Daugavpils, Liepājas un Jelgavas (6.attēls). Apdzīvoto vietu top 20 pēc iedzīvotāju skaita vairāk kā pusi, t.i. 12 ieņemtu Rīgas apkaimes.

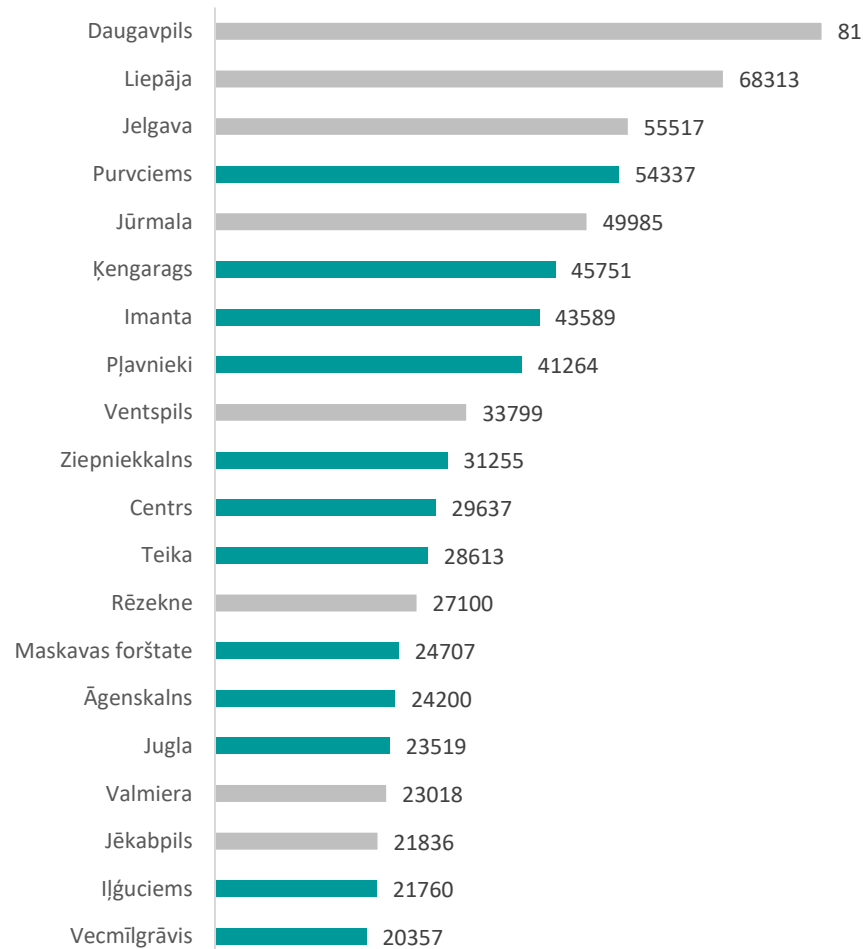
5.attēls

Avots: CSP

6.attēls

Iedzīvotāju skaita salīdzinājums Latvijas lielākajās pilsētās un Rīgas apkaimēs 2020.gadā

Avots: CSP

7.attēls

IEDZĪVOTĀJU VIDĒJAIS VECUMS APKAIMĒS 2020.GADĀ

43 Vidējais vecums 2020.gadā

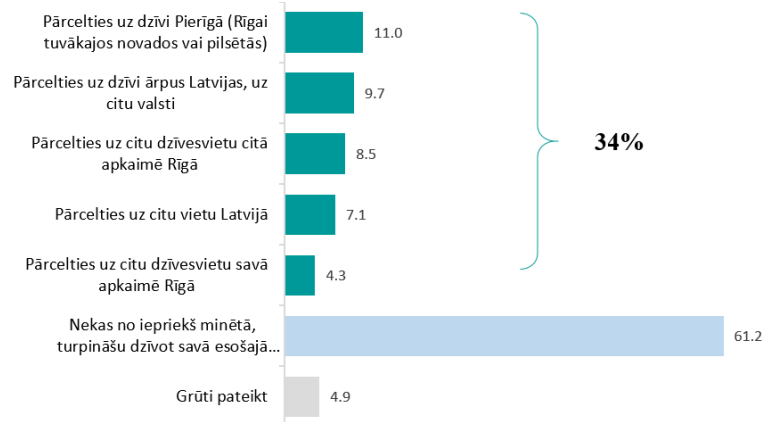
Vidējā vecuma izmaiņu tendence 2016.-2020.g.

— samazinās
— nemainās
— pieaug

Avots: CSP

8.attēls

Iespēja pārcelties uz citu dzīvesvietu tuvāko 5 gadu laikā

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Avots: Aptauja

9.attēls

Iemesli, kuru dēļ varētu pārcelties prom no Rīgas

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%

Avots: Aptauja

Rādītāju novērtējums

Pārskatā 19 RV ietvaros kopumā tiek analizēts 191 rādītājs, kuru tendence pret sākuma vērtību ir:

↑ 95 rādītājiem pozitīva

↓ 72 rādītājiem negatīva

⇒ 24 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

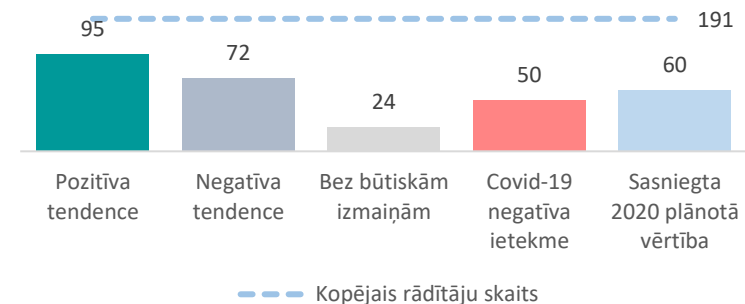
Covid-19 negatīva ietekme uz 50 rādītājiem

60 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

Rādītāju attīstības tendenci un to sasniegtās vērtības 2020.gadā būtiski ietekmēja COVID-19 pandēmija, negatīvi ietekmējot 26% jeb 50 rādītājus. Liela daļa rādītāju, kas 2019.gadā sekmīgi virzījās noteikto mērķu sasniegšanā, pildot to noteiktās prognozes, 2020.gadā pandēmijas un ar to saistīto ierobežojumu rezultātā kritās. Visvairāk ietekmētas tādas nozares kā pasažieru pārvadājumi, tūrisma, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi, sporta, mākslas un dažādas kultūras jomas, kā arī citas nozares, kas saistītas ar iedzīvotāju pulcēšanos un pārvietošanos, līdz ar to būtiski tika ietekmēti rādītāji no sekojošiem RV: PRV1, RV2, RV3, RV5, RV10, RV17 un RV18. Vienlaikus jāatzīmē, ka Covid-19 ietekme uz RV15 gaisa kvalitāti raksturojošiem rādītājiem bija pozitīva.

10.attēls

Rādītāju izmaiņu progress

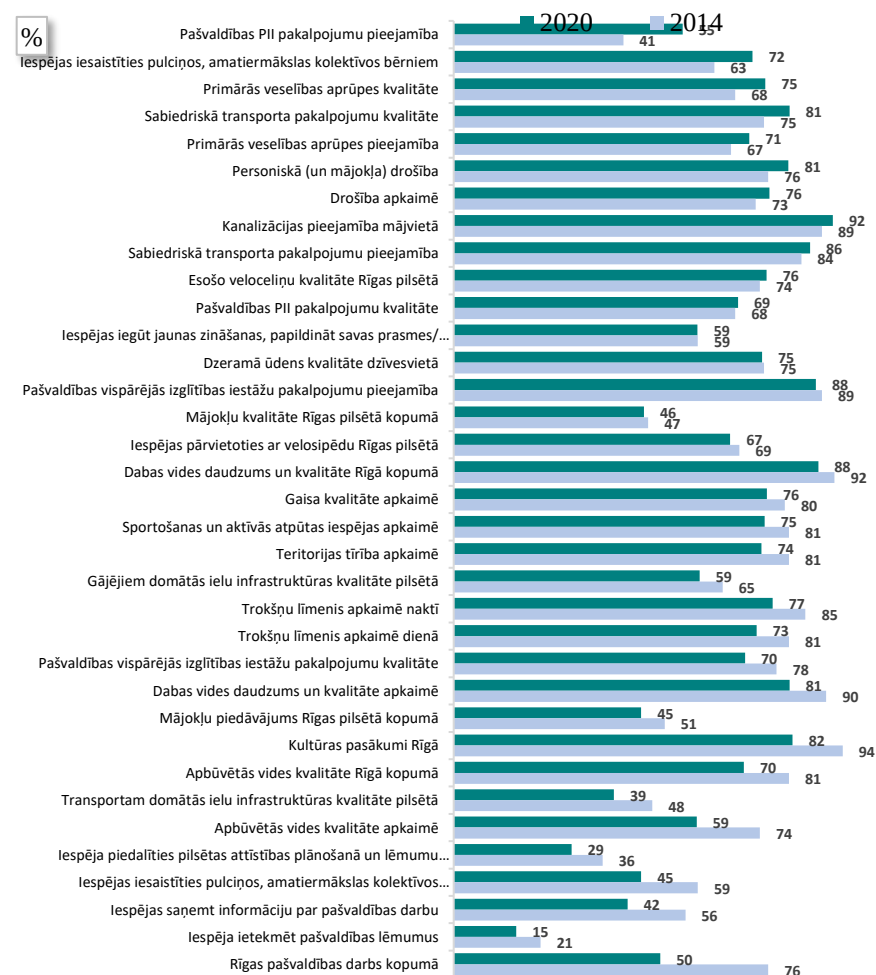
Avots: RD PAD

No 191 rādītāja, par 36 rādītājiem savu vērtējumu sniedza Rīgas iedzīvotāji. No šiem rādītājiem sasniegtas vai pārsniegtas plānotās vērtības ir 9 rādītājos, piemēram, vērtējums par vispārējās izglītības iestāžu (skolu) pakalpojumu pieejamību; par sportošanas un aktīvas atpūtas iespējām; par esošo veloceļu kvalitāti u.c. Savukārt ievērojami zemākas vērtības nekā plānots, ir šādos rādītājos: iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu, iedzīvotāju vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t.sk. plāniem, lēmumiem utt.), vērtējums par apbūvētās vides kvalitāti savā apkaimē, vērtējums par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti, vērtējums par pašvaldības PII pakalpojumu pieejamību u.c.

Analizējot rādītāju izmaiņas, visvairāk pārskata perioda laikā pieaudzis iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības PII pakalpojumu pieejamību (+35%), par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos bērniem (+15%), primārās veselības aprūpes kvalitāti (+11%) un sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti (+8%). Savukārt kritiskāk kā pārskata perioda sākumā vērtēts Rīgas pašvaldības darbs kopumā (-34%), iespējas ietekmēt pašvaldības lēmumus (-28%), iespējas saņemt informāciju par pašvaldības darbu (-25%) un iespējas iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos pieaugušajiem (-23%). (skat. 11.attēlu)

Papildus tika arī apzināts, cik lielā mērā Rīgas iedzīvotāji ir iesaistījušies savas dzīvesvietas – savas apkaimes dzīvē. Lai to novērtētu, respondentiem tika lūgts atzīmēt, kādas no ikdienas aktivitātēm viņi veic savas apkaimes ietvaros. Visbiežāk aptaujātie atzīmēja, ka savā apkaimē iepērkas (89%), apmeklē ģimenes ārstu (60%), sporto, aktīvi pavada brīvo laiku (staigā, skrien, brauc ar velosipēdu u.tml.) (58,7%), pavada brīvo laiku, atvaļinājumu (41,1%). Savukārt ārpus savas apkaimes iedzīvotāji visbiežāk apmeklē kultūras pasākumus un izklaides pasākumus (72,8%), iepērkas (35,3%), kā arī strādā algotu darbu (51,2%). Jāatzīmē, ka pārskata periodā ievērojami pieaudzis to iedzīvotāju īpatsvars, kas savā apkaimē sporto, aktīvi pavada brīvo laiku – par 24,4%, savukārt būtiski krities to iedzīvotāju īpatsvars, kas veic ikdienas pirkumus ārpus savas apkaimes – par 38% (12.attēls).

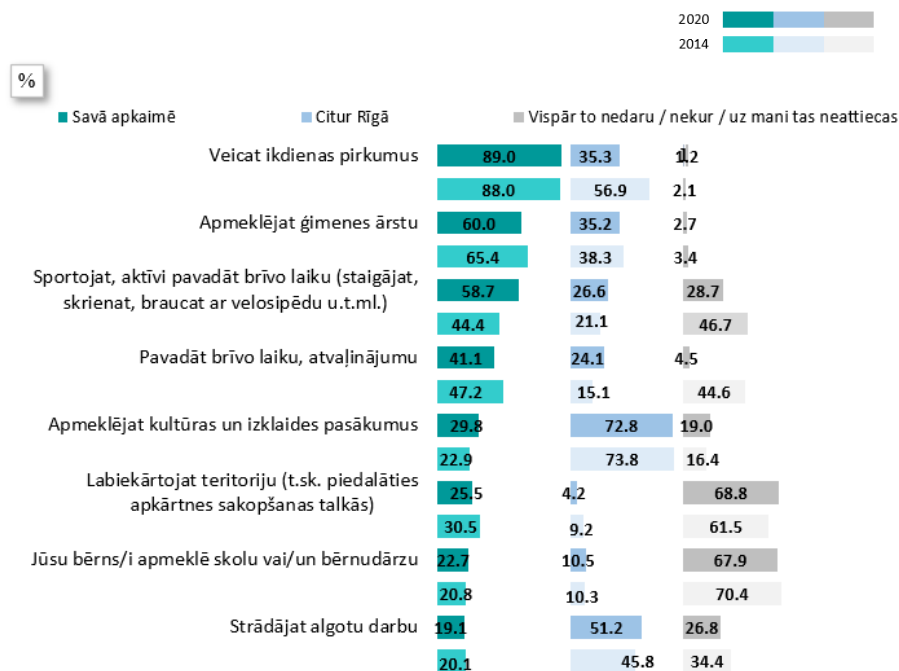
Rīgas iedzīvotāju aptaujas rādītāji 2014. un 2020.g. (pozitīvo atbilžu īpatsvars, %)*

2014. gadā izmantotā metode - tiešās intervijas dzīvesvietās, 2020.gadā izmantotā metode - telefonintervijas kopā ar tiešajām intervijām dzīvesvietās.

Avots: Aptauja

12.attēls

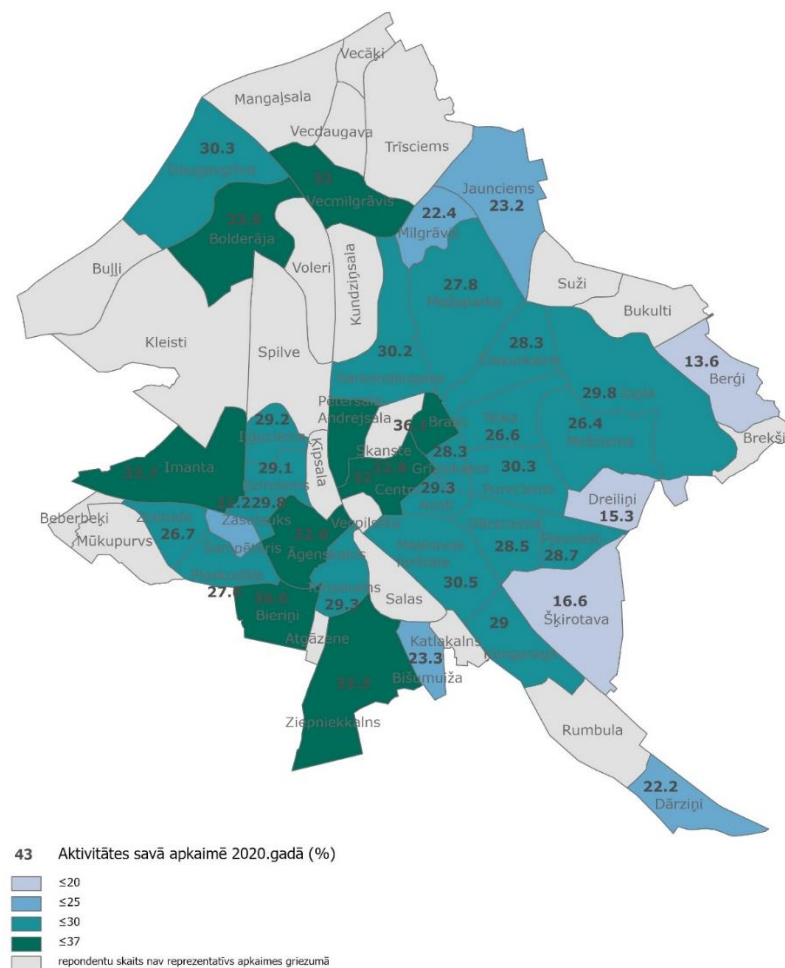

Avots: Aptauja

Visvairāk ikdienas aktivitāšu savā apkaimē veic Bierīņu, Brasas, Bolderājas un Āgenskalņa iedzīvotāji, vismazāk – Dreiliņu un Šķīrotavas iedzīvotāji. (13.attēls). Kopumā vērojams vienmērīgs nodrošinājums ar aktivitātēm savā apkaimē, kas vērtējams pozitīvi, jo veicina gan apkaimes piederības izjūtu, gan samazina ikdienas mobilitāti pilsētā. Jāatzīmē, ka nepietiekama respondentu skaita dēļ nevar objektīvi novērtēt ikdienas aktivitāšu skaitu tādās pilsētas kodola apkaimēs, kā Vecpilsēta, Skanste un Ķīpsala. Paredzams, ka palielinoties iedzīvotāju skaitam ikdienas aktivitāšu skaits visstraujāk augs Skanstes apkaimē.

13.attēls

IEDZĪVOTĀJU VEIKTĀS AKTIVITĀTES SAVĀ APKAIMĒ PROCENTOS NO RĪGĀ VEIKTAJĀM 2020.GADĀ

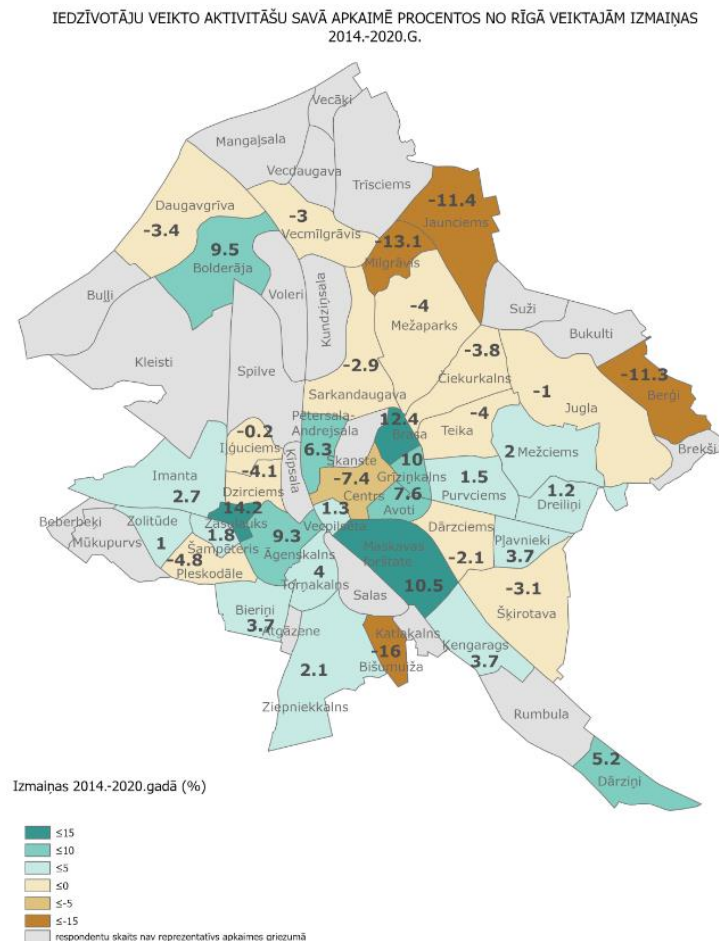

Avots: Aptauja

Analizējot ikdienas aktivitāšu skaitu savā apkaimē laika posmā no 2014. līdz 2020.gadam, pilsētā kopumā (14.attēls) lielākais pieaugums vērojams Zasulaukā, Brasā un Maskavas forstatē, savukārt lielākie samazinājumi

Tālākas no pilsētas centra apkaimes Bišumuiža, Mīlgrāvis, Jaunciems un Bergi. Ievērojams samazinājums (7,4 %) ir arī Centra apkaimē. Iespējams, to var skaidrot ar aktivitāšu pieaugumu pieguļošajās apkaimēs – Avoti, Grīziņkalns, Brasa un citās.

14.attēls

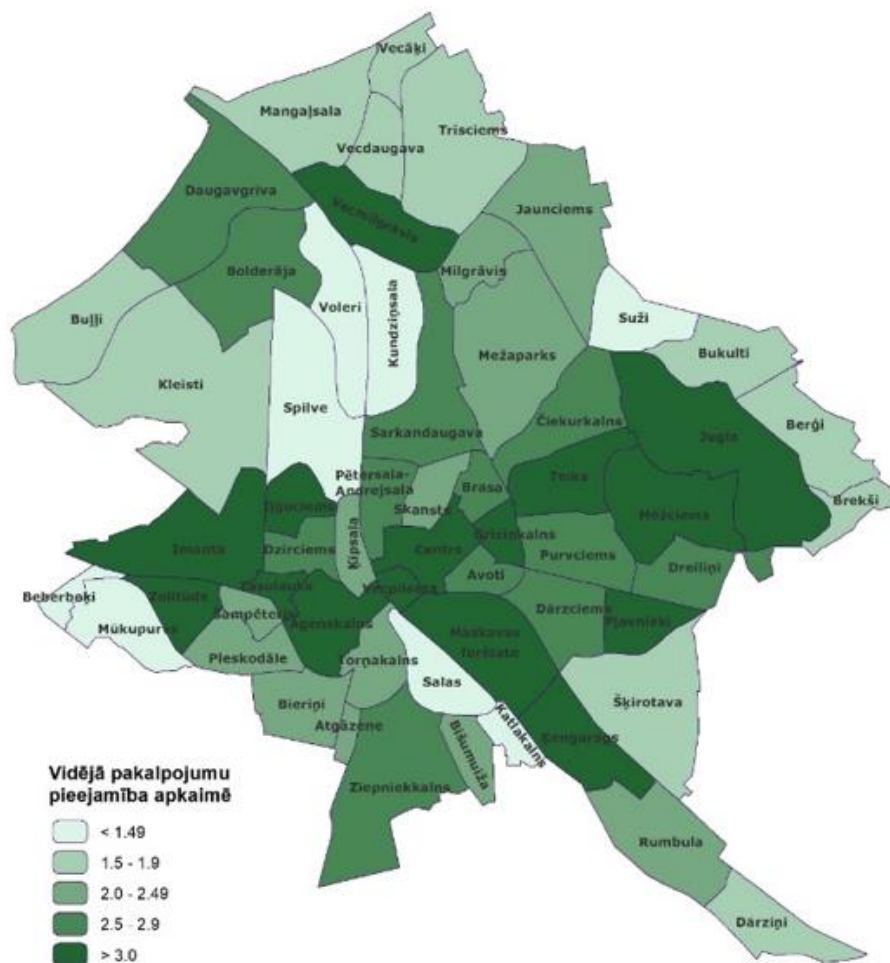
Avots: Aptauja

Pakalpojumu kvalitāti un pieejamību raksturo arī 26 rādītāji, kas izriet no pētījuma “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs”, kura ietvaros 23 pakalpojumiem tika novērtēta to kvalitāte un pieejamība Rīgas apkaimēs. Pakalpojumu pieejamība tika vērtēta tādās jomās kā izglītība, sports, kultūra, veselība, mājoklis, pilsētvide, ielas, sabiedriskais transports u.c. Novērtējot pakalpojumu vidējo pieejamību Rīgas apkaimēs, secināms, ka tādās apkaimēs kā Centrā, Grīziņkalnā, Maskavas forštatē, Āgenskalnā, Ķengaragā, Juglā, Vecmīlgrāvī, Iļģuciemā, Mežciemā, Pļavniekos,

Vecpilsētā, Imantā, Teikā, Zolitūdē un Zasulaukā ir salīdzinoši augstāks pakalpojumu nodrošinājums, turpretī Voleros, Kundziņsalā, Salās, Katlakalnā, Mūkupurvā, Sužos, Beberbeķos un Spilvē ir zema vidējā pakalpojumu pieejamība (14.attēls).

Veicot 2020.gada pakalpojumu novērtējumu salīdzinājumu ar 2016.gadu, jāsecina, būtiskas izmaiņas pakalpojumu pieejamībā nav notikušas (15.attēls). Pozitīva tendence vērojama sabiedriskā transporta pakalpojumu pilnveidošanā, ko pamatā ietekmēja reisu skaita un maršrutu izmaiņas. Tāpat pozitīvas izmaiņas notikušas kultūras un sociālās aprūpes iestāžu sasniedzamības kvalitātē, kas ietekmējusi kopējo pakalpojuma uzlabošanu. Neliels pieaugums vērojams arī primārās veselības aprūpes iestāžu sasniedzamībā, kas saistāms ar jaunu ārsta prakšu atvēršanos. Tai pat laikā jāatzīmē, ka negatīva tendence vērojama bibliotēku sasniedzamības kvalitātē – lai arī atsevišķās apkaimēs pakalpojumi ir uzlabojušies, kopējā bibliotēku sasniedzamība ir samazinājusies. Salīdzinot ar 2016.gadu, arī dzelzceļa pakalpojuma sasniedzamības vērtējums ir samazinājies, lai arī būtiskas dzelzceļa infrastruktūras izmaiņas pēdējos gados Rīgā nav notikušas, vērtējuma izmaiņas saistāmas ar iedzīvotāju skaita izmaiņām apkaimēs un dzelzceļa tuvumu (iedzīvotāji izvēlas dzīvot tālāk no dzelzceļa līnijas trokšņu u.c. aspektu dēļ).

15.attēls

Avots: Pētījums

Rādītāji, kuros nepieciešama aktīvāka rīcība:

- 1.2. Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII
- 1.3. Vidējais pašvaldības PII pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums
- 2.3. Jauniešu neformālās izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits
- 3.2. Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku lietotāju skaits
- 4.1. Iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli
- 4.5. Iedzīvotāju skaits, kuri pabeiguši bezmaksas latviešu valodas kursus
- 6.10. Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites slimības (sirds un asinsvadu)
- 7.3. Ģimeņu skaits, kas saņem sociālā darba pakalpojumu
- 8.2. Rīgas mācību iestādēs noorganizēto izglītojošo pasākumu skaits
- 9.3. Dzīvojamā fonda samaksātā apsaimniekošanas maksa vidēji mēnesī
- 9.10. Iedzīvotāju vērtējums par mājokļu piedāvājumu Rīgā
- 9.11. Iedzīvotāju vērtējums par mājokļu kvalitāti Rīgā
- 10.4. AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits
- 11.3. Sabiedriskā transporta joslu kopgarums
- 11.8. Veloinfrastruktūras kopējais garums Rīgā
- 11.12. Ar pilsētas sabiedrisko transportu (autobuss, trolejbuss, tramvajs, minibusi) pārvadāto pasažieru skaits
- 11.18. Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar sabiedrisko transportu katru vai gandrīz katru dienu
- 11.20. Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar autotransportu katru vai gandrīz katru dienu, %
- 11.25. Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās
- 12.8. Sašķīroto atkritumu daudzums
- 12.9. Sašķīroto atkritumu īpatsvars no kopējā sadzīves atkritumu skaita
- 13.1. Pašreizējais atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits
- 13.4. CO₂ emisiju samazinājums pret bāzes gadu (1990)
- 14.1. Degradētās teritorijas un objekti
- 14.2. Graustu skaits (A, B, C un uzraugāmi objekti)

14.3. Grausti A kategorijas

15.9. Normatīvo aktu prasībām atbilstošas iekšzemes peldvietas

15.11. Gaisa kvalitāte pilsētā: dienu skaits, kad tiek pārsniegta normatīvajos aktos pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM10: Brīvības iela

15.16. Iedzīvotāju daļa, kas naktī pakļauti par 55 dB(A) lielākam troksnim

16.4. Ārvalstu tiešās investīcijas

19.4. Rīgas pilsētas pašvaldības tiešā parāda dinamika, milj. EUR

19.7. Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu kopumā

19.8. Iedzīvotāju apmierinātība par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t.sk. plāniem, lēmumiem utt.), %

19.9. Iedzīvotāju apmierinātība par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli, %

19.10. Iedzīvotāju aktivitāte pašvaldību vēlēšanās, %

Rīcības virzienos plānoto investīciju projektu ieviešana

19 rīcības virzienos noteikto uzdevumu izpildi pārskata periodā raksturo Rīgas pašvaldības iestāžu uz struktūrvienību veiktās rīcības un projekti Rīcības un Investīciju plānos. Kopumā uzraudzības periodā no 112 uzdevumiem, darbības tika atzīmētas 106 jeb 94,6% uzdevumos. Pie uzdevumiem, kuru ietvaros netika atspoguļoti pasākumi un projekti Rīcības un Investīciju plānos vai darbības veiktas nepietiekošā apjomā, jāmin:

U8.4. Sociālo programmu veidošana, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

U9.6. Dzīvojamā fonda monitoringa sistēmas izstrāde

U11.9. Iekšējo ūdeņu kuģošanas veicināšana

U12.6. Perspektīvo teritoriju nodrošināšanas ar gāzes infrastruktūru veicināšana

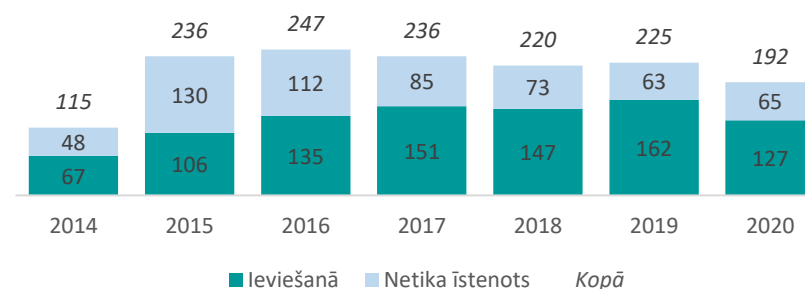
U16.3. Zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbības sekmēšana

U17.3. Rūpniecības un loģistikas centru attīstības sekmēšana brīvostas teritorijā

U19.6. Pašvaldības finanšu caurskatāmības un izskaidrošanas nodrošināšana
Raksturojot plānoto projektu ieviešanu, jāatzīmē, ka pārskata periodā ik gadu Investīciju plānā tika iekļauti no 115 līdz 247 projektiem, no kuriem vidēji gadā īstenots 61% (16.attēls).

16.attēls

Investīciju plāna izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

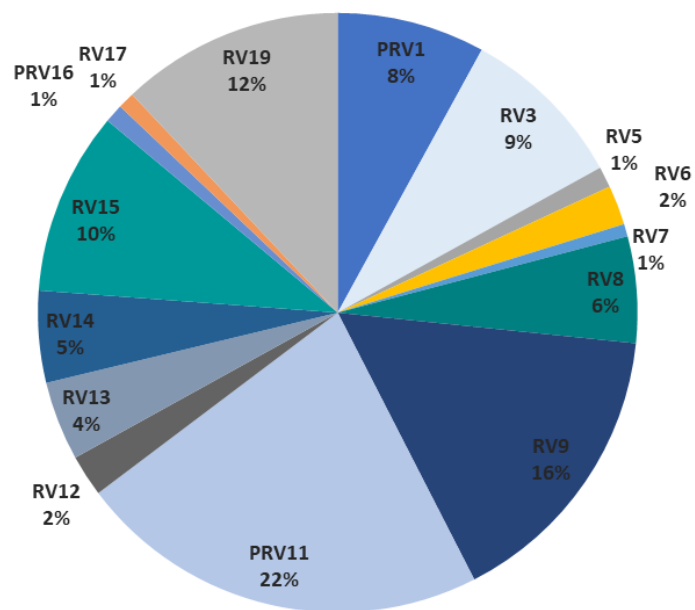
Jāatzīmē gan, ka plānoto projektu ieviešanas efektivitāte bija izteikti svārstīga – no 45% līdz 72%. Viszemākā tā bija 2015.gadā (45%) un 2016.gadā (55%), taču vienlaikus jāatzīmē, ka attiecīgi šajos gados arī bija plānots ieviest salīdzinoši vairāk projektu, kuri, galvenokārt, finanšu trūkumu dēļ netika īstenoti.

Analizējot detalizētāk projektu ieviešanu sadalījumā pa RV, secināms, ka dominējoši lielākais realizēto projektu īpatsvars ir rīcības virziena PRV11 ietvaros – vidēji gadā 28 projekti jeb 22%, tam seko RV9 ar 16% un RV15 ar 10% (17.attēls). Turpretī Investīciju plānā trijos RV – RV2, RV4 un RV16 projekti netika iekļauti. Jāpiezīmē gan, ka RV ir integrāli un līdz ar to īstenošana ir cieši saistīta ar citu RV ietvaros īstenoto projektu ieviešanu, kā arī veiktās aktivitātes, t.sk. ikgadējie projektu konkursi iekļauti Programmas Rīcības plānā.

Kopumā informāciju par Rīcības un Investīciju plānos veiktajām aktivitātēm un projektiem sniedza 29 RD iestādes un struktūrvienības. 1.tabulā ir apkopota informācija, kuru RV ietvaros RD iestādes un struktūrvienības veica aktivitātes vai projektus.

17.attēls

Ieviešanā esošie projekti sadalījumā pa RV

Avots: RD PAD

Lielākie realizētie infrastruktūras projekti 2014-2020

Izglītības iestāžu atjaunošana

122 no 147 PII veikta kompleksā renovācija un 78 no 108 skolas ēkām renovētas

Kultūras infrastruktūras projekti

VEF Kultūras pils pārbūve, Mežaparka Lielās estrādes būvniecība, LNMM atjaunošana

SIA „Getliņi EKO” teritorijā uzcelta jauna atkritumu šķirošanas rūpnīca

Augusta Deglava ielas un “Kleisti” izgāztuvju rekultivācija

Sporta infrastruktūras projekti

Centra sporta kvartāls, Imantas sporta centrs u.c.

Veselības aprūpes iestāžu atjaunošana

Rīgas 1.slimnīcas atsevišķu korpusu renovācija un rekonstrukcija, Rīgas Dzemdību nama izlases veida renovācija, SIA “Rīgas veselības centrs” filiāļu infrastruktūras attīstība u.c.

Parku revitalizācijas un labiekārtošanas darbi

Ziedoņdārzā un Grīziņkalna parkā, Miera dārzā u.c., izveidoti jauni parki-Annīņmuižas parks, Erevānas dārzs u.c. Pakāpeniski izbūvēta un uzturēta Daugavmalas promenāde 5,7km garumā

Pabeigta Salu tikta rekonstrukcijas 1.kārta

Sociālo pakalpojumu pilnveidošana

Izveidots daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu teritoriālais centrs “Imanta”, 2 dienas aprūpes centri personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, uzsākta pansionāta pakalpojuma nodrošināšana u.c.

Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmas attīstība

Vecmīlgrāvī, Bolderājas un Daugavgrīvas apkaimēs

Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra

LED tehnoloģiju ieviešana pilsētas apgaismojumā

Uz 2020.gadu 8,7 tūkst. jeb 17,4% bija LED gaismekļi

Iekškvartālu brauktuvju, trotuāru un pievedceļu

Āgenskalnā, Bolderājā, Daugavgrīvā, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Pļavniekos, Purvciemā, Teikā, Vecmīlgrāvī u.c.

Pašvaldības īres un sociālo mājokļu fonda paplašināšana

Trīs sociālās dzīvojamās ēkas Imantas 8.līnijā 1, dzīvojamā ēka Ierīķu ielā 28, sociālā dzīvojamā ēka Aglonas ielā 35 k-1 u.c.

Zemās grīdas tramvaja ieviešana pilsētā

Pārskata periodā pielāgoti 11. un 1. tramvaja maršruti

K. Barona ielā no Aspazijas bulvāra līdz brīvības ielai ierīkota rekomendējošā velojosla

Plānotie, bet nerealizētie infrastruktūras projekti 2014-2020

Kultūras infrastruktūras projekti

Akustiskās koncertzāles izveide,
Laikmetīgās mākslas muzeja izveide

Vieglatlētikas manēžas būvniecība

Satiksmes pārvadu rekonstrukcija

Gaisa, Brasas, Vanšu un Zemitānu tiltu rekonstrukcija

Multimodālā transporta mezgla izbūve Torņakalna apkaimē

SIA "Rīgas 2.slimnīca" atjaunošanas darbi

Sociālo pakalpojumu izveidošana un nodrošināšana

Atskurbtuves pakalpojums, dienas centru bezpajumtniekiem pakalpojums, zema līmeņa patversmes un higiēnas centra pakalpojums u.c

Skanstes tramvajs

Meliorācijas projekti

Upesgrīvas ielas, Beberbeķu ielas, Krotas ielas, Zolitūdes ielas novadgrāvju, Pleskodāles un Šampētera apkaimju galveno grāvju atjaunošana, Bišumuižas upītes rekonstrukcija

RPP Operatīvās vadības centra izveide

Dienvidu maģistrāles 4.kārtas I kārtā

Jāņa Čakstes gatves izbūve no Valdeķu ielas līdz Ziepniekkalna ielai

Veloceļu izbūve

Imanta-Daugavgrīva, Centrs-Ziepniekkalns

Rīgas industriālo teritoriju attīstība

Spīlves ZTP, Ziepniekkalna ZTP, Granīta iela

Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posma izbūves projekts

Satiksmes pārvadu izbūve

Starp Imantu un Zolitūdi

Rīgas Centrāltirgus attīstība

Pils laukuma pārbūve

Atbildīgo RD iestāžu un struktūrvienību apkopojums Rīgas attīstības programmas 2014. - 2020.gadam rīcības virzienu un tiem pakārtoto pasākumu/aktivitāšu īstenošanā

Struktūrvienība/Rīcības virziens	PRV1	RV2	RV3	RV4	RV5	RV6	RV7	RV8	RV9	RV10	PRV11	RV12	RV13	RV14	RV15	PRV16	RV17	RV18	RV19
RD Finanšu departaments																			
RD Pilsētas attīstības departaments																			
RD Īpašuma departaments																			
RD Izglītības, kultūras un sporta departaments																			
RD Labklājības departaments																			
RD Satiksmes departaments																			
RD Mājokļu un vides departaments																			
RD Apmeklētāju pieņemšanas centrs																			
RD Informācijas tehnoloģiju centrs																			
RD Ārlietu pārvalde																			
RD Sabiedrisko attiecību nodaļa																			
Rīgas pašvaldības policija																			
Rīgas pilsētas būvvalde																			
Rīgas brīvostas pārvalde																			
Rīgas Austrumu izpilddirekcija																			
Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija																			
Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija																			
Nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"																			
RPA "Rīgas enerģētikas aģentūra"																			
RPA "Rīgas gaisma"																			
RPA "Rīgas pilsētas arhitekta birojs"																			
RPA "Rīgas pieminekļu aģentūra"																			
RP SIA "Rīgas satiksme"																			
SIA "Rīgas pilsētbūvnieks"																			
SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"																			
SIA "Rīgas meži"																			
SIA "Rīgas ūdens"																			
AS "Rīgas siltums"																			

Avots: RD PAD

Ekspertu viedoklis

Uzraudzības periodā katru gadu tika piesaistīti dažādu jomu eksperti, kas sniedza savu novērtējumu par RV progresu, kā arī priekšlikumus par konkrētām veicamām darbībām, lai uzlabotu pilsētas virzību uz RV izvirzīto mērķu sasniegšanu. Kopumā uzraudzības periodā sadarbība notika ar vairāk kā 30 ekspertiem, kas pārstāvēja tādas jomas kā NVO, pilsētvidi, ekonomiku, pārvaldību un sociālo jomu. Ekspertu sniegtie priekšlikumi tika nodoti arī attiecīgo nozaru speciālistiem Rīgas pašvaldības struktūrvienības un jāatzīmē, ka daļa no tiem jau ir vai tiek ieviesti arī pilsētvidē. Daži no ekspertu priekšlikumiem, kuri ir aktuāli un būtu ieviešami turpmākajā periodā:

Izglītība:

- Rīgai sadarbībā ar Pierīgas pašvaldībām būtu jāvienojas par kopīgu politiku bērnudārzu pieejamības jautājuma risināšanā.
- PII infrastruktūra jāpastiprina tajās vietās, kurās ir paaugstināts pieprasījums (balstoties uz faktisko, nevis deklarēto dzīvesvietu) un ņemot vērā bērnu vecāku pārvietošanās maršrūtus.
- Turpināt Rīgas skolu tīkla optimizāciju, kas paredz reorganizēt skolas ar nepietiekamu skolēnu skaitu un klašu piepildījumu, apvienojot vairāku skolu resursus.
- Nepieciešams novērtēt interešu izglītības programmu pārklājumu pilsētā (kartējumu) un saskaņā ar to plānot jaunu vai reorganizēt esošo piedāvājumu.
- Risināt izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamību visās apkaimēs, uzmanību pievēršot apkaimēm, kur pieaug iedzīvotāju skaits un notiek jaunu mājojumu būvniecība.
- Veicinot pilsonisko pašiniciatīvu, nepieciešams ieviest pilsoniskās izglītības programmu, ko īstenot sadarbībā ar NVO, kā arī attīstīt tādas dienas centrus, kuru vidi rada paši jaunieši.

Sociālā joma:

- Nepieciešams attīstīt un atbalstīt mediācijas pakalpojuma pieejamību ģimenēm, lai mazinātu ģimeņu iziršanu un jauniešu nokļūšanu sociāli nelabvēlīgā vidē.
- Pārskatīt sociālās palīdzības piešķiršanas kritērijus, lai mazinātu to cilvēku skaitu, kuri birokrātisku šķēršļu dēļ nesaņem sociālo palīdzību, kaut faktiski viņiem tā ir ļoti nepieciešama.

Pilsētvide

- Nepieciešams pievērst īpašu uzmanību ielu apstādījumiem, jo tieši šis segments pašlaik ir kritiskā stāvoklī un vienlaicīgi tas ir arī rīks, kā uzlabot vides kvalitāti, samazināt gaisa piesārņojumu, trokšņu līmeni un karstuma salas, palielināt vides pievilcību un bioloģisko daudzveidību.
- Nav izstrādāta politika privāto ārtelpu – daudzdzīvokļu māju pagalmu – atjaunošanai. Darbs jāorganizē pēc tuvienes (apkārtnes) principa, sadarbībā ar iedzīvotājiem to publisko ārtelpu atjaunošanā un arī apsaimniekošanā, izmantojot dažādus koprades veidus.
- Nepieciešams uzlabot komunikācijas kampaņu un likt uzsvartu uz alternatīviem pārvietošanās veidiem, lai mazinātu privātā transporta negatīvo ietekmi uz vides kvalitāti.
- Pašvaldībai uzņemties iniciatīvas ar sev piederošo nekustamo īpašumu fondu, kas ir atstāts novārtā, bet ir drošs izmantošanai kā piemēram Free Riga.
- Pašvaldībai jāveicina tādu mājojumu būvniecība, kuri nodrošina labākas un kvalitatīvākas dzīves iespējas ilgtermiņā (zemāka apbūve, samērīgi ierobežots apbūves blīvums, patīkama vide utt).
- Jāveicina iedzīvotāju pašu iesaiste vides labiekārtošanas un izmantošanas pasākumos, izmantojot labos piemērus (piemēram, Sporta pils dārzi). Ar pašvaldības atbalstu un iedzīvotāju piedalīšanos, veikt pagalmu apzaļumošanu un labiekārtošanu.

- Nākotnē RVC, kur iespējams būtu jāveido publiskas piekļuves pazemes vai ēkās iebūvēti atkritumu šķirošanas konteineri.
- Izvietojot brīvi pieejamus dzeramā ūdens krānus līdzpaņemtu pudeļu uzpildīšanai varētu samazināt atkritumu daudzumu pilsētā.
- Nepieciešams veikt izglītojošus pasākumus - atgādināt par lietām, ko nevajadzētu dedzināt krāsnīs un informēt par iespējām ierīkot modernākas krāsnis, kas tīrāk sadedzina kurināmo un kas ir energoefektīvākas, tātad ilgtermiņā atmaksājas.
- Rīgai vajadzētu panākt, ka tiek būvēts vairāk ģimenēm piemērotu mājokļu, kā arī, lai pilsētvide un pašvaldības pakalpojumi labāk atbilstu mūsdienīgu ģimeņu prasībām.
- Lai pēc dažiem gadiem nezaudētu tūkstošgades paaudzi jeb mileniāļus, būtu svarīgi jau savlaicīgi izstrādāt mehānismus, ar kā palīdzību varētu veicināt ģimenēm piemērotu mājokļu izveidi daudzdzīvokļu projektos, piemēram iekļaut konkrētas prasības apbūves noteikumos, kā to savulaik darījusi Vankūvera.

Ekonomika:

- Rīgai nepieciešams attīstīt sadarbību ar Pierīgas pašvaldībām, lai kopīgi diskutētu par aktuālajām problēmas un to risinājumiem dažādās ar uzņēmējdarbību saistītās jomās.
- Plašāk izmantot “zaļo koridoru” pieeju lieliem Rīgas pilsētai un tās sabiedrībai būtiskiem projektiem, kuri tiktu izskatīti un saskaņoti operatīvāk. Veicināt digitālos risinājumus, sniegt praktisku informāciju potenciālajiem investoriem, kā arī nepieciešamības gadījumā palīdzēt ar attiecīgo teritoriju sakopšanu un infrastruktūras izveidi.
- Jāpadara starptautiski konkurētspējīgs būvatļauju apstrādes process Rīgā, sakārtojot atbildīgo dienestu iekšējās procedūras un maksimāli izmantojot pakalpojumus elektroniskajā vidē.
- Tūrisma nozarei ir ļoti svarīgs pietiekams valsts un pašvaldības atbalsts, lai tā pandēmijas apstākļos varētu izdzīvot un nākotnē pilnībā atjaunotu savu darbību.

Pārvaldība:

- Sabiedrībā radīt pārliecību par tās spēju iesaistīties attīstības procesos, iespējams, vispirms identificējot kurā līdzdalības līmenī pašvaldība un tās iedzīvotāji atrodas (iedzīvotāju informēšanas; viedokļu paušanas; iesaistes vai sadarbības un lēmumu pieņemšanas). Savukārt līdzdalības līmeņus realizēt un ieviest ļautu iedzīvotāju līdzdalības platforma, kas kompleksi risinātu iedzīvotāju iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos.
- Lai NVO būtu plašākas iespējas sniegt kvalitatīvus padomus pašvaldībai, nepieciešams ieviest programmu pilsoniskajam dialogam pašvaldībā.
- Lai stiprinātu Rīgas metropoles areāla konkurētspēju un īstenotu konkrētas rīcības un aktivitātes, būtu jānosaka prioritātes un jānodrošina finansējums, jāveido dialogs un praktiska sadarbība ar dažādām valsts institūcijām un uzņēmumiem.
- Lai stiprinātu iedzīvotāju iesaistīšanos Rīgas attīstības procesos un nodrošinātu iedzīvotājus ar regulāru informāciju par norisēm pašvaldībā, ir nepieciešams izveidot pastāvīgu informācijas, izstāžu un izglītības centru, kurā būtu apskatāmi aktuālie un nākotnes pilsētas attīstības projekti, izstādes par plānošanas un arhitektūras tēmām, kā arī notiktu sabiedrības iesaistes pasākumi, gan normatīvajos dokumentos noteiktie, gan pašvaldības, gan uzņēmēju, gan sabiedrības pārstāvju iniciētie.
- Jāturpina paplašināt sadarbību ar iedzīvotājiem pilsētas vajadzību identificēšanā un risinājumu veidošanā dažādās nozarēs, izmantojot aktīvās līdzdalības metodes. Īpaši jāveicina aktivitātes, kur paši iedzīvotāji var iesaistīties risinājumu radīšanā, tādējādi veicinot iedzīvotāju atbildību pār apkārtējo pilsētvidi un sabiedrību.
- Rīgai kā metropoles areāla dominējošajam spēlētājam būtu jāuzņemas vadošā loma sadarbības veidošanai ar Pierīgas pašvaldībām un arī iesaistītajām citām publiskajām un privātajām institūcijām, lai kopīgi rastu risinājumus tādiem problēmjautājumiem kā mobilitāte, telpiskā plānošana, pakalpojumu infrastruktūra u.c.

Rīcības virzienu dinamikas analīze

Balstoties uz RV rādītāju progresu, ekspertu sniegto novērtējumu un Investīciju plānu izpildi (2.tabula), **salīdzinoši sekmīga virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos RV:**

PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība

RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas

RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe

RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība

RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība

PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija

RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana

RV15 Laba vides kvalitāte

PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte

Turpretī nepietiekoša virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos RV:

RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam

RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm

RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis

RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana

RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana

RV17 Augoša daudzprofilu osta

RV virzība vērtējuma pretrunīgi:

RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide

RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

2.tabula

RV īstenošana uz nospraustā mērķa sasniegšanu

RV	Rādītāju progress	Ekspertu vērtējums	Investīciju plāna izpilde*	Kopējais RV novērtējums
PRV1	+	-	+	+
RV2	-	-	0	-
RV3	0	+	-	0
RV4	-	-	0	-
RV5	0	+	+	+
RV6	+	+	+	+
RV7	+	+	-	+
RV8	+	+	-	+
RV9	+	-	-	-
RV10	0	+	+	+
PRV11	+	-	+	+
RV12	+	+	+	+
RV13	-	-	+	-
RV14	-	+	-	-
RV15	+	+	-	+
PRV16	+	+	-	+
RV17	-	-	+	-
RV18	-	+	0	0
RV19	-	0	+	0

*Liela daļa ieviesto aktivitāšu atspoguļojas tikai Rīcības plānā, kas nav ņemtas vērā Investīciju plāna izpildes novērtējumā.

+ vērojams rādītāju progress/ eksperti RV progresu virzību novērtējuši kā salīdzinoši sekmīgu/ ieviesti virs 60% no plānotajiem Investīciju plāna projektiem

- vērojamas negatīvas izmaiņas rādītājos vai nav atbilstība Programmas 2020.gada sasniedzamajām vērtībām// eksperti RV progresu virzību novērtējuši kā nepietiekošu/ ieviesti mazāk kā 60% no plānotajiem Investīciju plāna projektiem

0 izmaiņas rādītājos ir nebūtiskas vai vērtējamās pretrunīgi/ eksperti RV progresu virzību novērtējuši atšķirīgi/ Investīciju plānā netika iekļauti projekti.

SUS attīstība

Kopējie secinājumi, priekšlikumi un izaicinājumi, kas ikgadēji tika apzināti pārskatu par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam ieviešanu gatavošanā, tika apkopoti un nodoti Rīgas attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādātājiem, kas attiecīgi ir izskatīti un iestrādāti jaunajā Rīgas attīstības programmā 2021.-2027.gadam.

Apstiprinot Rīgas attīstības programmu 2021.-2027.gadam, tiks uzsākts darbs pie tā uzraudzības un novērtēšanas. Domājot par SUS procesa pilnveidošanu, jātiecas uz efektīgu resursu izmantošanu un jāmeklē iespējas optimizēt uzraudzībai nepieciešamo datu ieguves veidus un termiņus, pēc iespējas izmantojot pašvaldības datu sistēmas un esošās atskaišu formas. Efektīvai projektu pārvaldībai un sistemātiskai uzskaiti (plānošana, uzraudzība) ir izstrādāts Projektu vadības modulis, kas ir viens no pašvaldības resursu vadības sistēmas ACTO ERP funkcionālajiem moduļiem. Paralēli tiek apzināta telpiskās uzraudzības attīstības perspektīva, apzinot datu kopas telpiskai attēlošanai, tādējādi pārskatāmi vizualizējot gan kvantitatīvos, gan kvalitatīvos datus. Tāpat plānots veikt finansiālā ieguldījuma analīzi analizējot gan ieguldījumu telpisko izvietojumu, gan analizēto ieguldījumu pozitīvo ietekmi apkaimēs.

Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanas novērtējums Rīgas pilsētā

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi

2015.gada septembrī ANO Ģenerālajā asamblejā pieņēma rezolūciju “Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030.gadam” jeb “Dienaskārtība 2030”. Šajā dokumentā ir ietverti 17 IAM (1.attēls) un 169 saistītie apakšmērķi, kuri sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga.³

1.attēls

Avots: Pārresoru koordinācijas centrs

IAM1 Visur izskaust nabadzību visās tās izpausmēs

IAM2 Izskaust badu, panākt pārtikas nodrošinājumu un uzlabotu uzturu, veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecību

IAM3 Nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labklājību jebkura vecuma cilvēkiem

IAM4 Nodrošināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas

IAM5 Panākt dzimumu līdztiesību un iespējināt visas sievietes un meitenes

IAM6 Nodrošināt ūdens un sanitārijas pieejamību visiem un ilgtspējīgu pārvaldību

IAM7 Nodrošināt visiem piekļuvi uzticamai, ilgtspējīgai un mūsdienīgai enerģijai par pieejamu cenu

IAM8 Veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību, kā arī cilvēka cienīgu darbu visiem

IAM9 Veidot noturīgu infrastruktūru, veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu industrializāciju un sekmēt inovācijas

IAM10 Samazināt nevienlīdzību starp valstīm un valstu iekšienē

IAM11 Padarīt pilsētas un apdzīvotas vietas iekļaujošas, drošas, pielāgoties spējīgas un ilgtspējīgas

IAM12 Nodrošināt ilgtspējīgus patēriņa paradumus un ražošanas modeļus

IAM13 Veikt steidzamus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un to ietekmi

IAM14 Saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un to resursu, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību

IAM15 Aizsargāt, atjaunot un veicināt sauszemes ekosistēmu ilgtspējīgu izmantošanu, ilgtspējīgi apsaimniekot mežus, apkarot pārtuksnešošanas un novērst zemes degradāciju, veicināt tās atjaunošanu un apstādināt bioloģiskās daudzveidības izzušanu

³ Latvija. Ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu

IAM16 Veicināt miermīlīgu un iekļaujošu sabiedrību ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināt taisnīgas tiesas pieejamību visiem un izveidot efektīvas, atbildīgas un iekļaujošas institūcijas visos līmeņos

IAM17 Stiprināt globālās partnerības īstenošanas līdzekļus un atjaunot globālo partnerību ilgtspējīgai attīstībai

“Dienaskārtība 2030” tika pieņemta, lai pasaulē līdzsvarotu ekonomikas, sociālās un vides dimensijas. Minētajā dokumentā iekļautais mērķu kopums aptver tādus jautājumus kā nabadzība, nevienlīdzība, pārtikas nodrošinājums, veselība, ilgtspējīgs patēriņš un ražošana, izaugsme, nodarbinātība, infrastruktūra, dabas resursu ilgtspējīga pārvaldība, klimata pārmaiņas, kā arī dzimumu vienlīdzība, miermīlīgas un iekļaujošas sabiedrības, tiesu pieejamība un pārskatatbildīgas iestādes.⁴

Nozīmīgs priekšnoteikums dokumenta “Dienaskārtība 2030” sekmīgai īstenošanai ir visu pasaules valstu aktīva līdzdalība un sava ieguldījuma sniegšana kopīgo mērķu sasniegšanā. Ņemot vērā, ka vietējās pašvaldības ir iedzīvotājiem un uzņēmējiem vistuvākais publiskās pārvaldes līmenis, tām ir liela nozīme vispasaules apņemšanās īstenošanā.

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu kartējums attiecībā pret Rīgas attīstības mērķiem

Ilgtpēja un ilgtspējīgas attīstības principi Rīgas pilsētas pašvaldībai vienmēr ir bijuši ļoti svarīgi. Rīgas pilsētas attīstības plānošana jau savos pamatos balstās uz ilgtspējības principu. Stratēģijā tiek uzsvērts, ka Rīgas attīstības pamatā ir līdzsvarota pilsētas sabiedrības, ekonomikas un pilsētvides mijiedarbība, kas ir galvenais pilsētas sekmīgas attīstības un tātad arī rīdzinieku augsta dzīves kvalitātes līmeņa priekšnoteikums.

Lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību, Rīgas pilsētā atbilstoši Stratēģijai un Programmai tiek īstenots mērķtiecīgs darbs pie IAM

īstenošanas. Stratēģijā izvirzīto 4 IM un sasaiste ar IAM rezultāti iekļauti 2.attēlā.

2.attēls

Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu un Rīgas attīstības mērķu sasaiste

Avots: RD PAD

⁴ <https://ec.europa.eu/commission/>, 25.09.2015.

Pašvaldības ieguldījums ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā

Apzinoties, ka ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana prasa visu pasaules apdzīvoto vietu iesaistīšanos un atbildīgu rīcību, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība aktīvi darbojās šajā jomā gan starptautiskajā, gan vietējā līmenī, iesaistot šajā procesā visas ieinteresētās puses.

Līdzdarbojoties starptautiskajā vidē, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība iesaistījās sekojošajās ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu veicinošās iniciatīvās:

- **2014.gadā Rīga pievienojās Pasaules Veselības organizācijas Veselīgo pilsētu programmai “Eiropas veselīgās pilsētas”,** lai koncentrētos uz veselības iekļaušanu politisko un sociālo jautājumu darba kārtībā, kā arī uz sabiedrības veselības stiprināšanu lokālā līmenī. Šī programma uzsver vienlīdzību veselības jautājumos, vietējo pārvaldes līdzdarbību, solidaritāti, starpsektoru sadarbību un nepieciešamību pēc darbībām, kas vērstas uz veselību nelabvēlīgi ietekmējošu faktoru novēršanu;⁵
- **2015.gadā Rīga bija viena no 116 pilsētām, kuru pārstāvji parakstīja Milānas Pilsētu pārtikas politikas paktu** – līgumu ar apņemšanos attīstīt pārtikas politikas virzienus un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas, kas ir iekļaujošas, elastīgas, drošas un daudzveidīgas, nodrošina veselīgu un pieejamu pārtiku visiem cilvēkiem, samazina atkritumus un saglabā bioloģisko daudzveidību, vienlaikus pielāgojoties klimata pārmaiņu ietekmei un mazinot to;⁶
- **2019.gadā Rīgas pilsētas pašvaldība pievienojās 210 Eiropas pilsētu aicinājumam mudināt Eiropadomi un dalībvalstis pastiprināt ES saistības ar klimatu saistītos jautājumos,** lai panāktu progresu Parīzes klimata nolīguma īstenošanā. Atklātā vēstule, ko parakstīja pilsētu vadītāji no 21 ES dalībvalsts un 7 kaimiņvalstīm, ietver prasības izstrādāt taisnīgu un visaptverošu Eiropas ilgtermiņa klimata stratēģiju, uzlabojot 2030.gada ES mērķus klimata un enerģētikas jomā u.c.;⁷

⁵ <https://veseligsridzinieks.lv>, 08.07.2021.

⁶ <https://ld.riga.lv>, 05.10.2020.

- **2020.gadā Rīgas domes priekšsēdētājs Mārtiņš Staķis ir parakstījis ES lielo pilsētu mēru atbalsta vēstuli starptautiskās sadarbības tīkla “EUROCITIES” iniciatīvai par klimatneitrālu mērķu sasniegšanu,** kas tika iesniegta Eiropas Padomē un ES padomē. Ņemot vērā ES vadošo lomu klimata politikas jomā, 58 Eiropas lielo pilsētu mēri aicina ES vadību turpināt aktīvu darbu, lai sasniegtu izvirzītos mērķus emisiju samazināšanā, veicot ievērojamus finansiālus ieguldījumus sabiedriskajā transportā, zaļā infrastruktūrā, ēku atjaunošanā, gaisa kvalitātes uzlabošanā.⁸

Lai dalītos pieredzē un mācītos no citu vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzes darbā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldības pārstāvji ņēma dalību sekojošajos pasākumos:

- starptautiskās sadarbības tīkla “EUROCITIES” 08.10.2020. rīkotajā seminārā “ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi – iekļaujošu izmaiņu veicināšana pilsētās”;
- LPS 12.11.2020. rīkotajā ES-Austrumu partnerības Vietējo līderu forumā;
- REA 12.11.2020. rīkotajā dialogu cikla “Baltijas valstu dialoga platforma par viedajām pilsētām klimata pārmaiņu mazināšanai” seminārā “Datu analīze un rezultātu novērtēšana”;
- Baltijas jūras reģiona valstu pilsētu savienības sekretariāta 2020.gadā rīkotajās tematiskajās darba grupās ar mērķi izstrādāt Baltijas jūras reģiona valstu pilsētu savienības jauno Ilgtspējīgas rīcības programmu 2021.-2030.gadam.

Pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība aktīvi darbojās ne tikai starptautiskajā, bet arī vietējā līmenī, sasaistot globālos izaicinājumus ar pašvaldības ikdienas dzīvi. Vairāk par pašvaldības darbības rezultātiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā iespējams uzzināt šī pārskata turpmākajās sadaļās, kas veltītas Rīgas pilsētas IM virzības un RV progresu novērtējumam.

⁷ <https://pasvaldiba.riga.lv>, 08.05.2019.

⁸ <https://www.riga.lv>, 12.10.2020.

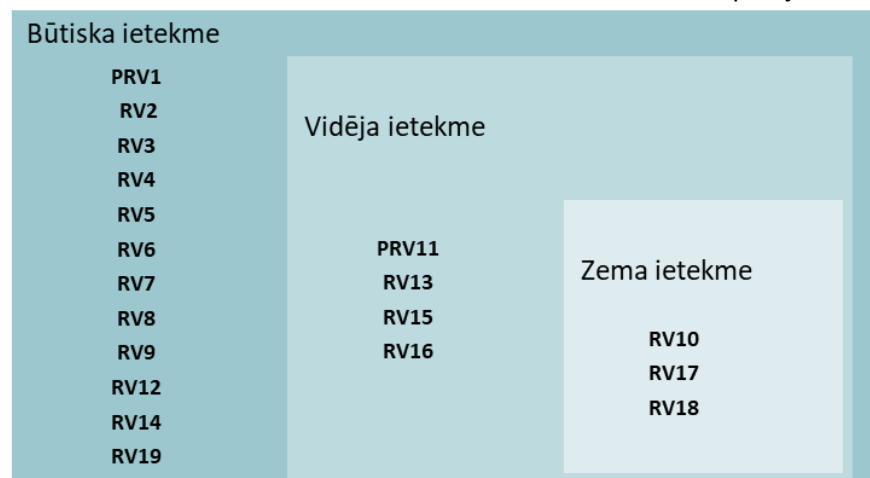
Rīgas pilsētas ilgtermiņa mērķu virzības novērtējums

IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība

Sabiedrību veido iedzīvotāji, kas ir pašvaldības darbības galvenā mērķa grupa. Sabiedrības jeb cilvēkkapitāla kvalitāte – prasmes, zināšanas, veselība, aktivitāte – ir arī viens no galvenajiem ekonomikas attīstību sekmējošiem faktoriem.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM1 sasniegšanu, taču PRV1, RV2, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV12, RV14 un RV19 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM1 ietvaros noteikti 8 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (6.attēls):

↑ 4 rādītājiem pozitīva

↓ 3 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme 2 rādītājiem

Viens no 8 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2030.gadā plānoto vērtību. Analizējot rādītāju izmaiņas, jāatzīmē, ka neskatoties uz to, ka Rīgā ir lielākais iedzīvotāju skaits no Baltijas valstu galvaspilsētām (Rīgā – 614 tūkst., Viļņā – 540 tūkst. un Tallinā – 448 tūkst.), pretēji Viļņai un Tallinai,

iedzīvotāju skaits Rīgā turpina sarukt, kas turpina būt viens no lielākajiem izaicinājumiem Rīgas pilsētā, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi nākotnē.

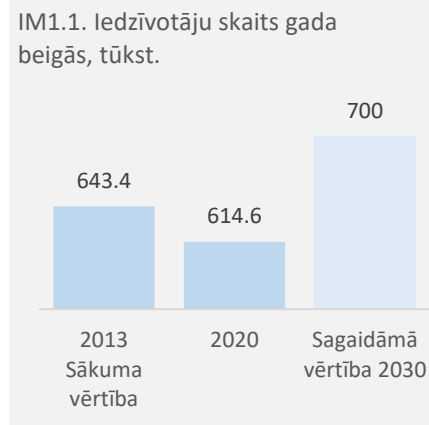
Būtiski – par 26% ir pieaudzis iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, līdz ar to jau 2020.gadā pārsniedzot plānoto 2030.gada mērķa vērtību. Tāpat pieaudzis ir nodarbinātības līmenis – par 6,6 procentpunktiem, kas daļēji skaidrojams ar ekonomiskās aktivitātes līmeņa pieaugumu (3,1%).

Par labklājības līmeņa pieaugumu šajā laika periodā liecina arī iedzīvotāju izdevumu struktūra – krities patēriņš pamatvajadzībām no kopējiem mājsaimniecību izdevumiem (-9%) un pieauguši izdevumi atpūtai un kultūrai (+25%).

2020.gada RD ārkārtas vēlēšanās piedalījās tikai 40,6% balstiesīgo, kas bija par 27% mazāk nekā 2017. gada pašvaldības vēlēšanās. Būtiski ir noskaidrot iemeslus zemās aktivitātes līmenim, lai mazinātu vēlētāju līdzdalības mazināšanos nākotnē. Paralēli jāturpina strādāt pie sabiedrības vēlmes veicināšanas iesaistīties pilsētā nozīmīgos procesos, veidojot sabiedrības līdzdalības un līdzdarbošanās formas. Arī iedzīvotāju viedoklis par pašvaldības darbu ievērojami krities – par 19,1 procentpunktu un tikai 50% respondentu izteica pozitīvu vērtējumu par to. Daļēji šis rādītājs varētu būt samazinājies Covid-19 ietekmē, jo arī 2008.gadā šis rādītājs bija zems – 40%, kad valstī bija ekonomiskā krīze. Taču lielākais kritums (-13%) bija vērojams 2019.gadā, kad publiskajā telpā izskanēja aizdomas par ar Rīgas pašvaldību saistītajiem korupcijas gadījumiem un publisko līdzekļu nelietderīgu izmantošanu. Tāpēc ļoti aktuāls jautājums pašvaldībā ir stiprināt iedzīvotāju uzticēšanos pašvaldībai. Ja analizē respondentu atbildes atkarībā no sarunvalodas ģimenē, tad iezīmējas būtiska atšķirība – 2020.gadā 61% latviešu valodā un 42% krievu valodā runājošie izteica pozitīvu vērtējumu, turpretī 2018.gadā 43% latviešu un 68% krievu valodā runājošie. Atšķirības vērojamas arī vecuma grupās – ja 2018.gadā vecuma grupa 55-75 apmierināti bija biežāk nekā caurmērā, tad 2020.gadā apmierinātību biežāk pauda gados jaunāki respondenti (vecumā 15-34).

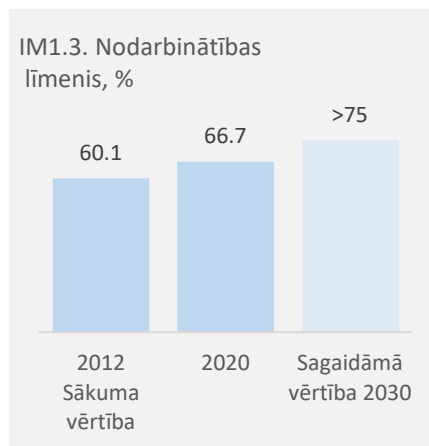
3.attēls

Iedzīvotāju skaits samazinājies - **4,5%**

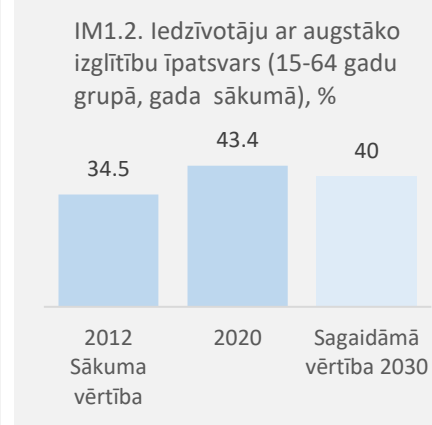
Avots: CSP

Nodarbinātības līmenis palielinājies **+10%**

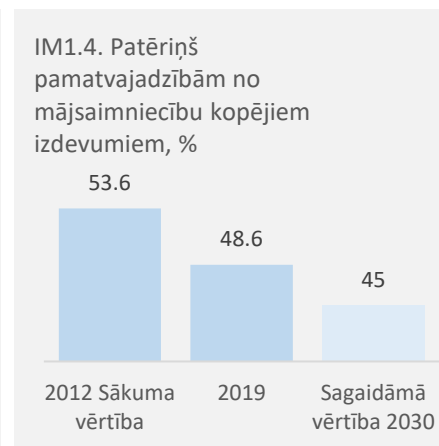
Avots: CSP

Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars pieaug **+26%**

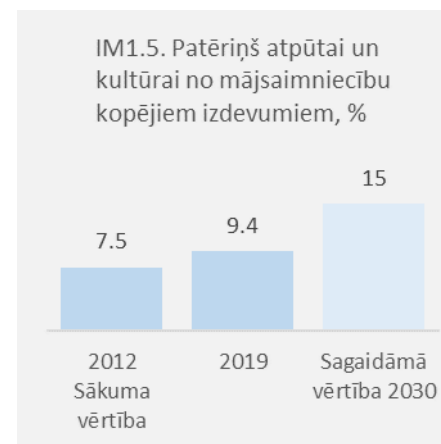
Avots: CSP

Patēriņš pamatvajadzībām samazinājies **-9%**

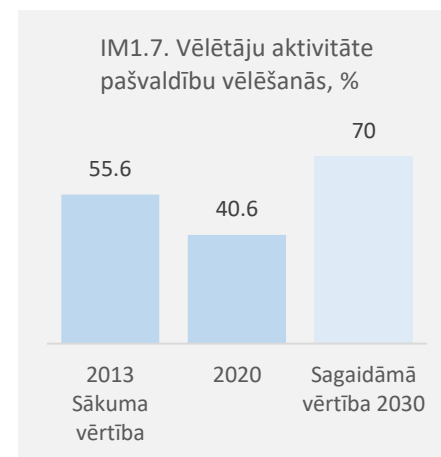
Avots: CSP

Patēriņš atpūtai un kultūrai pieaug **+25%**

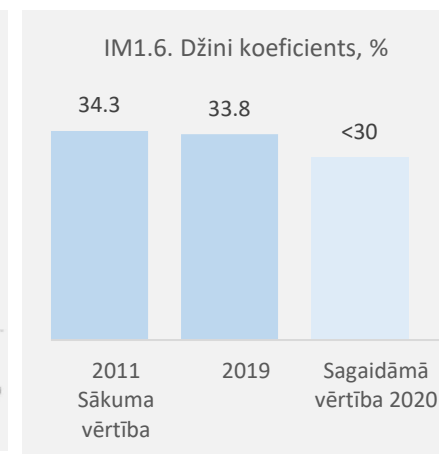
Avots: CSP

Vēlētāju aktivitāte samazinās **-27%**

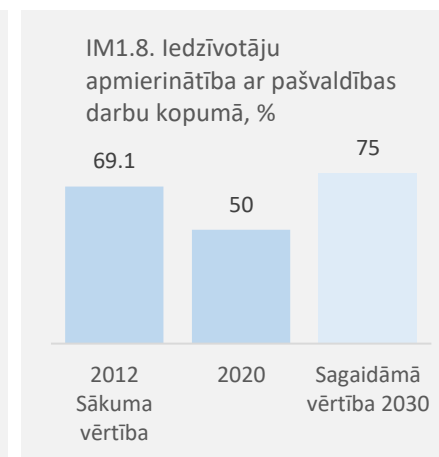
Avots: CSP

Džini koeficients bez būtiskām izmaiņām **-4,5%**

Avots: CSP

Apmierinātība ar pašvaldības darbu sarūk **-28%**

Avots: CSP

IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika

Ekonomika ir publisko un individuālo ienākumu pamats, kas indivīdam dod iespēju uzturēt sevi un savu ģimeni, kas sabiedrībai kopumā nodrošina publisko pakalpojumu sniegšanu un publiskās infrastruktūras uzturēšanu un attīstību. Ekonomikas galvenais dzinējs ir uzņēmējdarbība, bet pašvaldības sūtība ekonomikas attīstībā – uzņēmējdarbības sekmēšana, t.sk. kopā ar valsti veidojot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi un veicinot inovatīvu tehnisko risinājumu ieviešanu.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM2 sasniegšanu, taču PRV1, RV10, RV12, PRV16, RV17, RV18 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM2 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji, no kuriem tendence pret sākuma vērtību:

↑ 2 rādītājiem pozitīva

↓ 2 rādītājiem negatīva

Covid-19 negatīvā ietekme uz visiem rādītājiem

Kopumā 1 no 4 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2030.gadā plānoto vērtību.

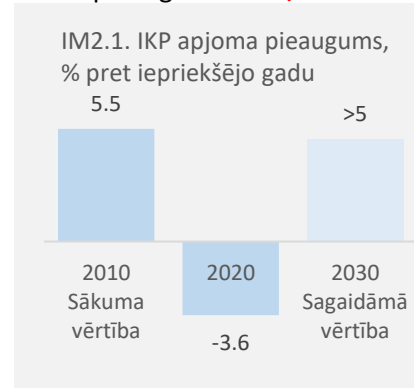
Līdz pat 2020.gadam, pirms iestājās pandēmija, Rīgas ekonomika attīstījās salīdzinoši līdzsvaroti, ja neskaita darba tirgus problēmas – bezdarba zemais līmenis un brīvo darba vietu pieaugums.

Covid-19 ietekmē Rīgas pilsētā kritumu piedzīvoja tādās ekonomikā būtiskas nozares kā izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi (-38%), transporta joma (-15%), mākslas un izklaides nozare (-27%). Taču pretēji 2008.gada globālajai krīzei, pateicoties atbalstam no Eiropas Savienības un valsts puses monetāro un fiskālo stimulu veidā, krīzes negatīvā ietekme tika būtiski mazināta.

Arī turpmākajos gados nozīmīgs izaicinājums Rīgas ekonomikas attīstībai būs Eiropas Savienības fondu 2021. līdz 2027.gadu finansēšanas perioda un Atveseļošanas un noturības mehānisma pieejamo līdzekļu ieguldīšana pašvaldībā, kā arī finansējuma piesaiste pilsētas attīstības projektiem valsts līmeņa prioritārā projekta „RailBaltica” attīstībai.

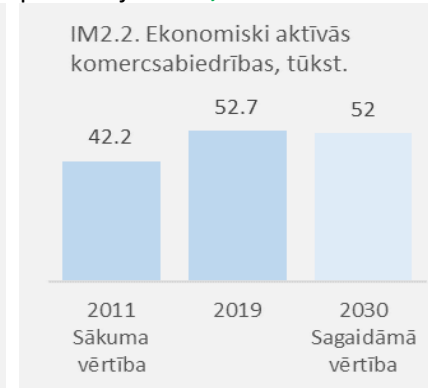
4.attēls

Negatīva Covid-19 krīzes ietekme uz IKP pieaugumu **-165,5%**

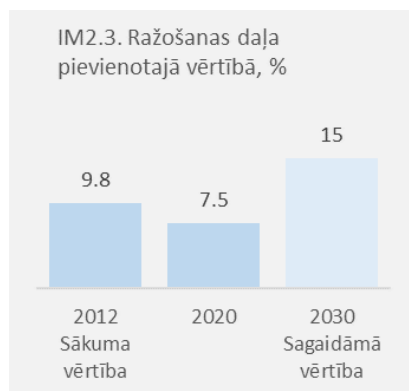
Avots: CSP

Komerksabiedrību skaits palielinājies **+24,9%**

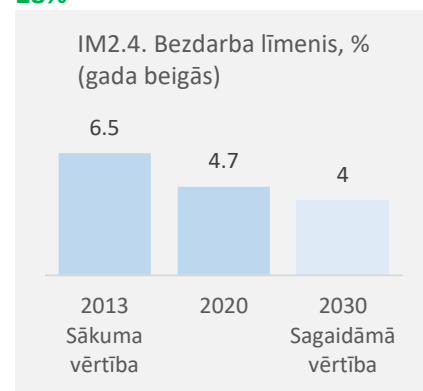
Avots: CSP

Ražošanas īpatsvars krītas **-23,5%**

Avots: *Pašvaldības publiskais pārskats*

Bezdarba līmenis samazinājies **-28%**

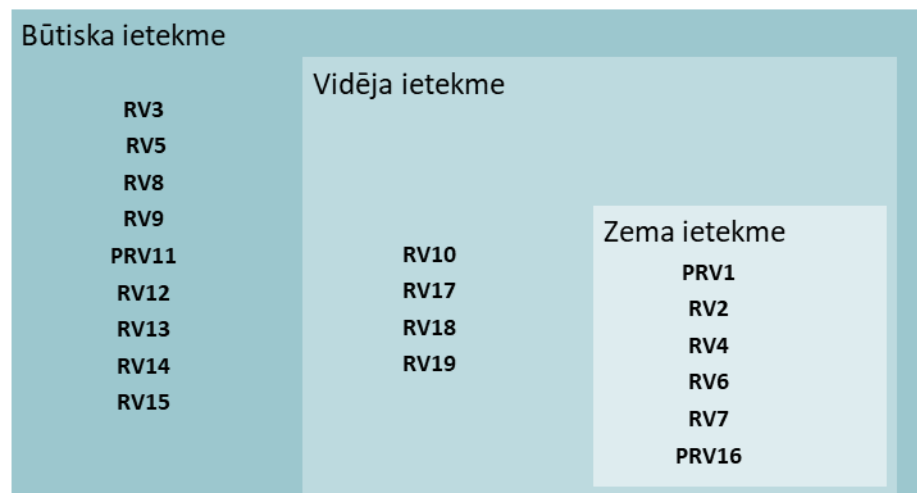
Avots: *NVA*

IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide

Droša un sakārtota pilsētvide ir daudzfunkcionāla, atvērta ar brīvi pieejamu infrastruktūru un attīstīta vide, kurā ir patīkami uzturēties īslaicīgi kā ciemiņam vai dzīvot, strādāt un atpūsties pastāvīgi. Tā ir pilsētvide, kas piesaista tūristus, uzņēmējus un investorus.

Ilgtermiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM3 sasniegšanu, taču PRV1, RV2, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV12, RV14 un RV19 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM3 ietvaros noteikti 10 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda:

↑ 7 rādītājiem pozitīva

↓ 2 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājs bez būtiskām izmaiņām

COVID-19 negatīva ietekme uz rādītājiem nav konstatēta, turpretī gaisa kvalitātes rādītājos novērota pozitīva ietekme saistībā ar Covid-19 ierobežojumiem.

3 no 10 analizētajiem rādītājiem ir sasnieguši 2030.gadā plānotās vērtības.

Analizējot rezultatīvo rādītāju progresu, redzams, ka vairākumā rādītāju vērojama pozitīva tendence. Vienlaikus jāatzīmē, ka neskatoties uz to, ka migrācijas saldo uzrāda pozitīvu tendenci - negatīvā vērtība ir samazinājusies, tas joprojām ir negatīvs un iedzīvotāju skaits turpina sarukt. Pie iemesliem minams galvenokārt negatīvs dabiskais pieaugums un šis iemesls arī varētu saglabāties turpmākajos gados, kas skaidrojams ar iedzīvotāju novecošanos. Taču pēdējos gados vērojama arī tendence, ka galvaspilsētas iedzīvotāji bieži vien pārceļas uz Pierīgu, līdz ar to Rīgas pilsētas pašvaldībai jāturpina mērķtiecīgs un sistemātisks darbs pie ērtas, drošas un iedzīvotājiem patīkamas pilsētvides veidošanas.

Pārskata periodā ir krities iedzīvotāju vērtējums par apbūvētās vides kvalitāti Rīgā (-6,8%) un savā apkaimē (-16,4%). To varētu skaidrot ar būvju fizisko nolietojumu un nepieciešamību pēc uzlabojumiem dzīvojamu māju atjaunošanā, īpaši daudzdzīvokļu mājās, taču jāatzīmē arī, ka ir augušas kopējās iedzīvotāju prasības pret dzīves apstākļiem, īpaši to var attiecināt uz mājokļa kvalitāti un tā atrašanās vietu. Līdz ar to kā viens no risināmajiem jautājumiem pašvaldībā ir esošā Rīgas pilsētas dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošana, t.sk. siltumnoturības uzlabošanas pasākumi daudzdzīvokļu mājās un inženierkomunikāciju tehniskā stāvokļa uzlabošana.

Neskatoties uz to, ka iedzīvotāju vērtējums par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti joprojām ir zems – vien 39% respondentu izteikuši pozitīvu vērtējumu, vienlaikus jāatzīmē, ka vērtējums pakāpeniski uzlabojas. Aptaujas ietvaros tika arī apzināta situācijas uzlabošanās, kas novērota pēdējā gada laikā un visbiežāk – 36,5% respondenti atzīmējuši satiksmes uzlabošanos (ielu remontu, veloinfrastruktūru, tiltu un pārvadu celtniecību). Tiesa gan, arī nosaucot problēmas, kas jārisina prioritāri apkaimē, kurā dzīvo, 62,8% iedzīvotāju minēja nepieciešamību uzlabot satiksmi (ielu stāvokli, autostāvvietas, gājēju infrastruktūru u.c.). Pēdējos gados šie risināmie jautājumi – satiksmes uzlabošana nemainīgi tiek minēta visbiežāk.

Migrācijas saldo negatīvs
+24,2%

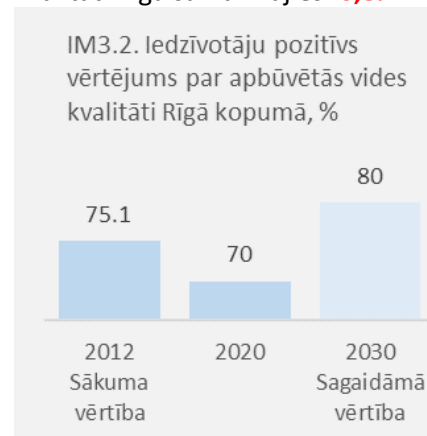
Avots: CSP

Vērtējums par apbūvētās vides kvalitāti apkaimē krities **-16,4%**

Avots: Aptauja

5.attēls
Vērtējums par apbūvētās vides kvalitāti Rīgā samazinājies **-6,8%**

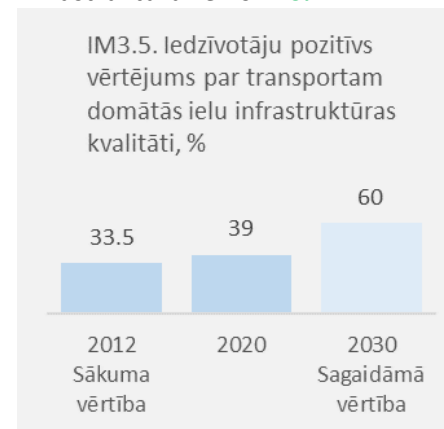
Avots: Aptauja

Vērtējums par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti uzlabojies **+17%**

Avots: Aptauja

Vērtējums par transporta infrastruktūru zems **+16%**

Avots: Aptauja

Zaļo teritoriju* īpatsvars saglabājas **+6,1%**

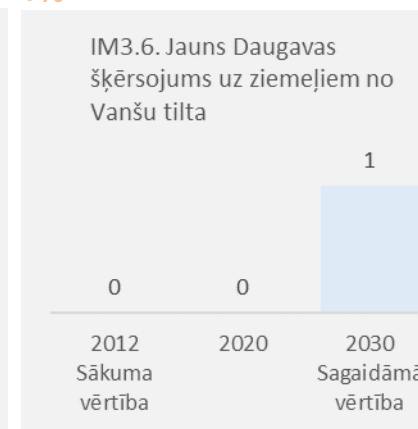

*Teritorijas izmantošanas veids

"Apstādījumu un dabas teritorijas"

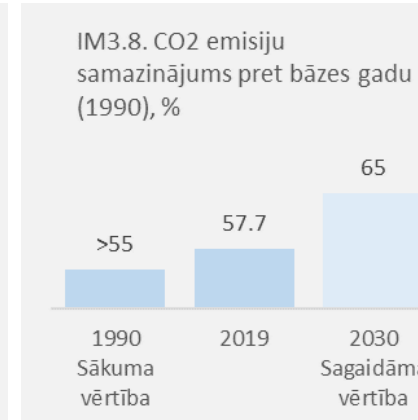
Avots: RD PAD

Nav uzbūvēts jauns šķērsojums **0%**

Avots: RD

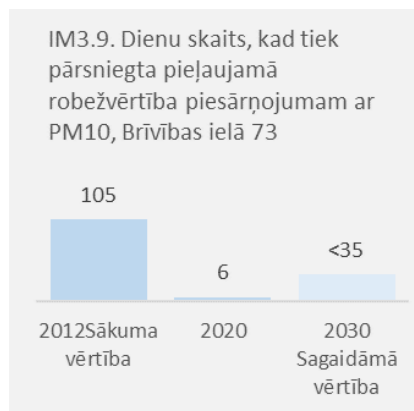
CO2 emisiju samazinājums pieaug **+4,9%**

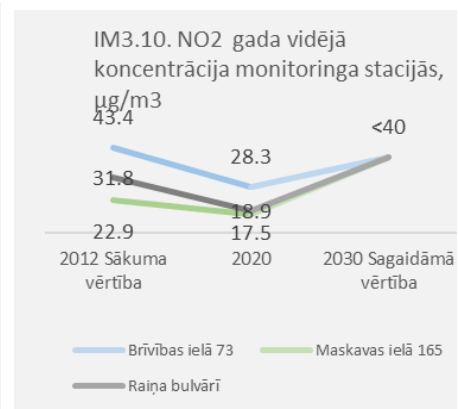
Avots: REA

Netiek pārsniegta normatīvajos aktos pieļaujamā robežvērtība

-94,3%

Avots: MVD

Avots: MVD

IM4 Rīga- starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole

Rīga kopā ar tās aglomerāciju dzīvo vairāk nekā miljons iedzīvotāju. Rīgas starptautisko potenciālo veido ģeogrāfiskais novietojums, pilsētas koncentrētās izglītības, zinātnes un valsts pārvaldes iestādes, tā arī uzņēmējdarbības resursi, osta un kultūrvide. Piederība Ziemeļeiropas metropoļu tīklam Rīgai sniedz labu atpazīstamību ne tikai Eiropā, bet arī pasaules mērogā. Rīgas starptautiskais potenciāls un tā izmantošana ir svarīga ne vien pašai pilsētai, bet arī Latvijas reģioniem un valstij kopumā.

Ilgtērmiņa mērķa sasniegšana

Katrs no noteiktajiem 19 RV lielākā vai mazākā mērā ietekmē IM4 sasniegšanu, taču RV10, PRV16, RV17 un RV18 ietekmes intensitāte ir salīdzinoši lielāka nekā pārējiem RV.

Būtiska ietekme		
Vidēja ietekme		
RV10	PRV1	Zema ietekme
PRV16	RV2	
RV17	RV3	
RV18	RV4	
	RV5	
	RV8	
	RV12	
	RV19	
		RV6
		RV7
		RV9
		PRV11
		RV13
		RV14
		RV15

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

IM4 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (9.attēls):

↑ 2 rādītājiem pozitīva

↓ 3 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājs bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 4 rādītājiem

Viens no 6 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2030.gadā plānoto vērtību. Covid-19 ietekmē ievērojami kritās rādītāju sasniegtās vērtības. Ja vēl 2019.gadā rādītāji sekmīgi virzījās noteikto mērķu sasniegšanā pildot to

noteiktās prognozes, tad pandēmijas un ar to saistīto ierobežojumu rezultātā sasniegtās vērtības kritās.

2020.gadā lidostā "Rīga" apkalpots vien 2,01 milj. pasažieru, kas ir par 74,2% mazāk ceļotāju nekā gadu iepriekš. Salīdzinot ar 2019.gadu, vairāk nekā uz pusi samazinājies arī lidostā "Rīga" apkalpoto lidojumu skaits, 2020.gadā lidostā apkalpoti 35 592 lidojumi – par 59,1% mazāk nekā gadu iepriekš, tostarp regulāro pasažieru lidojumu skaits saruka par 68%. Savukārt gandrīz dubultojies kravu lidojumu skaits, bet biznesa aviācijas, tehnisko, militāro un cita veida lidojumu skaits pieaudzis pat par 82,6%.

Arī jūras pasažieru pārvadājumus 2020.gadā būtiski skāra Covid-19 pandēmijas dēļ noteiktie ceļošanas ierobežojumi - tie faktiski apturēja kruīzu darbību, bet regulārā prāmju satiksme bija iespējama tikai atsevišķos gada mēnešos. 2020.gadā Rīgas ostā tika apkalpoti tikai 278,6 tūkst. pasažieru, kas ir trīs reizes mazāk (-67,9%) nekā 2019.gadā. Arī kravu apjoms samazinājies par 27%, pārkraujot 23,3 milj.t 2020.gadā.

Kopumā 2020.gadā Rīgas brīvastā pārkrauts 23,3 milj.t., kas ir par 27% mazāk kā 2019.gadā. Tas galvenokārt skaidrojams ar akmeņogļu kravu samazinājumu Rīgas brīvastā, kas saistīts ar Krievijas ostu attīstības stratēģiju, kas paredz akmeņogļu kravas virzīt caur savām ostām. Tomēr pēdējo gadu laikā Rīgas ostā būtiski pieaug Latvijas eksporta un importa kravu īpatsvars. Latvijas eksports caur Rīgas brīvostu pēdējā desmitgadē ir pieaudzis par vairāk nekā 80% un Latvijas preču īpatsvars kopējā nosūtīto kravu apjomā ir jau sasniedzis 46%.

Būtisks priekšnoteikums Rīgas ekonomikas izaugsmei ir ĀTI un jāatzīmē, ka no 2017. līdz 2019.gadam investīciju plūsmā bija vērojams kritums. Taču, neskatoties uz Covid-19 pandēmijas izraisīto ārkārtējo stāvokli, 2020.gadā ĀTI pieauga par 9%.

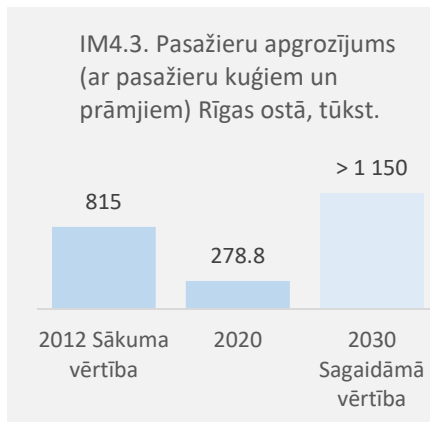
6.attēls

Pasažieru apgrozījums Covid-19 ietekmē samazinājies **-58%**

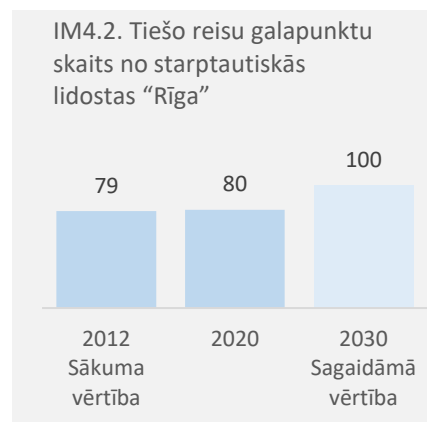
Avots: Starptautiskā lidosta "Rīga"

Pasažieru apgrozījums Covid-19 ietekmē samazinājies **-66%**

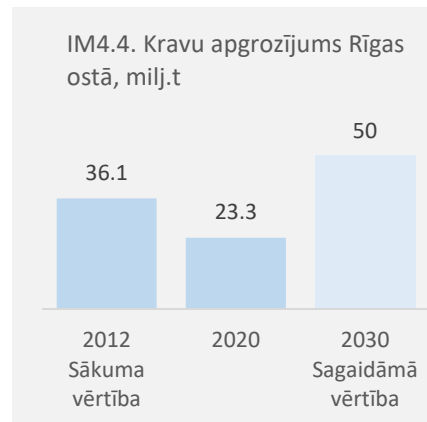
Avots: CSP

Tiešo reisu skaits būtiski nav mainījies **+1%**

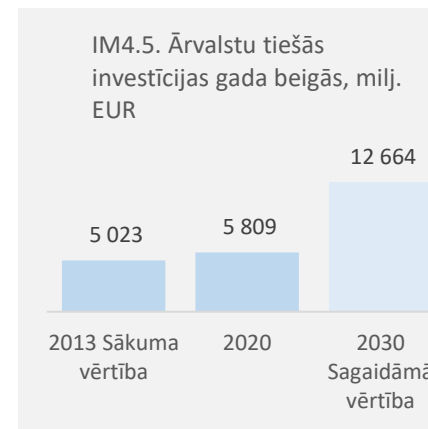
Avots: Starptautiskā lidosta "Rīga"

Krievijas finansu ekonomiskās krīzes dēļ un Covid-19 ietekmē ievērojami krities kravu apgrozījums **-35%**

Avots: RBP

Ārvalstu tiešās investīcijas pieaug **+16%**

Avots: SIA "Lursoft"

Rīgas kredītreitings paaugstinās **↑**

Avots: Kredītreitinga aģentūras

Rīgas pilsētas rīcības virzienu progresu novērtējums

PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība

Izglītības sistēmas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājus ar tautsaimniecībai nepieciešamo kompetenci – zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu. Pašvaldības uzdevums izglītības jomā ir gādāt par vispārējo, t.sk. pirmsskolas un interešu izglītību.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U1.1. Pirmsskolas vecuma bērnu kvalitatīvas izglītošanas iespējas nodrošināšana visām pilsētā dzīvojošām ģimenēm

- **Izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas pasākumu ietvaros tika slēgtas pirmsskolas izglītības iestādes, taču atvērtas jaunas pirmsskolas izglītības grupas.** Pārskata perioda sākumā - 2014./2015.mācību gadā kopumā pirmsskolas izglītības programmas tika realizētas 150 pašvaldības PII, 19 vispārīzglītojošajās skolās un 2 interešu izglītības iestādēs, nodrošinot 25 063 bērniem pirmsskolas izglītības programmas apguvi. Savukārt pārskata perioda beigās - 2020./2021.mācību gadā pirmsskolas izglītības programmas tika realizētas 147 pašvaldības PII, 17 vispārīzglītojošajās skolās un 1 interešu izglītības iestādē, nodrošinot 26 051 audzēknim programmas apguvi.
- Nodrošinot pieprasījumu pēc trūkstošajām vietām PII, **turpinājās sadarbība ar Rīgas privātajām PII.** Nodrošinot bērniem līdzfinansējumu, Rīgas pašvaldība slēdza sadarbības līgumus ar Rīgas privātajām PII. Pārskata periodā noslēgto sadarbības līgumu skaits pieauga no 118 līgumiem (5 027 bērniem) 2014.gadā līdz 167 līgumiem 2020.gadā (7 560 bērniem). Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums tika nodrošināts arī par bērnu uzraudzības pakalpojumu - 2014.gadā Rīgā bērnu uzraudzības pakalpojumu saņēma 766 pirmsskolas vecuma bērni, 2016.gadā - 1 246, 2018.gadā - 900 un 2020.gadā 1 389 bērni.
- **Tika nodrošināts atbalsts iekļaujošās izglītības attīstībai,** attīstot bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanās iespējas grupas kolektīvā un sabiedrībā kopumā. Pirmsskolas izglītības konsultatīvo centru

psihologi sniedza konsultācijas pašvaldības PII darbiniekiem, vecākiem un izglītojamajiem, kā arī veica vērojumus grupā un nepieciešamības gadījumā sagatavoja individuālās izglītības plānu.

- Līdz ar kompetenču pieejas ieviešanu PII, 2019.gadā tika sniegts atbalsts PII pedagogiem, nodrošinot pedagogu dalību dažādos profesionālās pilnveides pasākumos: kopumā par caurviju tēmu ieviešanu, vērtēšanu un efektīvu rotaļnodarbību tika izglītoti 1830 pedagogi (79 grupās).
- Pārskata periodā aktīvi tika īstenoti **PII infrastruktūras uzlabošanas pasākumi:** tika veikti dažādi atjaunošanas darbi, labiekārtotas teritorijas un rotaļu laukumi, kā arī materiāltehniskās bāzes atjaunošana (sniegts nodrošinājums ar mēbelēm, virtuves iekārtām, datortehniku, Wi-Fi tīkla ierīkošanu u.c.). Kopumā līdz 2020.gadam 122 no 147 PII veikta kompleksā renovācija.

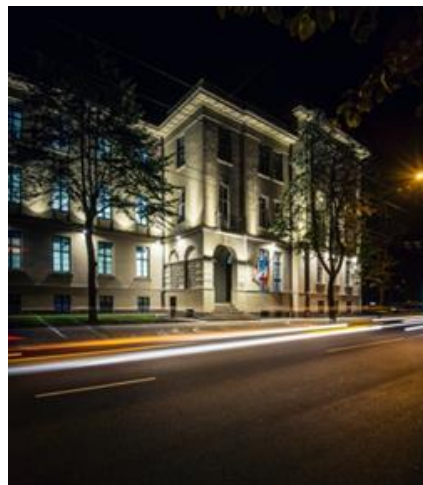
U1.2. Pieejamas un kvalitatīvas pamatizglītības nodrošināšana

U1.3. Pieejamas un kvalitatīvas vispārējās vidējās izglītības nodrošināšana

- Ja darbu 2014./2015.mācību gadā uzsāka 117 Rīgas pilsētas pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes, kuras kopumā apmeklēja 65 643 skolēni, tad 2019./2020.mācību gada sākumā darbu uzsāka 108 pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes ar 68 874 skolēniem.
- Kopš 2016.gada **pašvaldības izglītības iestādēs ieviesta un darbojas skolu kvalitātes monitoringa sistēma.** Izmantojot šim nolūkam izstrādāto platformu, tiek organizētas skolu aptaujas par aktuālajiem izglītības kvalitātes jautājumiem dažādām mērķauditorijām (skolēni, skolotāji, vecāki).

1.1.att. Rīgas Franču liceja klases telpa

1.2.att. Rīgas Franču liceja vēsturiskās ēkas renovācija

1.3.att. Rīgas Angļu ģimnāzijas ēkas pārbūve

1.4.att. Rīgas Angļu ģimnāzijas klases telpa

1.5.att. Labāko pirmsskolas izglītības pedagogu un iestāžu darbinieku apbalvošanas pasākums „Martas Rinkas balvas „Mūžs veltīts bērniem””

1.6.att. Ēnu dienas RPP videonovērošanas centrā

1.7.att. „Martas Rinkas balva „Mūžs veltīts bērniem””

1.8.att. Zelta pildspalva un "Zelta stipendija" pasākums

- Tika **veicināta inovatīvu mācību darba formu ieviešana radošuma un uzņēmējspēju veicināšanai** – digitālās mācību vides veidošanā 2015.gadā portālā www.e-skola.lv izveidots e-skolas mācību mākonis.
- Savukārt kopš 2017.gada nodrošināta e-mācību vides – mācību mākoņa <http://macibas.e-skola.lv> pieejamība visās RD IKSD padotībā esošajās vispārīgizglītojošajās skolās. E-mācību vides straujš lietotāju skaita kāpums bija 2020.gada pavasarī - attālināto mācību laikā - 3,4 reizes. Tāpat pašvaldība aktīvi iesaistījusi ES struktūrfondu atbalstītu digitālās prasības projektu īstenošanā.
- **Sniegts atbalsts iekļaujošās izglītības attīstībā**, t.sk. Rīgas pašvaldības skolās tika nodrošināts atbalsta personāls (sociālā pedagoga, izglītības psihologa, logopēda, speciālā pedagoga) un pedagoga palīga darbība. Saskaņā ar individuālajiem atbalsta plāniem, skolēniem sniegti atbalsta pasākumi/ konsultācijas mācību priekšmetos vai konsultatīvais (psihoemocionālais) atbalsts. Konsultācijas un atbalsta pasākumi par iekļaujošo izglītību sniegtas arī skolēnu vecākiem.
- Lai sagatavotos jaunajam izglītības saturam, kura īstenošana jāuzsāk 2020./2021.mācību gadā, norisinājās **aktīva darbība kompetenču pieejā balstītas izglītības ieviešanā skolās**. Dažādos profesionālās pilnveides pasākumos ik gadu piedalījās vidēji 8 000 pedagogu. Reaģējot uz situāciju, kas izveidojās valstī saistībā ar Covid-19 pandēmiju, pedagogiem tika piedāvāts apgūt dažādas mācību platformas attālināta mācību procesa nodrošināšanai.
- Lai nodrošinātu izglītības infrastruktūras kvalitātes atbilstību mūsdienu prasībām, pārskata periodā veikta virkne izglītības iestāžu renovācijas un teritoriju labiekārtošanas darbu. **Uz 2020.gadu 78 no 108 skolas ēkām bija renovētas**. Tāpat tika veikta materiāltehniskās bāzes pilnveide (esošā datortīkla sakārtošana, Wi-Fi tīkla ierīkošana, datortehnikas iegāde u.c.)

⁹ Atbilstoši LR Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvajam ziņojumam „Par Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo profesionālās izglītības iestāžu

U1.4.Tirgus pieprasījumam atbilstošas kvalitatīvas profesionālās izglītības nodrošināšana

- Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādņu 2010. – 2015.gadam paredzētā profesionālās izglītības iestāžu nodošana pašvaldībām Rīgas pilsētā netika īstenota iestāžu neatbilstības kritērijiem dēļ,⁹ līdz ar to **Rīgas pilsētas pašvaldības pakļautībā nav profesionālās izglītības iestādes**.

U1.5.Interesu un profesionālās ievirzes izglītības iespēju nodrošināšana

- Par Rīgas pašvaldības interešu izglītības, sporta, mūzikas un **mākslas** skolu profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmām, kā arī par kultūras iestāžu un sadarbības partneru piedāvājumiem tika nodrošināta vienota informācijas pieeja – elektronisks katalogs vietnē <https://iksd.riga.lv>. Palielināta arī interešu izglītības pakalpojuma pieejamība Rīgas pilsētas iedzīvotājiem: uz 2020.gadu interešu izglītības pakalpojuma pieejamība nodrošināta 13 skolās 9 Rīgas apkaimēs. Savukārt interešu izglītības iestāžu programmas 2020.gadā tika īstenotas 47 iestādēs 20 Rīgas apkaimēs. **Veicot interešu, sporta, mūzikas un mākslas izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas pasākumus pašvaldībā, noslēdzot pārskata periodu, 2020./2021.mācību gadā darbojās 8 interešu iestādes (ar 21 497 audzēkņiem), 7 sporta iestādes (ar 7 872 audzēkņiem) un 9 mūzikas un mākslas izglītības iestādes (4 082 audzēkņiem)**.
- Veicinot audzēkņu vēlmi attīstīt savas intereses, pašvaldībā regulāri **organizēti pilsētas mēroga interešu izglītības pasākumi** (ik gadu vidēji 100) dažādās interešu izglītības jomās. Covid-19 pandēmijas laikā interešu izglītības pasākumi organizēšana notika tiešsaistē, kas deva iespēju lielākam bērnu un jauniešu skaitam piedalīties kā klātienē pasākumos (ņemot vērā telpas ietilpību, datoru pieejamību iestādē u.c. faktorus).

pārņemšanu pašvaldību padotībā” pašvaldību padotībā plānots nodot nelielās (300 un mazāk izglītojamie) profesionālās izglītības iestādes.

U1.6. Izpratnes par mūžizglītības nepieciešamību veicināšana un iedzīvotāju iesaiste pieaugušo izglītībā

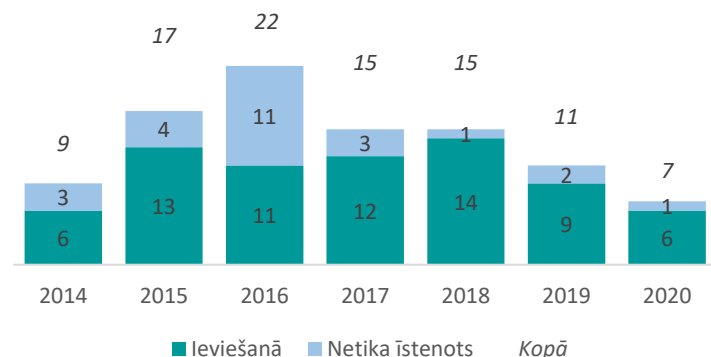
- Pārskata periodā pakāpeniski **pieauga dalībnieku skaits pieaugušo neformālās izglītības kursos – no 597 iedzīvotājiem, kas apguva izglītības programmas piedāvātajos kursos 2014.gadā līdz 2 155 dalībniekiem 2019.gadā.** Savukārt 2020.gadā, iestājoties ārkārtas situācijai, kursu dalībnieku skaits samazinājās, jo iedzīvotāji nebija gatavi piedalīties kursos attālināti, taču jau gada nogalē situācija mainījās un attālināti mācoties kursus pabeidza 580 iedzīvotāju.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Veicinot RV sasniegšanu, pārskata periodā Investīciju plānā ik gadu tika iekļauti no 7 līdz pat 22 projektiem. Vērtējot plānoto projektu īstenošanu, jāsecina, ka to ieviešanas efektivitāte uzlabojusies pēdējos 4 gados. Jāatzīmē gan, ka projektu skaits šajā laika periodā samazinājies.

1.9.attēls

Investīciju plāna PRV1 izpildes raksturojums
2014-2020

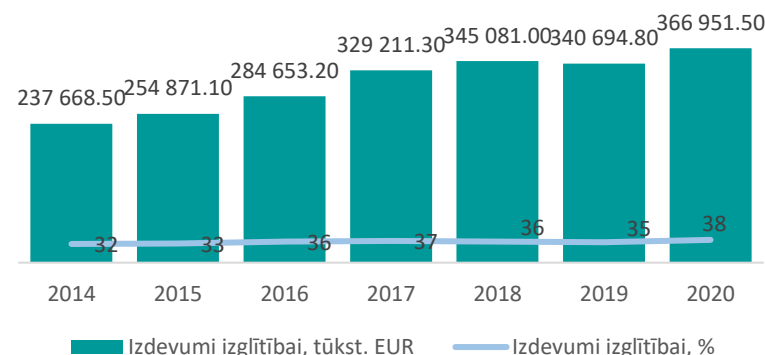
Avots: RD PAD

Budžets

Pārskata periodā no 2014. līdz 2020.gadam izglītībai kā vienai no prioritātēm tika novirzīts lielākais budžeta naudas līdzekļu apjoms un tā īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumu struktūrā palielinājās no 32% 2014.gadā līdz pat 38% 2020.gadā.

1.10.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi
izglītībai tūkst. EUR un %

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

PRV1 ietvaros noteikti 16 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (1.11.attēls):

↑ 8 rādītājiem pozitīva

↓ 8 rādītājiem negatīva

Covid-19 negatīvā ietekme uz 7 rādītājiem

4 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

Lai arī kopējais pirmsskolas vecuma bērnu īpatsvars, kas apmeklē PII 2020.gadā attiecībā pret sākumā vērtību 2014.gadā ir pieaudzis par 18% un sasniedz 80,2% un sagaidāmo vērtību pārsniedz par 10,2 procentpunktiem, tomēr nemainīgi augsta saglabājas rinda uz PII, un ir pat vērojams negatīvs pieaugums - 6% apmērā vērtējot 2020.gada situāciju pret sākuma vērtību.

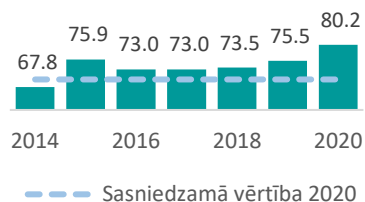
Lai arī kopējais vietu skaits PII palielinājies, tomēr ņemot vērā migrāciju uz Rīgu no citiem valsts reģioniem un nepietiekamo vietu skaitu pirmsskolās Pierīgā dzīvojošo bērniem, pieprasījums pēc vietām Rīgas PII pieaug.

Savukārt vispārējā izglītībā pozitīvs kāpums vērojams attiecībā uz licību saņēmēju skaita samazināšanos, t.i. 9.klašu un 12.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licības 2020.gadā attiecībā pret sākuma vērtību samazinājies attiecīgi par 41% un 37,5%. Tai pat laikā centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars eksaktajās zinātnēs samazinājies vidēji par 10,6%. Samazinājies arī iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par skolu pakalpojumu kvalitāti attiecībā pret sākuma vērtību par 12%. Turpretim pozitīvs iedzīvotāju vērtējuma pieaugums vērojams par bērnu iesaisti pulciņos, kolektīvos +24,3% 2020.gadā attiecībā pret 2014.gadu.

1.11.attēls

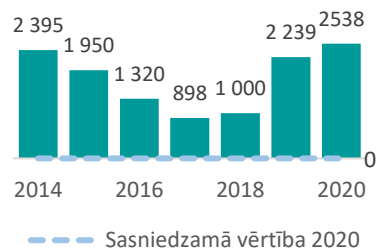
Bērnu īpatsvars, kas apmeklē PII pieaudzis **+18%**

1.1. Pirmsskolas vecuma bērnu īpatsvars, kas apmeklē PII (t.sk. pašvaldības līdzfinansējums, dotācija un deleģēšanas līgumu finansēšana privātajās PII), %

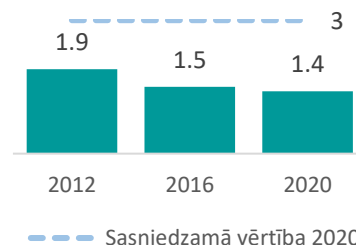
Rinda uz PII pieaugusi **+6%**

1.2. Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII

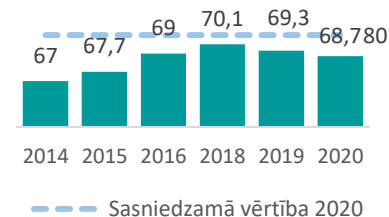
PII pieejamība pasliktinājusies **-26%**

1.3. Vidējais pašvaldības PII pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Vērtējums par pašvaldības PII kvalitāti pieaudzis **+2,5%**

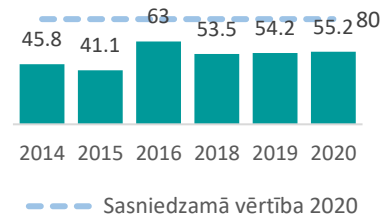
1.4. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par pašvaldības PII pakalpojumu kvalitāti, %

Avots: Pētījums

Vērtējums par PII pieejamību pieaudzis **+20%**

1.5. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par pašvaldības PII pakalpojumu pieejamību, %

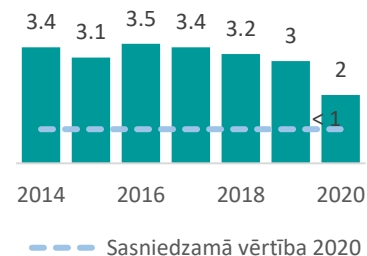

Avots: Aptauja

Avots: Aptauja

Tikai licību saņēmēju skaits samazinājies **-41%**

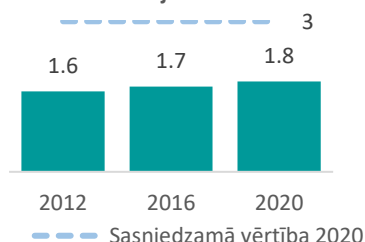
1.6. 9.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licību apliecības vietā, %

Avots: RD IKSD

Vispārējās izglītības pieejamība un tās kvalitāte uzlabojies **+13%**

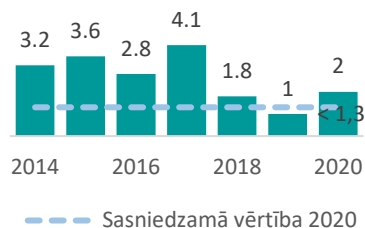
1.7. Vidējais pašvaldības pamatskolu un vidusskolu pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Tikai liecību saņēmēju skaits samazinājies **-37,5%**

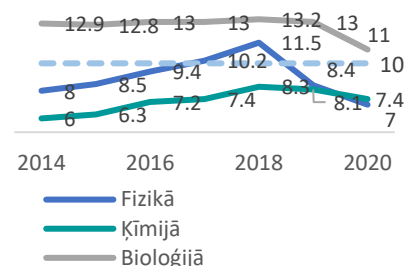
1.9. 12.klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai liecību atestāta vietā, %

Avots: RD IKSD

Eksāmenu kārtotāju īpatsvars fizikā, ķīmijā, bioloģijā, vidēji samazinājies **-10,6%**

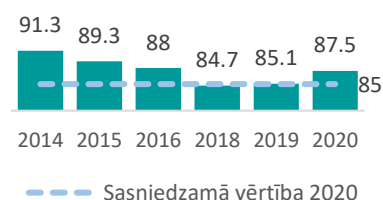
1.8. Eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās, %

Avots: RD IKSD

Vērtējums par skolu pieejamību samazinājies **-4,2%**

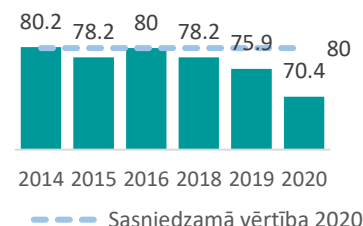
1.10. Iedz. pozit. vērtējums par pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu (skolu) pakalp. pieejamību %

Avots: Aptauja

Vērtējums par skolu pakalpojumu kvalitāti samazinājies **-12,2%**

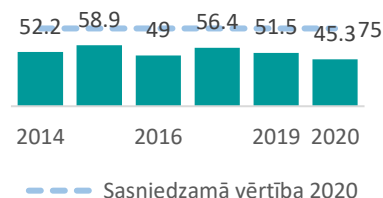
1.11. Iedz. pozit. vērtējums par pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalp. kvalitāti, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par pieaugušo iesaisti kolektīvos krities **-13,2%**

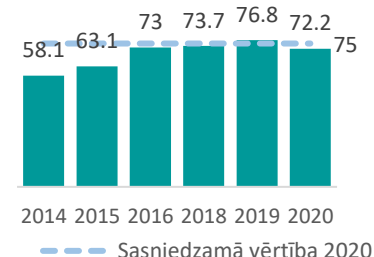
1.13. Iedz. pozit. vērtējums par iespējām pieaugušajiem iesaistīties pulciņos, kolektīvos, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par bērnu iesaisti pulciņos, kolektīvos pieaudzis **+24,3%**

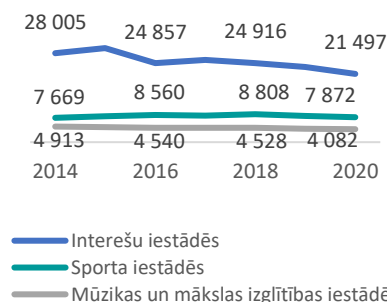
1.12. Iedz. pozitīvs vērt. par iespējām bērniem iesaistīties pulciņos, kolektīvos, %

Avots: Aptauja

Vidējais audzēkņu skaits sporta, interešu, mūzikas un mākslas skolās samazinājies **-17,6%**

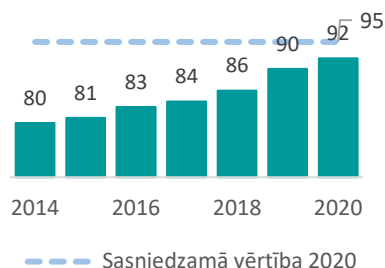
1.14. Audzēkņu skaits, tūkst.

Avots: RD IKSD

Stabils interneta pieslēgumu pieaugums **+15%**

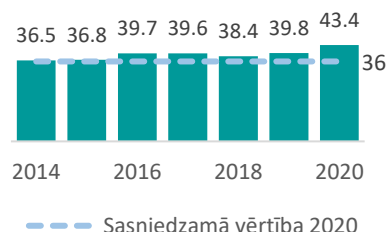
1.15. Interneta pieslēgums mājsaimniecībās, %

Avots: CSP

Pieaug iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību **+19%**

1.16. Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars (15-64 gadu grupā, gada sākumā), %

Avots: CSP

Telpiskais monitorings

Stratēģiskās nostādnes pilsētvides attīstībai paredz, ka PII tīklam jānodrošina pieprasījuma apmierināšana pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai vai darba vietai.

2016. un 2020.gadā pētījumā "Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs" tika novērtēts PII pakalpojums, tā pieejamība un izmaiņas pilsētvidē (1.12.attēls), balstoties uz 2 indikatoriem:

- PII iestāžu sasniedzamību, novērtējot cik % apkaimes iedzīvotāju ir sasniedzamas PII 300 m rādiusā;
- PII sasniedzamības kvalitāti, novērtējot sabiedriskā transporta pieturas pieejamību, kā arī prasības nodrošinājumu, ka uz katriem 15 iedzīvotājiem ir paredzēta 1 vieta PII.

No 58 Rīgas apkaimēm 23 apkaimēs nav pieejams pašvaldības pirmsskolas izglītības pakalpojums. Daļā šo apkaimju ir salīdzinoši neliels iedzīvotāju skaits, kas nosaka nelielo pieprasījumu pēc minētā pakalpojuma, piemēram, Spilve – 61, Salas – 78, Katlakalns – 181, Mūkupurvs – 242, Voleri – 251, Buļļi – 310, Kundziņsala – 344, Kleisti – 434, Beberbeķi – 467,

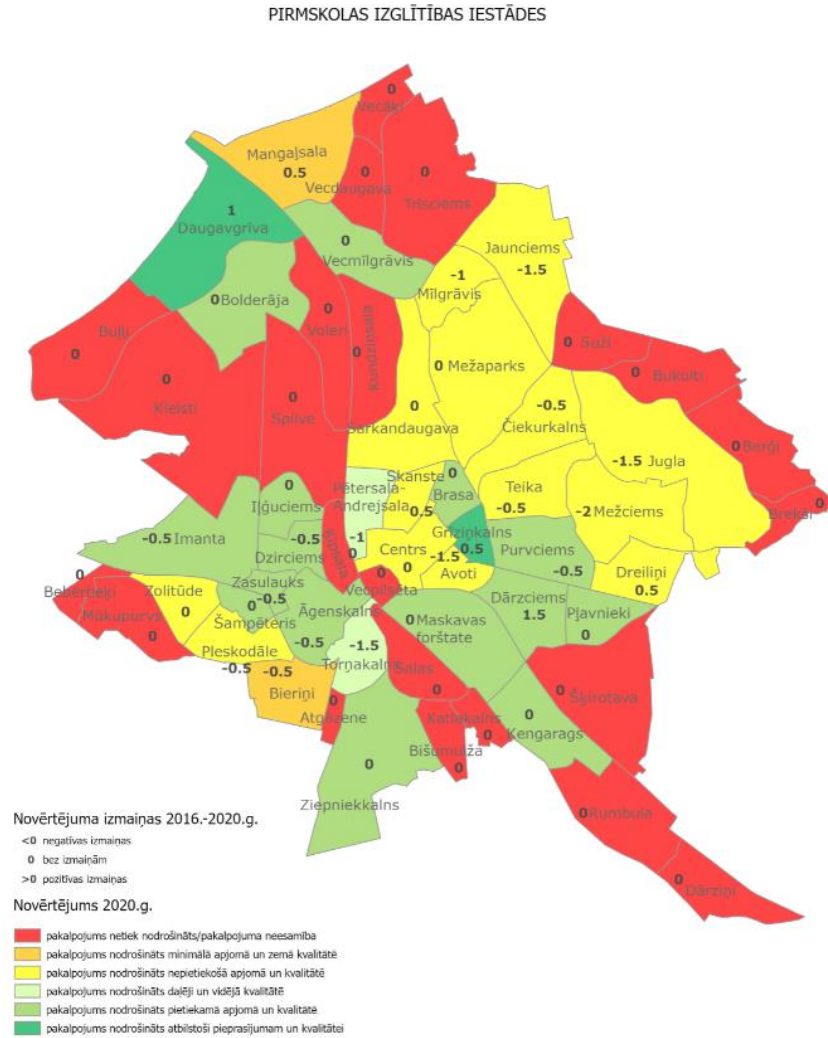
Suži – 467. Taču īpaša vērība būtu jāvērs uz apkaimēm ar lielāku iedzīvotāju skaitu un attiecīgi arī lielāku bērnu skaitu vecumā līdz 6 gadiem, kurās arvien netiek nodrošināta pašvaldības bērnudārzu pieejamība, piemēram, Dārziņi – 3 690 (285 bērni vecumā līdz 6 gadu vecumam), Bergi – 2 985 (202), Bišumuiža – 2 622 (246), Šķīrotava – 2 144 (153), Brekši – 1 605 (123) u.c. Savukārt tādas apkaimēs kā Grīziņkalns, Daugavgrīva, Ilģuciems, Dārziņi, Pļavnieki un Vecmīlgrāvis ir sniegts augstākais vērtējums par PII pieejamību un kvalitāti. Kopumā pietiekošā apjomā un kvalitātē minētais pakalpojums tiek nodrošināts 15 no 58 apkaimēm.

Salīdzinot 2020.gada PII pakalpojuma pieejamības un kvalitātes novērtējumu ar 2016.gadu, būtiskas izmaiņas PII pieejamībā un pieejamības kvalitātē nav novērojamas. Vērtējums pieaudzis Maskavas forštates apkaimē, savukārt atsevišķās apkaimēs – Jaunciemā, Juglā, Mežciemā un Torņkalnā vērojams samazinājums.

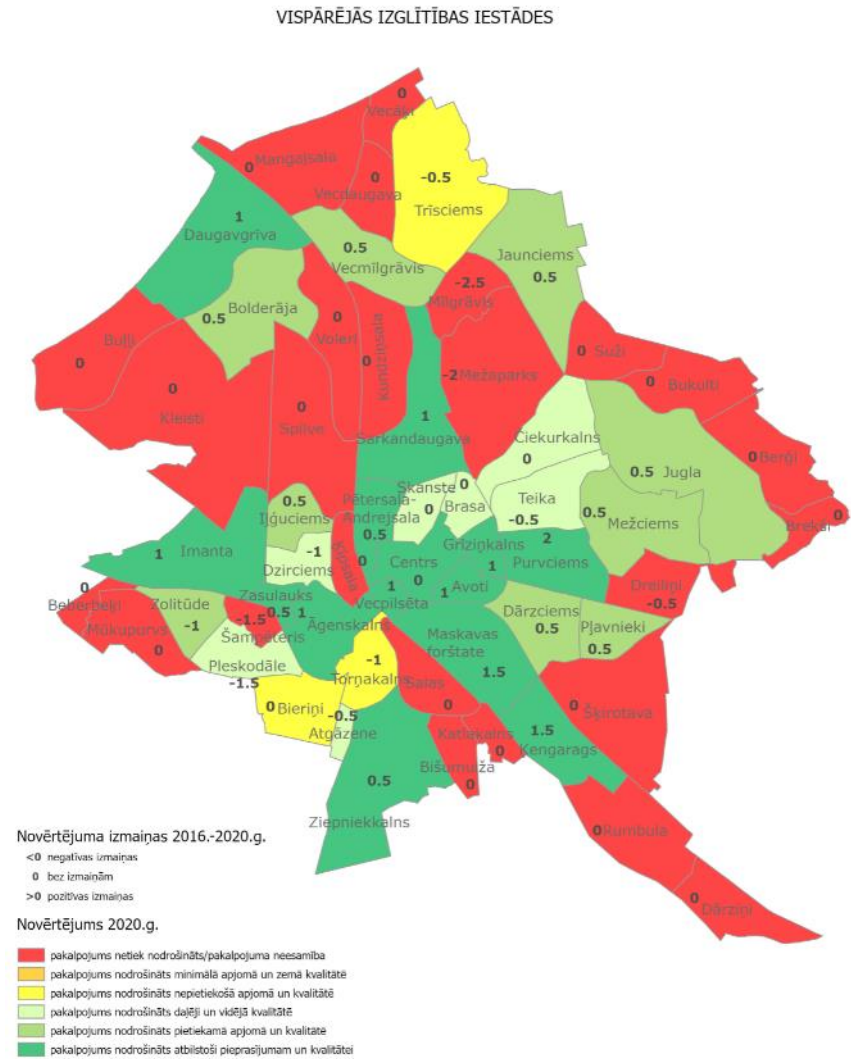
Savukārt, lai novērtētu vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu, tā pieejamību un izmaiņas pilsētvidē (1.13.attēls), novērtējumā tika izmantoti 2 parametri:

- **Vispārējās izglītības iestāžu sasniedzamība**, novērtējot, cik % apkaimes iedzīvotāju ir sasniedzamas vispārējās izglītības iestādes 500 m rādiusā;
- **Vispārējās izglītības iestāžu kvalitāte**, novērtējot sabiedriskā transporta pieturas pieejamību, t.sk. veloceļa esamību; prasības nodrošinājumu, ka uz katriem 10 iedzīvotājiem ir paredzēta 1 vieta vispārējās izglītības iestādē; drošības aspektu, vai 50% vispārējās izglītības iestādes atrodas slēgtā teritorijā; peldbaseina pieejamību, vai vismaz vienā apkaimes vispārējās izglītības iestādē ir peldbaseins.

1.12.attēls

Avots: Pētījums

Avots: Pētījums

Arī vispārējās izglītības iestāžu pieejamības rādītāji ir līdzīgi - 25 no 58 Rīgas apkaimēm nav vispārējās izglītības iestādes. Jāvērš uzmanība un jāizvērtē vispārējās izglītības iestāžu pakalpojuma nodrošinājuma nepieciešamība apkaimēs, kurās ir salīdzinoši liels iedzīvotāju skaits un attiecīgi arī bērnu skaits vecumā no 6-14 gadiem, piemēram, Dreiliņos – 758.

Nepietiekoša apjoma un kvalitātes vispārējās izglītības iestāžu sniegtais pakalpojums novērtēts 3 Rīgas apkaimēs (Bieriņos, Torņkalnā, Trīsciemā) un daļēji 7 apkaimēs (Brasā, Dzirciemā, Čiekurkalnā, Teikā, Skanstē, Šampēterī, Pleskodālē). Savukārt pārējās 9 apkaimēs izglītības iestāžu pakalpojums nodrošināts pietiekami un 14 apkaimēs atbilstoši pieprasījumam.

Kopumā laika periodā no 2016. līdz 2020.gadam būtiskas izmaiņas nav vērojamas, atsevišķās apkaimēs, piemēram, Mežaparkā, Mīlgrāvī, Pleskodālē, Šampēterī vērojams pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējuma samazinājums.

Kopsavilkums

- Bērnu vecumposma iespējām atbilstošas garantētas un kvalitatīvas pirmsskolas izglītības nodrošināšana no pusotra gada vecuma ir viens no pamata atbalsta pasākumiem, lai veicinātu ģimeņu ar bērniem labklājību, kā arī darba un ģimenes dzīves saskaņošanu. Noslēdzot pārskata periodu Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmas apguve tika nodrošināta 26 051 bērnam, Privātais sektors pirmsskolas izglītības programmas īstenošanu nodrošinājis 7 560 bērniem, bet bērnu uzraudzības pakalpojums nodrošināts 1 389 bērniem, t.i. kopumā atbalsta pasākumi nodrošināti 35 000 bērnu (salīdzinājumam 2014.gadā 30 856 bērniem). Savukārt pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII pārskata perioda sākumā un noslēgumā nav būtiski mainījies un ir pat pieaudzis par 6% (2014.gadā – 2395, 2020.gadā – 2538). Secināms, ka arī turpmāk nepieciešams nodrošināt finansiālu atbalstu atbilstoši pieprasījumam pirmsskolas izglītības nodrošināšanā.

- Lai nodrošinātu kvalitatīvas vispārējās izglītības pieejamību, nepieciešams turpināt darbu pie Rīgas izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas, t.i. paredzot izglītības iestāžu teritoriālo izvietojumu nepieciešams ņemt vērā iedzīvotāju demogrāfisko situāciju kā arī jaunu mājokļu būvniecības tendences apkaimēs.
- Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas pasākumi veikti, lai nodrošinātu ne tikai izglītības pakalpojuma kvalitāti, bet arī pieejamību apkaimēs un attīstītu skolu mācību vides modernizēšanu, kā arī vienlaikus risinātu pirmsskolas izglītības iestāžu pārklājumu apkaimēs.
- Noslēdzot pārskata periodu, 2020./ 2021. mācību gadā, skolās tika uzsākta kompetenču pieejā balstītas izglītības apguve. Lai sagatavotos jaunajam izglītības saturam, pārskata periodā pedagogiem un skolu vadības pārstāvjiem tika nodrošināti dažādi profesionālās pilnveides pasākumi.
- Visa veida digitālo resursu, rīku, platformu izmantošanas straujš pieaugums gan mācību, gan administratīvajos procesos pārskata periodā noslēgumā skaidrojams ar attālināto mācību ieviešanu skolās Covid-19 pandēmijas laikā noteikto ierobežojumu dēļ.
- Izglītības satura apguvi ietekmēja Covid-19 pandēmijas rezultātā ieviestie ierobežojumi, kas liedza apmeklēt klātienes mācības skolā, kā rezultātā skolēniem un pedagogiem bija jārealizē mācību process attālināti.
- Īstenota izglītības sistēmas digitalizācija mācību procesa kvalitatīvai nodrošināšanai attālināti.
- Atbalsts iekļaujošās izglītības attīstībā tiek sniegts atbilstoši piešķirtajam valsts un pašvaldības finansējumam, taču tas ir nepietiekošs un spēj sniegt atbalstu ne visās aktuālajās situācijās t.i. dzēš tikai atsevišķus “ugunsgrēka” gadījumus. Piemēram, vecākiem kuru bērnam nepieciešamas logopēda nodarbības, tās bieži vien ir jāfinansē no saviem personīgajiem līdzekļiem utt.

- Aktuāla saglabājas jaunu telpu nepieciešamība kultūrizglītībai profesionālās ievirzes līmenī, jo šīs izglītības apguves iespējas netiek īstenotas tik lielās apkaimēs kā Pļavnieki, Purvciems un Imanta.
- Dalībnieku skaitam pieaugušo neformālās izglītības kursus jeb mūžizglītībā ir tendence pieaugt, izņemot 2020.gadu, Covid 19 pandēmijas rezultātā ieviesto ierobežojumu dēļ. Plašākas mērķauditorijas uzrunāšanai, potenciāls ir attālināto apmācību kursu ieviešana, jo šis mācību veids ļauj ietaupīt gan laiku, kas tiek patērēts dodoties uz/ no kursiem, gan arī finanšu līdzekļus ceļa izdevumiem.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts

Pēdējo gadu laikā bērnu skaits, kuri Rīgā apmeklē PII, nav piedzīvojis būtiskas izmaiņas. Pieprasījums pēc šiem pakalpojumiem pakāpeniski mazinās demogrāfisku iemeslu dēļ, jo Rīgā kopš 2016.gada dzimst aizvien mazāk bērnu, un līdz ar iedzīvotāju skaita kritumu reprodutīvajā vecumā šāda tendence saglabāsies arī nākotnē. Tomēr arī šādos apstākļos pieprasījums pēc PII pakalpojumiem joprojām netiek apmierināts, jo saglabājas rindas, kā arī trūkst vietas PII ar latviešu mācību valodu. Šādi apstākļi rada vecāku nedrošību un var negatīvi ietekmēt Rīgas demogrāfisko situāciju arī nākotnē – gan bremzējot dzimstību, gan veicinot darbaspējīgo iedzīvotāju migrāciju uz Pierīgu. Prakse liecina, ka Rīgas bērnudārzos tiek izvietoti arī bērni no Pierīgas pašvaldībām, un otrādi – kas traucē organizēt PII pakalpojumus, nodrošinot to pieejamību un kvalitāti. Rīgai sadarbībā ar Pierīgas pašvaldībām būtu jāvienojas par kopīgu politiku bērnudārzu pieejamības jautājuma risināšanā. PII infrastruktūra jāpastiprina tajās vietās, kurās ir paaugstināts pieprasījums (balstoties uz faktisko, nevis deklarēto dzīvesvietu) un ņemot vērā bērnu vecāku pārvietošanās maršrūtus (lai pakalpojums būtu pieejams pa ceļam starp mājām un darbavietu). Izveidot ekonomiski pamatotu savstarpējo norēķinu sistēmu gadījumiem, kad PII un dzīvesvieta atrodas dažādās pašvaldībās.

Skolēnu kopējais skaits Rīgas skolās kopš 2013.gada palielinās, tomēr līdz ar pašreizējo dzimstības kritumu sagaidāms, ka pēc dažiem gadiem sāksies krituma tendence. Jau šobrīd atsevišķās Rīgas skolās izglītojamo skaits samazinās un tuvojas līmenim, kurā parādās grūtības nodrošināt pietiekamu klašu piepildījumu.

Nepieciešams turpināt Rīgas skolu tīkla optimizāciju, kas paredz reorganizēt skolas ar nepietiekamu skolēnu skaitu un klašu piepildījumu, apvienojot vairāku skolu resursus. Tas ļautu racionālāk izmantot pieejamo pedagogu personālu, finanšu resursus un mācību iestāžu telpas, lai tādējādi veicinātu augstāku izglītības kvalitāti un konkurētspējīgu atalgojumu pedagogiem.

Pandēmija 2020.gadā būtiski skārusi gandrīz visas izglītības jomas, jo līdz ar epidemioloģisko risku pieaugumu daudz kur ir bijis jāpārtrauc klātienē mācību process. Vienlaikus pandēmijas laiks ir atdzīvinājis virzību uz digitalizāciju. Izglītības iestādēs strauji pieauga nepieciešamība pēc datortehnikas, lai nodrošinātu attālināto mācību procesu Covid-19 pandēmijas apstākļos. Visvairāk tas traucējis bērniem, kuri nāk no trūcīgākām ģimenēm. Tāpēc arī daudzās Rīgas skolās notikuši vērienīgi atbalsta pasākumi (informācijas un komunikāciju tehnoloģiju risinājumu ieviešana un aprīkojuma iegāde), tai skaitā plaši izmantojot IZM centralizēto iepirkumu.

Jāsniedz atbalsts izglītības iestāžu darbiniekiem, lai veicinātu to digitālās prasmes un spēju efektīvi izmantot to rīcībā esošās datortehnoloģijas kvalitatīva mācību procesa norisei.

RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam

RV mērķis ir uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti, veicināt viņu pašiniciatīvas, darba tikumu un patriotismu, kā arī aktīvu iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē un Rīgas pilsētas attīstībai nozīmīgu jautājumu apspriešanā un īstenošanā.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U2.1. Jaunatnes politikas īstenošanas koordinācijas nodrošināšana pašvaldībā

- Sadarbībā ar Rīgas jauniešiem un jaunatnes organizācijām tika **izstrādāts un apstiprināts Rīgas pilsētas darba ar jaunatni plāns 2019.-2023.gadam**. Darbs pie plāna tika uzsākts 2018.gadā notikušajā Rīgas jauniešu ideju festivālā **“Mana! Rīga”**, kura laikā jaunieši izteica savas idejas un ieteikumus jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai.
- **Pašvaldība ikgadēji rīkoja konferenci “Inovācijas darbā ar jaunatni”** ar mērķi pulcināt kopā jaunatnes darbiniekus, jaunatnes politikas veidotājus un lēmumu pieņēmējus, jaunatnes lietu speciālistus, aktīvus jauniešus un jaunatnes organizācijas, lai dalītos zināšanās un pieredzē, kā arī pilnveidotu izpratni par nozares aktualitātēm.

U2.2. Jauniešu nodarbinātības un ekonomiskās patstāvības palielināšanās sekmēšana

- Veicinot Rīgas jauniešu nodarbinātību vasaras brīvlaikā, **pašvaldība iesaistījās NVA īstenotajā jauniešu nodarbinātības programmā**. Līdz pat 350 jauniešiem gadā tika sniegta iespēja iegūt darba prasmes un iemaņas, kā arī pirmo darba pieredzi kādā no pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām.
- Pašvaldība sadarbībā ar stratēģiskajiem partneriem RP BJC un 8 NVO sekmīgi īstenoja ESF projektu **“PROTI un DARI!”**, **palīdzot jauniešiem, kas nemācās un nestrādā, iekļauties darba tirgū, atgriezties izglītībā vai iesaistīties NVO darbībā**. Noslēdzot 2020.gadu Rīgas pilsētas pašvaldība projektā kopumā bija iesaistījusi 461 jauniešu no kopumā plānotajiem 550 (projekts noslēgsies 2021.gada 31.oktobrī).

- Lai atbalstītu jauniešus izglītības un profesionālās karjeras virziena izvēlē, **pašvaldība piedalījās ikgadējos pasākumos “Karjeras nedēļa” un “Ēnu diena”**. Pašvaldības iestāžu un uzņēmumu darbinieki iepazīstināja jauniešus ar dažādām profesijām un darbības jomām, kā arī dalījās pieredzē karjeras izvēles un veidošanas jautājumos.
- Nodrošinot darba tirgū pieprasīto prasmju apgūšanu un veicinot jauniešu konkurētspēju, **RJC “Kaņieris” klātienē un tiešsaistē īstenoja neformālās izglītības aktivitātes (radošie semināri un darbnīcas)**, kas veltītas tādām tēmām kā jauniešu iespējas sociālajā uzņēmējdarbībā, pašvaldības atbalsts jauniešiem, jauniešu tiesību aizsardzība, pasākumu dalībnieku piesaistes metodes, stratēģiskā plānošana, komandas vadība. Jaunatnes organizāciju un jauniešu interešu grupu līderiem **tika nodrošināta iespēja piedalīties apmācībās par sociālo uzņēmējdarbību un saņemt mentoru atbalstu** savas sociālās uzņēmējdarbības idejas attīstībai.

U2.3. Atbalsta nodrošināšana jaunatnes iniciatīvām un jaunatnes organizāciju darbībai

- **Pašvaldība sniedza finansiālu atbalstu konkursu veidā jauniešu iniciatīvu un jaunatnes organizāciju projektiem**, ik gadu atbalstot līdz pat 26 jauniešu iniciatīvām un 15 jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanas projektiem.
- Pārskata periodā **RJC “Kaņieris” attīstījās un kļuva par nozīmīgu vietu, kur jaunieši var tikties, iesaistīties izglītojošos pasākumos un daudzpusīgi attīstīties**. Ik gadu RJC “Kaņieris” organizēja vairāk nekā 400 izglītojoša rakstura pasākumu. Arī jaunatnes organizācijas izmantoja centra tehnisko nodrošinājumu un inventāru, organizējot ik gadu līdz pat 197 aktivitātēm ārpus centra telpām. Iezīmējot sadarbības iespējas starp pašvaldību un NVO, ik gadu **pašvaldība pasniedza Jaunatnes līdzdalības**

balvas Rīgas izcilākajām jaunatnes organizācijām par īpašu ieguldījumu un panākumiem darbā ar jauniešiem.

- Pilnveidojot jaunatnes organizāciju līderu zināšanas un prasmes, kā arī sekmējot organizāciju ilgtspēju, uzraudzības periodā nodrošināti izglītojoši pasākumi (semināri, apmācības, supervīzijas, darbnīcas) jaunatnes jomā strādājošajiem.

U2.4. Jaunatnes iesaistīšana pašvaldības darbībā, uzturot un pilnveidojot vidi līdzdalībai

- Lai audzinātu jauniešos pilsonisko līdzdalību un veicinātu viņu iesaistīšanos skolas dzīves jautājumu risināšanā, **pašvaldība sniedza atbalstu jauniešu kopdarbības attīstībai skolēnu pašpārvaldēs**, organizējot ikgadējo skolēnu pašpārvalžu sadarbības projektu konkursu un skolu aktivistu konferenci.
- Iesaistot jauniešus viņu dzīves kvalitātes ietekmējošo lēmumu pieņemšanā, **tika organizētas konferences par līdzdalības veidiem un meklēti risinājumi pašpārvalžu kā institūta stiprināšanai** – “Skola – līdzdalības starts atbildīgai sabiedrībai”, “Skolēnu pašpārvalde šodien un rīt”, “Pašpārvalde skolā – pieredze un iespējas”.
- Stiprinot skolēnu pašpārvalžu kapacitāti, tika organizētas izglītojošas aktivitātes (ik gadu 17-24 aktivitātes) skolēnu pašpārvalžu aktīvistiem, iesaistot no 360 līdz 1 200 aktīvistiem gadā, kā arī nodrošināts finansējums skolēnu pašpārvalžu projektiem (6-10 projektiem gadā). **Pārskata periodā izstrādāts metodiskais materiāls “Es atbalstu pašpārvaldi” un novadītas konsultācijas skolēnu pašpārvaldēm un konsultantiem izglītības iestādēs.**
- Sniedzot jauniešiem iespēju uzzināt vairāk par pilsētplānošanas procesu un iesaistīties Rīgas pilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam veidošanā, **2019.gada tika rīkots Pirmais Rīgas jauniešu pilsētplānošanas forums “Runātrīga”, kurā piedalījās aptuveni 100 intereseanti.**

U2.5. Jaunatnes apmaiņas un pārrobežu neformālās mācīšanas programmu īstenošana

- Sekmējot jauniešu mobilitāti un lielāku līdzdalību neformālās mācīšanās pasākumos, kopš 2018.gada ar ESF, “Erasmus+”, “Nordplus” un Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas atbalstu Rīgas pilsētas jaunieši tika aktīvi iesaistīti pārrobežu neformālās mācīšanās aktivitātēs. **Kopumā sadarbības attīstības un jauniešu mobilitātes atbalsta programmu ietvaros 2018.gadā īstenoti 75, 2019.gadā – 108, bet 2020.gadā – 122 izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes sadarbības projekti.**

U2.6. Aktivitāšu nodrošināšana bērniem un jauniešiem

- Pārskata periodā **tika atvērti divi jauni brīvā laika centri** (Rīgas 19.vidusskolā un BJC “Laimīte”), līdz ar to 2020.gadā darbojās 24 brīvā laika pavadīšanas centri (BJC “Laimīte” un PBJC “Altona” katrā 2 centri), kurus apmeklējums sasniedza līdz pat 137 tūkst. gadā.
- **Par labu ikgadējo tradīciju ir kļuvis jaunā mācību gada sākumā pašvaldības rīkotais svētku pasākums “Nāc un piedalies”,** kur bērni un jaunieši var ne tikai izvēlēties sev piemērotāko un saistošāko interešu vai sporta izglītības programmu, bet arī aktīvi un aizraujoši pavadīt dienu kopā ar ģimeni.
- Ar mērķi pozicionēt bibliotēku kā interesantu un radošu vidi brīvā laika pavadīšanai, uzraudzības periodā **RCB tīkla bibliotēkas pastāvīgi rīkoja bērniem un jauniešiem daudzveidīgus kultūras, radošos un izglītojošos pasākumus.**
- Pārskata periodā tika sniegts finansiāls atbalsts Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu rīkotajām nometnēm – nodrošinot līdzfinansējumu līdz pat 282 nometnēm gadā, kā arī nevalstisko un reliģisko organizāciju rīkotajām nometnēm – vidēji 70 nometnēm gadā. Tāpat **atbalstīti brīvā laika projekti – no 15 līdz 31 projektam gadā, kas piedāvāja līdz pat 5 822 bērniem un jauniešiem bezmaksas aktivitātes vasaras brīvlaikā.** Savukārt sporta skolu aktivitātēs izglītojamo sportiskās meistarības pilnveidei ik gadu iesaistīts vairāk nekā 1 000 jauniešu.

2.1.att. Rīgas jauniešu ideju festivāls "Mana! Rīga"

2.2.att. Jauniešu nodarbinātības pasākums vasaras brīvlaikā

2.3.att. Jauniešu pieredzes apmaiņas pasākums

2.4.att. Rīgas jauniešu pilsētplānošanas forums "Runātrīga"

2.5.att. Rīgas Centrālās bibliotēkas projekts bērniem "Radošās darbnīcas bērniem"

2.6.att. Jaunā mācību gada svētku pasākums "Nāc un piedalies"

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Pārskata periodā Programmas Investīciju plānā RV2 ietvaros netika iekļauts neviens projekts. Veiktās aktivitātes, t.sk., ikgadējie projektu konkursi iekļauti Programmas Rīcības plānā.

Budžets

RV2 ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no RD budžeta līdzekļiem, kā arī piesaistot ES fondu finansējumu, tādējādi izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību pamatbudžetos.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV2 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (2.7.attēls):

↑ 1 rādītājam pozitīva

↓ 3 rādītājiem negatīva

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

1 rādītājs ir pārsniedzis 2020.gadā plānoto vērtību.

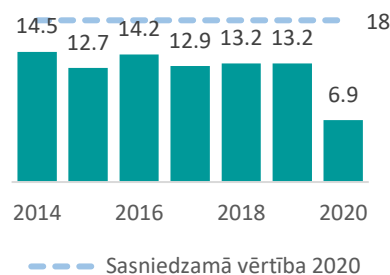
Raksturojot RV2 rezultatīvo uzraudzības rādītāju dinamiku pārskata periodā, secināms, ka atsevišķos gados vērojams gan (2.1.) "Nometnēs iesaistīto bērnu un jauniešu skaits", (2.2.) "Brīvā laika centru apmeklējumu skaits" un (2.3.) "Jauniešu neformālās izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits" rādītāju vērtības pieaugums, gan samazinājums. Neskatoties uz pašvaldības īstenotu koordinētu un mērķtiecīgu darbu ar jaunatni pilsētā, uz uzraudzības perioda beigām neviens no iepriekš minētajiem rādītājiem nav sasniedzis Programmā noteikto 2020.gada sagaidāmo vērtību. Jāatzīst, ka pārskata perioda beigās iepriekš minēto rādītāju vērtību, ievērojot to īpatnību, t.i., klātienes pasākumi un nodarbības, ievērojami ietekmēja mainīgā epidemioloģiskā situācija valstī un ar to saistītās izmaiņas nometņu organizēšanas noteikumos, Covid-19 izplatības mazināšanai noteiktie pulcēšanās ierobežojumi iekštelpās, kā arī izglītības iestāžu nepieciešamība izmantot brīvā laika centru telpas epidemioloģiskās drošības normatīvajam regulējumam atbilstoša izglītības procesa nodrošināšanai.

Savukārt (2.4.) "Atbalstīto jauniešu un jaunatnes organizāciju projektu skaits" rādītāja izmaiņas uzraudzības periodā raksturo pozitīva dinamika ar nelielām svārstībām. Jāatzīmē, ka šis ir vienīgais no RV2 rezultatīvajiem uzraudzības rādītājiem, kas ir sasniedzis un pārsniedzis Programmā noteikto 2020.gada sagaidāmo vērtību. Tā kā atbilstoši Covid-19 ierobežošanas epidemioloģiskajiem nosacījumiem nav bijis iespējams īstenot plānotās nometnes un citus pasākumus, NVO nodrošināja ievērojami plašāku brīvā laika aktivitāšu piedāvājumu vasaras brīvlaikā. Šos projektus bija iespējams īstenot, izmantojot tādas darba formas un metodes, kuras ir atbilstošas arī normatīvajā regulējumā 2020.gadā noteiktajiem ierobežojumiem. Vienlaikus tas veicināja NVO darbības nepārtrauktību.

2.7.attēls

Epidemioloģiskās situācijas dēļ nometnēs iesaistīto skaits samazinājies **-47,6%**

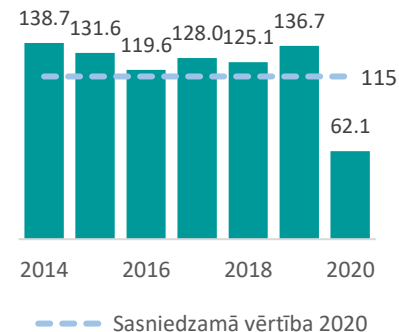
2.1. Nometnēs iesaistīto bērnu un jauniešu skaits, tūkst.

Avots: RD IKSD

Epidemioloģiskās situācijas dēļ apmeklējumu skaits samazinājies **-44,7%**

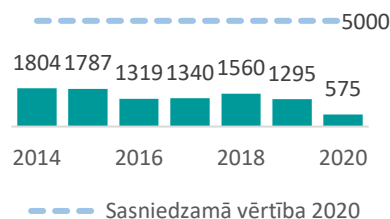
2.2. Brīvā laika centru apmeklējumu skaits, tūkst.

Avots: RD IKSD

Izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits krities **-31,8%**

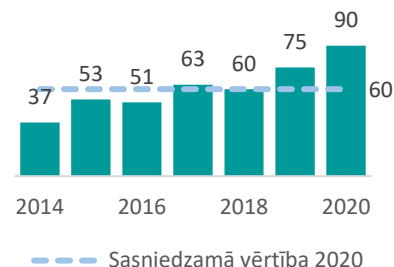
2.3. Jauniešu neformālās izglītības programmās iesaistīto jauniešu skaits

Avots: RD IKSD

Atbalstīto projektu skaits pieaudzis **+243,2%**

2.4. Atbalstīto jauniešu un jaunatnes organizāciju projektu skaits

Avots: RD IKSD

Kopsavilkums

- Bērni un jaunieši ir Rīgas pilsētas sabiedrības attīstības pamats. Tieši no viņu zināšanām, prasmēm un vērtībām būs atkarīgs kāda būs Rīga. Lai izaudzīnātu veselīgus un laimīgus bērnus un jauniešus, ikdienā pašvaldību iestādēm ciešā sadarbībā ar ģimenēm ir jāiegulda pamatīgs un sistemātisks darbs. Svarīgi, lai pašvaldības politika bērnu un jaunatnes jomā primāri balstītos uz katra bērna un jaunieša tiesībām uz izglītību, uz tīru un drošu vidi, tiesībām būt pasargātiem no vardarbības, tiesībām uz nākotni u.c.
- Pārskata periodā ir izstrādāts jauns vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments – Rīgas pilsētas darba ar jaunatni plāns 2019.-2023.gadam, kurā respektētas bērnu un jauniešu vajadzības, pievērsta uzmanība sabiedrības labklājības līmenim, vides un ekonomiskajām tendencēm. Plāna īstenošanai un uzraudzībai ir svarīgi izveidot Rīgas Jaunatnes lietu konsultatīvo padomi, kuras sastāvā darbotos jaunatnes organizāciju pārstāvji, un nodrošināt tās darbību.

- Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības ir nozīmīgs institucionāls resurss jauniešu nodarbinātības un ekonomiskās patstāvības palielināšanai. Svarīgi turpināt nodrošināt pašvaldības institūciju un uzņēmumu aktīvu dalību profesiju pasaules izziņāšanas, karjeras izglītības un atbalsta pasākumos. Prakses un vasaras darba iespēju nodrošināšana, dalība “Karjeras nedēļa” un “Ēnu diena” pasākumos, pašvaldības iestāžu un uzņēmumu apmeklēšana ļauj bērniem un jauniešiem iepazīt dažādas profesijas, aprunāties ar konkrētu profesiju pārstāvjiem klātienē, iegūt pirmo darba pieredzi un tik nepieciešamo ierakstu CV.
- Lai veicinātu jaunatnes iesaistīšanos pašvaldības darbībā, ir svarīgi sekmēt jauniešu izpratnes veidošanos par Rīgas pilsētas pašvaldības pārvaldes struktūru, funkcijām un darbības pamatprincipiem. Pašvaldībai ieteicams ciešāk sadarboties ar Rīgas augstākās izglītības iestādēm, sniedzot studiju un noslēguma darbu izstrādei nepieciešamo informāciju un profesionālās konsultācijas, iesaistot attīstības un sadarbības projektos, kā arī nodrošinot studentiem prakses vietas. Lai motivētu un finansiāli atbalstītu studentus prakses laikā, Rīgas pilsētas pašvaldībai būtu ieteicams meklēt risinājumus prakses stipendiju nodrošināšanai.
- Atzinīgi vērtējama pastāvošā prakse ar atbalsta nodrošināšanu jaunatnes iniciatīvām un jaunatnes organizāciju darbībai. Pašvaldībā ir izveidota stabila projektu konkursu sistēma jaunatnes jomā, kuru ietvaros pašvaldības atbalsts pieejams jauniešu iniciatīvām, brīvā laika projektiem, jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanas projektiem un skolēnu pašpārvalžu sadarbības projektiem. Ieteicams arī turpmāk ar projektu konkursu palīdzību atbalstīt jauniešu un jaunatnes organizāciju idejas, radošumu un izpausmes daudzveidību.
- RJC “Kaņieris” ir uzskatāms par labas prakses piemēru jauniešu intelektuālai un radošai attīstībai labvēlīgu apstākļu radīšanā. Jauniešu centra darbība un sniegtās iespējas – labiekārtotas telpas, multimediju tehniskais aprīkojums, brīvi pieejams WIFI, āra aktivitāšu ekipējums u.c. resursi nodrošina atbalstu jauniešu iniciatīvām un sekmē jauniešiem nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu ārpus formālas izglītības.

- Ņemot vērā, ka šobrīd RJC “Kaņieris” ir vienīgais pašvaldības jauniešu centrs Rīgā, pašvaldībai būtu ieteicams izvērtēt iespējas un meklēt risinājumus jaunu jauniešu centru izveidei citās Rīgas apkaimēs.
- Pārskata periodā nemainīgi augsta līmenī saglabājās pašvaldības brīvā laika pavadīšanas centru apmeklējumu skaits. To veicināja plašas brīvā laika pavadīšanas centru sniegtās iespējas bērniem un jauniešiem - satikties ar vienaudžiem, radoši darboties, spēlēt galda spēles, lasīt grāmatas u.c. aktivitātēm. Ņemot vērā, ka brīvā laika pavadīšanas centri ir bezmaksas, tie ir liels atbalsts Rīgas pilsētas ģimenēm, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas brīvā laika pavadīšanas centru palielināšanai.
- Ņemot vērā, ka šobrīd Rīgas pilsētas pašvaldības brīvā laika pavadīšanas centri darbojas atbilstoši to maksimālajai kapacitātei, pašvaldībai būtu ieteicams pastāvīgi pilnveidot esošo brīvā laika pavadīšanas centru materiāli tehnisko nodrošinājumu, lai radītu bērniem un jauniešiem interesantu un aizraujošu vidi. Tāpat ir svarīgi turpināt attīstīt brīvā laika pavadīšanas centru tīklu Rīgas apkaimēs.

Nozares eksperta viedoklis

Kristīne Zonberga, biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore

Pārskatā par RV paveikto no 2014. līdz 2020.gadam dominē pašvaldības organizētas aktivitātes, kurās var piedalīties jaunieši. Lai sasniegtu RV mērķi, būtiski palielināt sabiedrības (jauniešu) iniciētas aktivitātes. Veicinot pašiniciatīvu, iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē un ekonomisko aktivitāti, atzinīgi vērtēta ir LEADER pieeja, kas nodrošina pieeju no “apakšas uz augšu” un drošumspējas stiprināšanas pieeju (kas būtiska krīzes un pēckrīzes laikā), jo atbalsta tādu iniciatīvu īstenošanu, kas balstītas reālās vajadzībās, kas virzītas no sabiedrības, kas savukārt stiprina sabiedrības pašas spēju iesaistīties problēmu identificēšanā un risināšanā, vienlaikus uzlabojot sociālo situāciju un tautsaimniecības attīstību, veidojot labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un ekonomikas attīstībai. Pārskats nedod ieskatu par kvalitatīvajiem rādītājiem, tas ir, kādi ir atbalstīto projektu rezultatīvie rādītāji un kā tie veicinājuši RV2 sasniegšanu.

Covid-19 ir radījusi veselības krīzi, un būtiski, lai tā neradītu arī ekonomisko, finanšu, kā arī sociālo krīzi. Tā novēršanai būtiska loma ir konkrētu atbalsta instrumentu ieviešanai, t.sk. psihoemocionālais atbalsts jauniešiem un pielāgošanās situācijai, t.sk. pārorientācija uz digitālo vidi un pakalpojumiem. Lai to īstenotu, nepieciešams:

- Apzināt Rīgas pilsētu jauniešu vajadzības un problēmjautājumus, kas ir radušies pandēmijas ietekmē un nevarēja paredzēt iepriekš;
- nodrošināt atbalsta pasākumus jauniešiem Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai;
- mazināt jauniešu psihoemocionālās veselības riskus krīzē un pēckrīzes periodā;
- pielāgot pašvaldības sniegtos pakalpojumus/aktivitātes digitālam un interaktīvam formātam;
- paredzēt elastību attiecībā uz NVO īstenotajiem projektiem jauniešiem, lai organizētāji spētu pilnvērtīgi reaģēt uz jauniešu vajadzībām, it īpaši krīzes un pēckrīzes laikā.

Veicinot pilsonisko pašiniciatīvu, nepieciešams ieviest pilsoniskās izglītības programmu, ko īstenot sadarbībā ar NVO, kā arī attīstīt tādas dienas centrus, kuru vidi rada paši jaunieši (kā piemērs minams Free Riga).

Veicinot nodarbinātību un integrēšanu darba tirgū, nepieciešams ieviest modernus risinājumus, piemēram, radīt ekonomikas stabilizēšanas un attīstības plānu, kurā iekļauta pieeja no “apakšas uz augšu” un drošumspējas pieeja - ņemot vērā iniciatīvas par reālām vajadzībām no sabiedrības un tās pašas spēju iesaistīties problēmu identificēšanā un risināšanā, kas uzlabotu sociālo situāciju un tautsaimniecības attīstību, veidojot labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un ekonomikas.

RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvide

RV galvenais uzdevums ir nodrošināt kultūras dzīves norišu daudzveidību un tradicionālo vērtību saglabāšanu. Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina kultūrvides pilnveidošanu un attīstību, Dziesmu un deju svētku procesu, tradicionālu, modernu un mūsdienīgu pasākumu organizēšanu, pašvaldības kultūras iestāžu darbības pilnveidošanu, piedāvājot jaunas interešu izglītības un kultūrizglītības programmas dažādām vecuma grupām.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U3.1. Kultūras infrastruktūras paplašināšana un modernizēšana

- Pārskata periodā **realizēta virkne apjomīgu būvniecības aktivitāšu**: veikta VEF kultūras pils pārbūve un restaurācijas darbi, atjaunots LNMM, atjaunota Latvijas Nacionālā teātra ēkas vēsturiskā fasāde ar dekoratīvo apgaismojumu, atklāts restaurētais Brīvības piemineklis, atklāts valsts simtgadei veltītais monumentālais 60 m augstais Latvijas karoga masts uz AB dambja, kā arī veikti vērīenīgi Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcijas darbi. Pabeigti remontdarbi Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības Porcelāna muzeja telpās, kā arī I kārtas remontdarbi Kultūras un atpūtas centrā "Imanta". Atjaunots koka ēku renovācijas centrs "Koka Rīga" un tā telpās izvietota pastāvīga strādniecības muzeja ekspozīcija.

U3.2. Kultūrvēsturisko objektu pilsētas centrā un citās vēsturiskās apbūves teritorijās saglabāšana un attīstīšana

- Tika **nodrošināts pašvaldības valdījumā esošo pieminekļu monitorings (līdz 2020.gadam kopā 137 pieminekļiem)**, to uzturēšana un izstrādāta saglabāšanas programma. Ik gadu tika veikta **pieminekļu aprūpe un restaurācija**, starp nozīmīgākajām projektiem jāmin Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu restaurācija. Arī Lielo kapu kompleksa un Jēkaba kapu teritorijā veikta nepārtraukta esošo vēsturisko vērtību uzturēšana, saglabāšana un restaurācija.
- Veikti Mazjumpravas muižas kultūrvēsturiskās teritorijas renovācijas un labiekārtošanas darbi, t.sk. dzirnavu ēkas ūdensdzirnavu vēsturisko iekārtu un mehānismu atjaunošana un uzstādīšana, kā arī izveidotas auto novietnes un labiekārtotas atpūtas un piknika vietas pie dīķa.

U3.3. Sabalansētu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamības nodrošināšana

- Lai uzlabotu bibliotēku pieejamību RCB **uzsāka darbu pie bibliotēku atjaunošanas Āgenskalna un Torņkalna apkaimēs**. Veikta arī RCB filiālbibliotēkas "Bišumuiža" lokācijas vietas maiņa uz jaunām telpām Jauno tehniķu centrā.
- Pašvaldības kultūras centros ar telpām un tehnisko aprīkojumu tika nodrošināta amatiermākslas kolektīvu darbība. Noslēdzoties pārskata periodam, t.i. 2020.gadā **Rīgas pilsētā darbojās 295 amatiermākslas kolektīvi, t.sk. 178 pašvaldības kultūras iestāžu un 117 citu dibinātāju amatiermākslas kolektīvi**.
- Pārskata periodā realizēta Rīgas Jūgendstila centra kultūras mantojuma digitalizācija un virtuālā muzeja izstrāde, kā arī turpināta muzeja darbības pilnveidošana atbilstoši tehnoloģiju attīstībai.
- Ik gadu **pasniegta gada balva kultūrā "Baltais zvīrbulis"**, lai izteiktu atzinību un apbalvotu Rīgas pašvaldības kultūras darbiniekus un sadarbības partnerus par kvalitatīva kultūras procesa nodrošināšanu. Tāpat **sadarbībā ar Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienību un A. Čaka memoriālo dzīvokli – muzeju organizēti ikgadēji pasākumi**, piemēram, 2016.gadā zinātniska konference un A. Čaka jubilejas pasākums, 2018.gadā dzejnieka atceres pasākums, kurā pieminas nozīmes par ieguldījumu dzejnieka daiļrades popularizēšanā saņēma 5 laureāti u.c.
- 2020.gadā, iestājoties pandēmijas ierobežojumiem, lai nodrošinātu iespēju robežās iedzīvotājiem kultūras pakalpojumu pieejamību, pašvaldības iestādes meklēja inovatīvus risinājumus un laikmetīgu pieeju pasākumu rīkošanā. **Izmantojot mūsdienu tehnoloģiju iespējas, iestādes**

uzsāka un veiksmīgi piedāvāja kultūrizglītojošu pasākumu un lekciju norises interneta vietnēs, piemēram, Dr. A. Mūrnieka tiešsaistes lekcijas par kultūrvēstures tēmām Rīgas kultūras un tautas mākslas centrā “Mazā ģilde”, “Adīšanas izaicinājums apkaimes iedzīvotājiem cimdu adīšanā” kultūras un tautas mākslas centrā “Ritums”, notikušo kultūras norišu arhīvs un publiska pieejamība VEF Kultūras pils mājas lapā, orķestra “Rīga” tiešsaistes koncerti no VEF Kultūras pils Valsts svētkos u.c.

U3.4. Vietējas, nacionālas nozīmes un starptautisku kultūras pasākumu organizēšana

- Sekmīga Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas 2014.gadā pasākumu īstenošana nodrošināja pilsētas atpazīstamību plašākā mērogā un sniedza iespēju kā pilsētas viesiem tā arī vietējiem iedzīvotājiem piedalīties kultūras pasākumos un iniciatīvās. Tāpat katru gadu pilsētā rīkoti Rīgas svētki, gaismas festivāla “Staro Rīga”, savukārt mūsdienu kultūras forums “Baltā nakts” 2020.gadā jau norisinājās 15. reizi. Ikgadēji nodrošināti gadskārtu pasākumi, gadumijas pasākums un ugunošana 11.novembra krastmalā u.c. svētku aktivitātes.

U3.5. Amatiermākslas kolektīvu darbības un iedzīvotāju iesaistes tajos veicināšana

- Ikgadēji atbalstīta 29 tautas lietišķās mākslas studiju darbība Rīgā, nodrošinot studiju vadītāju atalgojumu, darbnīcu telpas, kā arī iegādājoties darba inventāru un materiālus. Tāpat Rīgas Tautas lietišķās mākslas studijas regulāri piedalījušās nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas un tālāknodešanas ikgadējā projektā "Satiec savu meistaru".
- Atbalstot kultūras mantoto un jaunradīto vērtību iedzīvināšanu un veicinot dažādu sabiedrības grupu sadarbību, tika organizēti Rīgā dzīvojošo tautību un to pārstāvošo māksliniecisko kolektīvu lielkoncerti uz Origo Summerstage skatuves stacijas laukumā Rīgas svētku laikā (renovācijas darbu laikā 2020.gadā pasākums notika Vērmanes dārzā).

U3.6. Esošo kultūras vērtību saglabāšana un jaunu rādīšana

- Ikgadēji nodrošināts pilsētas svētku noformējums, t.sk. noformējuma koncepciju izstrādāšana, projektu plānošana, sagatavošana, realizēšana pilsētvidē un to uzraudzība.
- Par godu Latvijas valsts simtgadei, tika īstenoti dažādi projekti, piemēram, gaismas un mūzikas uzvedums “Saules mūžs” 11.novembra krastmalā, orķestra “Rīga” organizēts festivāls “Trīs zvaigznes”, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē izskanēja koncerts “Latvija – Ojāra Vācieša un Imanta Ziedoņa dzejā”, koncerts “Latviešu karavīru dziesmas” Lielajā ģildē un festivāla noslēguma koncerts “Tēvzemei un brīvībai” VEF Kultūras pilī, kā arī realizēts Rīgas veltījums Latvijai - vides mākslas objekts “Goda vārti” u.c. Četras pasākumu sezonas aizritējušas Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros tapušajam projektam “Radošie stropi Rīgai-Latvija”, kas tika īstenots Pļavniekos un Ziepniekkalnā.
- Rīgas festivālu mērķprogrammas finansēšanas konkursa ietvaros ik gadu sniegts atbalsts dažādu starptautiski atpazīstamu festivālu organizēšanai Rīgā, piemēram pavasara festivāls “Windstream”, Rīgas Modes nedēļa/Rīga Fashion Week, Rīgas Fotogrāfijas biennāle, Laikmetīgās mākslas festivāls “Survival Kit”, Festivāls “Rīgas Fotomēnesis”, Rīgas Operas festivāls, Festivāls “Rīgas Ritmi”, Mūzikas un mākslas festivāls “Bildes”, Starptautiskais laikmetīgās dejas festivāls “Laiks dejot”, Starptautiskais jaunā teātra festivāls “Homo Novus”, Baltijas jūras dokumentālo filmu forums, Rīgas Starptautiskais kino festivāls “Rīga IFF”, Nacionālais filmu festivāls “Lielais Kristaps”, Nepieradinātās mūzikas festivāls “Skaņu mežs”, Eiropas profesionālās lelļu mākslas festivāls, “Prozas lasījumi”, Dzejas dienas” u.c. Nodrošinātas jau kopumā 10 Vides objektu festivāla “Ziemassvētku egļu ceļš” projektu atlases konkursa norises. 2020.gadā vietnē www.eglufestivals.lv izveidota "virtuālā ekspozīcija" - digitalizēts festivāla 10-gadei veltīts katalogs, kur apkopoti desmit gados radītie labākie vides mākslas un dizaina objekti.

U3.7. Iedzīvotāju radošums un radoša brīvā laika pavadīšana

- **Kopš 2016.gada norisinās Rīgas radošo kvartālu un teritoriju atbalsta finansējuma konkurss**, kura ietvaros īstenotas dažāda veida kultūras aktivitātes 12 pilsētas radošajos kvartālos un teritorijās (VEF radošajā kvartālā, Kalnciema kvartālā, Tabakas Fabrikā, Berga Bazārā, Spīķeros, Tallinas ielas kvartālā u.c.). 2020.gadā pievienojās vēl viena jauna kultūrtelpa „Točka” Sarkandaugavā. Kopumā radošo kvartālu un teritoriju atbalsta finansējuma konkursā līdzfinansējums piešķirts 57 iniciatīvām (2016.gadā - 10, 2017.gadā – 10, 2018.gadā – 15, 2019.gadā – 10 un 2020.gadā – 12 iniciatīvām). Visvairāk iniciatīvu periodā no 2016. līdz 2020.gadam realizēts Centra apkaimē (16), Maskavas forštatē (11), kā arī Āgenskalnā (10) un Avotos (10). Novitāte bija arī 2020.gada rudenī tiešsaistē notikušais biedrības „VEFRESH” pilsētas ideju hakatons, kura ietvaros 24 stundu laikā dalībnieki izstrādāja dažāda veida risinājumus Rīgas pilsētas attīstības kontekstā.

U3.8. Atbalsts kultūras projektu realizācijai

- Kopumā pārskata periodā sniegts **būtisks Rīgas pašvaldības atbalsts kultūras projektu un pasākumu konkursiem** ar mērķi nodrošināt mākslinieciski kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu piedāvājumu pilsētas kultūras iestādēs, koncertzālēs un pilsētvidē. **Ik gadu tiek atbalstīti vairāk kā 400 projekti**, t.sk. Rīgas festivālu mērķprogrammas, RD kultūras projektu finansēšanas konkursa, tradicionālo kultūras pasākumu finansēšanas konkursa, kultūras pasākumu finansēšanas konkursa, gaismas festivāla “Staro Rīga” projektu un ideju finansēšanas konkursa ietvaros.

U3.9. Aktīvas pašvaldības sadarbības kultūrvides attīstībai īstenošana

- Viens no nozīmīgākajiem pašvaldības sadarbības partneriem dažādu kultūrvides projektu īstenošanā ir LR Kultūras ministrija. Sadarbības rezultātā īstenoti Latvijas valsts simtgades programmas projekti, XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki u.c. Savukārt sadarbības īstenošana pieminekļu uzturēšanas un attīstības jomā nodrošināta sadarbība ar LR Kultūras ministriju un LR Aizsardzības ministriju, pašvaldības institūcijām Rīgā un citās Latvijas pilsētās, kā arī, Viļņas, Tallinas, Sanktpēterburgas un Maskavas pašvaldībām u.c.

3.1.att. Mežaparka Lielās estrādes restaurācija

3.2.att. VEF Kultūras pils rekonstrukcija un restaurācija

3.3.att. Mazjumpravas muižas dzirnavu ēka

3.4.att. Koka ēku renovācijas centrs "Koka Rīga"

3.5.att. Brīvības pieminekļa fragmenta restaurācija

3.6.att. Krusta zīmes atklāšana Rīgas Brāļu kapos

3.7.att. Rīgas svētki, 2018

3.8.att. Vides mākslas objekts "Gods vērti" par godu Latvijas simtgadei

3.9.att. Vides objektu festivāla "Ziemassvētku eglu ceļš" balva

3.10.att. Latvijas valsts simtgades svinību notikums - folkloras festivāla „Baltica 2018” noslēgums "

3.11.att. Gada balva kultūrā "Baltais Zvirbulis"

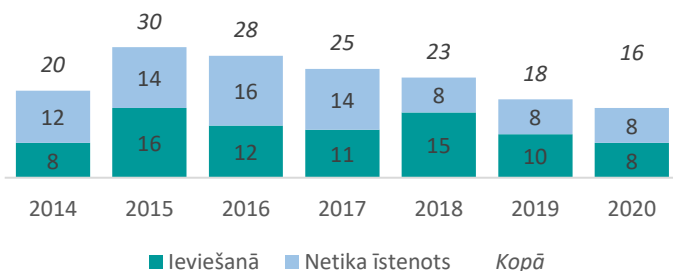
3.12.att. Latvijas valsts simtgades svinību notikums "Līgosim Krastmalā!"

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Raksturojot IP izpildi redzams, ka kopumā laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam kultūras jomā ieviešanā bijusi apmēram tikai puse no visiem IP iekļautajiem projektiem (skat. 3.13.att.). Nozīmīgākie realizētie investīciju projekti pārskata periodā - Mežaparka Lielās estrādes būvniecība, VEF Kultūras pils pārbūve un piegulošās teritorijas atjaunošanas darbi, LNMM atjaunošana. Lielākoties projekti netika īstenoti finansējuma trūkuma dēļ un tie attiecās uz konkrētu kultūrvēsturisko objektu, piemēram, pieminekļu rekonstrukciju un to iekļaujošās teritorijas labiekārtošanu

3.13.attēls

Investīciju plāna RV3 izpildes raksturojums
2014-2020

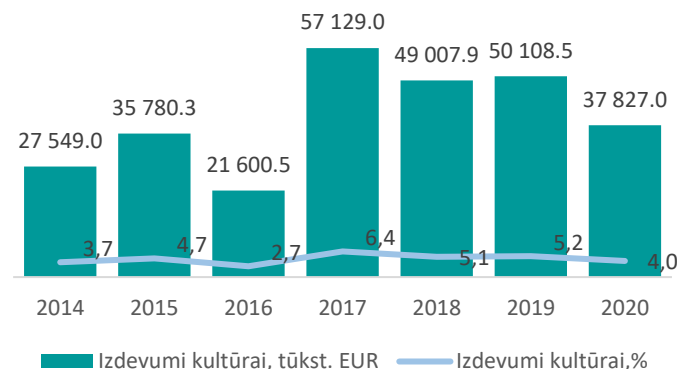
Avots: RD PAD

Budžets

Pārskata periodā, rūpējoties par Rīgas pilsētas kultūras dzīves norišu daudzveidību, kā arī tās pieejamību rīdniekiem un pilsētas viesiem, visvairāk finanšu līdzekļu kultūrai tika atvēlēts 2017.gadā – EUR 57 129,0 tūkst. un tas saistīts ar vienu no pašvaldības lielākajiem izaicinājumiem – īstenot Latvijas valsts simtgades svinību Rīgas pilsētas programmu 2017. - 2021.gadam. Kopumā izdevumi kultūrai svārstījās no 2,7% līdz 6,4% robežās no kopējā budžeta.

3.14.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi
kultūrai tūkst. EUR un %

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV3 ietvaros noteikti 13 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (3.15.attēls):

↑ 3 rādītājiem pozitīva

↓ 8 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 7 rādītājiem

2 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

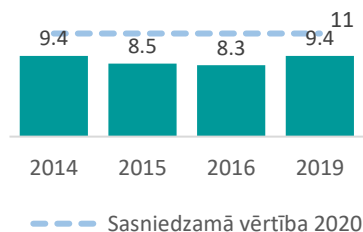
Patēriņš jeb izdevumi kultūrai un atpūtas pasākumiem ar nelielām svārstībām saglabājušies nemainīgā līmenī - 9,4% no mājāsaimniecību kopējiem izdevumiem, ko kopumā var uzskatīt par pozitīvu dinamiku, jo faktiskie izdevumi kultūrai un atpūtai šajā laika posmā auguši no EUR 35,46 līdz EUR 48,89, kas ir ievērojami straujāk kā patēriņa cenu pārmaiņas valstī attiecīgi šajā periodā.

Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietvaros ieviestos ierobežojumus, kad bibliotēkas 2020.gadā periodiski nebija pieejamas vai bija pieejamas daļēji

apmeklētājiem, būtiski samazinājās RCB un filiālbibliotēku lietotāju skaits. Arī iepriekšējo gadu tendence pretēji uzstādītajam mērķim bija negatīva. Lejupslidoša tendence ir arī pašvaldības kultūras centros organizēto pasākumu (-73%) un apmeklētāju skaitam (-66%), ko ievērojami pastiprināja Covid-19 ieviestie ierobežojumi kultūras pasākumu rīkošanā. Šī tendence daļēji varētu arī izskaidrot izmaiņas iedzīvotāju vērtējumā par kultūras pasākumiem Rīgā, kuru apmierinātība par kultūras pasākumiem Rīgā pārskata periodā samazinājusies par 11 procentpunktiem, taču kopumā saglabājot augstu novērtējumu – 82% respondentu vērtē atzinīgi kultūras pasākumu norisi pilsētā. Savukārt pozitīvi vērtējams fakts, ka neskatoties uz ieviestajiem ierobežojumiem kultūras pasākumu norisē, amatiermākslas kolektīvu skaits ir pieaudzis par 6,5% un tas norāda, ka kolektīvi turpina pastāvēt, piemēram, nodrošinot attālinātas nodarbības. Kā arī par 24% pieaugusi iedzīvotāju apmierinātība ar iespēju bērniem iesaistīties amatiermākslā, pulciņos, salīdzinot 2020.gada sniegto iedzīvotāju viedokli ar 2014.gadu.

Patēriņš atpūtai un kultūrai nemainīgs **0%**

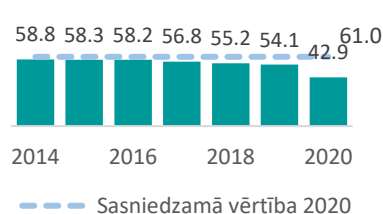
3.1. Patēriņš atpūtai un kultūrai no mājsaimniecību kopējiem izdevumiem, %

Avots: CSP

Samazinājies lietotāju skaits RCB un filiālbibliotēkās **-27%**

3.2. Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku lietotāju skaits, tūkst.

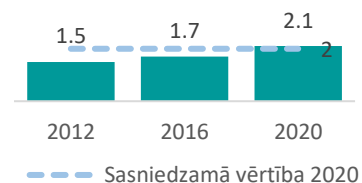

Avots: RCB

3.15.attēls

Kultūras iestāžu pieejamība uzlabojusies **+15%**

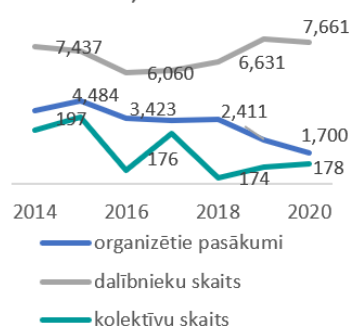
3.3. Vidējais kultūras iestāžu (t.sk. bibliotēku) pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Samazinājies pasākumu **-73%**, apmeklētāju **-66%** un kolektīvu **-6,2%** skaits

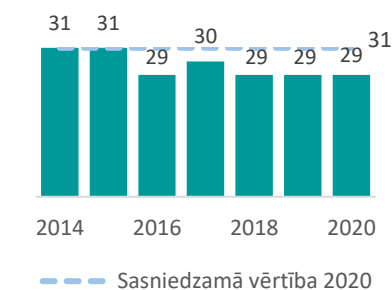
3.6. Rīgas pašvaldības kultūras centros un namos organizētie pasākumi, kolektīvi sk., dalībnieki tūkst.

Avots: CSP

Bibliotēku skaits sarucis **-6,5%**

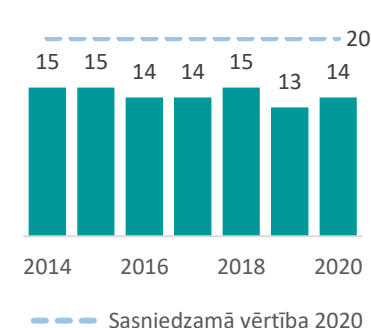
3.4. Bibliotēku skaits

Avots: CSP

Kultūras centru skaits samazinājies **-7%**

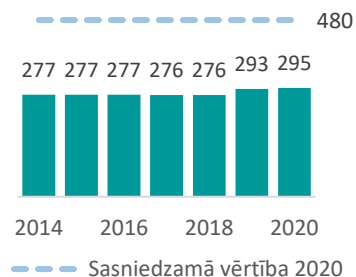
3.5. Kultūras centru skaits

Avots: RD IKSD

Amatiermākslas kolektīvu skaits palielinājies **+6,5%**

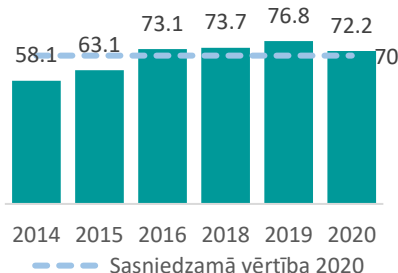
3.7. Amatiermākslas kolektīvu skaits

Avots: RD IKSD

Vērtējums par iespēju bērniem iesaistīties amatiermākslā, pulciņos uzlabojies **+24%**

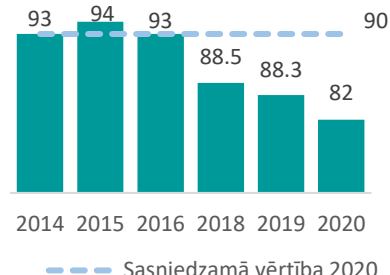
3.9. Iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos bērniem, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par kultūras pasākumiem samazinājies **-12%**

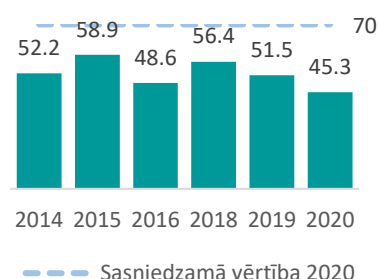
3.8. Iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par kultūras pasākumiem Rīgā, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par iespēju pieaugušajiem iesaistīties amatiermākslā, pulciņos samazinājies **-13%**

3.10. Iedzīvotāju vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos

Avots: Aptauja

Telpiskais monitorings

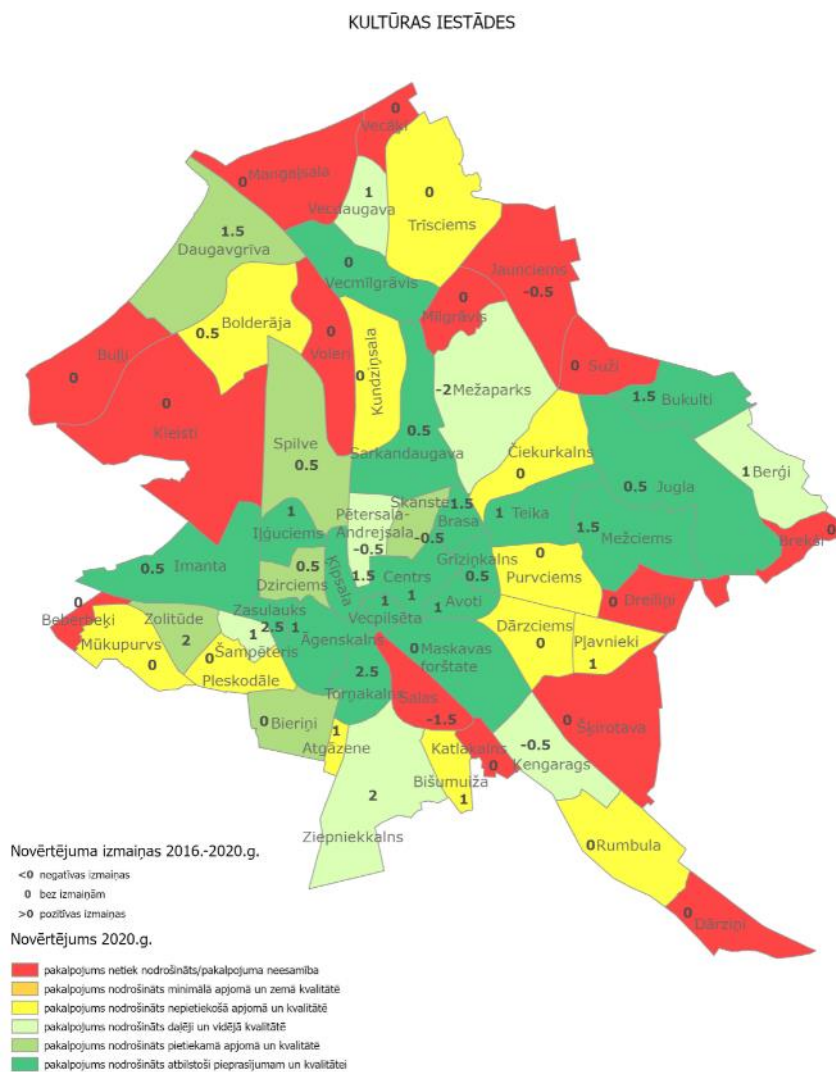
Stratēģiskās nostādnes pilsētvides attīstībai paredz, ka jānodrošina dažādu interešu izglītības, tālākizglītības un kultūras iestāžu tīkla vienmērīgs pārklājums apkaimēs. Lai novērtētu kultūras iestāžu pakalpojumus, to pieejamību un izmaiņas pilsētvidē, pētījumā "Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs" tika izmantoti 2 parametri:

- **Kultūras iestāžu sasniedzamība**, novērtējot vai apkaimes iedzīvotājiem 1 000 m rādiusā ir pieejamas dažādas kultūras iestādes;
- **Kultūras iestāžu sasniedzamības kvalitāte**, novērtējot vai apkaimē atrodas nacionālas nozīmes kultūras iestādes vai objekti; vai kultūras iestāžu tuvumā (300 m rādiusā) atrodas sabiedriskā transporta pieturvietas vai izbūvēts veloceļš; vai apkaimēs notiek privātie kultūras pasākumi.

Kopumā 55% apkaimju jeb 31 no 58 apkaimēm kultūras iestāžu sniegtais pakalpojums ir nodrošināts, t.sk. 18 apkaimēs atbilstoši pieprasījumam un kvalitātei, 6 pietiekamā apjomā un kvalitātē, savukārt 7 apkaimēs daļēji vai vidējā kvalitātē. Savukārt nepietiekoša kultūras iestāžu pakalpojumu pieejamība ir 12 apkaimēs, tostarp tādās blīvi apdzīvotās apkaimēs kā Purvciemā, Dārzcimē, Pļavniekos un Bolderājā.

Salīdzinot 2020.gada kultūras iestāžu sniegto pakalpojumu pieejamības un kvalitātes novērtējumu ar 2016.gadu, redzams, ka izmaiņas nav konstatētas 24 apkaimēs, savukārt pozitīvas izmaiņas vērojamas 28 apkaimēs un negatīvas 6 apkaimēs. Pakalpojumu uzlabošanas ietekmēja jaunu kultūras iestāžu atvēršana, piemēram, Āgenskalnā, Zasulaukā, Ziepniekkalnā, Zolitūdē u.c., taču galvenokārt izmaiņas ietekmēja sabiedriskā transporta pieturu atrašanās vietu izmaiņas, kā arī iedzīvotāju skaita izmaiņas līdz 1 000m rādiusā ap kultūras iestādes atrašanās vietu.

3.16.attēls

Avots: Pētījums

Kopsavilkums

- Laikposms no 2014. līdz 2020.gadam ir bijis bagāts ar kultūras pasākumiem. Kā spilgtākos no tiem var minēt Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas pasākumu īstenošanu 2014.gadā, Latvijas XI skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkus 2015.gadā, XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkus 2018.gadā, Latvijas valsts simtgades svinības ar Rīgas pilsētas programmu 2017.-2021.gadam.
- Izstrādāta un RD 21.06.2017. lēmumu apstiprināta Rīgas pilsētas pašvaldības Kultūras stratēģija 2017.-2030.gadam, kurā ietverts ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes. Lai maksimāli plaši apzinātu esošo situāciju un progresīvi reaģētu uz tendencēm kultūras jomā, ir noteikta Rīgas pilsētas kultūrpolitika ilgtermiņā, padziļinot izpratni par kultūras nozīmi pilsētas pārvaldībā un sabiedrības attīstībā, pamatojot kultūras vietu un lomu pilsētas kopējā politikā.
- Kultūras nozīme sabiedrības izglītošanā un izaugsmē ir neaizstājama, līdz ar to, lai nodrošinātu sabalansētu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, Rīgas pilsētas pašvaldība realizē kultūras pasākumus ne tikai pilsētas centrālajā daļā, bet arī apkaimēs, tai skaitā radošajos kvartālos, piemēram, kopš 2016.gada Rīgā tiek rīkots Radošo kvartālu un teritoriju atbalsta finansējuma konkurss.
- Regulārās iedzīvotāju aptaujas parāda, ka rīdzinieki novērtē pilsētā pieejamo un daudzveidīgo kultūras pasākumu klāstu. Aptaujas rezultāti liecina, ka apmierinātība ar kultūras pasākumiem Rīgā bija visaugstāk vērtētais aspekts pilsētā. Tiesa gan, jāņem vērā, ka pēdējos gados iezīmējas lejupslidoša tendence, ja 2015.gadā apmierinātības ar kultūras pasākumiem sasniedza 94%, tad 2020.gadā tā samazinājās līdz 82%.
- 2020.gads kultūras un mākslas pasākumu organizētājiem bija īpaši sarežģīts – sakarā ar valstī izsludināto ārkārtas stāvokli un tā laikā noteiktajiem ierobežojumiem, lai mazinātu Covid-19 infekcijas izplatību, virkne plānoto pasākumu tika atcelti vai pārcelti.
- Par neatņemamu pilsētas kultūrvēsturiskās ainavas sastāvdaļu uzskatāmi arī pilsētvidē esošie pieminekļi, pieminekļu parki. Lai arī pārskata periodā

Rīga pilsētvidē ir uzstādīti vairāki jauni mākslas objekti (piemēram, 2016.gadā Spīķeru kvartālā tēlnieces Olgas Šilovas skulptūra “Leste”, Līvu laukumā atklāta Ģirta Burvja pirmajam kinoseansam Rīgā veltīta piemiņas zīme, nepieciešams rast finanšu līdzekļus arī esošo pieminekļu rekonstrukcijai un labiekārtošanai (Raiņa pieminekļa terases Esplanādes parkā rekonstrukcija, Pieminekļa “1905.gada revolūcijas notikumiem Grīziņkalnā” restaurācija – aprūpe, Rīgas Brāļu kapu centrālo vārtu iekštelpu remonts u.c.)

Nozares eksperta viedoklis

Iveta Reinholde, Professore, Eiropas Padomes Reģionālo un vietējo pašvaldību kongresa neatkarīgā eksperte, Dr.sc.pol.

Tā kā 2014.gadā Rīga pildīja Eiropas kultūras galvaspilsētas pienākumus, tas iezīmēja gan intensīvu kultūras programmu kultūras galvaspilsētas ietvaros, gan arī noteica spēcīgu vilkmi turpmākajām aktivitātēm jomā. To apliecina ikgadēji gadskārtu pasākumi, gadumijas pasākumi un uguņošanas 11.novembra krastmalā kopā ar citām svētku aktivitātēm. Turklāt, šajā laika periodā kultūras pasākumu klāsta papildināja pasākumi saistīti ar Latvijas valsts simtgadi.

Covid-19 ir negatīvi ietekmējis kultūras pakalpojumu pieejamību klātienē, bet tas ir arī veicinājis kultūras iestāžu attīstību digitalizācijas virzienā, meklējot risinājumus pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai attālināti un tiešsaistē.

Ilgtermiņā vērtējot paveikto, var identificēt to, ka jau reiz veiktie ieguldījumi turpina radīt pamatu jaunām idejām kultūras jomā. Piem., kultūras pils “Ziemeļblāzma” atjaunošana ir devusi impulsu kultūras telpas “Točka” attīstībai Sarkandaugavā, kas liecina par sinerģiju starp veiktajām aktivitātēm. Pilsēta sekmīgi ievieš kultūras aktivitāšu atbalstīšanu radošajos kvartālos un teritorijas, kas līdzās ierastajam atbalstam amatiermākslas kolektīvu darbībai, nodrošina plašāku un daudzveidīgāku kultūrvides attīstību, kur kultūras piedāvājuma klāstā katrs Rīgas iedzīvotājs un viesis var atrast sev interesējošās lietas. Tas ir nozīmīgs ieguldījums tajā, lai kultūra kļūtu par daļu no ikdienas brīvā laika pavadīšanas rituāla.

Rīcības virziena mērķa ilgtspējīgas ietekmes panākšanai ir jāturpina iesāktās iniciatīvas (piem., apkaimju un teritoriju atbalsta programmas, festivāli un pasākumi). Viena laiks, ir nepieciešams veikt arī izvērtējumu par patiesajiem cēloņiem, kāpēc plānotie rādītāji nav sasniegti – kas patiesībā ietekmē iedzīvotāju apmierinātību kā subjektīvu rādītāju? Esošie rīcības virziena sagaidāmie rezultātu nesatur rādītāju, kas atspoguļotu pieaugušo kultūras pasākumu un pakalpojumu klāstu. Tādēļ, iesaku papildināt rādītājus ar jaunu rādītāju “kultūras pakalpojumu un pasākumu klāsts gada laikā”, un šo rādītāju analizēt kontekstā ar iedzīvotāju apmierinātību.

Iesaku nākamā periodā snieguma rādītājos iekļaut jaunu rādītāju “vidējie pašvaldības budžeta kultūras izdevumi uz 1 Rīgas pilsētā deklarēto iedzīvotāju, EUR”, kas papildus esošajam budžeta izdevumu atspoguļojumam parādīs precīzāk rīdzinieku ieguvumus.

Rīgas festivālu mērķprogrammas finansēšanas konkursa ietvaros tiek atbalstīta un katru gadu finansēta virkne festivālu, kas jau ir uzskatāmi par Rīgas kultūrtelpas īpašajiem raksturotājiem (piem., Ziemassvētku egļu ceļš, Laikmetīgās mākslas festivāls “Survival Kit”).

Kultūras infrastruktūras paplašināšana un modernizācija kopā ar kultūrvēsturisko objektu un vēsturiskās apbūves saglabāšanu sniedz nozīmīgu ieguldījumu kultūrvīdē, kurā vēlāk var norisināties kultūras pasākumi un kultūras pakalpojumi. Šajā kontekstā ir jāizceļ Brīvības pieminekļa, Rīgas Brāļu kapu restaurācija, Lielo kapu kompleksa uzturēšana.

Kultūras objektu ilgtspējīga un daudzveidīga izmantošana kopā ar starptautiskajām sadarbības aktivitātēm var nodrošināt Rīgas kā Baltijas jūras reģiona kultūras vides spēlētāja lomas nostiprināšanos līdz citām Eiropas pilsētām – atpazīstamām kultūras metropolēm.

Investīcijas kultūrvīdē (gan investīcijas infrastruktūrā, gan projektos un personālā) ir ārkārtīgi būtisks instruments, lai palielinātu pilsētas atpazīstamību, līdz ar to kultūras jomā sinerģija ar tūrismu var radīt pozitīvu ietekmi uz uzņēmējdarbību pilsētā.

RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm

Sabiedrības integrācijas virsmērķis galvaspilsētā ir sekmēt saliedētas sabiedrības veidošanos, kurā tiek ievērotas demokrātiskas valsts vērtības un veidota noturīga piederības sajūta Rīgai, nodrošinot augstu sabiedrības locekļu līdzdalības un sadarbības līmeni.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U4.1. Nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju iesaistīšanās pašvaldības darbībā (t.sk. brīvprātīgā darbā)

- Pārskata periodā par nozīmīgu Rīgas pilsētas biedrību un nodibinājumu darbības un radošās izpausmes vietu kļuvis pašvaldības izveidotais **NVO nams**. NVO nama telpas un aprīkojums izmantots daudzveidīgu informatīvo, kultūras un izglītojošo pasākumu organizēšanai gan pieaugušajiem, gan bērniem. Lai paaugstinātu nevalstiskā sektora pārstāvju zināšanas, NVO namā regulāri rīkoti informatīvi semināri par NVO darbības aspektiem.
- Lai veicinātu Rīgas iedzīvotāju interesi par brīvprātīgo darbu un sekmētu brīvprātīgā darba veicēju un brīvprātīga darba organizētāju iesaistīšanos brīvprātīga darba veikšanā un organizēšanā, **Rīgas pilsētas pašvaldība piedalījās ikgadējā brīvprātīgo godināšanas pasākuma “Gada brīvprātīgais” organizēšanā.**
Aktivitātes minētas arī pie uzdevuma U19.7. *“Regulāra dialoga ar sabiedrību nodrošināšana un sabiedrības līdzdalības pašvaldības darbībā sekmēšana” izpildes.*

U4.2. Starpkultūru dialoga attīstība un iecietības veicināšana

- Lai īstenotu mērķtiecīgu sabiedrības integrācijas politiku Rīgā un risinātu aktuālos sabiedrības integrācijas jautājumus, ar **RD 25.09.2019. lēmumu ir apstiprinātas Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādnes 2019. -2024.gadam**, kurās iekļauti seši Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas politikas attīstības virzieni.
- Ar mērķi veicināt sabiedrības integrāciju Rīgas pilsētā un sekmēt saliedētas sabiedrības veidošanos, **pašvaldība organizēja sabiedrības**

integrācijas projektu konkursu, atbalstot 10-12 projektus gadā. Finansējums piešķirts projektiem pilsoniskās līdzdalības un savstarpējās sadarbības attīstības, sociālās integrācijas veicināšanas, kā arī iecietības veicināšanas un jebkādas diskriminācijas novēršanas jomā.

- **Pašvaldība sniedza arī atbalstu projektiem, kas nodrošina iespēju bezmaksas apgūt latviešu valodu pieaugušajiem Rīgas pilsētā deklarētajiem iedzīvotājiem** (vidēji gadā 1 115 personām), kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda. Interesentu skaits katru gadu bija ļoti liels un grupas gan pavasara, gan rudens sesijai tika nokomplektētas ļoti ātri.

U4.3. Skaidrojošo, informatīvo un atbalsta aktivitāšu organizēšana jauniebraucējiem

- Ar mērķi uzturēt aktīvu dialogu starp vietējo pārvaldi un iedzīvotājiem par migrācijas un integrācijas jautājumiem, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu tematisko pasākumu organizēšanai. Piemēram, **2019.gadā tika rīkota diskusija “Kā integrēties Latvijas sabiedrībā pēc dzīves ārzemēs?”**. Diskusijas dalībnieki pārrunāja remigrantu un viņu ģimenes locekļu praktisku un emocionālu iekļaušanos Latvijas sabiedrībā.¹⁰
- Lai apzinātu situāciju migrācijas un integrācijas jomā Eiropas pilsētās un attīstītu atbalsta pasākumu sistēmu jauniebraucējiem, **pašvaldība piedalījās starptautiskajā projektā “Uznemošās pilsētas”**, kura ietvaros sadarbojoties valsts, pašvaldības un NVO, tika sagatavots vietējais rīcības plāns jauniebraucēju iekļaušanai Latvijas sabiedrībā.
- Jauniebraucēju un reemigrantu bērnu veiksmīgākai iekļaušanai izglītības iestādēs un sistēmā kopumā, **Rīgas pilsētas pašvaldība sadarbībā ar pašvaldībām no Francijas, Itālijas, Portugāles, Spānijas un Vācijas piedalījās starptautiskā attīstības izglītības projekta “Gūstot labumu no**

¹⁰ <https://iksd.riga.lv>, 12.09.2019.

attīstības” īstenošanā. Projektā īstenoti pasākumi, kuru mērķauditorija bija iedzīvotāji, pedagogi, pašvaldības darbinieki, sociālie darbinieki un jaunieši.¹¹

U4.4. Sociālā iekļaušana dažādām sabiedrības grupām

- Rūpējoties par vecāka gadagājuma cilvēku dzīves kvalitāti, Rīgas pilsētas pašvaldība **sniedza atbalstu projektiem, kas vērsti uz senioru sociālās izolētības mazināšanos, iespēju radīšanu būt aktīviem, komunicēt ar jauniešiem, kā arī saturīgi un aizraujoši pavadīt brīvu laiku.** Tika īstenoti dažādi projekti un pasākumi: “Būsim aktīvi!”, “Senioru radošuma kalve”, “Senioru un jauniešu sadraudzība” u.c. Vienlaikus, **tupināja darboties Senioru zvanu centrs, sniedzot emocionālu un informatīvu atbalstu.**
- Pievēršot sabiedrības un darba devēju uzmanību cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības jautājumam, akcentējot šo cilvēku spējas un vēlmi strādāt algotu darbu, sociālās kampaņas “Darbs nevar būt privilēģija” īstenošanas ietvaros Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu biedrībai “Rīgas pilsētas “Rūpju Bērns””, **kura 2020.gada septembrī Vecāku pludmalē atjaunoja un labiekārtoja bērnu rotaļu laukumu.**
- Veicinot nedzirdīgu cilvēku integrāciju Rīgas pilsētā un paaugstinot viņu sabiedrisko līdzdalību, pašvaldība atbalstīja biedrības “Latvijas Nedzirdīgo savienība” projektus. **Īstenota viedokļu apmaiņas akcija “Nedzirdīgais dzirdīgo pasaulē – 21.gadsimta izaicinājumi”, prasmju attīstības darbnīcas-meistarklases u.c.** Tāpat, tika sagatavota īsfilma “Iepazīsim Rīgas pilsētas apkaimes!” latviešu zīmju valodā ar subtitriem latviešu valodā. **Īsfilmas veidošanas procesā piedalījās arī nedzirdīgie cilvēki, kas dzīvo Rīgas pilsētā.**

U4.5. Atbalsta sniegšana ģimenēm un ģimenes vērtībām

- Lai nodrošinātu vienotu un efektīvu pieeju Rīgas pilsētas pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un atvieglojumiem ģimenēm ar bērniem (pakalpojumu elektronizācija, e-pakalpojumu pieejamība, elektroniskā saziņa starp privātpersonām un pašvaldību), **ir izveidots Rīgas pašvaldības ģimeņu atbalsta reģistrs.**

- Ģimenes vērtību stiprināšanai pašvaldība īstenoja plašu izglītojošu darbu dažādām mērķauditorijām:
 - **bērniem un jauniešiem sekmīgi novadīti semināri dzīves prasmju apguvei** (piem., pilnveides programma “Vienaudžu līderi”, apmācības veselības veicināšanā “Vienaudzis – vienaudzim”, lekcijas jauniešiem par savstarpējo attiecību veidošanu un ģimenes vērtību stiprināšanu, interaktīvas forumteātra nodarbības bērnu un jauniešu garīgās veselības veicināšanai, samazinot mobinga izplatību u.c.);
 - **vecākiem nodrošināti pasākumi dažādu dzīves prasmju un ģimenes funkcionalitātes uzlabošanai** (piemēram, vecāku sapulces “Ģimenes attiecību stiprināšana” par bērnu attīstības vecumposmiem, attīstības krīzēm un atkarību jautājumiem; “Kā palīdzēt attīstīties bērniem ar koncentrēšanās grūtībām”; par bērnu drošību izmantojot jaunās tehnoloģijas; pirmsskolas un 1.-4.klašu audzēkņu vecākiem par bērnu psihoemocionālo attīstību un drošas, atbalstošas vides veidošanas veicināšanu bērnu attīstībai, kā arī par tēva lomu bērna audzināšanā un attīstībā; programma “Bērna emocionālā audzināšana”; apmācību programma mīlestības pedagogijā “Mīlestības terapija manam bērnam un man”; zīdīšanas apmācības grūtniecēm un jaunajām māmiņām; apmācības par veselīgu uzturu grūtniecēm un jaunajām māmiņām; veselības veicināšanas nodarbības ģimenēm ar bērniem par dažādām aktuālajām tēmām; nodarbības vecākiem par pirmās palīdzības sniegšanu bērniem u.c.);
 - 9 300 eksemplāru tirāžā izdota grāmata “Mūsu bērns” par bērna aprūpi un veselību ietekmējošiem faktoriem un to profilaksi.
- Tika turpināta tradīcija **ik gadu Rīgas pilsētas dzimšanas dienā godināt un sveikt rīdzinieku ģimenes, kuras attiecīgajā gadā svinēja Zelta kāzas – laulību 50 gadu jubileju.** Jubilāriem tika pasniegts Rīgas domes Goda raksts, piemiņas dāvanas un ziedi.
- **Pārskata periodā organizēti dažādi ģimenēm veltīti pasākumi, attīstot organizāciju un dažādu sabiedrisko veidojumu partnerības principu:**

¹¹ Materiāls darbam ar jauniebraucēju un reemigrantu bērniem izglītības iestādēs. Rīgas skolu pieredze, 2017.

- dalība ģimenēm veltītos pasākumos – Māmiņu kluba Vasaras festivālā, fonda “Mammām un tētiem” organizētajā ikgadējā Tēva dienā;
 - Starptautiskās ģimenes un Starptautiskās bērnu aizsardzības dienas pasākumi – “Krāsainās rotaļas”, veiklības atrakcijas “Mazais stiprinieks”;
 - festivāls “Radi un iedvesmojies”, festivāls “Dari pats” un drošības festivāls “Piedzīvojuma vasara”;
 - dalība veselības veicināšanas pasākumā “Veselīga dzīvesveida diena”;
 - organizēts pasākums ģimenēm “Neparastais Mežaparks”, interaktīvas fitnesa nodarbības “Veselīgs tētis veselam bērnam”, ģimeņu sporta diena “Sportiskā eglīte”;
 - sadarbībā ar NVO organizēta konference “Bērns – vajadzības – risinājumi”.
- Uzraudzības periodā sniegts atbalsts vecākiem saistībā ar aktuālajiem kopīgiem problēmjautājumiem: speciālistu asistēta atbalsta programma vecākiem “Pozitīvs skolas sākums”, programma “Nonviolent resistance” par vecāku kompetences stiprināšanu un efektīvu bērnu un pusaudžu audzināšanu, programma “Vecāku kompetences stiprināšana bērnu un pusaudžu audzināšanā”, informatīvi semināri “Bērnu adaptācija PII”, “Bērnu gatavība skolai”, atbalsta grupa “Vecāku klubs Rīgas skolēnu vecākiem” un atbalsta grupas nepilnām ģimenēm “Resursi vecākiem, iespējas bērniem”.
 - Tika izveidoti pirmsskolas vecuma bērnu pieskatīšanas centri/istabas vakarskolās, kas darbojās interešu izglītības iestādēs: BJC “Bolderāja”, BJC “Kurzeme”, BJC “Zolitūde” un Rīgas Jauno tehniķu centrā.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Pārskata periodā Programmas Investīciju plānā RV4 ietvaros nav iekļauti projekti, taču RV4 ir integrāls RV un aptver izglītības, kultūras, pilsoniskās līdzdalības, sociālās iekļaušanās, kā arī atbilstošas vides pieejamības un citas dzīves jomas, līdz ar to tā īstenošana ir cieši saistīta ar PRV1, RV3, RV9, PRV11 un citu RV ietvaros īstenoto projektu ieviešanu.

Budžets

RV4 ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no RD budžeta līdzekļiem, kā arī piesaistot ES fondu finansējumu, tādējādi izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību pamatbudžetos.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV4 ietvaros noteikti 7 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (4.1.attēls):

↑ 2 rādītājiem pozitīva

↓ 4 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

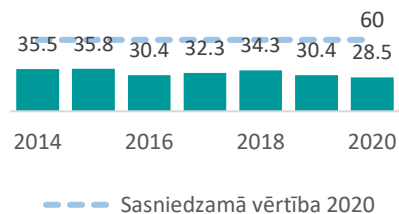
Covid-19 negatīvā ietekme uz 2 rādītājiem

1 rādītājs ir sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību.

Analizējot RV4 rezultatīvo uzraudzības rādītāju sasniegtās vērtības pārskata perioda beigās, var secināt, ka situācija attiecībā uz sagaidāmajiem rezultātiem ir atšķirīga. Piemēram, iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli pretēji sagaidāmajai vērtībai ir krities un tikai 28,5% ir snieguši pozitīvu vērtējumu. Turpretī jau pārskata perioda sākumā tika sasniegts mērķis attiecībā uz bezmaksas pasākumu skaitu un sekmīgi noturēta augstā līmenī visu uzraudzības periodu, izņemot 2020.gadu, kad organizēto bezmaksas pasākumu skaits ievērojami (-1 654 pasākumi) samazinājās Covid-19 izplatības mazināšanai noteikto ierobežojumu dēļ. Valstī izsludinātā ārkārtējā situācija negatīvi ietekmēja arī latviešu valodas kursu beidzēju skaitu (-452 kursanti), jo izglītības iestādēm nācās pāriet uz attālinātām mācībām, tāpēc salīdzinoši liela daļa bezmaksas latviešu valodas kursu klausītāji nepabeidza mācības. Tāpat Covid-19 pandēmijas dēļ netika īstenoti vairāki sabiedrības integrācijas projekti. Diemžēl bez izmaiņām ir rādītājs vidējais skaits mājsaimniecībā, nenasiedzot 2020.gada mērķa vērtību – demogrāfiskās krīzes mazināšana joprojām ir viens no lielākajiem izaicinājumiem gan Rīgas pašvaldībā, gan valstī kopumā.

Iedzīvotāju vērtējums samazinājies **-19,7%**

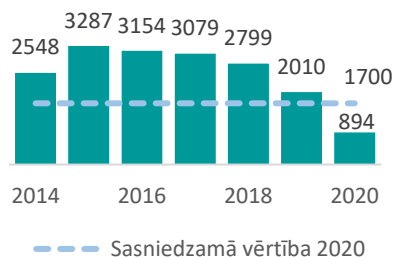
4.1. Iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli, %

Avots: Aptauja

Bezmaksas pasākumu skaits samazinājies **-64%**

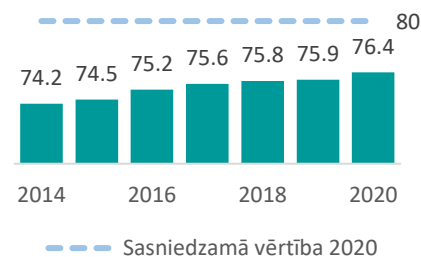
4.3. Bezmaksas pasākumu skaits Rīgas pašvaldības kultūras centros un namos

Avots: RD IKSD

4.1.attēls
Pilsoņu īpatsvars palielinājies **+3%**

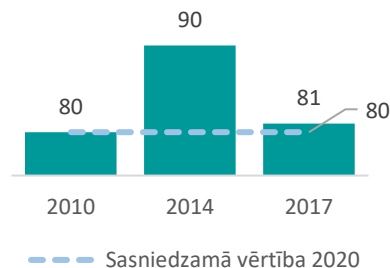
4.2. Pilsoņu īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita (gada sākumā), %

Avots: PMLP

Iedzīvotāju skaits, kas jūtas cieši piederīgi Rīgai sarucis **-10%**

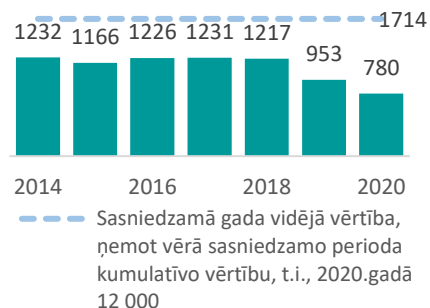
4.4. Iedzīvotāju skaits, kas jūtas cieši piederīgi Rīgai, %

Avots: RD IKSD

Latviešu valodas kursu beidzēju skaits samazinājies **-36,7%**

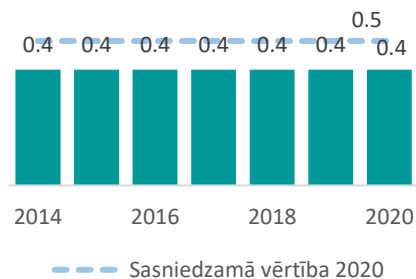
4.5. Iedzīvotāju skaits, kuri pabeiguši bezmaksas latviešu valodas kursus

Avots: RD IKSD

Vidējais bērnu skaits mājsaimniecībā bez būtiskām izmaiņām **0%**

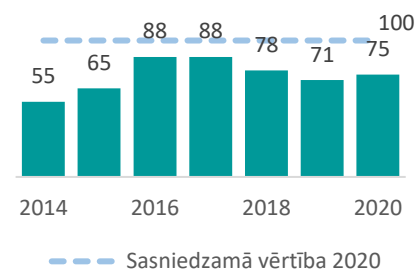
4.7. Vidējais bērnu skaits mājsaimniecībā

Avots: CSP

Īstenoto sabiedrības integrācijas projektu skaits palielinājies **+36,4%**

4.6. Īstenoto projektu skaits sabiedrības integrācijas veicināšanas jomā

Avots: RD IKSD

4.2.att. Rīgas NVO nama piecu gadu darbības jubilejas svinīgās pasākums

4.3.att. Brīvprātīgo godināšanas pasākums "Gada brīvprātīgais 2019"

4.4.att. Iedvesmojoši iesaistošs pasākums senioriem "Senioru radošuma kalve"

4.5.att. Radošā darbnīca biedrības "Latvijas Nedzirdīgo savienība" pārstāvjiem

4.6.att. Jaunieši ar īpašām vajadzībām piedalās bērnu rotaļu laukuma Vecāku pludmalē labiekārtošanas darbos

4.7.att. Starptautiskās bērnu aizsardzības dienas svētku pasākums

Kopsavilkums

- Pārskata periodā pašvaldības izveidotais NVO nams ir kļuvis par Purvciema apkaimes sabiedriskās un kultūras dzīves centru, kā arī apliecinājis sevi kā ļoti nozīmīgu vietu Rīgas NVO darbībai. To atzinīgi novērtē gan vietējā, gan starptautiskajā līmenī. Piemēram, 2017.gadā NVO namam tika piešķirts ES URBACT programmas labās prakses statuss, tā darbības modeli eksperti ir atzinuši par vērtīgu pieredzi un pārņemamu praksi citām Eiropas pilsētām, līdz ar to Rīga tika atzīta par Eiropas labās prakses pilsētu par līdzšinējo darbu un ieguldījumu ilgtspējīgas, integrētas pilsētas attīstības jomā.
- Ņemot vērā līdzšinējos NVO nama darbības sasniegumus, Rīgas pilsētas pašvaldībai arī turpmāk svarīgi sniegt atbalstu NVO darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras sakārtošanā un attīstībā. Ir ieteicams pievērst uzmanību tam, lai telpas, kur Rīgas NVO pārstāvjiem tikties, darboties, mācīties, uzzināt un radīt būtu pieejamas vairākās Rīgas pilsētas apkaimēs gan Daugavas upes labajā, gan kreisajā krastā.
- Pārskata periodā liela uzmanība pievērsta NVO un iedzīvotāju iesaistīšanai pašvaldības darbībā. Lai veicinātu sabiedrības aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un īstenošanā Rīgas pašvaldībā, attīstot pastāvīgu partnerību starp pašvaldību un NVO, laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam, RD un 95 NVO parakstījušas Sadarbības memorandu.
- Pārskata periods kļuva par nozīmīgu laiku Rīgas pilsētas apkaimju biedrību veidošanai. 2020.gada beigās Rīgā aktīvi darbojās 33 apkaimju biedrības. 2018.gadā 26 no Rīgas apkaimju biedrībām apvienojās vienotajā NVO "Rīgas Apkaimju alianse".
- Atzinīgi vērtējams pašvaldības darbs ikgadējā projektu konkursa "Apkaimju iniciatīvas līdzdalības un piederības veicināšanai" organizēšanā. Konkursā piešķirtais finansējums sniedza iespējas rīkot apkaimju iedzīvotāju forumus, apkaimju svētkus, veikt dzīves vides labiekārtošanas darbus u.c.
- Ņemot vērā, ka Rīgas pilsētā ir daudz savas apkaimes entuziastu, kas ir gatavi iesaistīties kopienas dzīves vides uzlabošanā, Rīgas pilsētas pašvaldībai arī turpmāk svarīgi atbalstīt Rīgas apkaimju biedrību darbību, stiprināt to kapacitāti un veicināt sadarbību sabiedrības iesaistes

jautājumos. Komunikācijas attīstībai ieteicams meklēt Rīgas pilsētas apkaimju tīmekļa vietnes www.apkaimes.lv potenciāla attīstības iniciatīvas.

- Saliedēta un pilsoniski aktīva sabiedrība ir Rīgas pilsētas pašvaldības lielāka vērtība. Lai stiprinātu iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos, kas cieši saistīta ar sadarbības un līdzdarības prasmēm, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza ikgadējo finansiālu atbalstu biedrību, nodibinājumu, reliģisku organizāciju un RD padotībā esošo iestāžu īstenotajiem projektiem sabiedrības integrācijas jomā.
- Ņemot vērā, ka sabiedrības integrācija aptver dažādas dzīves jomas un to nevar īstenot izolēti no citu sektoru politikas, turpmākajā periodā svarīgi turpināt īstenot mērķtiecīgu sabiedrības integrācijas politiku Rīgā, iekļaujot sabiedrības integrācijas jautājumus visās Rīgas pilsētas sabiedrības dzīves jomās, t.i., sadzīvē, izglītībā, kultūrā, sportā, atpūtā utt. Starpnozaru pieeja sabiedrības integrācijas jautājumiem varētu palīdzēt iedzīvotājiem attīstīt sabiedrības dažādības un daudzveidības pēc tautības, valodas, reliģiskās piederības, attīstības specifikas, veselības u.c. pieņemšanas prasmes.
- Mūsdienās valodu zināšanas ir nozīmīgs priekšnoteikums sabiedrības integrācijai un iedzīvotāju aktīvai pilsoniskai līdzdalībai lēmumu pieņemšanā vietējā, nacionālajā un starptautiskajā līmenī. Līdzšinējā prakse liecina, ka Rīgas iedzīvotāji apzinās valodu zināšanu nepieciešamību un aktīvi izmanto pašvaldības sniegtās iespējas valodu apguvē, līdz ar to ieteicams pašvaldībai turpināt sniegt iedzīvotājiem lielu popularitāti ieguvušās latviešu valodas apguves iespējas, kā arī citu Eiropas un pasaules valodu apguves iespējas, vienlaikus meklējot inovatīvus un radošus risinājumus Rīgas iedzīvotāju valodu pieredzes bagātināšanai.
- Atzinīgi vērtējami pārskata periodā ar pašvaldības atbalstu īstenoti projekti, kas sniedza iespējas aktīvi iesaistīties un līdzdarboties Rīgas pilsētas attīstībā rīdziniekiem ar īpašām vajadzībām. Svarīgi atzīmēt, ka iepriekš minētajiem pasākumiem ir augsta sociālā pievienotā vērtība, jo tie parāda, ka cilvēkiem ar īpašām vajadzībām ir vēlme un varēšana iesaistīties Rīgas pilsētas dzīvē un paveikt dažādus sabiedrībai nozīmīgus

darbus. Vienlaikus šīs iniciatīvas ļauj parādīt darba devējiem cilvēku ar īpašām vajadzībām prasmi, spēju un motivāciju iekļauties darba tirgū.

- Turpmākajā periodā Rīgas pilsētas pašvaldībai ieteicams pievērst lielāku uzmanību programmām un iniciatīvām, kuru mērķis ir veicināt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu iekļaušanos sabiedrībā un iesaistīšanos Rīgas pilsētas ikdienas dzīvē. Plānojot un īstenojot īstermiņa un ilgtermiņa projektus Rīgā, ir svarīgi vērtēt to pienesumu sociālai iekļaušanai dažādām sabiedrības grupām, nevienu neatstājot malā.
- Rīgas pilsētas izaugsme ir lielā mērā atkarīga no tā, cik veselīgas, stipras un laimīgas ģimenes dzīvo pašvaldības administratīvajā teritorijā. Lai atbalstītu ģimenes, ir izveidots Rīgas pilsētas pašvaldības ģimeņu atbalsta reģistrs, kas nodrošina vienotu pieeju Rīgas pilsētas pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un atvieglojumiem ģimenēm ar bērniem.
- Lai padarītu Rīgas pilsētu vēl pievilcīgāku un draudzīgāku ģimenēm, ir jāturpina mērķtiecīgs un sistemātisks darbs visās ar ģimenes dzīves kvalitāti saistītajās jomās, t.i., izglītība, darbs, mājoklis, veselības aprūpe, sadzīves pakalpojumi, atpūta, kultūra utt. Ir svarīgi, lai pašvaldība pastāvīgi sekotu līdzi mūsdienu ģimenes dzīvesveidam, izprastu ģimenes vajadzības un spētu tās efektīvi un pilnvērtīgi apmierināt.
- Lai atbalstītu ģimenes vērtības, sniegtu informatīvu palīdzību un atbalstu dažādās dzīves situācijās, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība īstenoja plašu izglītojošu darbu ar dažādām mērķauditorijām. Vitāli svarīgi turpināt šo izglītojošu, atbalstošu un ģimenes vērtību stiprinošu darbu ar bērniem, jauniešiem, vecākiem, topošajiem vecākiem, senioriem utt. Nepieciešams plānot un īstenot pasākumus un projektus, aptverot visus ģimenes attīstības posmus, t.i., ģimenes plānošana, kopīga ģimene, ģimene ar bērniem, senioru ģimene u.c.

Nozares eksperta viedoklis

Kristīne Zonberga, biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore

Pašvaldībai ir jāparedz pārorientēšanās procesi (pielāgojot pakalpojumus un līdzdalības iespējas attālinātam un interaktīvam formātam, t.sk. sniedzot tiesības šo aktivitāšu īstenošanai veikt formāta izmaiņas), lai negatīvi

neietekmētu iespēju sasniegt R4 mērķi sabiedrības integrācijai un pilsoniskajai līdzdalībai.

Lai veicinātu NVO un iedzīvotāju iesaistīšanos pašvaldības darbībā, nepieciešams radīt labvēlīgus priekšnoteikumus sabiedrības līdzdalībai: pieejama, saprotama un savlaicīga informācija; divvirziena komunikācija; dažādas informēšanas un līdzdalības iesaistes metodes, piemērojot tās visām sabiedrības grupām; atvērta pašvaldība un caurspīdīga tās darbība par sabiedrības iesaisti un finansējuma izlietojumu; abpusēja vēlme sadarboties, saklausīt un iesaistīties; telpa sabiedrības līdzdalībai un pilsoniskās sabiedrības aktivizēšanai; stiprināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāte, lai tās varētu aktivizēt iedzīvotājus līdzdarboties, izzināt un apkopot iedzīvotāju viedokļus, vienlaikus izglītojot par skatāmajiem jautājumiem, kā arī pārstāvētu sabiedrības intereses lēmumu pieņēmējiem; nepieciešama visu iesaistīto pušu (valsts, pašvaldības, sabiedrības) pilsoniskā izglītība.

Vienlaikus praksē jātiecas īstenot:

- stratēģisko komunikāciju par pilsoniskās sabiedrības un sabiedrības līdzdalības lomu demokrātiskā valstī, ar mērķi veicināt sabiedrības izpratni, piederības sajūtu valstij un mazināt uzticēšanās krīzi;
- sabiedrības sadarbības veicināšanu kopīgu mērķu sasniegšanā, nodrošinot platformu, kur pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem apmainīties viedokļiem un vienoties par kopdarbību interešu pārstāvībā;
- mazināt plaisu starp pašvaldību un sabiedrību, veicinot informācijas un viedokļu apmaiņu, kā arī konstruktīvu un jēgpilnu dialogu par aktuālajiem izaicinājumiem un iespējamiem risinājumiem.

Tāpat nepieciešams ieviest pilsoniskās sabiedrības iniciēto un pārvaldīto “Demokrātijas māju” konceptu, kas paredz atvērta tipa ēkas, kas kalpo kā pilsoniskās kompetences centrs un vieta, kur satiekas aktīvie, darošie, radošie cilvēki no dažādām jomām un sektoriem, t.sk. jaunuzņēmumi, sociālie uzņēmumi, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, jomu eksperti (juristi, finansisti, sociologi u.c.) un publiskās pārvaldes pārstāvji, lai veicinātu sadarbību, kopdarbību, vienlaikus veicinot nodarbinātību, jaunu iniciatīvu

īstenošanu un finansējuma piesaisti. Lai to ieviestu, nepieciešams nodot NVO pārvaldīt šādus ēkas darbību. Tāpat veicinot NVO darbību, nepieciešam ieviest atbalsta programmu krīzes/pēckrīzes apstākļos, jo turpmākajos gados būs nepieciešamas būtiskas investīcijas sektora stimulēšanai, lai tas spētu kvalitatīvi veikt savu darbu sociālās drošības, cilvēktiesību, jauniešu, pilsoniskās sabiedrības attīstības, izglītības, veselības veicināšanas, diasporas un citās jomās, kā iesaistīt vairāk iedzīvotājus.

Lai NVO būtu plašākas iespējas sniegt kvalitatīvus padomus pašvaldībai, nepieciešams ieviest programmu pilsoniskajam dialogam pašvaldībā, izveidojot ilgtspējīgu risinājumu tam. Esošie projektu konkursi neparedz šāda veida aktivitātes. Tāpat atbalsta programmas ieviešana nepieciešama sabiedrības interešu uzraugiem, lai stiprinātu pilsoniskās sabiedrības kapacitāti veikt sabiedrisko monitoringu par pašvaldības līdzekļu godprātīgu izmantošanu, korupcijas riskiem, ēnu ekonomikas izpausmēm, negodīgiem iepirkumiem u.tml.

RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas

RV virsmērķis ir veidot Rīgu par pilsētu, kuras iedzīvotājiem ir motivācija un iespējas īstenot fiziski aktīvu, veselīgu dzīvesveidu mūža garumā, sasniegt augstus sportiskos rezultātus ērti pieejamos, starptautiskajām prasībām atbilstošos sporta infrastruktūras objektos.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U5.1. Sabiedrības izpratnes par sportošanas pozitīvo ietekmi veicināšana

- Ik gadu nodrošināta informācija par sporta aktivitātēm, pasākumu norisi Rīgas apkaimēs pašvaldības uzturētajās tīmekļa vietnēs (piemēram, RD IKSD tīmekļvietnē tika ievietots sporta pasākumu mēneša plāns), sociālajos tīklos un TV, tādējādi popularizējot arī veselīgu dzīvesveidu un sportisko aktivitāšu nepieciešamību ikdienā. **Izveidota platforma sportiska un veselīga dzīvesveida attīstībai un popularizēšanai – SportoRīga (www.sportoriga.eu), kura Rīgas iedzīvotājiem un tās viesiem sniedz iespēju ātri un ērti saņemt apkopotu informāciju par bezmaksas sporta nodarbībām Rīgā.**
- Lai pilnveidotu tautas sporta pasākumu norisi tika aptaujāti tās dalībnieki, kā arī iegūta informācija no tīmekļa vidē pieejamajiem vērtējumiem, kas tika ņemts vērā plānojot turpmākos pasākumus.

U5.2. Rīgā izveidojušos sporta tradīciju nostiprināšana (t.sk. sporta pasākumu rīkošanā)

- Rīgas pilsētā ir izveidojušās sporta tradīcijas, kas ieguvušas lielu pilsētas iedzīvotāju popularitāti:** seriāls “Izskrien Rīgu”, “Lāčplēšu kross”, Rīgas rogaininga pavasara un rudens skrējieni, “Staro Rīga” skrējieni, Tautas skrituļojumi, Rīgas velomaratons, “Sportiskā eglīte”, Sniega diena u.c.
- Rīgā ik gadu notiek Baltijas lielākais skriešanas pasākums – Rīgas maratons,** kurā piedalās vairāk kā 10 tūkstoši skrējēju no dažādām pasaules valstīm, kas nes Rīgas vārdu pasaulē, kā arī veicina skriešanas sporta veida attīstību pilsētā (līdz 2014.gadam saukts par “Nordea” Rīgas maratonu, vēlāk “Lettelecom” Rīgas maratons, savukārt kopš 2020.gada “Rimi” Rīgas maratons). 2020.gadā Rīgas maratons tiktu skriets 30.reizi, taču sakarā ar Covid-19 noteiktajiem ierobežojumiem pasākums notika virtuāli, skrējējiem dodot iespēju distances skriet individuāli jebkurā

Latvijas vai pasaules malā, rezultātus fiksējot ar populārākajām skriešanas aplikācijām un viedierīcēm.

- Izglītības iestāžu sporta tradīciju saglabāšanas un attīstības ietvaros, pārskata periodā **organizēti un atbalstīti dažādi sporta pasākumi vispārīzglītojošās skolās, kā arī organizētas sacensības:** starpskolu sacensības vismaz 12 sporta veidos; Rīgas skolēnu spēles, kopumā ikgadēji jau 22 gadus; Olimpiskā diena, kas pulcē ik gadu 40-50 tūkst. skolēnu; Rīgas pilsētas vispārējās izglītības iestāžu spartakiāde, kurā mācību gada ietvaros tiek noteiktas Rīgas sportiskākās skolas; turpināta peldētapmācības programma (8 izglītības iestāžu un Olimpiskā sporta centra peldbaseinos) u.c. Savukārt 2020.gadā astoto reizi tika organizēta Rīgas skolu sporta nominācija, kurā tika apbalvoti laureāti 5 nominācijās - "Rīgas sportiskākā skola", "Par mūža ieguldījumu skolu sportā", "Rīgas labākais sporta organizators", "Rīgas gada sporta skolotājs", "Spartakiādes sportiskā skola".

U5.3. Sporta organizāciju un interešu grupu sporta jomā atbalstīšana

- Lai sekmētu dažāda mēroga sacensību organizēšanu, tika **organizēti konkursi līdzfinansējuma saņemšanai** dažādu mērķauditoriju un mēroga sacensību organizēšanai. Kopumā ik gadu konkursos tika iesniegti līdz pat 129 pieteikumiem, no kuriem atbalstīti vairāk kā 50 projekti gadā.
- Veicinot iedzīvotāju iesaistīšanos sporta nodarbībās un stiprinot pilsētas sporta organizāciju kapacitāti, tika **organizēti vidēji 3 atklāti konkursi gadā dažādām nevalstiskajām sporta organizācijām:** Rīgas bērnu un jaunatnes klubu atbalsta konkurss, Veterānu sporta klubu atbalsta konkurss, Rīgas svētku ietvaros organizēto sporta aktivitāšu finansēšanas konkurss, konkurss Rīgas sporta organizācijām, kas apvieno cilvēkus ar īpašām vajadzībām.

U5.4. Tautas sporta pasākumu organizēšana un atbalstīšana dažādām mērķa grupām

- Lai veicinātu pieejamu tautas sporta pasākumu organizēšanu, izsludinot konkursus par līdzfinansējuma saņemšanu sporta sacensību rīkošanai pilsētā, nolikumos tika iestrādāts nosacījums par augstāku vērtējumu sacensībām, kurās netika paredzētas dalības maksas. Savukārt kopš 2019.gada tika izsludināts jauns konkurss - “Rīgas apkaimju sporta svētku finansēšanas konkurss”, kuros netiek paredzētas dalības maksas dalībniekiem. Kopumā no 5 iesniegtajiem pieteikumiem 2019.gadā un 6 pieteikumiem 2020.gadā, līdzfinansējumu saņēma 3 projekti katru gadu. Tāpat 2020.gadā līdzfinansējumu saņēma arī 7 projekti no 10 iesniegtajiem Eiropas Sporta nedēļas sporta pasākumu finansēšanas konkursā.
- Tāpat regulāri tiek paplašināts tautas sporta pasākumu kalendārs un to pieejamība dažādām mērķauditorijām. Iecienītākie tautas sporta pasākumi rīdnieku vidū ir skriešanas seriāls “Izskrien Rīgu” (uzsākts 2015.gadā), aktīvās atpūtas un sporta pasākums „Rīgas Sporta nakts” (uzsākts 2012.gadā) u.c.

U5.5. Augstu sasniegumu sportā iesaistīto personu izaugsmes un līdzdalības starptautiskajās sacensībās sekmēšana

- Pārskata periodā no 2014. līdz 2020.gadam ik gadu piešķirts finansiāls atbalsts Latvijas sporta federācijām Rīgas sportistu dalībai augsta līmeņa sacensībās Pasaules un Eiropas čempionātos (finansējums ik gadu piešķirts no 90 līdz pat 194 Latvijas Olimpiskās vienības sportistiem).
- Ikgadēji organizēts pasākums “Rīgas Sporta laureāts”, kurā tika godināti labākie sportisti, sportisti ar īpašām vajadzībām, sporta spēļu komandas, treneri un sacensību organizatori, kopumā 10 nominācijās, izņemot 2020.gadu, kad pasākums tika atcelts Covid-19 ierobežojumu dēļ.

U5.6. Labiekārtotas un drošas sporta infrastruktūras pārklājuma pilsētā nodrošināšana, uzlabojot iespējas nodarboties ar sportu apkaimēs

- Kopējās sporta infrastruktūras renovācijas un brīvpieejas sporta laukumu iekārtošanas ietvaros atjaunoti un ierīkoti gan sporta, gan vingrošanas laukumi, t.sk. atklāts Centra sporta kvartāls 4ha platībā un

Sporta laukums Daugavmalas promenādē, atklāts Imantas sporta centrs un citi. Vērienīgi darbi uzsākti pie Kultūras un sporta kvartāla izveides Grīziņkalnā, kurā plānots veikt vieglatlētikas manēžas, multifunkcionālās halles, ledus halles, centrālā laukuma būvniecību u.c. darbus.

- Ziemas sezonā ik gadu nodrošināta četru līdz sešu dabīgā ledus **slidotavu darbība** (atkarībā no piešķirtā finansējuma), kā arī bija pieejamas trīs pašvaldības izveidotās **distanču slēpošanas trases**.

U5.7. Izglītības iestāžu sporta infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana un pilnveidošana

- Lai nodrošinātu izglītības iestāžu sporta infrastruktūras pilnveidi un atbilstību mūsdienu prasībām, vispārējās izglītības iestāžu renovācijas darbu ietvaros tika **atjaunotas arī sporta un aktu zāles** (kopā pārskata periodā 27 vispārējās izglītības iestādēs). Tāpat **izbūvētas aktīvā sporta zonas, rotaļlaukumi u.c. sporta infrastruktūra pie 124 izglītības iestādēm**.

Daļa aktivitāšu, t.sk. sporta materiāltehniskās bāzes nodrošināšana atspoguļotas uzdevumu U1.1. *Nodrošināt pirmsskolas vecuma bērnu kvalitatīvas izglītības iespējas visām pilsētā dzīvojošām ģimenēm;* U1.2. *Nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu izglītību;* U1.3. *Nodrošināt kvalitatīvu vispārējo vidējo izglītību izpildē.*

5.1.att. Centra sporta kvartāls

5.2.att. Imantas sporta centra kvartāls

5.3.att. Lattelekotm Rīgas maratons 2018

5.4.att. Rīgas rogaininga sacensības

5.5.att. Pasākuma Izskrien Rīgu jaunākie dalībnieki

5.6.att. Mākslas vingrošanas sacensības „Baltijas aplis” 20 gadu jubilejai

5.7.att. Tiesībsargājošo iestāžu lāpu skrējiens atbalstam bērniem ar intelektuālās attīstības traucējumiem

5.8.att. Pasākuma Izskrien Rīgu apbalvojumi

5.9.att. Pasākums „Sniega diena”

5.10.att. Basketbola laukums Dārziņu apkaimē

5.11.att. Sporta laukums Upes un Miera ielu krustojumā

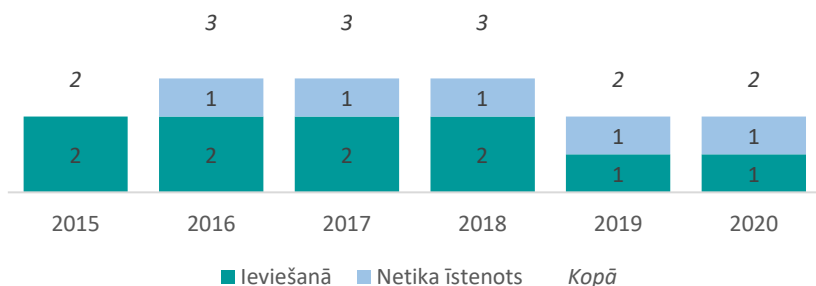
Investīciju ieguldījumu novērtējums

Vērtējot Programmas Investīciju plāna īstenošanu, pārskata periodā IP ikgadēji iekļauti 2-3 projekti (izņemot 2014.gadu, kad IP nebija plānoti projekti), no kuriem īstenoti 50-70% (skat. 5.12.att.). Pilnībā īstenot IP iekļautos projektus liedz finanšu trūkums. Kā apjomīgāko projektu var minēt Kultūras un sporta kvartāla izveidi Grīziņkalnā, kuru plānots pabeigt 2022.gadā. Savukārt veiksmīgi pārskata periodā realizēti sekojoši projekti: izbūvēts Rīgas 25.vidusskolas sporta komplekss, Sporta laukums Rumbulas apkaimē – Daugavmalas promenādē.

Jāņem vērā, ka daļa pašvaldības izdevumu, kas paredzēti daudzveidīga sporta iespēju nodrošināšanai pilsētā, ir integrēti Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta kopējā izdevumu struktūrā atbilstoši funkcijām, piemēram, sporta zāļu atjaunošana, renovācija izglītības iestādēs, kā arī sporta laukumu izbūve un atjaunošana pie izglītības iestādēm attiecas uz izglītības jomu, līdz ar to RV5 tiešā veidā nav iekļauti, taču ievērojami papildina sporta infrastruktūras pārklājumu pilsētā.

5.12.attēls

Investīciju plāna RV5 izpildes raksturojums 2014-2020

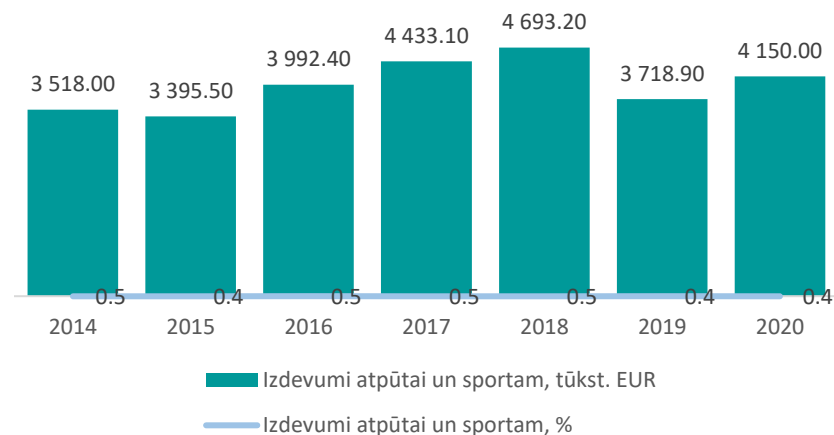
Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi rīdzinieku atpūtas un sporta pasākumu organizēšanai pārskata periodā nemainīgi veidoja 0,4% – 0,5% gadā no kopējā pašvaldības budžeta. Salīdzinoši lielāki izdevumi bija 2018.gadā, sasniedzot EUR 4 693,2 tūkst., kam sekoja salīdzinoši straujš izdevumu samazinājums 2019.gadā - par 26,2% jeb EUR 974,3 tūkst. mazāk. Kopējos pārskata perioda gadu budžeta izdevumus sportam un atpūtas pasākumiem un to īpatsvaru no kopējā budžeta izdevumiem skat. 5.13.attēlā.

5.13.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi atpūtas un sporta pasākumiem, un to īpatsvars kopējā pašvaldības budžetā 2014-2020

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV5 ietvaros noteikti 4 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (5.14.attēls):

↑ 2 rādītājiem pozitīva

↓ 2 rādītājiem negatīva

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

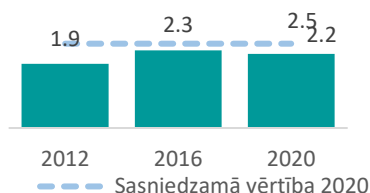
2 rādītāji sasnieguši 2020.gadā plānotās sasniedzamās vērtības.

Analizējot rādītāju izmaiņas uzraudzības periodā, kopumā iezīmējas pozitīva tendence – dažādās sporta sacensībās un pasākumos iesaistīto Rīgas iedzīvotāju skaits vidēji viena pasākumā pieaug, tāpat pieaug arī audzēkņu skaits sporta izglītības programmās (negatīvas izmaiņas gan iezīmējas 2020.gadā saistībā ar Covid-19 ierobežojumiem). Lai arī iedzīvotāju vērtējums ir salīdzinoši augsts par sportošanas un aktīvas iespējām – 75,1% izteikuši pozitīvu vērtējumu, sasniedzot 2020.gada mērķa vērtību – 75%, vienlaikus jāatzīmē, ka pret sākuma vērtību vērojams kritums – par 6,6%.

5.14.attēls

Sporta laukumu pieejamība un kvalitāte uzlabojas **+16%**

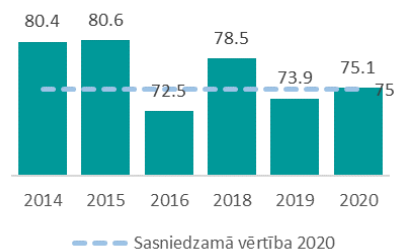
5.1. Vidējais sporta laukumu un sporta bāzu pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Iedzīvotāju vērtējums krities **-6,6%**

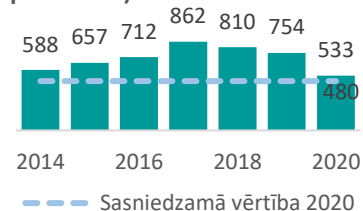
5.2. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām, %

Avots: Aptauja

Sporta pasākumos iesaistīto skaits samazinājies **-9,4%**

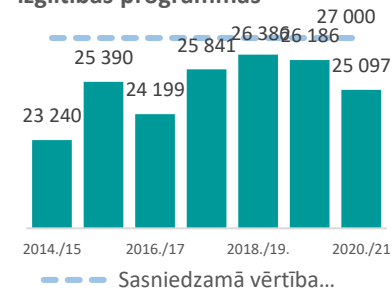
5.3. Dažādās sporta sacensībās un pasākumos iesaistīto Rīgas iedzīvotāju skaits (vid. 1 pasākumā)

Avots: RD IKSD

Audzēkņu skaits sporta izglītības programmās pieaudzis **+8%**

5.4. Audzēkņu skaits sporta izglītības programmās

Avots: RD IKSD

Telpiskais monitorings

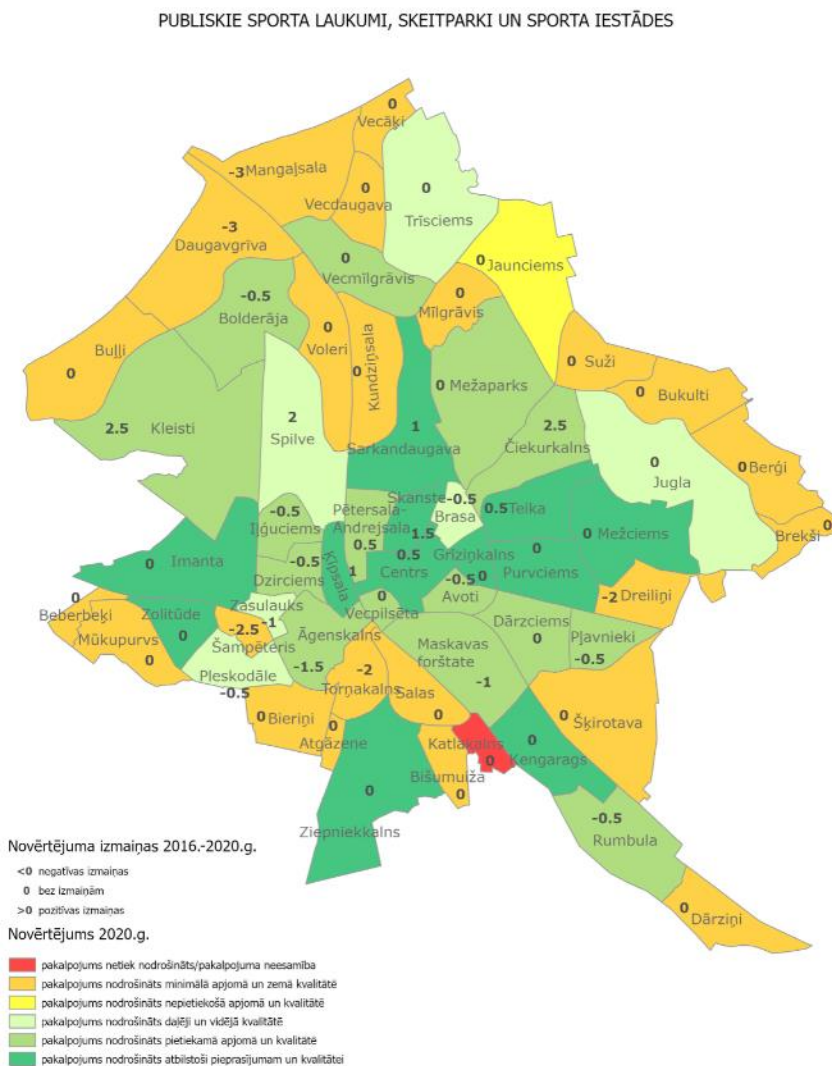
Stratēģiskās nostādnes pilsētvides attīstībai paredz, ka dzīvojamajos rajonos jāatvēr publiskā telpa sportošanas iespējām dažādām vecuma grupām, paredzot kā labiekārtotus brīvpieejas sporta laukumus, tā pilsētas sporta veidu (skeitborda, skrituļslidošanas, bmx u.c.) labiekārtojuma elementus un pieaugušo vingrošanas elementus. Uzraudzības periodā 2016. un 2020.gadā pētījuma “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs” ietvaros tika veikts publisko sporta laukumu, skeitparku un sporta iestāžu novērtējums, izmantojot 2 parametrus:

- **Publisko sporta laukumu, skeitparku un sporta iestāžu sasniedzamību**, novērtējot cik % apkaimes iedzīvotāju ir pieejami sporta laukumi, skeitparki un sporta iestādes 500 m rādiusā;
- **Publisko sporta laukumu, skeitparku un sporta iestāžu kvalitāti**, novērtējot to pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem; peldbaseina vismaz 25 m pieejamību iedzīvotājiem; parku u.c. vietu pieejamību, kur nodarboties ar sportu; vai apkalpes zonā (300 m) ir pieejama sabiedriskā transporta pietura vai izbūvēts veloceļš.

Novērtējums parāda, ka publisko sporta laukumu, skeitparku un sporta iestāžu izvietojums apkaimēs ir nevienmērīgs. 24 apkaimēs minētā sporta infrastruktūra un pakalpojumi nodrošināti minimālā un nepietiekošā apjomā un zemā kvalitātē, 6 apkaimēs daļēji un vidējā kvalitātē, savukārt pietiekamā apjomā un kvalitātē 15 apkaimēs un atbilstoši pieprasījumam un kvalitātei 12 apkaimēs. Tāpat arī jāņem vērā, ka lai gan vairākās apkaimēs nav pieejams publiskais sporta laukums vai sporta iestādes, piemēram, Mangaļsalā, Atgāzenē, Bergos, Bukultos, Dreiliņos u.c., vērtējums šajās apkaimēs saglabājas pozitīvs, jo apkaimēs ir pieejami parki, u.c. vietas, kur nodarboties ar sportu.

Salīdzinot 2020.gada publisko sporta laukumu, skeitparku un sporta iestāžu novērtējumu ar 2016.gadu, izmaiņas galvenokārt ir saistītas ar kritēriju precizēšanu.

5.15.attēls

Avots: Pētījums

Kopsavilkums

- Atzinīgi novērtējama izveidotā platforma sportiska un veselīga dzīvesveida attīstībai un popularizēšanai – SportoRīga (www.sportoriga.eu), kura rīdziniekiem un galvaspilsētas viesiem sniedz iespēju ātri un ērti saņemt vienā vietā apkopotu informāciju par bezmaksas sporta nodarbībām Rīgā.
- Pārskata periodā vispārējās izglītības iestāžu renovācijas darbu ietvaros tika atjaunota virkne sporta zāļu un izbūvētas aktīvā sporta zonas. Tā kā ne visās Rīgas apkaimēs ir pieejamas iespējas nodarboties ar sportu, lai minētā sporta infrastruktūra būtu pieejama gan skolēniem, gan pilsētas iedzīvotājiem, nepieciešams meklēt risinājumus pilnvērtīgai tās izmantošanai.
- Neatņemama daudzveidīga sportošanas iespēju sastāvdaļa ir pilsētas iedzīvotājiem ērti un droši lietojama, un pieejama veloinfrastruktūra, jo, arī nelieli regulāri ikdienas pārbraucieni ir ieguldījums veselības uzlabošanā. Pieaugot velosipēdu pielietojumam ikdienas gaitās, nepieciešams nodrošināt skolēniem iespēju izglītības iestādēs (ārpus mācību procesa) apgūt ceļu satiksme noteikumus un iegūt velosipēda vadītāja apliecību.
- Būtiski ir iesaistīt skolēnus sporta izglītības programmās, jo aktīvs dzīvesveids un sportiskās aktivitātes ir neaizstājams dzīves kvalitātes uzlabošanas pamats un palīdz pie koncentrēšanās spēju uzlabošanas mācību procesā.

Nozares eksperta viedoklis

Kristīne Zonberga, biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore

Pārskats nerada pārliecību, ka pašvaldība mērķtiecīgi strādā pie tā, lai interese par sporta aktivitātēm un pieejamība tām būtu dažādām sociālajām grupām, kā arī, vai mērķtiecīgi tiek plānoti pašvaldības budžeta līdzekļi, kas attiecas uz RV5 ieviešanu, dzimuma aspektā un cilvēkiem ar invaliditāti. Tāpat RV5 neparedz sportiskas aktivitātes kā daļu no neformālās izglītības jauniešiem, ko īsteno jaunatnes organizācijas.

Līdz ar to pašvaldībai ieviest dzimuma aspekta integrēšanu budžeta veidošanas procesā (gender budgeting), lai nodrošinātu sabiedrības vajadzībās balstītus pakalpojumus, t.sk. sporta iespēju dažādošanā. Budžeta veidošanas procesa analīze, izmantojot dzimuma aspekta pieeju, nodrošina pakalpojuma vai aktivitātes novērtēšanu no sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju, jo veicina lielāku precizitāti un pielāgošanos dažādu sociālo grupu faktiskajām vajadzībām un ļauj analizēt lēmumu sekas, kas ir atstājuši ietekmi uz kādu no sociālajām grupām.

Būtiski turpmāk plānot RV5 ieviešanu no dažādu sociālo grupu vajadzībām, kas nodrošinās efektīvāku mērķa sasniegšanu, motivējot ikvienu iedzīvotāju būt sportiski aktīviem, nodrošinot sporta pieejamību, kas pielāgots interesēm un vajadzībām, vienlaikus dažādojot sporta iespējas.

RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe

RV galvenais mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju veselības stāvokli un mazināt priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu. RV sekmīgai īstenošanai būtiskas aktivitātes tiek veiktas arī “RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas” ietvaros, uzlabojot iespējas nodarboties ar sportu un “PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija” ietvaros, attīstot gājēju un velobraucēju infrastruktūru.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U6.1. Veselības aprūpes pieejamības un kvalitātes uzlabošana

- Īstenota Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību reorganizācija, kā rezultātā sekmīgi darbojās un turpina attīstīties RP SIA “Rīgas 1.slimnīca” ar lielāko dienas stacionāru Rīgā, RP SIA “Rīgas veselības centrs” ar 6 filiālēm (“Ziepniekkalns”, “Imanta”, “Torņakalns”, “Ilģuciems”, “Bolderāja” un “Ķengarags”), divas specializētas ārstniecības iestādes (RP SIA “Rīgas Dzemdību nams” un RP SIA “Rīgas 2.slimnīca”).
- Pārskata periodā, 7 gadu laikā, veikta virkne vērienīgu atjaunošanas darbu veselības aprūpes iestādēs:
 - Rīgas Dzemdību namā izveidots dzemdību centrs un veikta stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras pilnveidošana. Veikts pēcdzemdību istabu remonts, nodrošinot komfortablus un mūsdienīgus uzturēšanās apstākļus;
 - Rīgas 1.slimnīcā veikta galvenās ēkas fasādes restaurācija, veikta sešu stacionāro nodaļu un operāciju bloku atjaunošana, veikta poliklīnikas “Šarlote” ēkas renovācija, izveidota Intensīvās terapijas nodaļa un Centrālās sterilizācijas nodaļa, Endoskopijas nodaļa, Rehabilitācijas klīnika, darbu uzsāka Sāpju centrs pacientiem ar hroniskām sāpēm, kā arī labiekārtotas teritorijas un izveidoti bērnu rotaļu laukumi;
 - RP SIA “Rīgas veselības centrs” iestādēs - filiāles „Imanta” un „Bolderāja” uzsāka darbu jaunās modernās telpās. Savukārt filiālēs „Ilģuciems” un „Torņakalns” veikta renovācija. Filiālēs “Ķengarags” un “Ziepniekkalns” veikts jumta remonts un citi remontdarbi;
- Rīgas 2.slimnīcā uzlabota infrastruktūra – veikta atsevišķu nodaļu telpu renovācija, kāpņu telpas remonts un citi remontdarbi, kā arī papildināts medicīnisko iekārtu klāsts u.c. pasākumi.
- **Primāras veselības aprūpes pakalpojumu attīstīšana un esošo pakalpojumu uzlabošana:**
 - jaunu medicīnisko tehnoloģiju un pakalpojumu pielietošana, darbinieku apmācības un tālākizglītības kursi, kā arī kvalitātes vadības sistēmas īstenošana, pacientu/klientu un darbinieku aptaujas u.c. pasākumi;
 - Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās uzlabota IT infrastruktūra;
 - Paplašinot iespējamo klientu loku un iesaistoties veselības tūrisma klasterī *HealthTravelLatvia*, kopš 2020.gada Rīgas Dzemdību nams reģistrēts kā medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzējs;
- Sekmējot primārās veselības aprūpes lomu slimību profilaksē, diagnostikā un ārstēšanā, regulāri sagatavota un sniegta informācija plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos par Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās pieejamajiem pakalpojumiem un jaunumiem.
- Nodrošināta dalība valsts politikas veidošanā, sniedzot viedokli nozares ministrijai un citām iesaistītajām institūcijām par veselības nozares politikas plānošanas dokumentu projektiem, piemēram, par grozījumiem veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtībā, par Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021. - 2027.gadam projektu, par VM izstrādāto informatīvo ziņojumu “Par jaunas ārstniecības personu darba samaksas kārtības izstrādāšanu” u.c.
- Rīgas pilsētas pašvaldībai tika pasniegts PVO apliecinājums par Rīgas pilsētas pašvaldības sasniegumiem iedzīvotāju veselības veicināšanas un

slimību profilakses jomā – **sertifikāts par Rīgas pievienošanos “Pasaules Veselības organizācijas Eiropas Veselīgo pilsētu tīklam”**, kā arī 2019.gadā PVO Rīgas pilsētas pašvaldībai atkārtoti piešķīra “Veselīgas pilsētas” titulu, sniedzot iespēju turpināt darbību “Veselīgu pilsētu” VII fāzē.

- Kopš 2014.gada **Rīgas pašvaldība ir uzņemta EuroHealthNet sadarbības tīklā**. Pateicoties EuroHealthNet gūtajai pieredzes apmaiņai un starptautiskajai komunikācijai, Rīgā uzsāka vairāku projektu īstenošana.
- Kopš 2014.gada **Rīgas pilsētas pašvaldības speciālisti regulāri piedalās četrus starptautisko tīklu aktivitātēs: Pasaules Veselības organizācijas Veselīgo pilsētu tīklā, Eiropas Sociālajā tīklā, Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīklā, Veselības veicināšanas Eiropas sadarbības tīklā**, kas sniedz iespēju apgūt starptautisko pieredzi un veiksmīgi piedalīties projektos veselības veicināšanas jomā:
 - 2017.gadā uzsākta projekta “Mēs par veselīgu Rīgu!” īstenošana pašvaldībā, kura mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem;
 - veiksmīga bijusi dalība “EuroHealthNet” koordinētajā projektā “INHERIT” (noslēdzies 2019.gada decembrī), kurā uzsvars tika likts uz iedzīvotāju veselīga dzīvesveida ilgtspējību, identificējot dzīves (mājoklis, vide), pārvietošanās (aktīva ceļošana) un patēriņa (uzturs) paradumus, kas aizsargājot vidi, vienlaikus veicina veselību un taisnīgumu veselības jomā;
 - 2020.gadā īstenots projekts “Līderi jauniešu veselībai – zinošs un vesels”, kurā izvirzītais uzdevums – apmācīt jauniešus – līderus, nodrošinās projekta ilgtspēju arī pēc projekta noslēgšanās, jo apmācīti tika jaunieši – viedokļu līderi, kas savās mācību iestādēs arī turpmāk varēs veicināt skolas biedru izglītošanu par atkarību izraisošo vielu ietekmi uz veselību un ar to saistītiem veselības un drošības riskiem.

U6.2. Veselīga dzīvesveida veicināšana un veselības risku faktoru profilakse

- **Veselības veicināšanas darbs Rīgā tiek īstenots saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības Sabiedrības veselības stratēģiju “Veselīgs rīdiniņš veselā**

Rīgā” 2012.-2021.gadam. Tās ietvaros īstenoti dažādi veselīgu paradumu veicinoši pasākumi – bezmaksas sporta nodarbības, tematiskās lekcijas, izglītojoši semināri un nodarbības, informatīvas kampaņas fizisko aktivitāšu, veselīga uztura, emocionālās veselības, reproduktīvās veselības, mutes veselības, infekciju slimību profilakses, traumatisma profilakses, atkarību profilakses un ģimenes veselības veicināšanas jomā.

- Ik gadu **nodrošināta informācijas pieejamība pašvaldības uzturētajās tīmekļa vietnēs un informācijas ievietošana sociālajos tīklos un TV** par veselīgu dzīvesveidu (piemēram, www.veseligsridzinieks.lv, Facebook un Instagram kontā “veselīgs rīdiniņš”, kā arī youtube.com kanālā “veseligsridzinieks”, www.sportoriga.eu).
- **Fizisko aktivitāšu un veselīga uztura lietošanas veicināšanai bērnu un jauniešu vidū tika nodrošināts atbilstošs pasākumu kopums katrai vecuma grupai**, piemēram, regulāri organizētas veselīga uztura programmas nodarbības bērniem PII, notika dinamiskās pauzes 1.-4.klašu skolēniem, pakalpojums “Virssvara kabinets bērniem, iekļaujot ģimeņu izglītošanu”, tāpat rīkotas nodarbības bērniem stājas problēmu profilaksei u.c. aktivitātes.
- **Bērnu, jauniešu un viņu vecāku zināšanu uzlabošanai par veselību un to ietekmējošiem faktoriem** īstenotas nodarbības: pirmo klašu skolēniem un PII audzēkņiem traumatisma profilakses programma “Drošība mājās un sabiedriskās vietās”; novadītas izglītojošas nodarbības vecākiem par pirmās palīdzības sniegšanu bērniem un par veselības veicināšanu; 5.-12.klašu skolēniem par traumatisma profilaksi. Tāpat izdoti informatīvie materiāli par bērnu emocionālo attīstību, veselību un audzināšanu 3-6 gadu vecumā u.c. aktivitātes.
- **Vides radīšanas un pasākumu īstenošanas, kas veicina veselīgus paradumus darbspējīgā vecuma iedzīvotāju vidū ietvaros, pārskata periodā īstenoti gan izglītojoši un informatīvi pasākumi, gan praktiskas dažādu sporta veidu nodarbības atbilstoši mērķa grupai:**
 - notikuši informatīvi izglītojoši pasākumi PVO Veselības dienu, Sirds dienas, Prettabakas dienas ietvaros;
 - novadīti semināru cikli sēdoša darba veicējiem par veselīgu uzturu un fiziskajām aktivitātēm;

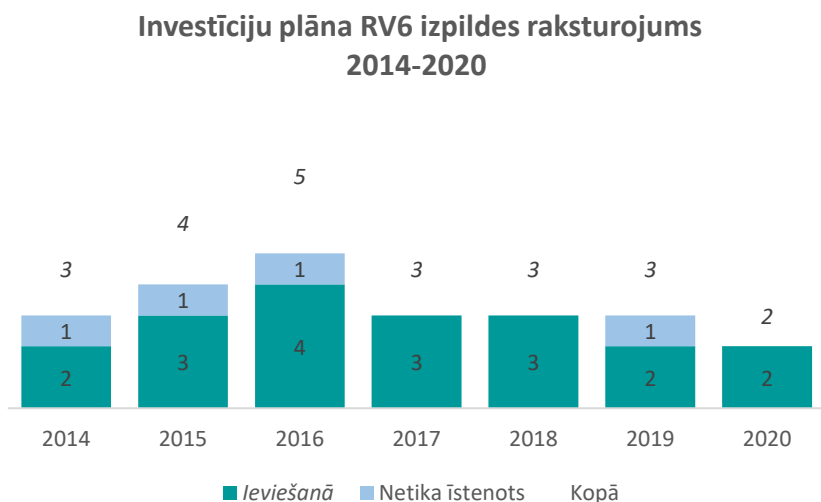
- notikuši garīgās veselības veicināšanas publiskie semināri par stresu un tā radītajām veselības problēmām;
- īstenotas nodarbības grūtniecēm par veselīga uztura paradumiem grūtniecības laikā un piebarojumu bērnam pirmajos dzīves 6 mēnešos;
- nodrošināts pakalpojums "Svara korekcijas programma pilngadīgām personām" u.c.
- nodrošinātas sporta nodarbības dažādās Rīgas pilsētas apkaimēs, piemēram, nūjošanas nodarbības tika īstenotas 15 apkaimēs (nūjošanas nodarbību skaits sertificēta instruktora vadībā pakāpeniski pieauga no 120 2015.gadā līdz 1 540 2019.gadā, 2020.gadā samazinājās līdz 759 Covid-19 pandēmijas ierobežojumu dēļ). Tāpat īstenots arī citu nodarbību plašs klāsts, piemēram, brīvdabas vingrošanas nodarbības, jogas, Cigun, fitnesa nodarbības u.c. aktivitātes. Būtiski, ka arī **valstī izsludināto ierobežojumu laikā iedzīvotāji varēja piedalīties aktivitātēs attālinātā režīmā.**
- Iedzīvotāju zināšanu uzlabošanai par reprodutīvo veselību, personīgās higiēnas un mutes veselības nozīmi ietvaros, pārskata periodā turpināts nepārtraukts izglītojošais darbs ar mērķauditorijām (PII audzēkņi, skolēni, pedagogi, vecāki un citi interesenti) par minētajām veselības veicināšanas tēmām, gan nodrošinot nodarbības un apmācības, gan izstrādājot informatīvus drukātos un video materiālus.
- Atkarību un pašnāvību profilakses identificēšanai jauniešu vidū Rīgas izglītības iestādēs tiek veikts regulārs atkarību profilakses darbs, nodrošinot lekcijas un diskusijas skolēniem un rīkojot apmācību seminārus speciālistiem (psihologiem, pedagogiem, sociālajiem pedagogiem un sociālajiem darbiniekiem) u.c.
- Tika nodrošināta sabiedrības izglītošana par infekcijas slimību profilaksi, veicinot savlaicīgas ārstēšanās uzsākšanu un informācijas sniegšana iedzīvotājiem veselības (t.sk. veselības veicināšanas) jautājumos, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, veselības aprūpē iesaistīto iestāžu tīmekļa vietnes un sociālo mediju kontus, publicējot tajos informāciju un materiālus, kā arī sniedzot individuālās konsultācijas pie speciālistiem.
- Kaitējuma mazināšanas programmas īstenošanas narkotisko vielu lietotāju vidū ietvaros nodrošināti HIV profilakses un psiho-sociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un viņu kontaktpersonām - speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, HIV konsultanta) konsultācijas; veikta HIV ekspresdiagnostika, apmainītas izlietotās šļirces un izsniegti prezervatīvi.
- Tika **īstenoti pasākumi, kas vērsti uz slimību profilaksi un veselības uzlabošanu vecāka gadagājuma iedzīvotājiem:**
 - atbalstīta Brīvprātīgo senioru zvanu centra darbība, kurā nodarbināti 25-30 brīvprātīgie seniori, kas katru darba dienu atbild uz zvaniem par visdažādākajām tēmām;
 - nodrošināta biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" 5 Veselības istabu darbība, kuru mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju, t.sk. arī senioru informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem;
 - nodrošināta iespēja piedalīties sportiskās aktivitātēs (nūjošana, Cigun, fitnesa nodarbības vecuma grupā 50+, veselību veicinošas ekskursijas iedzīvotājiem vecuma grupā 55+ u.c.), nodarbībās svara korekcijai;
 - lekciju cikls par garīgās veselības veicināšanu;
 - regulāri tika īstenotas lekcijas par mutes veselību Rīgas pašvaldības pansionātos, uzlabojot senioru zināšanas par mutes dobuma kopšanu u.c. pasākumi.

Uzdevumu ietvaros veiktās aktivitātes pārklājas ar RV5 uzdevumiem *U5.1. Veicināt sabiedrības izpratni par sportošanas pozitīvo ietekmi* un *U5.6. Nodrošināt labiekārtotas un drošas sporta infrastruktūras pārklājumu pilsētā, uzlabojot iespējas nodarboties ar sportu.*

Investīciju ieguldījumu novērtējums

Vērtējot Programmas Investīciju plāna īstenošanu, pārskata periodā IP ikgadēji iekļauti 2-5 projekti, no kuriem īstenošanā bija 80% - 100% (skat. 6.1.att.). Pilnībā īstentot IP iekļautos projektus liedza nepietiekošs finansējums. Pārskata periodā tika uzsākti un nākamajā plānošanas periodā tiks turpināti tādi nozīmīgi projekti kā SIA "Rīgas 1.slimnīca" ēku rekonstrukcija un renovācija, SIA "Rīgas veselības centrs" ēku atjaunošanas darbi un infrastruktūras attīstība.

6.1.attēls

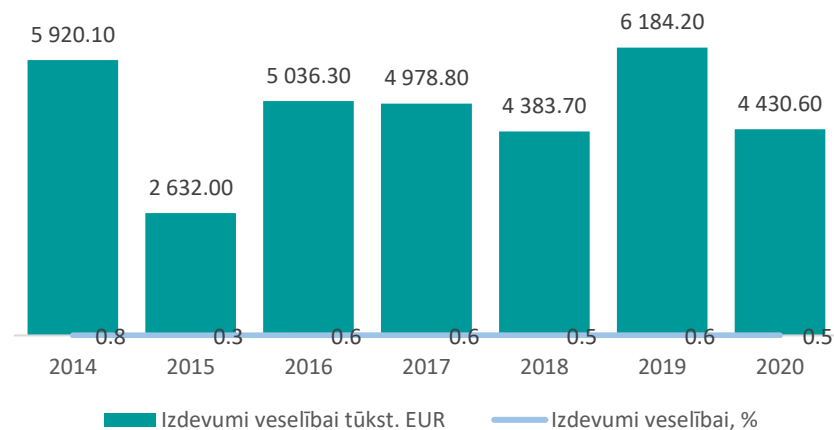
Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi veselībai pārskata periodā veidoja 0,3% – 0,8%. Vislielākais izdevumu īpatsvars veselībai no kopējā budžeta tika sasniegts 2014.gadā, t.i. 0,8%, savukārt finansiāli vislielākie ieguldījumi veselībai atvēlēti 2019.gadā - EUR 6 184,2 tūkst. Pārējo pārskata perioda gadu budžeta izdevumus sportam un atpūtas pasākumiem un to īpatsvaru no kopējā budžeta izdevumiem skatīt 6.2.attēlā.

6.2.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi veselībai tūkst. EUR un %

Avots: RD PAD

6.3.att. SIA "Rīgas 1.slimnīca" renovētā galvenā ēka

6.4.att. Atjaunotā Dzemdību nama fasāde

6.5.att. SIA "Rīgas 1.slimnīca" renovētās iekštelpas

6.6.att. Nūjošanas nodarbība

6.7.att. SIA "Rīgas veselības centrs" filiāles "Bolderāja" jauno telpu izveide
Mežroziņu ielā 43

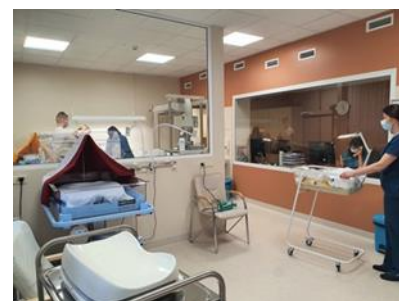
6.8.att. Vingrošana Senioru pastaigas laikā

6.9.att. SIA "Rīgas veselības centrs" filiāles "Kengarags" ēka pēc renovācijas

6.10.att. SIA "Rīgas 2.slimnīca" digitālā rentgena iekārta Digital Diagnost C90

6.11.att. SIA "Rīgas Dzemdību nams" renovētās jaundzimušo aprūpes telpas

6.12.att. Brīvības vingrošanas nodarbība

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV6 ietvaros noteikti 11 sasniežamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (6.13.attēls):

↑ 6 rādītājiem pozitīva

↓ 2 rādītājiem negatīva

⇒ 3 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 2 rādītājiem

5 rādītāji pārsnieguši 2020.gadā plānotās sasniežamās vērtības.

Pēdējo gadu laikā krietni samazinājies rādītājs – potenciāli zaudētie mūža gadi uz 100 000 iedzīvotājiem¹², ja 2014.gadā tika zaudēti 6 015 gadi, tad 2020.gadā tas samazinājās līdz 4 738, pārsniedzot 2020.gada mērķa vērtību – 5 100 gadi.

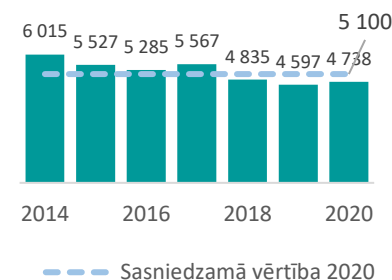
Vērtējums par primārās veselības ārstu pieejamību un kvalitāti kopumā saglabājies augsts – par pieejamību pozitīvu vērtējumu sniedza 71,4% iedzīvotāju, savukārt par kvalitāti 75,3%. Ņemot vērā, ka viens no pieprasītākajiem veselības aprūpes pakalpojumiem ir ģimenes ārsta apmeklējums un vidējais reģistrēto pacientu skaits uz 1 primārās veselības aprūpes ārstu pārskata periodā ir samazinājies no 1 615 līdz 1 586, šis aspekts varētu būt pozitīvi ietekmējis arī iedzīvotāju vērtējumu.

Ievērojami - par 48% samazinājies reģistrēto personu skaits, kurām diagnosticēta sasilstība ar psihoaktīvo vielu atkarību (izņemot alkoholu), uz 100 000 iedzīvotājiem, ka arī būtiski – par 40% sarucis pirmreizēji reģistrēto personu skaits, kurām diagnosticēta alkohola atkarība, skaits uz 100 000 iedzīvotājiem un par 52% samazinājies arī HIV gadījumu skaits. Savukārt rādītājs - nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedzīvotājiem joprojām ir augsts un ir galvenais mirstības cēlonis, kuru noteicošie riska faktori ir smēķēšana, augsts holesterīna līmenis un alkohola lietošana.

¹² Potenciāli zaudētie dzīves gadi ir gadi, kurus cilvēks būtu nodzīvojis līdz 65 gadiem, ja nebūtu nomiris. Tas nozīmē, ka visus šos potenciāli zaudētos gadus cilvēks būtu dzīvojis, strādājis, maksājis valstij nodokļus, radījis un audzinājis bērnus.

Zaudēto mūža gadu skaits samazinājies **-21%**

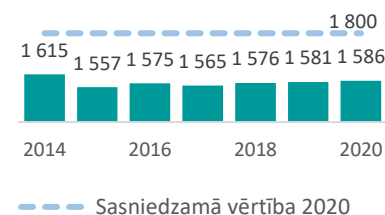
6.1. Potenciāli zaudētie mūža gadi, uz 100 000 iedz.

Avots: SPKC

Pacientu skaits uz 1 ārstu samazinājies **-1,8%**

6.3. Vidējais reģistrēto pacientu skaits uz 1 primārās veselības aprūpes ārstu

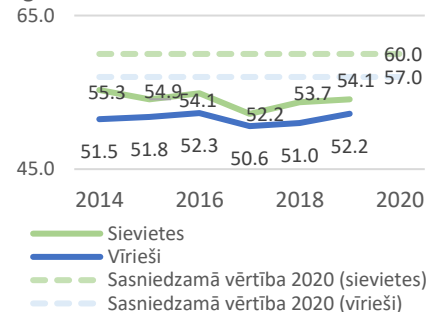

Avots: RD LD/NVD

6.13.attēls

Veselīgi nodzīvoto gadu skaits vīriešiem pieaudzis **+1,4%**, sievietēm samazinājies **-2,2%**

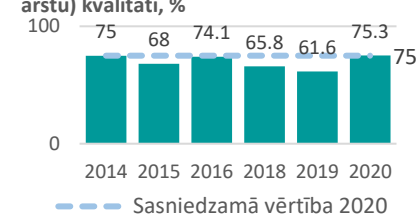
6.2. Veselīgi nodzīvotie dzīves gadi

Avots: Eurostat

Vērtējums par primārās veselības aprūpes kvalitāti bez izmaiņām **+0,4%**

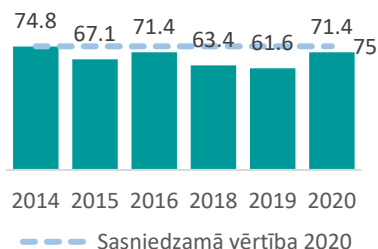
6.4. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par primārās veselības aprūpes ārstu (t.sk. ģimenes ārstu) kvalitāti, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par primārās veselības aprūpes pieejamību krities **-4,5%**

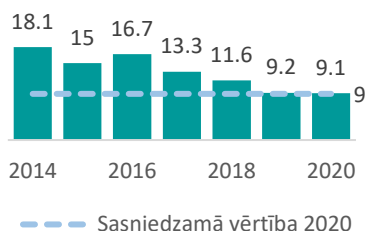
6.5. Iedzīvotāju vērtējums par primārās veselības aprūpes ārstu (t.sk. ģimenes ārstu) pieejamību

Avots: Aptauja

No psihoaktīvām vielām atkarīgo skaits samazinājies **-48%**

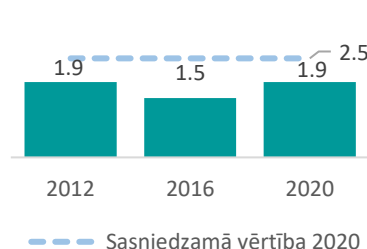
6.7. Pirmreizēji reģistrēto personu skaits, kurām diagnosticēta sasklimstība ar psihoaktīvo vielu atkarību (izņemot alkoholu), uz 100 000 iedz.

Avots: SPKC

Veselības aprūpes iestāžu un aptieku pieejamība un kvalitāte bez būtiskām izmaiņām ➡

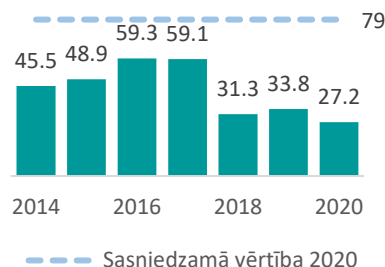
6.6. Vidējais valsts apmaksāto veselības aprūpes iestāžu un aptieku pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

No alkohola atkarīgo skaits samazinājies **-40%**

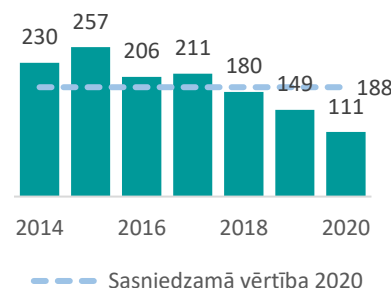
6.8. Pirmreizēji reģistrēto personu skaits, kurām diagnosticēta alkohola atkarība, skaits uz 100 000 iedz.

Avots: SPKC

HIV gadījumu skaits sarucis **-52%**

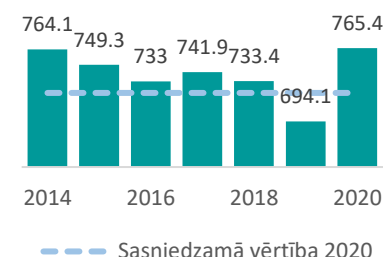
6.9. Ikgadējais HIV gadījumu skaits uz visiem Rīgas iedzīvotājiem

Avots: SPKC

Asinsrites slimību nāves gadījumu skaits bez uzlabojumiem **+0,2%**

6.10. Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedz.

Avots: SPKC

Telpiskais monitorings

Lai apzinātu primārās veselības aprūpes iestāžu sniegtos pakalpojumus un to pieejamību Rīgas apkaimēs, 2016. un 2020.gadā veiktajā pētījumā "Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs" tika novērtētas primārās veselības aprūpes iestādes, izmantojot 2 parametrus:

- **Primārās veselības aprūpes iestāžu sasniedzamība**, novērtējot cik % apkaimes iedzīvotāju ir sasniedzamas primārās veselības aprūpes iestādes 300 m rādiusā;
- **Primārās veselības aprūpes iestāžu sasniedzamības kvalitāte**, novērtējot primārās veselības aprūpes iestāžu telpiskā izvietojuma vienmērīgumu apkaimes dzīvojamā teritorijā; aptiekas/ diennakts aptiekas esamību; sabiedriskā transporta pieturas pieejamība primārās veselības aprūpes iestāžu tuvumā (300m rādiusā); noteikuma izpildi, ka uz katriem 2 000 iedzīvotājiem ir paredzēta 1 ārsta prakse.

No 58 Rīgas apkaimēm 19 nav pieejamas primārās veselības aprūpes iestādes (doktorāti, ģimenes ārstu prakses vietas, aptiekas, poliklīnikas u.c.). Daļā no

tām ir salīdzinoši neliels iedzīvotāju skaits, taču apkaimēs ar lielāku iedzīvotāju skaitu būtu jāizvērtē primārās veselības aprūpes iestāžu pakalpojumu ieviešana, piemēram, Mežaparkā – 4083, Dārziņos – 3690, Bergos – 2985, Vecāķos – 1680, Brekšos – 1605, Mangaļsalā – 1182, Vecdaugavā – 1230 un Trīsciemā – 1176.

Nepietiekoša apjoma un kvalitātes primārās veselības aprūpe novērtēta Rumbulā, Šķīrotavā, Dārzciemā, Bišumuižā, Šampēterī, Zaslaukā, Pleskodālē, Ķīpsalā, Vecpilsētā, Skanstē, Mīlgrāvī un Jaunciemā, kopumā pēc skaita 12 jeb 20% apkaimju.

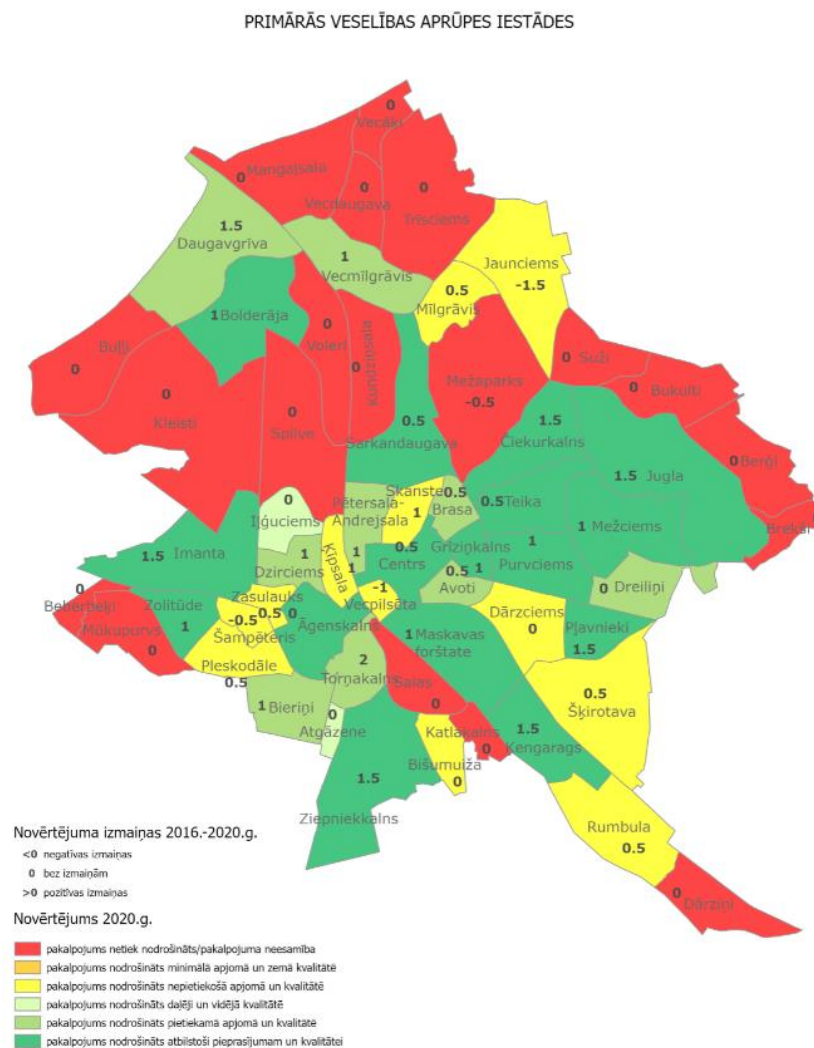
Pārējās 27 apkaimēs (47%) Rīgas apkaimēs primārās veselības aprūpes iestāžu sniegtie pakalpojumi ir pieejami.

Salīdzinot 2016. un 2020. gada pētījumu rezultātus, pakalpojuma pieejamībai vērojama krasa pasliktināšanās Jaunciemā un Vecpilsētā, savukārt pozitīvs pieaugums vērojams Maskavas forštatē un Pļavniekos, kas saistāms ar jaunu ārsta prakšu atvēršanos u.c.

Kopsavilkums

- Lai nodrošinātu vienlīdzīgu, uz vajadzībām balstītu aprūpes pakalpojumu pieejamību, pašvaldībā realizēta Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību reorganizācija kā rezultātā sekmīgi darbojas un turpina attīstīties RP SIA “Rīgas 1.slimnīca”, RP SIA “Rīgas veselības centrs” ar 6 filiālēm, RP SIA “Rīgas Dzemdību nams” un RP SIA “Rīgas 2.slimnīca”.
- Lai nodrošinātu mūsdienu prasībām atbilstošu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, veikti Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību atjaunošanas un restaurācijas darbi, kā arī atbilstoša medicīniskā aprīkojuma un tehnoloģiju iegāde.
- Rīgas pilsēta turpina darbību PVO Veselīgo pilsētu tīkla VII fāzē, īstenojot PVO Veselīgo pilsētu tīkla VII posma (2019. – 2023.) prioritāros mērķus: veselības un labklājības veicināšana visiem un veselības nevienlīdzības samazināšana, vadošais piemērs valstiskā, reģionālā un globālā mērogā, atbalsts PVO stratēģisko prioritāšu īstenošanai.

6.14.attēls

Avots: Pētījums

- Svarīgi turpināt attīstīt preventīvo darbu ar bērniem, popularizējot no atkarības vielām brīvu dzīvesveidu, kā arī neaizmirst par jaunu atkarības veidu – atkarība no viedierīcēm un tās riskus pastiprinošos apstākļus – Covid-19 pandēmijas laikā ieviestos ierobežojumus, kas liedza bērniem un jauniešiem tikt klātienē, apmeklēt sporta treniņus un veikt citas aktivitātes, līdz ar to palielinot “ekrānos” pavadīto laiku.
- Rīgas izglītības iestādēs tiek veikts pastāvīgs atkarību profilakses darbs, tomēr arī pašnāvību profilakses pasākumiem ir ne mazāk nozīmīga loma jauniešu vidū. Lai arī saskaņā ar biedrības „Skalbes” informāciju Konsultatīvais krīzes centrs sniedz diennakts konsultatīvo palīdzību krīzes situācijā jebkuram iedzīvotājam neatkarīgi no vecuma, aktuālākās ir attiecību, sociālās problēmas, piedzīvotās vardarbības un pašnāvības pieredze.
- Svarīgi ir panākt visu līdzatbildīgo Rīgas pilsētas pašvaldības iestāžu iesaisti un sadarbību sabiedrības veselības saglabāšanā un uzlabošanā, jo veselības aprūpe ir tikai viens no sabiedrības veselību ietekmējošiem faktoriem.

Nozares eksperta viedoklis

Solvita Olsena, Dr.iur, MD, zvērināta advokāte, LU Medicīnas fakultātes asociētā profesore

Veselīga dzīvesveida veicināšanai ir veikti pasākumi dažādām iedzīvotāju grupām. Jādomā, ka programmas izpildē norādītie pasākumi dos ieguldījumu programmā noteikto mērķu sasniegšanā. Atzinīgi ir vērtējami pasākumi, kas ir mērķēti senioru veselības aizsardzībai un uzlabošanai.

Maz ir notikuši pasākumi, kas varētu uzlabot iedzīvotāju zināšanas par reproduktīvo veselību, kā arī veicināt prasmes, īpaši jauniešiem, rūpēties par savas reproduktīvās veselības aizsardzību.

Pašvaldībai ir jāveicina jauniešu veselības aizsardzība. Zināms, ka labus rezultātus iespējams sasniegt tad, ja jauniešiem ir pieejam speciāli organizēti jauniešiem draudzīgi veselības aprūpes pakalpojumu centri (Zviedrijas piemērs).

Lai uzlabotu veselības aprūpes pieejamību, īpaši primārās veselības aprūpes

pakalpojumu jomā, pašvaldībai ir jāattīsta ne tikai savu kapitālsabiedrību darbība, bet plašāk jāsadarbjas un jāatbalsta ārstiem, māsām, vecmātēm un rehabilitācijas speciālistiem piederošu primārās veselības aprūpes iestāžu atvēršanu un darbību tuvāk iedzīvotājiem. Svarīgi būtu atbalstīt ģimenes ārstus, kuri ir gatavi veidot savas prakses ārpus lielajiem veselības centriem. Būtu jāmotivē ģimenes ārstus un māsas atvērt prakses tiešā sociālās aprūpes centru vai šādas aprūpes sniedzēju tuvumā.

Pašvaldībai ir jāveicina zinātnē balstīta pieeja veselības aprūpes organizācijai un nodrošināšanai, t.sk. plānojot un vērtējot pasākumus no pacientu tiesību un interešu aizsardzības skatu punkta.

Programmas izpildi būtu vairāk jāraksturo kvalitatīvi, šobrīd izpilde lielā mērā tiek raksturota kvantitatīvi. Pārskatos nevajadzētu ietvert vai atsevišķi būtu jānorāda tie pasākumi, kurus ārstniecības iestādes veic savu tiešo un normatīvos aktos noteikto pienākumu izpildes procesā, piemēram, informācijas sniegšana par valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem, remontu vai materiālu iegāde. Jāizskauž atkārtota veikto pasākumu norāde pārskatā.

RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma

Sociālo pakalpojumu sniegšanas mērķis ir uzlabot personas, ģimenes, personu grupas un sabiedrības dzīves kvalitāti un personu spējas sociāli funkcionēt un iekļauties sabiedrībā. Sociālo pakalpojumu uzdevumi ir nodrošināt personai tiesības dzīvot pēc iespējas neatkarīgi sev ierastajā vidē, sniegt sociālo atbalstu atbilstoši personas funkcionēšanas spēju līmenim un veicināt personas atbildību par savu dzīvi.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U7.1. Dažādu mērķa grupu vajadzībām atbilstošu sociālo pakalpojumu nodrošināšana

- **Attīstot sociālo pakalpojumu infrastruktūru Rīgas pilsētā, pārskata periodā īstenoti vairāki nozīmīgi projekti:**
 - veikti telpu atjaunošanas darbi RSAC “Gaiļezers”, izveidots grupu dzīvoklis ar 14 vietām Imantas 8.līnijā 1, k-3, veikta telpu atjaunošana BJC struktūrvienībās “Ziemeļi” un “Krīzes centrs”;
 - izveidoti divi dienas aprūpes centri personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem ar 28 vietām Imantas 8.līnijā 1, k-3 un Ludzas ielā 43;
 - izveidots daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs Imantas 8.līnijā 1, k-3, kurā dienas aprūpes centra pakalpojumu var saņemt līdz 25 bērniem un dienas centra pakalpojumu pilngadīgām personām līdz 50 personām dienā;
 - izveidota jauna BJC struktūrvienība “Pārdaugava”, nodrošinot 24 jauniešiem pakalpojumu “Jauniešu mājas”, kā arī RSD teritoriālais centrs “Bolderāja”;
 - izveidota infrastruktūra izmitināšanas pakalpojuma sniegšanai sociālās rehabilitācijas programmas klientiem ar garīga rakstura traucējumiem un viņu bērniem, RP BJC struktūrvienība (iespēja vienlaicīgi uzturēties līdz 16 bērniem un jauniešiem (Mežrozīšu ielā 43).
- **Uzraudzības periodā uzsākta pansijas pakalpojuma nodrošināšana Ieriķu ielā 28, nodrošinot 20-27 vietas gadā,** uzsāktas divas jaunas sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem, kā arī izveidots sociālās rehabilitācijas pakalpojums

jauniešiem ar izmitināšanu un izveidota otra Rīgas patversmes mobilā brigāde.

- **Nodrošinot pakalpojumus atbilstoši pieprasījumam, nepārtraukti tika attīstīti esošie pakalpojumi:**
 - īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums klientiem, kuri aktīvi veic darbības, lai mainītu savus dzīves apstākļus (pakalpojuma nodrošinājums pieauga no 52 līdz 273 personām);
 - dienas aprūpes centra personām ar garīgās attīstības traucējumiem pakalpojuma nodrošināšana (palielināts skaits vidēji līdz 10 vietām gadā);
 - pakalpojuma nodrošināšana personām ar demenci (palielināts par 10 vietām);
 - grupu dzīvokļa pakalpojuma nodrošināšana personām ar garīga rakstura traucējumiem (palielināts vietu skaits par 30);
 - ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pilngadīgām personām, t.sk. ģimenes tipa institūcijās nodrošināšana (ik gadu nodrošinot papildu vairāk kā 100 vietas).
- **Pārskata periodā tika slēgti deleģējuma līgumi par sociālo pakalpojumu nodrošinājumu:**
 - ik gadu noslēgts RD deleģējuma līgums par sociālā darba pakalpojumu ar SOS “Ģimeņu atbalsta centrs” (sniedzot pakalpojumu 97-147 ģimenēm gadā, kā arī 2017.gadā noslēgts jauns projekta līgums par sociālā darba pakalpojuma sniegšanu ģimenēm ar bērniem, uz kuriem attiecināms Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58.pants – individuāla uzvedības sociālās korekcijas programmu izstrāde, ar mērķi veicināt iespēju katram bērnam augt un attīstīties mīlošā, ģimeniskā vidē, stiprinot bioloģisko vecāku kapacitāti, sniedzot pakalpojumu vidēji 27-43 ģimenēm gadā (56-84 bērniem);

- 2016.gadā uzsākts finansēt biedrības “Svētās Ģimenes Māja” sniegto DC pakalpojumu pilngadīgām personām, Klostra ielā 5 un 7, sniedzot pakalpojumu vairāk kā 700 personām gadā;
- 2020.gadā noslēgts līgums ar biedrību “Latvijas Samariešu apvienība” par patversmes pakalpojuma vīriešiem sniegšanu Cieceres ielā 1 (24 vietas) un līgums ar SIA “V.E.L.G.” par patversmes pakalpojuma vīriešiem un sievietēm sniegšanu Sofijas ielā 8 (78 vietas), lai nodrošinātu Rīgas patversmes klientiem distancēšanās iespējas patversmes telpās, ievērojot epidemioloģiskos drošības pasākumus saistībā ar COVID-19 infekcijas izplatību.

Būtiskas aktivitātes veiktas arī RV9 “*Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis*” ietvaros, pilnveidojot sociālo pakalpojumu infrastruktūru.

U7.2. Pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināto sociālo pakalpojumu kvalitātes pilnveidošana

- Lai informāciju nedzirdīgajiem Rīgas iedzīvotājiem par Rīgas pilsētas pašvaldības institūcijām un to sniegtajiem pakalpojumiem, t.sk. sociālās aizsardzības jomā padarītu pieejamāku, **tika sagatavoti 20 video zīmju valodā, no tiem astoņi par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem.** Video materiāli informē par pašvaldības sociālās palīdzības (pabalstu), sociālo pakalpojumu pieejamību senioriem, ģimenēm ar bērniem, personām ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem u.c.¹³
- Pārskata periodā pašvaldība pilnveidoja bezmaksas siltā ēdiena saņemšanas pakalpojumu. **Atbalstot trūcīgos un maznodrošinātos iedzīvotājus, dažādās Rīgas pilsētas apkaimēs darbojās 11 siltā ēdiena izdales punkti,** kuros mazturīgie rīdzinieki, uzrādot Rīdzinieka karti, saņēma vidēji 1 400 porcijas dienā.¹⁴
- Lai nodrošinātu sasaisti starp personas vajadzību izvērtēšanu un lēmumu pieņemšanu par dažādu sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu, pārskata periodā sadarbībā ar biedrību “Latvijas Samariešu apvienība” ir izveidota elektroniskā aprūpes plānošanas sistēma e-aprūpe jeb “ApSis”,

kuru RSD izmanto kā efektīvu rīku administratīvo resursu mazināšanai. Jāatzīmē, ka 2019.gadā Eiropas Sociālo pakalpojumu balvas pasniegšanas ceremonijā Briselē, **Rīgā radītā sistēma “ApSis” ieguva godpilno 5.vietu nominācijā “Labās prakses metodes un instrumenti”.**¹⁵

- Pakāpeniski tika uzlabota vides pieejamība pašvaldības iestādēs. 2020.gadā veikts pētījums par vides pieejamību valsts un pašvaldību iestādēs, kura ietvaros tika apkopota informācija par valsts un pašvaldību iestāžu ēku infrastruktūras pieejamību balstoties uz pašu iestāžu pašnovērtējumu. Lai arī Rīgas pilsētā ir salīdzinoši labāki rezultāti kā citos Latvijas reģionos, **kopumā tikai 12% no 304 publiskajām ēkām ir pieejamas visām sabiedrības grupām, 31% daļēji un 57% nepieejamas.**¹⁶
- Regulāri veikta cenu pārskatīšana sociālajiem pakalpojumiem un atbilstoši sociālā pakalpojuma standarta aprēķinam palielināta cena sociālajiem pakalpojumiem.
- Lai izveidotu efektīvu sadarbības modeli krīzes un katastrofu gadījumā, kopš 2018.gada tika apmācīti 32 pašvaldības speciālisti un 5 iestāžu vadītāji.

U7.3. Motivējošas sociālās palīdzības nodrošināšana

- Lai sniegtu materiālu atbalstu jaundzimušā bērna vajadzību nodrošināšanai, tika piešķirts vienreizējs pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu. Par viena mazuļa piedzimšanu tika piešķirti EUR 150, kas tika izmaksāts no 5 605 līdz 7 589 personām gadā. **Savukārt par trīnīšu nākšanu pasaulē tradicionāli piešķīra EUR 4 500, kas tika izmaksāts 10 reizes pārskata periodā.**
- Iesaistot sociālās palīdzības saņēmējus aktīvā līdzdarbībā savu sociālo problēmu risināšanā, ik gadu līdz pat 130 darbspējīgi nestrādājoši RSD klienti tika iesaistīti sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos. **Vienlaikus sociālā darba speciālisti sniedza līdz pat 4 751 konsultācijai gadā un iesaistīja dažādos līdzdarbības pasākumos atbilstoši risināmajai problēmai.** Personām, kuras atteicās

¹³ <https://ld.riga.lv>, 13.01.2020.

¹⁴ <https://ld.riga.lv>, 03.02.2020. un 16.12.2020.

¹⁵ <https://ld.riga.lv>, 18.12.2019.

¹⁶ <https://www.lm.gov.lv/lv/media/14705/download>

no līdzdarbības – līdz pat 119 personām gadā, sociālā palīdzība tika atteikta.

- **Tika sniegts atbalsts iedzīvotājiem, nonākot krīzes situācijās, piedāvājot gan praktiskā rakstura palīdzību, gan psiholoģisko un informatīvo atbalstu:** krīzes pabalstu, norēķinu kartes pārtikas produktu iegādei, bezmaksas diennakts atbalstu, sniedzot tālruņa konsultācijas u.c. Kopumā laika periodā no 2014. līdz 2016.gadam atbalsts sniegts vidēji 1 668 personām gadā. 2017.gadā atbalsta saņēmēju skaits saruka līdz 27 personām, ko ietekmēja izmaiņas tiesiskajā regulējumā¹⁷, savukārt 2019. un 2020.gadā izsniegto pabalstu apjoms strauji pieauga saistībā ar Covid-19 izplatību, attiecīgi 2019.gadā – 182 un 2020.gadā 897 personas saņēma vienreizēju pabalstu krīzes situācijā.

U7.4. Iedzīvotāju iesaistīšanas darba tirgū sekmēšana

- Lai sniegtu atbalstu ilgstošiem bezdarbniekiem, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu un kuriem nepieciešams attīstīt vai uzturēt darba iemaņas un sociālās prasmes, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sadarbībā ar NVA īstenoja nodarbinātības pasākumu “Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, iesaistot līdz pat 661 bezdarbniekam gadā. Piedaloties šajā pasākumā, bezdarbnieki pašvaldības teritorijā veica darbus, kas rada sociālu labumu sabiedrībai.¹⁸
- Lai veicinātu cilvēku ar īpašām vajadzībām nodarbinātību, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu biedrībai “Rīgas pilsētas “Rūpju Bērns””, nodrošinot telpas tās dibinātā sociālā uzņēmuma – kafejnīcas “RB Cafe” izveidei un attīstībai. 2020.gadā RD pieņēma lēmumu par nekustamā īpašuma Maskavas ielā 178, Rīgā daļas nodošanu bezatlīdzības lietošanā SIA “RB Cafe”, kas ir pirmā kafejnīca Rīgā, kurā strādā cilvēki ar īpašām vajadzībām. Kafejnīcas primārais mērķis ir integrēt Latvijas darba tirgū iedzīvotāju grupas, kuras ir pakļautas sociālās atstumtības riskam.
- Sadarbībā ar nodibinājumu “Invalidu un viņu draugu apvienība “Apeirons”” tika sniegti nodarbinātības atbalsta pakalpojumi cilvēkiem

ar invaliditāti, lai mazinātu un novērstu sociālās izolētības risku, veicinātu iekļaušanos sabiedrībā un integrāciju darba tirgū, strādājot gan ar konkrēto mērķa grupu, gan uzrunājot darba devējus. Tika nodrošinātas individuālas speciālistu konsultācijas, atbalsts individuāli un grupā, ekskursijas pie darba devējiem, darba prakse un dažādi semināri, pakalpojumu saņēma līdz pat 51 personai gadā.

- Laika posmā no 2016. līdz 2019.gadam tika izsludināti granta programmas “Sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātības veicināšana Rīgā” 3 projektu konkursi. **Granta saņēmēji līguma darbības laikā realizēja projektus, tādā veidā radot jaunas darba vietas un veicinot nodarbinātību sociālās atstumtības riska grupās.**
- Lai palīdzētu studentiem pielietot, pilnveidot un padziļināt studiju kursu laikā apgūtās zināšanas, prasmes un kompetenci, gūt praktisku pieredzi sociālā darba vidē un priekšstatu par sociālā darba organizāciju pašvaldībā, RD LD parakstīja sadarbības līgumu ar RSU. Līgums paredz, ka **RSU sociālā darba bakalaura studiju programmas 3.kursa studentiem pašvaldībā tiks nodrošinātas apmaksātas prakses vietas.**¹⁹

7.1.att. Jaunatklātais RSD teritoriālais centrs “Bolderāja” Mežrožu ielā 43, Rīgā

7.2.att. Fragments no video zīmju valodā par Rīgas pilsētas pašvaldības sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem

¹⁷ 09.02.2017. grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kurā mainīts krīzes situācijas definējums

¹⁸ <https://lvportals.lv>, 22.02.2021.

¹⁹ <https://ld.riga.lv>, 13.05.2020.

7.3.att. Eiropas Sociālo pakalpojumu balvas pasniegšanas ceremonija

7.4.att. Kopienas centrs bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem "Ābeļzieds" Dzirciema ielā 24, Rīgā

7.5.att. Ģimenes tipa ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs pilngadīgām personām

7.6.att. Aprūpētās dzīvošanas mītne jeb pansija "Pārsla" Ieriķu ielā 28, Rīgā

7.7.att. Sociālās uzņēmējdarbības piemērs Rīgā – kafējnīca "RB Cafe"

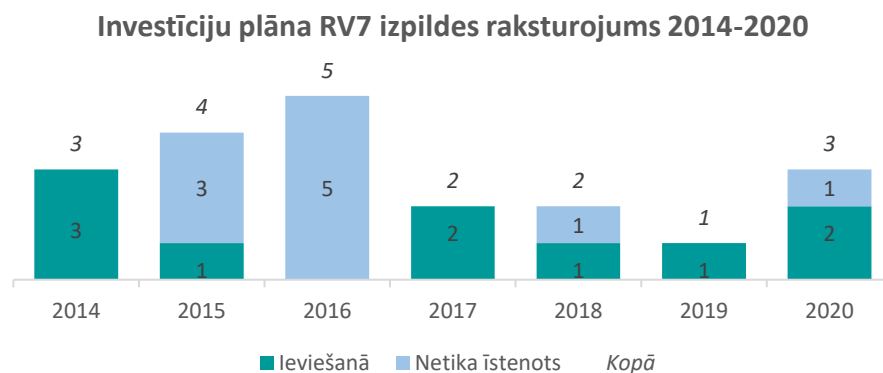

7.8.att. Aktivitātes dzīvespriekam Rīgas sociālās aprūpes centrā

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Pārskata periodā Programmas Investīciju plānā RV7 ietvaros iekļauto investīciju projektu skaits svārstījās robežās no 1 līdz 5 projektiem gadā. Atbilstoši Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansiālajām iespējām, aktīva darbība notika pie RSAC un RP BJC ēku/telpu atjaunošanas, vides pieejamības uzlabošanas pašvaldības sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes sniedzēju institūcijās u.c. Savukārt, daļa no iepļānotajiem pašvaldības attīstības projektiem sociālo pakalpojumu sniegšanas jomā nepietiekama finansiālā nodrošinājuma dēļ netika īstenoti un ir pārcelti uz vēlāku laiku (7.9.attēls).

7.9.attēls

Avots: RD PAD

Budžets

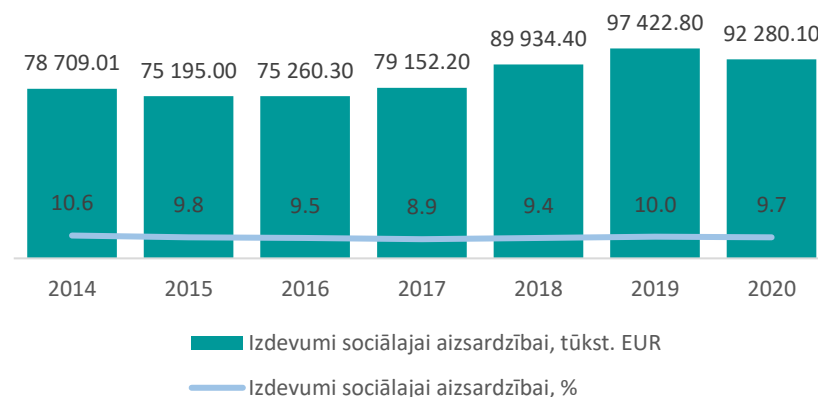
Iedzīvotāju sociālā drošība un rūpes par neizsargātākajiem sabiedrības locekļiem ir viena no Rīgas pilsētas pašvaldības prioritātēm. Pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pakalpojumiem atvēlētais finansējums svārstījās robežās no EUR 75 195,00 tūkst. līdz EUR 97 422,80 tūkst. gadā no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem (7.10.attēls).

Vidēji gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta sociālajai aizsardzībai atvēlēti aptuveni 10% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Piešķirtie līdzekļi izlietoti sociālajai aizsardzībai darbnespējas gadījumā, atbalsta

sniegšanai gados veciem cilvēkiem un ģimenēm ar bērniem, iedzīvotāju atbalstīšanai bezdarba gadījumā un apgādnieka zaudējuma gadījumā, mājokļa atbalsta sniegšanai u.c.

7.10.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi sociālajai aizsardzībai un to īpatsvars kopējā pašvaldības budžetā 2014-2020

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV7 ietvaros noteikti 10 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (7.11.attēls):

↑ 8 rādītājiem pozitīva

↓ 1 rādītājam negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

4 rādītāji ir pārsnieguši 2020.gadā plānoto vērtību.

RV7 rezultatīvo uzraudzības rādītāju analīze ļauj secināt, ka pārskata periodā kopumā vērojama pozitīva tendence iekļaujošas un aktivitāti motivējošas sociālās sistēmas attīstībā Rīgas pilsētas pašvaldībā. RV7 rādītāju izpilde

pārskata periodā vērtējama kā sekmīga, jo 6 no 7 uzraudzības rādītājiem ir vērojama pozitīva tendence attiecībā pret pārskata perioda sākumu.

Vērtējot būtiskākās izmaiņas rādītāju dinamikā, jāatzīmē, ka pārskata periodā ievērojami sarucis sociālās palīdzības saņēmēju skaits – par 59%.

Joprojām ir nepietiekošs ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pakalpojuma nodrošinājums pilngadīgām personām – rindā uz pārskata perioda beigām, t.i. 31.12.2020. bija 495 personas, lai arī pakalpojumu nodrošinājums ikgadēji tika palielināts – no 2014. līdz 2020.gadam pat par 40,3%. Savukārt, bērnu skaits institucionālajā aprūpē uzraudzības periodā samazinājās, jo pakāpeniski attīstās alternatīvās ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi.

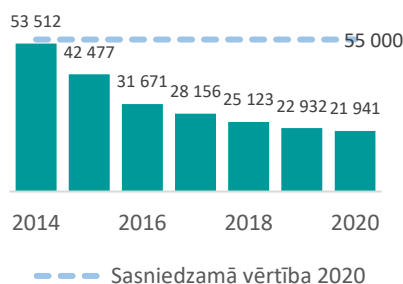
Būtiski atzīmēt, ka pieaug aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits un šāda tendence varētu saglabāties arī turpmākajos gados, jo sabiedrība noveco, iedzīvotāju veselības stāvoklis pasliktinās, kā arī pieaug personu ar invaliditāti skaits.

Tāpat grūti prognozēt, kāda veida sociālā aizsardzība būs nepieciešama turpmākajos gados saistībā ar Covid-19 izraisīto negatīvo ietekmi.

7.11.attēls

Sociālās palīdzības saņēmēju skaits samazinājies **-58,9%**

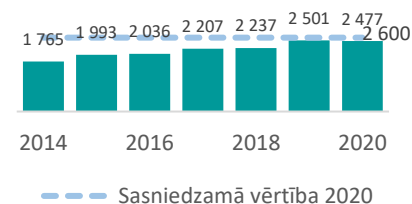
7.1. Sociālās palīdzības saņēmēju skaits

Avots: RD LD

Pakalpojuma saņēmēju – pilngadīgo personu skaits palielinājies **+40,3%**

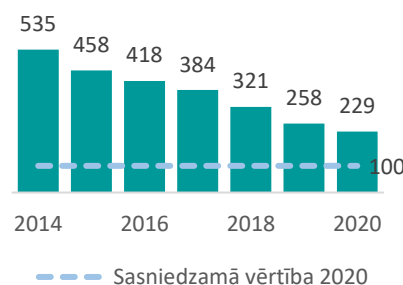
7.2.1. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma saņēmēju - pilngadīgu personu skaits

Avots: RD LD

Pakalpojuma saņēmēju – bērnu skaits samazinājies **-57,2%**

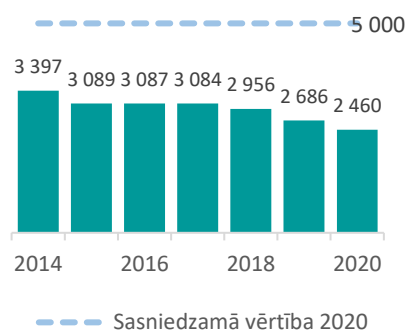
7.2.2. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma saņēmēju - bērnu skaits

Avots: RD LD

Sociālā darba pakalpojumu saņēmēju – ģimeņu skaits samazinājies **-27,6%**

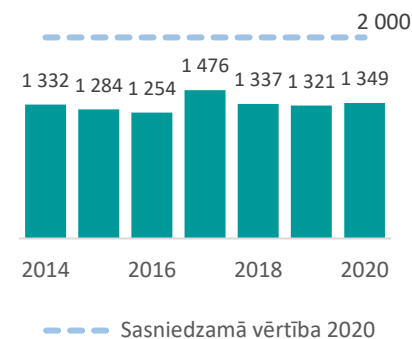
7.3. Ģimeņu skaits, kas saņem sociālā darba pakalpojumu

Avots: RD LD

Aizbildņu un audžuģimenēs ievietoto bērnu skaits bez būtiskām izmaiņām ➡

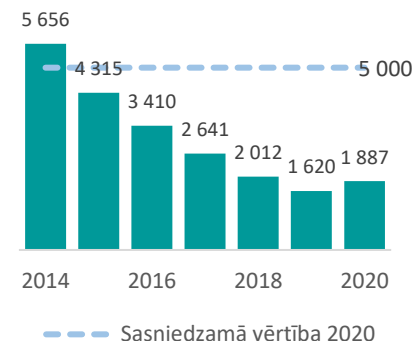
7.2.3. Alternatīva ārpusģimenes aprūpe

Avots: RD LD

RSD klientu darbaspējīgu nestrādājošu personu skaits samazinājies **-66,6%**

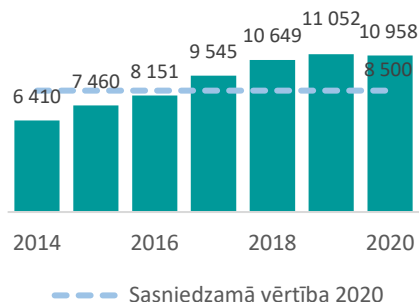
7.4. RSD klienti darbaspējīgas nestrādājošas personas

Avots: RD LD

Pakalpojumu saņēmēju skaits palielinājies **+70,9%**

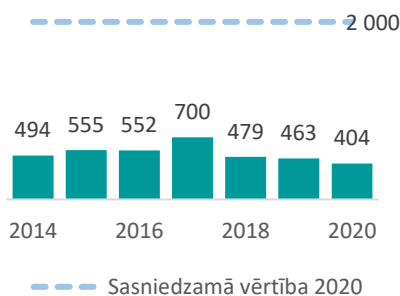
7.5. Sociālās aprūpes pakalpojumu personas dzīvesvietā saņēmēju skaits

Avots: RD LD

Pakalpojuma saņēmēju – bērnu skaits palielinājies **+18,2%**

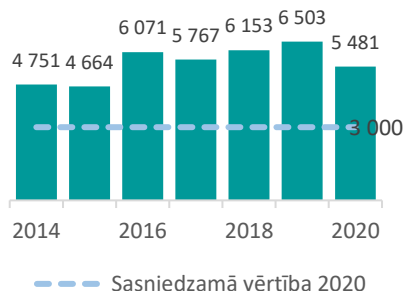
7.6.2. Dienas centru/dienas aprūpes centru pakalpojumu saņēmēju - bērnu skaits

Avots: RD LD

Pakalpojuma saņēmēju – pilngadīgu personu skaits palielinājies **+15,4%**

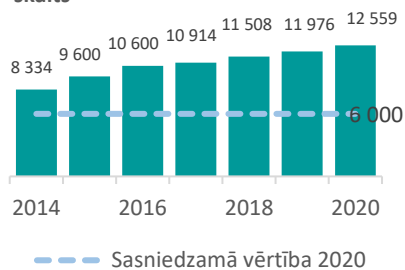
7.6.1. Dienas centru/dienas aprūpes centru pakalpojumu saņēmēju - pilngadīgu personu skaits

Avots: RD LD

Pakalpojumu saņēmēju – pilngadīgo personu un bērnu skaits palielinājies **+50,7%**

7.7. Sociālo pakalpojumu personām ar funkcionāliem ierobežojumiem saņēmēju - pilngadīgu personu un bērnu skaits

Avots: RD LD

Kopsavilkums

- Covid-19 izraisītā pandēmija un krīze ir ievērojami ietekmējusi ikvienu Rīgas pilsētas iedzīvotāju. Esošā situācija liecina, ka Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai un tās radīto ekonomisko, sociālo un psiholoģisko seku pārvarēšanai būs nepieciešams ievērojams laiks, resursi un cieša sadarbība gan starp Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrvienībām un institūcijām, gan ar NVO, apkaimju biedrībām, privāto sektoru u.c. ieinteresētajām pusēm.
- Lai palīdzētu rīdniekiem atgūties no Covid-19 pandēmijas radītās sociāli ekonomiskās ietekmes ir jādome par atbalstu ikvienam sabiedrības loceklim, nevienam neatstājot malā. Īpašu uzmanību nepieciešams pievērst ģimenēm, kuras audzina trīs un vairāk bērnu, nepilnajām ģimenēm, personām virs darbības vecuma, cilvēkiem ar invaliditāti, 15-25 gadus veciem jauniešiem u.c. sociāli mazaizsargātām personu grupām.
- Apzinoties, ka sociālā drošība un aizsardzība ir ļoti svarīga sabiedrības un cilvēka dzīves prioritāte, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība īstenoja mērķtiecīgu darbu pie sociālās drošības sistēmas attīstības vietējā līmenī. Atzinīgi vērtējams Rīgas pilsētas pašvaldības atbildīgo struktūrvienību un institūciju darbs pie jaunu dažādu mērķa grupu vajadzībām atbilstošu sociālo pakalpojumu ieviešanas.
- Turpmākajos gados Rīgas pilsētas pašvaldībai svarīgi turpināt sistemātisku darbu pie esošo sociālo pakalpojumu pilnveidošanas, kā arī alternatīvu sociālās palīdzības veidu attīstīšanas, reaģējot uz demogrāfiskajām un sociālajām pārmaiņām un procesiem sabiedrībā.
- Pozitīvi vērtējama Rīgas pilsētas pašvaldības līdzšinēja pieeja mūsdienu IKT risinājumu ieviešanai sociālās palīdzības jomā. Pārskata periodā pašvaldības sasniegumi tika atzinīgi novērtēti gan Eiropas Sociālo pakalpojumu balvas pasniegšanas ceremonijā, iegūstot godpilno 5.vietu, gan Eiropas Sociālā tīkla organizētajā darba grupas "Gadījumu pārvaldības sistēmas, ko izmanto sociālie dienesti" sanāsmē, gan arī Eiropas programmas "Active Assisted Living" forumā.
- Lai veicinātu Rīgas pilsētas pašvaldības sociālās drošības un aizsardzības sistēmas attīstību, būtiski ir turpināt izstrādāt un ieviest inovatīvus

tehnoloģiskos risinājumus. Tie palīdzētu sociālās jomas darbiniekiem sniegt pakalpojumus efektīvāk un savlaicīgāk, lai ikvienam rīdniekam nodrošinātu iespēju justies sociāli aizsargātam, dzīvot patstāvīgu, pilnvērtīgu un cieņpilnu dzīvi.

- Jāatzīmē, ka pēc ilgāka pārtraukuma pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldībā darbu atsāka Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome, kuras sēdēs tiek izskatīti personām ar invaliditāti Rīgā aktuāli jautājumi. Svarīgi nodrošināt, lai uzticamas un konstruktīvas sadarbības ceļā Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome ar savu darbu veicinātu personu ar invaliditāti pilsonisko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos un veicinātu sadarbību starp personu ar invaliditāti pārstāvošajām NVO un Rīgas pilsētas pašvaldību.
- Ir jācenšas panākt, lai jautājumi par vides pieejamību, par iespējamiem atvieglojumiem personām ar invaliditāti, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu tiktu iekļauti Rīgas pilsētas pašvaldības attīstības dienas kārtībā.
- Rīgas pilsētas pašvaldības apkopotie dati liecina, ka pārskata perioda beigās Rīgā dzīvoja 2 455 bērni ar invaliditāti, savukārt RSD redzeslokā bija 1 245 bērni ar funkcionāliem traucējumiem.²⁰ Ģimenēs, kurās aug bērni ar funkcionāliem traucējumiem, vecākiem bieži vien ir ierobežotas iespējas sevi realizēt dzīvē, iesaistīties darba tirgū un sabiedriskajā dzīvē utt. Rīgas pilsētas pašvaldības pārskata periodā veiktā pētījuma dati liecina, ka šobrīd tikai ¼ daļai bērnu ar funkcionāliem traucējumiem ir atbalsta persona.²¹ Rīgas pilsētas pašvaldībai būtu ieteicams papildus jau esošajiem sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem, meklēt jaunus risinājumus ģimeņu ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem atbalstīšanai un viņu dzīves kvalitātes uzlabošanai.
- Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek nodrošināta virkne sociālo pakalpojumu, taču grūti izvērtēt, vai šobrīd sniegtie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši pieprasījumam. Būtu ieteicams pilnveidot uzraudzības sistēmu, kura skaidri iezīmētu sniegto pakalpojumu apjomu pret nepieciešamību. Tāpat, neskatoties uz nepārtraukto sociālo pakalpojumu ieviešanu un

attīstību, RP un IP izpilde parāda, ka virkne no plānotajiem/nepieciešamajiem pakalpojumiem uzraudzības periodā netika ieviesti finansējuma trūkuma dēļ.

Nozares eksperta viedoklis

Solvita Olsena, Dr.iur, MD, zvērināta advokāte, LU Medicīnas fakultātes asociētā profesore

Rīgā ir daudz trūcīgu cilvēku, bet pozitīvi vērtējams, ka samazinās to skaits. Skaidrs, ka programmas ietvaros veiktie pasākumi ir nepieciešami un pilnveidojami, lai mazinātu nabadzību. Nav ieviesti cilvēkiem bez pajumtes tik nepieciešamie patversmes, dienas un higiēnas centra pakalpojumi nepieciešamajā un plānotajā apmērā. Rīgā nav izveidota atskurbtuve, kas nepieciešama, lai aizsargātu iereibušu cilvēku dzīvību un veselību, īpaši ziemas apstākļos.

Rīgā saglabājas rindas uz ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumiem pieaugušajiem. Nevar uzskatīt, ka pēdējo piecu gadu laikā būtiski ir uzlabota šo pakalpojumu pieejamība. Fakts, ka personām ar garīgiem traucējumiem nav izveidoti visi plānotie grupu dzīvokļi, liek secināt, ka pašvaldība savu plānu nepilda pietiekamā apmērā. Tas pats norādāms attiecībā uz pansionāta izveidošanu un darbību.

Labi, ka bērni var dzīvot audžu- un aizbildņu ģimenēs, bet 229 bērni ir institūcijās. Tāpēc tālāk jāsamazina institūcijās dzīvojošo bērnu skaitu, vienlaikus palielinot sociālo palīdzību un atbalstu audžuģimenēm.

Uztraucošs ir sociālo darbinieku un speciālistu trūkums pašvaldībā.

Pozitīvi vērtējams sociālo pakalpojumu skaita pieaugums personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, kā arī šos pakalpojumus saņēmušo personu skaits.

Ir sniegta palīdzība sociāli neaizsargātām ģimenēm, bet norāde, ka esošie darbinieki pārsvarā ir strādājuši ar krīzes situācijām un augsta riska ģimenēm,

²⁰ <https://ld.riga.lv>, 29.10.2020.

²¹ Pētījuma "Atbalsta pakalpojums ģimenēm, kurās aug bērns ar funkcionāliem traucējumiem" prezentācija, 28.10.2020.

liecina, ka vispārīgi šo ģimeņu sociālā aizsardzība nav pietiekama.

Pamatoti tiek norādīts, ka pandēmijas dēļ samazinājies dienas centru pakalpojumu saņēmēju skaits. Pakalpojumi tika nodrošināti attālināti, bet ne visiem klientiem attālinātu pakalpojumu saņemšana bija pieejama un piemērota.

Pilsētnieku sociālai aizsardzībai un sociālai palīdzībai maz aizsargātajiem iedzīvotājiem ir jābūt Rīgas pilsētas prioritātei. Rīgai ir nepieciešami pieredzējuši darbinieki sociālās palīdzības jomā, tas sasniedzams, nodrošinot šiem darbiniekiem atbilstošu atalgojumu un labus darba apstākļus.

Būtiski ir jāuzlabo jauniešu, kas cieš no dažāda riska faktoriem, t.sk. dzīvo trūcīgās ģimenēs, aizsardzība. Jāveido jauniešiem piemēroti centri un jāpilnveido jauniešiem mērķētie pakalpojumi.

To bērnu un pieaugušo aizsardzībai, kuriem ir nepieciešama ilgstoša sociālā aprūpe, jānodrošina piemēroti dzīves apstākļi (grupu dzīvokļi un mājas, dienas centri tuvu dzīvesvietai, pansionāti utt.) un jānodrošina šīm institūcijām nepieciešamo speciālistu piesaiste. Jāattīsta atbalsta personu pakalpojums iedzīvotājiem, kuriem ir fiziska vai garīga rakstura ierobežojumi. Jānodrošina atbalsts tām privātām iniciatīvām, kas īsteno šo cilvēku aizsardzību (piemēram, samazinot NĪN, piešķirot vaučerus utt.).

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība

RV galvenais uzdevums ir miera, kārtības un drošības nodrošināšana pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Tāpat nodrošināt noteiktās kārtības uzraudzību uz ūdeņiem un peldvietās, attīstot RPP attiecīgās struktūrvienības kapacitāti, lai novērstu dažādus pārkāpumus, galvenokārt vides jomā.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U8.1. Drošas pilsētvides cilvēkiem radīšana un uzturēšana

- Tika pilnveidota videonovērošanas sistēma – videonovērošanas kameras uzstādītas Rīgas publiskajās vietās, kurās ikdienā ir liela cilvēku koncentrācija, vietās, kur ir paaugstināta kriminogēnā situācija, kā arī nozīmīgos Rīgas objektos (Spīķeru kvartālā, pie Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, Grīziņkalnā, Ziedoņdārzā, Miera dārzā u.c.). Iegādāta un ieviesta jaunā videonovērošanas sistēma, kurai ir iespēja pieslēgt gan pilsētas, gan arī transportlīdzekļu videonovērošanas kameras. Noslēdzot pārskata periodu 2020.gadā tika nodrošināts pieslēgums (licences) 264 videonovērošanas kamerām sabiedriskās kārtības uzraudzīšanai, ar kuru palīdzību fiksēti 3 336 un tiesībsargājošām iestādēm izsniegti 1 053 ieraksti, salīdzinājumam 2014.gadā – 1 673 pārkāpumi un iesniegti 154 video ieraksti tiesībsargājošām iestādēm. Tāpat drošības uzlabošanas nolūkā pilsētvidē veikta pakāpeniska apgaismojuma ierīkošana līdz šim neapgaismotās pilsētas ielās, novecojušo apgaismojuma līniju kapitālais remonts, kā arī apgaismojuma ierīkošana dzīvojamo namu iekškvartālu teritorijās. Pakāpeniski tika īstenota pāreja uz LED tehnoloģiju ieviešanu pilsētas apgaismojumā, nodrošinot 50 tūkst. gaismekļu degšanu uz 2020.gada sākumu, no tiem 8,7 tūkst. jeb 17,4% bija LED gaismekļi.
- Drošības pasākumu pie/ uz ūdeņiem ietvaros glābti slīkstoši cilvēki (ik gadu izglābti 5-13 slīkstoši cilvēki), regulāri veikti glābšanas darbi uz ūdens (vidēji gadā no 5 līdz 30 glābšanas darbi), sniegta pirmā medicīniskā palīdzība (vidēji gadā 39 reizes), atrasti pludmalēs nomaldījušies bērni (vidēji gadā 17 bērni), vadītas lekcijas par drošību pie, uz ūdens un ledus, kā arī apsektas bīstamas vietas ledus monitorēšanas laika periodā.

U8.2. Drošības uzturētāju darbības efektivitātes paaugstināšana

- Policijas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas ietvaros RPP darbinieki piedalījās dažādu veiduursos, semināros, vebināros, apmācībās un kvalifikācijas celšanas pasākumos (kopumā ikgadēji organizētas vidēji 34 dažādas apmācības, kurās ikgadēji piedalījušies vidēji 805 dalībnieki), piemēram, policijas taktikas apmācības, pirmās palīdzības sniegšana, bērnu tiesību aizsardzība, agresīva pūļa kontrole, kopdarbība grupā, saskarsmes psiholoģiskās īpatnības, specifiku darbā pie izglītības iestādēm u.c.
- Izveidota Instruktoru vienība, kas ir viens no RPP attīstības virzieniem. Vienībā ir apvienoti darbinieki, kas ir apmācīti darbam paaugstinātas psiholoģiskās un fiziskās spriedzes apstākļos.
- Pārskata periodā izveidota RPP Tūrisma nodaļa, kuras darbība orientēta uz palīdzības sniegšanu ārvalstu tūristiem (vidēji palīdzība sniegta 704 tūristiem gadā).
- Kopš 2015.gadā ieviesta RPP mobilā aplikācija viedtālrunu lietotājiem, ar kuru var ne tikai operatīvi sazināties ar policiju, bet arī fiksēt pārkāpuma brīdi foto vai video formātā. Būtiski pārskata periodā pieaudzis arī saņemto izsaukumu skaits no 64 811 2015.gadā līdz 118 560 2020.gadā, kas ir par 45% vairāk.
- Regulāri veikta policijas tehniskā nodrošinājuma un jaunāko tehnoloģiju ieviešana un attīstīšana: iegādātas piemērotas transporta vienības, mobilie telefoni, planšetdatori ar uzlādes dokstacijām patruļgrupām, lielizmēra monitori dežūrdaļām, datortehnika, mobilās videonovērošanas kameras u.c.
- Aktīva pašvaldības sadarbība tika veikta ar valsts institūcijām drošības un kārtības nodrošināšanā: kopā ar Valsts policiju vidēji gadā nodrošināti 611 masu pasākumi un veikti 23 reidi, tāpat reidi tika veikti kopā ar Valsts ieņēmumu dienestu un Valsts darba inspekciju.

8.1.att. RPP velo patruļa Rīgas ielās

8.2.att. RPP izglītojošo pasākumu skolēniem vadītāji - animatori

8.3.att. Zvejniecības un ūdens satiksmes kontrole

8.4.att. Sabiedriskās kārtības nodrošināšana masu pasākumos

- Zivju resursu aizsardzības jomā veiktas kuģošanas līdzekļu un maksšķerņu pārbaudes, kā arī izņemti nelikumīgi zvejas rīki un aizturēti maluzvejni. Reidu skaits pieauga no 399 peldlīdzekļu pārbaudēm 2014.gadā līdz 814 kuģošanas līdzekļu pārbaudēm 2020.gadā.

U8.3. Drošības faktoru pilsētā nostiprināšana (pasākumi, akcijas)

- Pastāvīgs darbs tika veikts likumpārkāpumu prevencijā un izglītošanā nepilngadīgām personām gan mācību iestādēs, gan ģimenēs, kā arī izklaides vietās un uz ielas: ik gadu veiktas vidēji 2 464 individuālas preventīvas pārrunas ar nepilngadīgajiem un viņu vecākiem, 752 profilaktiski nepilngadīgo apsekojumi dzīvesvietā, 776 reizes vidēji gadā apsektas nepilngadīgo pulcēšanās vietas un vispārīzglītojošo mācību iestāžu piegulošās teritorijas, kā arī vidēji 93 pasākumi gadā notika sadarbībā ar citām institūcijām (piemēram, ar Probācijas dienestu, Valsts policiju, Bāriņtiesu, izglītības iestādes atbildīgo personu, Dienas centriem, krīzes centriem, Rīgas Sociālo dienestu). Kopš 2018.gada tiek veiktas psiholoģiskas konsultācijas - no 320 līdz 506 konsultācijām gadā (audzināšana rakstura piespiedu līdzekļu izpildes lietu ietvaros, kā arī saistībā ar bērna deviantu uzvedību, krīzēm u.c.)

U8.4. Sociālo programmu veidošana, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

Uzdevuma ietvaros netika sniegta informācija par veiktajām aktivitātēm.

U8.5. Klaiņojošo dzīvnieku problēmas risināšana pilsētā

- Katru gadu tika rīkota Rīgas pilsētas maznodrošināto un trūcīgo iedzīvotāju suņu un kaķu sterilizācijas un eitanāzijas akcija, kas ietvēra bezmaksas pakalpojumu Rīgas pilsētas attiecīgā statusa iedzīvotājiem. Šīs programmas ietvaros pārskata periodā tika sterilizēti 1 828 kaķi un 121 suns, kā arī nepieciešamības gadījumā tika nodrošināta eitanāzija 84 kaķiem un 60 suņiem.

- 2017.gadā stājās spēkā RD saistošie noteikumi²², kas nosaka suņa īpašnieka atbildību suņa reģistrācijas kārtības ievērošanā un suņa turēšanas nodevas nomaksā. Saskaņā ar valsts mājdzīvnieku reģistru, Rīgā vērojams reģistrēto suņu pieaugums - no 28,7 tūkst. suņiem 2017.gadā līdz 38,6 tūkst. 2020.gadā, attiecīgi pieauga arī ieņēmumi, kas iekasēti ieturot suņu turēšanas nodevu.
- Veicinot klaiņojošo dzīvnieku depopulāciju, pārskata periodā kopumā tika sterilizēti/kastrēti un nogādāti atpakaļ to dzīves vietā 9 468 bezsaimnieka kaķi. Vienlaikus pārskata periodā no Rīgas ielām tika paņemti bezpalīdzīgā stāvoklī nonākuši 5 220 savvaļas dzīvnieki, 10 376 negadījumos cietuši kaķi un 485 suņi, kā arī izķerti 6 053 klaiņojoši suņi.
- Kopš 2016.gada RD ar biedrību "Dzīvnieku pangsija Ulubele" un biedrību "Juglas dzīvnieku aizsardzības grupa" noslēgts līgums par dzīvnieku uzturēšanu patversmēs, kurās tika nogādāti izķerti klaiņojošie suņi un kaķi, kas dažādu iemeslu dēļ ir palikuši bez saimniekiem. Laika posmā no 2016.gada līdz 2020.gadam tika uzņemti 3 517 suņi un 2 235 kaķi.

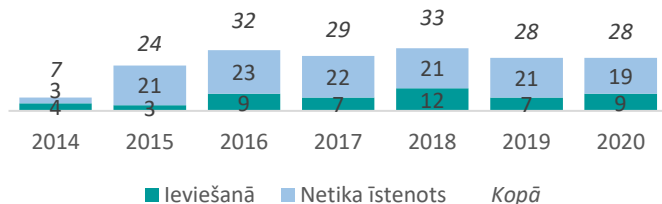
Plānoto investīciju projektu ieviešana

Vērtējot Programmas Investīciju plāna īstenošanu, pārskata periodā IP ikgadēji iekļauti ap 30 projektiem, izņemot 2014.gadu, kad IP bija iekļauti tikai 7 projekti. Jāatzīmē, ka vairums no projektiem, kas bija saistīti ar apgaismojuma ierīkošanu, t.sk. tā projektēšanu vai ielu apgaismojuma kapitālo remontu, netika ieviesti nepietiekošā finansējuma dēļ, piemēram, 2020.gadā šāda veida projektu īpatsvars veidoja 84% jeb 16 no 19 kopējiem nerealizētajiem projektiem. Savukārt starp lielākajiem realizētajiem projektiem jāmin videonovērošanas sistēmas attīstība un paplašināšana.

²² 11.01.2017. RD saistošie noteikumi Nr.237 "Par pašvaldības nodevu par suņa turēšanu Rīgā un suņa reģistrācijas kārtības uzraudzību un kontroli"

8.5. attēls

Investīciju plāna RV8 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV8 ietvaros noteikti 8 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (8.6.attēls):

↑ 5 rādītājiem pozitīva

↓ 2 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

5 rādītāji pārsnieguši 2020.gadā plānotās mērķa vērtības.

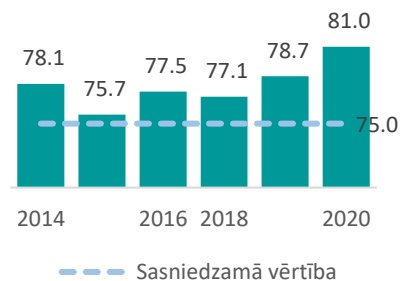
Iedzīvotāju vērtējums par personisko (uz mājokļa) drošību ir salīdzinoši augsts un pakāpeniski turpina pieaugt, 2020.gadā sasniedzot augstāko novērtējumu - 81% respondentu snieguši pozitīvu viedokli. Uz situācijas uzlabošanas norāda arī citi drošību raksturojošie rādītāji – ievērojami palielinājies policijas izsaukumu skaits, kas liecina arī par to, ka iedzīvotāji uzticas pašvaldības policijai. Pieaudzis ir arī ūdens satiksmes un zvejniecības reidu skaits, turpretī krities ir noziedzīgo nodarījumu skaits.

Kā viena no RPP prioritātēm ir strādāt ar bērniem profilaktiski, lai viņi paši neizdarītu pārkāpumus, diemžēl izglītojošo pasākumu skaits 2020.gadā strauji samazinājās, kas bija tiešs COVID-19 ietekmes rezultāts.

8.6.attēls

Vērtējums par drošību pieaudzis
+3,7%

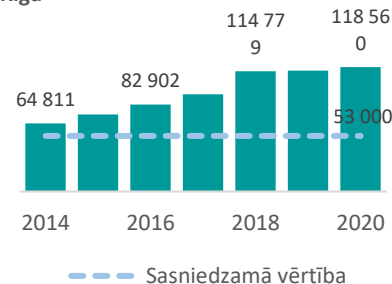
8.1. Iedzīvotāju apmierinātība ar personisko (un mājokļa) drošību Rīgā, %

Avots: Aptauja

Policijas izsaukumu skaits pieaudzis
+82,9%

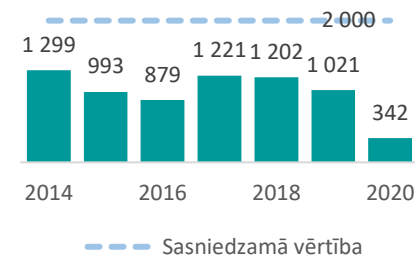
8.3. Policijas izsaukumu skaits Rīgā

Avots: RPP

Izglītojošo pasākumu skaits samazinājies **-73,6%**

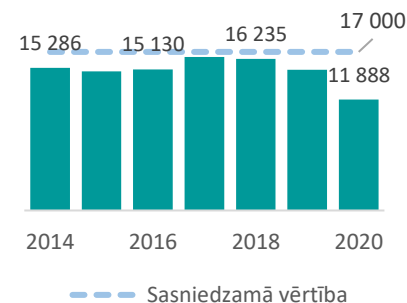
8.2. Rīgas mācību iestādēs noorganizēto izglītojošo pasākumu skaits

Avots: RPP

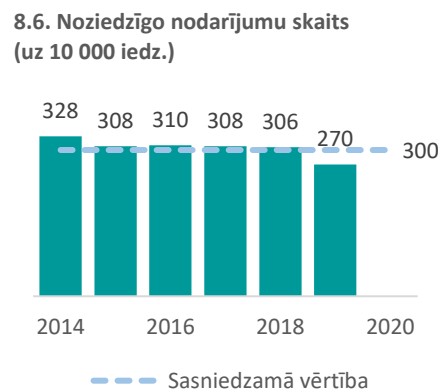
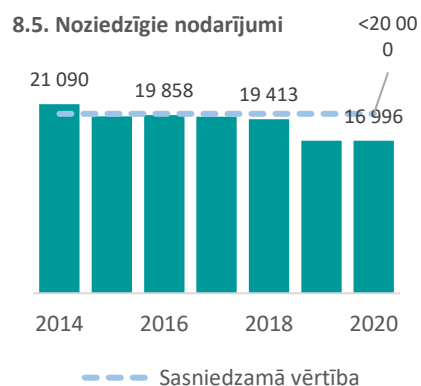
Aizturēto skaits samazinājies **-22,2%**

8.4. Aizturēto personu skaits

Avots: RPP

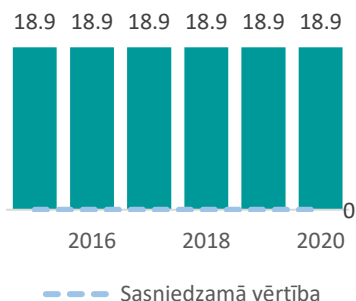
Noziedzīgo nodarījumu skaits samazinājies **-19,4%**
(uz 10 000 iedz.) **-17,6%**

Avots: CSP

Neapgaismoto ielu garums nemainīgs ➡

8.7. Neapgaismoto 1. un 2.kategorijas ielu posmu garums, km

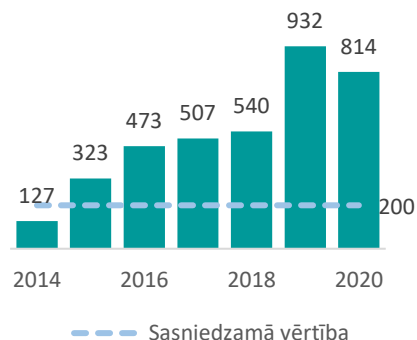

RPA "Rīgas gaisma"

Avots: CSP

Ūdens satiksmes reidu skaits pieaudzis **+540,9%**

8.8. Ūdens satiksmes un zvejniecības kontrole (reidi)

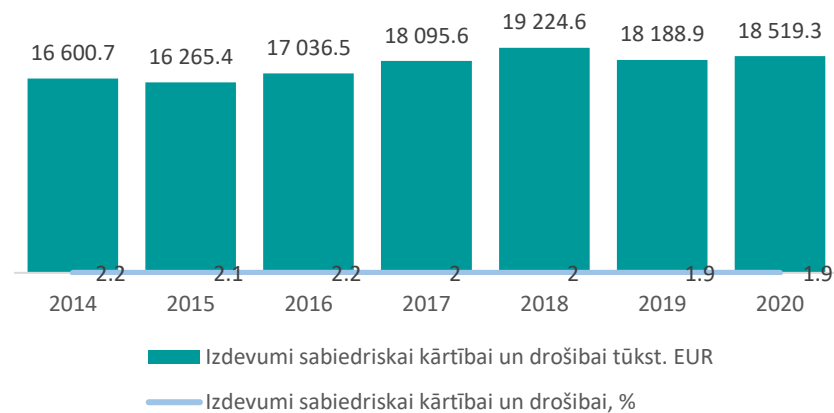
Avots: RPP

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi sabiedriskai kārtībai un drošībai pārskata periodā veidoja 1,9% – 2,2%. Lielāko izdevumu daļu veidoja līdzekļi, kas paredzēti pašvaldības policijas darbības nodrošināšanai, piemēram, 2020.gadā tie bija EUR 18 490,9 tūkst. jeb 99,8%, pārējo daļu veidoja izdevumi iepriekš neklasificētiem sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumiem. Pārējo pārskata perioda gadu budžeta izdevumu sadalījumu sabiedriskai kārtībai un drošībai un tā īpatsvaru no kopējā budžeta skatīt 8.7.attēlā. Papildus, ielu apgaismošanai vidēji gadā izlietoti EUR 7 82,05 tūkst., kas veidoja vidēji gadā 0,9% no kopējiem budžeta izdevumiem.

8.7.attēls.

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi sabiedriskai kārtībai un drošībai unto īpatsvars kopējā pašvaldības budžetā 2014-2020

Avots: RD FD

Kopsavilkums

- Pārskata perioda noslēgumā RPP joprojām pastāvēja darbinieku trūkums. Štata amata vietu skaits RPP veidoja 986, savukārt vakantas bija 124 vietas, līdz ar to darbinieku skaits 2020.gadā bija 862, t.i. 88% no kopējā štata vietu skaita.
- Lai uzlabotu drošības situāciju Rīgas pilsētas vietās ar augstāku noziedzības intensitāti un veicinātu policijas klātbūtnes palielināšanu, nepieciešams turpināt darbu pie videonovērošanas sistēmas tīkla paplašināšanas.
- Pašvaldības policijas darba prioritātes jau vairākus gadus ir nemainīgas – paaugstināta uzmanība bērniem, vardarbības gadījumu novēršana ģimenē, efektīva drošības nodrošināšana pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Lai arī turpmāk paaugstinātu drošības uzturētāju darbības efektivitāti, Rīgas pilsētas pašvaldībai ir svarīgi pastāvīgi rūpēties par RPP materiāli tehnisko nodrošinājumu un darba apstākļu uzlabošanu.
- Ir svarīgi turpināt atbalstīt un attīstīt RPP aktīvu izglītojošu darbu ar skolēniem un jauniešiem skolās, bērnu un jauniešu svētkos u.c. publiskajos pasākumos.
- Ielu apgaismojuma atjaunošanas darbiem un pilnveidei ir būtiska loma ne tikai pilsētas infrastruktūras sakārtošanā, bet arī noziegumu prevencijā. Ieteicams palielināt līdzekļu ieguldījumu pilsētas apgaismojuma sakārtošanā. Līdz šim apgaismojumam iedalītie līdzekļi nepārsniedz 1% no Rīgas pilsētas kopējā budžeta.
- Pārskata periodā būtiski pieaudzis zvejniecības kontroles reidu skaits, kam pateicoties samazinās nelikumīga zvejniecība Rīgas pilsētas ūdenstilpnēs.
- Ņemot vērā suņu skaita pieaugumu pilsētā, pieaug nepieciešamība pēc suņiem labiekārtotas pilsētvides. 2020.gadā Rīgā bija 5 oficiāli suņu pastaigu laukumi. Tāpat pilsētvidē ir nepieciešami vairāk suņiem pielāgoti vides elementi – maisiņi suņu izkārnījumu savākšanai un miskastes to izmešanai, suņu parki un citi. Šī jautājuma risināšana būtiska ne tikai suņu saimniekiem.

Nozares eksperta viedoklis

Solvita Olsena, Dr.iur, MD, zvērināta advokāte, LU Medicīnas fakultātes asociētā profesore

Pozitīvi, ka pieaug iedzīvotāju apmierinātība ar personisko un mājokļa drošību Rīgā. Tas liecina, ka RV8 daļā veiktie pasākumi dod plānotos rezultātus.

Policijas darba gadījumi, kas saistīti ar Covid -19 noteikumu kontroli, būtu jāuzskaita un jāanalizē atsevišķi, jo tiem ir specifisks, tieši ar pandēmiju saistīts raksturs.

Labi, ka samazinās izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits gan absolūti, gan uz 10 000 iedzīvotājiem. Tas ļauj domāt, ka 2020.gadā Rīgā drošība ir uzlabojusies.

Esošie sabiedriskās kārtības un pilsētas drošības uzskaites procesi ir jāpilnveido un jāuzlabo. Nav pietiekami uzskatīt tikai kvantitatīvos datus, būtu svarīgi norādīt datus, kas kvalitatīvi raksturo kārtības un drošības uzlabošanas gan vispārīgi, gan Rīgas apkaimēs.

Pozitīvi vērtējami pasākumi, kas veikti, lai pilnveidotu policijas darbinieku zināšanas un prasmes drošības pasākumu organizēšanā un veikšanā, īpaši bērnu un personu ar garīga rakstura traucējumiem tiesību jomā.

Pašvaldības policijas darbībai primāri ir jābūt mērķētai uz sadarbību ar iedzīvotājiem. Arī gadījumos, ja pašvaldības policija fiksē kādu noteikumu pārkāpumu, vienmēr būtu jāizvērtē principa “konsultē vispirms” piemērošana.

Atzīstami vērtējami gan glābšanas darbi pludmalēs, gan veiktie pasākumi bērnu un jauniešu drošības uzlabošanai pie ūdeņiem, t.sk. apsekojot bīstamas vietas.

Tāpat pozitīvi ir vērtējama RD iestāžu darbība, kas vērsta uz klaiņojošo dzīvnieku radīto problēmu ētisku risināšanu. Lielais dzīvnieku patversmēs nogādāto dzīvnieku skaits rāda, ka šī problēma ir aktuāla un tālāk risināma. Ir jāpalielina sterilizēto kaķu skaits, turpinot sniegt palīdzību arī dzīvnieku trūcīgajiem saimniekiem.

RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis

Mājokļu jomā pilsētā galvenais mērķis ir nodrošināt Rīgas iedzīvotājus ar kvalitatīviem mājokļiem un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamo telpu lietošanu.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U9.1. Nolietotā daudzdzīvokļu dzīvojamā fonda atjaunošanas veicināšana

- Pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība īstenoja informatīvi izglītojošo darbu ar māju pilnvarotajām personām un dzīvokļu īpašniekiem par dzīvojamo māju tehniskā stāvokļa un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem (informatīvie pasākumi un prezentācijas). **“Atvērtu durvju dienu” pasākumu ietvaros ikvienam pilsētas iedzīvotājam tika sniegta iespēja aplūkot atjaunotās dzīvojamās mājas** Finiera ielā 15, Bauskas ielā 51, Augusta Dombrovska ielā 49 un Ļermontova ielā 8 un uzdot jautājumus par dzīvojamo māju atjaunošanas iespējām Rīgā.
- Ar mērķi veicināt energoresursu racionālu izmantošanu, uzlabojot dzīvojamo ēku energoefektivitāti, uzraudzības periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza aktīvu atbalstu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pilnvarotajām personām un dzīvokļu īpašniekiem dzīvojamo māju energoauditu un energosertifikācijas veikšanā. Kopumā **pārskata periodā vairāk nekā 500 dzīvojamajām mājām ir veikta energoefektivitātes novērtēšana, izstrādājot energoaudita pārskatu un sagatavojot ēkas energosertifikātu.**

U9.2. Daudzdzīvokļu dzīvojamo rajonu atjaunošanas un labiekārtošanas veicināšana

- Lai sniegtu atbalstu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju atjaunošanai, tādējādi palielinot ēku energoefektivitāti un atjaunojot to tehnisko stāvokli, laikā no 2017. līdz 2019.gadam Rīgas pilsētas pašvaldība dzīvokļu īpašniekiem sniedza finanšu palīdzību energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamajās mājās un dzīvojamo māju atjaunošanai. **Kopš 2020.gada pašvaldība sāka īstenot mērķprogrammu**

“Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums dzīvojamo māju atjaunošanai”. Vienlaikus daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašniekiem energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai tika sniegta iespēja ar ALTUM palīdzību piesaistīt ERAF finansējumu. **Kopumā uzraudzības periodā ALTUM programmai tika pieteikti 114 RNP apsaimniekošanā esošo daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes paaugstināšanas projekti.**²³

- Pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība turpināja īstenot 2012.gadā iesāktu galvaspilsētas iekškvartālu sakārtošanas programmu. Uzraudzības periodā iekškvartālu brauktuvi, trotuāru un pievedceļu tehniskā stāvokļa atjaunošana veikta Āgenskalnā, Bolderājā, Daugavgrīvā, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Pļavniekos, Purvciemā, Teikā, Vecmīlgrāvī u.c.
- Veicinot patīkamas dzīves vides ap mājokļiem radīšanu, pārskata periodā tika kopti un labiekārtoti **Rīgas pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pagalmi.** Izveidota Dārznieku vienība, kura veica apstādījumu sakopšanas darbus, t.sk., zālāju kopšanu, zāles pļaušanu, savākšanu utt. Tāpat tika uzstādītas atkritumu urnas, velosipēdu turētāji, atpūtas soli – iedzīvotāju ērtībām Rīgas apkaimēs uzstādīti vairāk nekā 1 350 jauni atpūtas soliņi u.c.
- Nodrošinot kvalitatīvus un drošus rotaļlaukumus pilsētvidē, **tika turpināta nolietoto bērnu rotaļlaukumu elementu demontāžu un jaunas rotaļu un vingrošanas infrastruktūras ierīkošana** Čiekurkalna 4.šķērslīnijā, Lielvārdes un Kleistu ielas kvartālos, Dagdas ielā 6, Kameņu ielā, Murjāņu ielā, Vecmīlgrāvja 1.līnijā u.c.

²³ <https://www.riga.lv>, 23.12.2020.

9.1.att. Iekškvartālu piebraucamo ceļu seguma remontdarbi Rīgas pilsētas apkaimēs

9.2.att. Atvērto durvju dienas noslēguma pasākums pie atjaunotās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Ļermontova ielā 8, Rīgā

9.3.att. Daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas Kaņiera ielā 4B, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšanas projekts

9.4.att. Bērnu rotaļu un jauniešu vingrošanas laukuma izbūve Kameņu ielā, Rīgā

9.5.att. Sociālo dzīvojamo māju komplekss Imantas 8.līnijā 1, Rīgā

9.6.att. Iedzīvotāju tikšanās par publiskās ārtelpas attīstību Rīgas pilsētas apkaimēs

U9.3. Mājokļu pielāgošanas personām ar funkcionāliem ierobežojumiem veicināšana

- Lai veicinātu mājokļa un vides pieejamību personām ar īpašām vajadzībām, Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu dzīvojamo telpu pielāgošanai. Pārskata periodā kopumā dzīvojamās mājās uzstādīti **112 pacēlāji, bet 374 personām piešķirts pašvaldības pabalsts mājokļa pielāgošanai**. Pacēlāju ierīkošana un servisa dzīvokļu paredzēšana tika iekļauta arī sociālās dzīvojamās mājas Aglonas ielā 35, k-1, kā arī daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Ieriķu ielā 28 pārbūves projektos.
- Nodrošinot vides pieejamību pie dzīvojamām mājām, **pašvaldība turpināja veikt lieveņu remontus, kā arī ierīkot/atjaunot dzīvojamo māju pandusus bērnu ratiņu un ratiņkrēslu uzbaukšanai**: 2017.gadā panduss ierīkots pie dzīvojamās mājas Ikšķiles ielā 9, 2018.gadā atjaunots panduss dzīvojamā mājā Emmas ielā 15, 2019.gadā veikta lifta izbūve sociālajā dzīvojamā mājā Lubānas ielā 48, ierīkotas automātiskās ieejas durvis un veikts cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem pacēlāja remonts RSD, Mazā Lubānas ielā 8, kā arī nodrošināts uzbaukšanas remonts Dzirciema ielā 24.
- Rīgas pilsētas pašvaldība sadarbībā ar nodibinājuma "Invalidu un viņu draugu apvienība "Apeirons"" un SIA "Ozola&Bula" pārstāvjiem pārskata periodā uzsāka darbu pie vadlīniju izstrādes sociālo dzīvojamo māju, t.sk., servisa dzīvokļu projektēšanai,²⁴ kā ietvaros izvērtētas sociālo dzīvojamo māju iedzīvotāju vēlmes un sociālo dzīvojamo māju apsaimniekotāju pieredze, kā arī ņemti vērā ergoterapeitu ieteikumi.

U9.4. Pašvaldības īpašumā esošo mājokļu atjaunošanas un infrastruktūras uzturēšanas un uzlabošanas nodrošināšana

- Lai pārbūvētu dažādu sociālo grupu kopdzīvojamās ēkas par mazgabarīta daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām vai sociālajām dzīvojamām mājām, Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja iedzīvotāju izvietojumu no ēkas Ziepju ielā 11, Prūšu ielā 25A, Valmieras ielā 24, Katrīnas ielā 18, Dolomīta ielā 1, Valdlauču ielā 10 un Mangaļsalas ielā 21 citās dzīvojamās telpās.

²⁴ <https://www.riga.lv>, 17.03.2021.

- Pārskata periodā pabeigti ēkas pārbūves darbi sociālām dzīvojamām mājām Aglonas ielā 35, k-1, kā arī daudzdzīvokļu dzīvojamai mājai Ieriķu ielā 28. **Dzīvojamās mājas Valdlauču ielā 10 pārbūves rezultātā izbūvēti 18 labiekārtoti dzīvokļi, kas izīrēti personām, kuras bija reģistrētas palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai.**

U9.5. Pašvaldības īres un sociālo mājokļu fonda paplašināšana

- Rīgas pilsētas pašvaldības īres un sociālo mājokļu fonda paplašināšanai pārskata periodā ir veikti sekojošie darbi:
 - **2014.gadā ekspluatācijā nodotas trīs sociālās dzīvojamās ēkas Imantas 8.līnijā 1 ar 286 dzīvokļiem**, t.sk., dzīvokļi cilvēkiem ar kustības traucējumiem un grupu dzīvokļi;
 - **2016.gadā ekspluatācijā nodota atjaunotā dzīvojamā ēka Ieriķu ielā 28 ar 71 dzīvokli**, no kuriem 21 dzīvoklis nodots grupu dzīvokļu lietošanā;
 - **2016.gadā ekspluatācijā nodota sociālā dzīvojamā ēka Aglonas ielā 35 k-1 ar 215 dzīvokļiem**, t.sk., dzīvokļi cilvēkiem ar kustību traucējumiem;
 - **2016.gadā veikta mājas daļas pārbūve Dubultu ielā 4, kur izbūvēti 15 dzīvokļi un Mārupes ielā 39, kur izbūvēts 31 dzīvoklis** piešķiršanai personām, kas reģistrētas pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā;
 - **2019.gadā veikta dzīvojamās mājas Valdlauču ielā 10, pārbūve, kur izbūvēti 18 dzīvokļi**, kas piešķirami personām, kas reģistrētas pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā;
 - **2020.gadā atklāja pirmo būvniecības kārtu jaunajam RD sociālajam projektam**, kura ietvaros Mežrozīšu ielā 43 realizēta trīs savstarpēji saistītu sociālo dzīvojamo māju būvniecība 12 832 m² platībā.²⁵

U9.6. Dzīvojamā fonda monitoringa sistēmas izstrāde

- RNP pārvaldībā esošā dzīvojamā fonda monitoringa sistēmas izstrādes ietvaros ir izveidots RNP apkalpojamo māju saraksts, kurā ir apkopota un tiek aktualizēta pamatinformācija par katru dzīvojamo māju. RNP failu servera tīklā izveidots vienots fails ar plānotiem remontdarbiem RNP

²⁵ <https://www.riga.lv>, 12.06.2020.

pārvaldīšanā esošajām ēkām, kā arī pastāvīgi tiek veikta informācijas aktualizēšana par plānotu remontdarbu izpildi.

- Pašvaldības SIA "Rīgas pilsēt būvnieks" pārvaldībā esošā dzīvojamā fonda monitoringa sistēmas izstrādes ietvaros ir izveidota un tiek uzturēta klientu apkalpošanas sistēma nepieciešamo darbu apzināšanai un uzraudzībai, kā arī veiktas ikgadējas ēku tehniskās apsekošanas konstruktīvā stāvokļa izvērtēšanai.

U9.7. Iedzīvotāju attieksmes un negatīvā pieraduma maiņas veicināšana daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumos

- Lai izglītotu dzīvokļu īpašniekus, pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja informatīvo materiālu par daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumiem sagatavošanu un izplatīšanu. Rīgas pašvaldības tīmekļa vietnēs (RD, RD MVD un RNP tīmekļa vietnēs) ievietota un regulāri aktualizēta informācija par dzīvojamo māju pārvaldīšanas jautājumiem. Dzīvokļu īpašnieku ērtībām ir paplašinātas vortāla www.e-parvaldnieks.lv iespējas.
- Pārskata periodā māju pilnvarotajām personām un dzīvokļu īpašniekiem tika sniegtas vairāk nekā 16 000 konsultāciju, t.sk., klātienē, telefoniski un elektroniski, par kopības lēmumu pieņemšanu, zemes piespiedu nomu u.c. ar dzīvojamo māju pārvaldīšanu saistītiem jautājumiem. Pašvaldība rīkoja bezmaksas apmācības dzīvojamo māju pilnvarotajām personām par māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas juridiskiem aspektiem, grāmatvedību, remontdarbu plānošanu, finansēšanu utt.

U9.8. Publiskās ārtelpas revitalizācijas pasākumu veicināšana

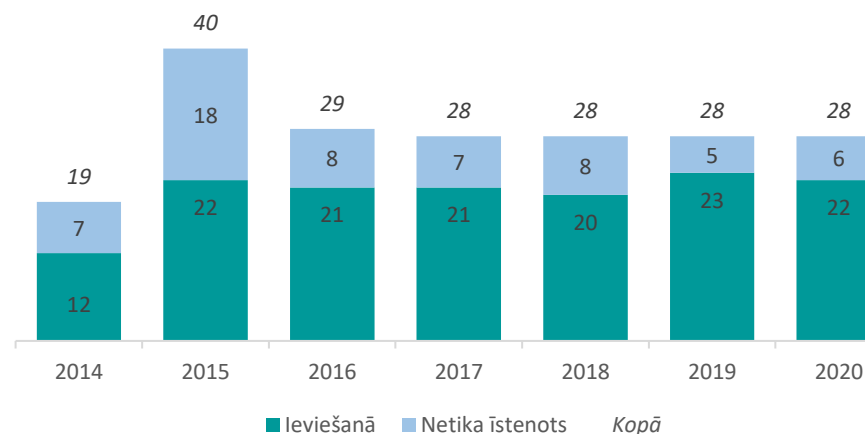
- Lai rastu vispiemērotākos risinājumus publiskās ārtelpas atjaunošanai Rīgas pilsētas apkaimēs, pārskata periodā pašvaldības uzmanība pievērsta dažādu ieinteresēto pušu iesaistei un jaunu sadarbības formu attīstībai publiskās telpas radīšanas procesā. 2019.gada rudenī, iesaistot RTU, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" studentus, iedzīvotājus, NVO un nozaru speciālistus, izstrādāti priekšlikumi teritoriju labiekārtošanas un attīstības darbiem Lomonosova ielā 12C, Maskavas forštatē un Duntē ielā (Ozolaines parkā), Sarkandaugavā.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Pārskata periodā Programmas Investīciju plānā RV9 ietvaros iekļauto investīciju projektu skaits svārstījās robežās no 19 līdz 40 projektiem gadā. Atbilstoši Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansiālajām iespējām, aktīva darbība notika pie vienkāršotās atjaunošanas projektu īstenošanas - daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanai, RNP pārvaldāmo daudzdzīvokļu dzīvojamo māju infrastruktūras uzturēšanas un uzlabošanas, rotaļu un vingrošanas laukumu izbūves u.c. Sekmīgi norisinājās darbs pie būvprojekta izstrādes Mūkusalas ielas krasta promenādes un Aldara parka pārbūvei. Daļa no ieplānotajiem pašvaldības attīstības projektiem kvalitatīvas dzīves vides radīšanai nepietiekama finansiālā nodrošinājuma dēļ netika īstenoti un ir pārcelti uz vēlāku laiku (9.7.attēls).

9.7.attēls

Investīciju plāna RV9 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV9 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji (9.8.attēls):

RV9 sasniedzamo rādītāju sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda:

↑ 6 rādītājiem pozitīva

↓ 3 rādītājiem negatīva

⇒ 2 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

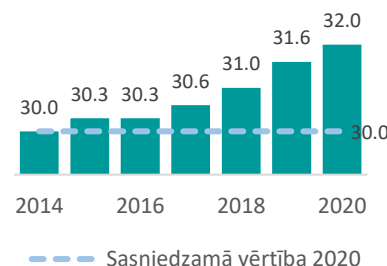
3 rādītāji ir sasnieguši/pārsnieguši 2020.gadā plānoto vērtību.

RV9 rezultatīvo uzraudzības rādītāju analīze ļauj secināt, ka pārskata periodā kopumā vērojama pozitīva tendence noteikto rādītāju sasniegšanā, kas saistīti ar dzīvojamo telpu lietošanu. Pozitīvi vērtējams fakts, ka, pēdējos gados ir augoša tendence uzbūvēto dzīvojamo ēku kopējai platībai, taču tai pat laikā jāatzīmē, ka salīdzinot ar Baltijas valstu galvaspilsētām – Tallinu un Viļņu, kopējie Rīgas dzīvokļu attīstības apjomi joprojām ievērojami atpaliek. Uzraudzības periodā, pateicoties Rīgas pilsētas pašvaldības veiktajam mērķtiecīgajam darbam, vairākās Rīgas apkaimēs ir izbūvēti jauni bērnu spēļu un fizisko aktivitāšu laukumi. Līdz ar to, ir palielinājies vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 500 m rādiusā ap dzīvesvietu ir pieeja publiskiem rotaļlaukumiem (+17,5%). Vienlaikus, jāatzīmē, ka RV9 īstenošana pārskata periodā ir bijusi cieši saistīta ar RV4 un RV13 īstenošanu.

9.8.attēls

Dzīvojamais fonds uz vienu iedzīvotāju palielinājies **+6,7%**

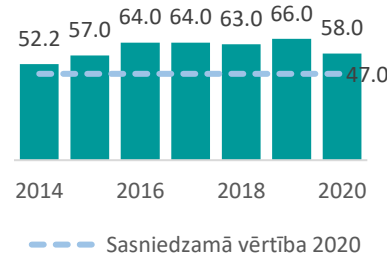
9.1. Dzīvojamais fonds vidēji uz vienu iedzīvotāju, m² uz 1 iedz.

Avots: RD PAD aprēķini, izmantojot CSP datus

Apsaimniekošanas maksa pieaugusi **+11,1%**

9.3. Dzīvojamā fonda samaksātā apsaimniekošanas maksa vidēji mēnesī, EUR centi uz 1 m²

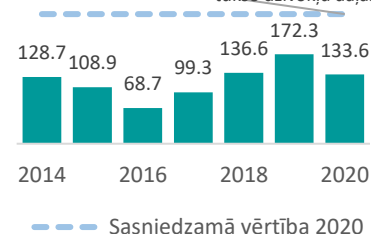

Avots: CSP

Uzbūvētu dzīvojamo ēku platība palielinājusies **+3,8%**

9.2. Uzbūvētas dzīvojamās ēkas, tūkst. m² kopējās platības

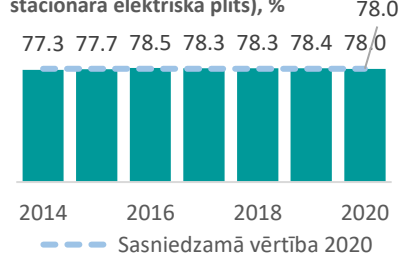
Tirgus pieprasījums lielā mērā ir apmierināts, nav nozīmīgas tukšo dzīvokļu daļas

Avots: CSP

Mājokļu labiekārtotības līmenis bez būtiskām izmaiņām ⇒

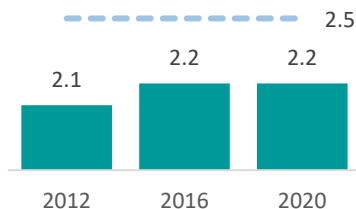
9.4. Mājokļu labiekārtotība (aukstā ūdens apgāde (ūdensvads), karstā ūdens apgāde, kanalizācija, tīkla gāze, stacionārā elektriskā plīts), %

Avots: CSP

Vidējais mājoņa kvalitātes
vērtējums palielinājies **+4,7%**

9.5. Vidējais mājoņa kvalitātes
novērtējums

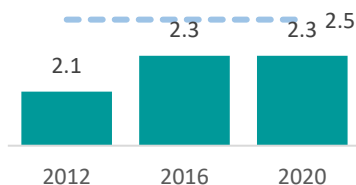

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Pētījums

Rotaļlaukumu pieejamības un
kvalitātes vērtējums palielinājies
+9,5%

9.7. Vidējais publisko
rotaļlaukumu pieejamības un
kvalitātes vērtējums

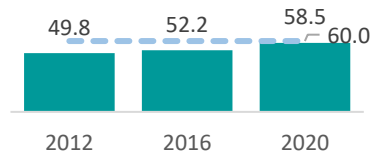

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Pētījums

Pieeja publiskiem rotaļu
laukumiem uzlabojusies **+17,5%**

9.6. Vidējais iedzīvotāju
īpatsvars no kopējā iedzīvotāju
skaita, kuriem 500 m rādiusā
ap dzīvesvietu ir pieeja
publiskiem rotaļlaukumiem, %

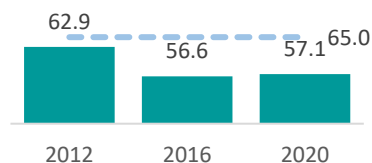

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Pētījums

Veikalu ar pirmās nepieciešamības
precēm pieejamība samazinājusies
-9,2%

9.8. Vidējais iedzīvotāju īpatsvars
no kopējā iedzīvotāju skaita,
kuriem 300 m rādiusā ap
dzīvesvietu ir veikals ar pirmās
nepieciešamības precēm, %

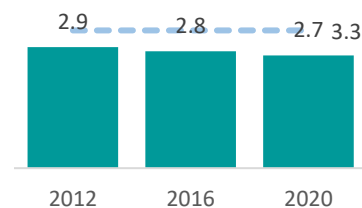

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Pētījums

Veikalu pieejamības vērtējums
samazinājies **-6,9%**

9.9. Vidējais veikalu ar pirmās
nepieciešamības precēm
pieejamības vērtējums

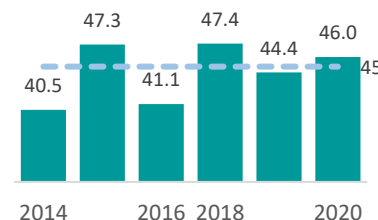

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Ekspertu veikts pētījums

Iedzīvotāju vērtējums par mājoņu
kvalitāti palielinājies **+13,6%**

9.11. Iedzīvotāju pozitīvs
vērtējums par mājoņu kvalitāti
Rīgā kopumā, %

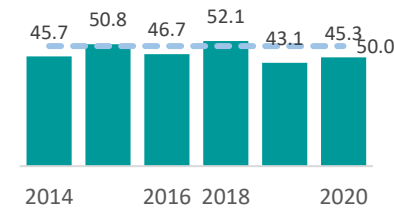

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju vērtējums bez būtiskām
izmaiņām ➡

9.10. Iedzīvotāju pozitīvs
vērtējums par mājoņu
piedāvājumu Rīgā, %

--- Sasniedzamā vērtība 2020

Avots: Aptauja

Pilskaais monitoringa

Stratēģiskās nostādnes pilsētvīdes attīstībai paredz, ka jāveicina kvalitatīvas dzīves vīdes veidošana, jo īpaši daudzdzīvokļu māju dzīvojamās rajonos; jāierobežo iekāpagalmu apbūve; vēsturiskās apbūves pielāgošanu mūsdienu komforta prasībām, saglabājot tās kultūrvēsturisko vērtību; jāveicina savrupmāju un cita veida mazstāvu dzīvojamās apbūves īpatsvara pieaugums Rīgas dzīvojamā fondā; jāveido pakāpeniska stāvu nomaiņa un jārespektē vēsturiskais apbūves raksturs.

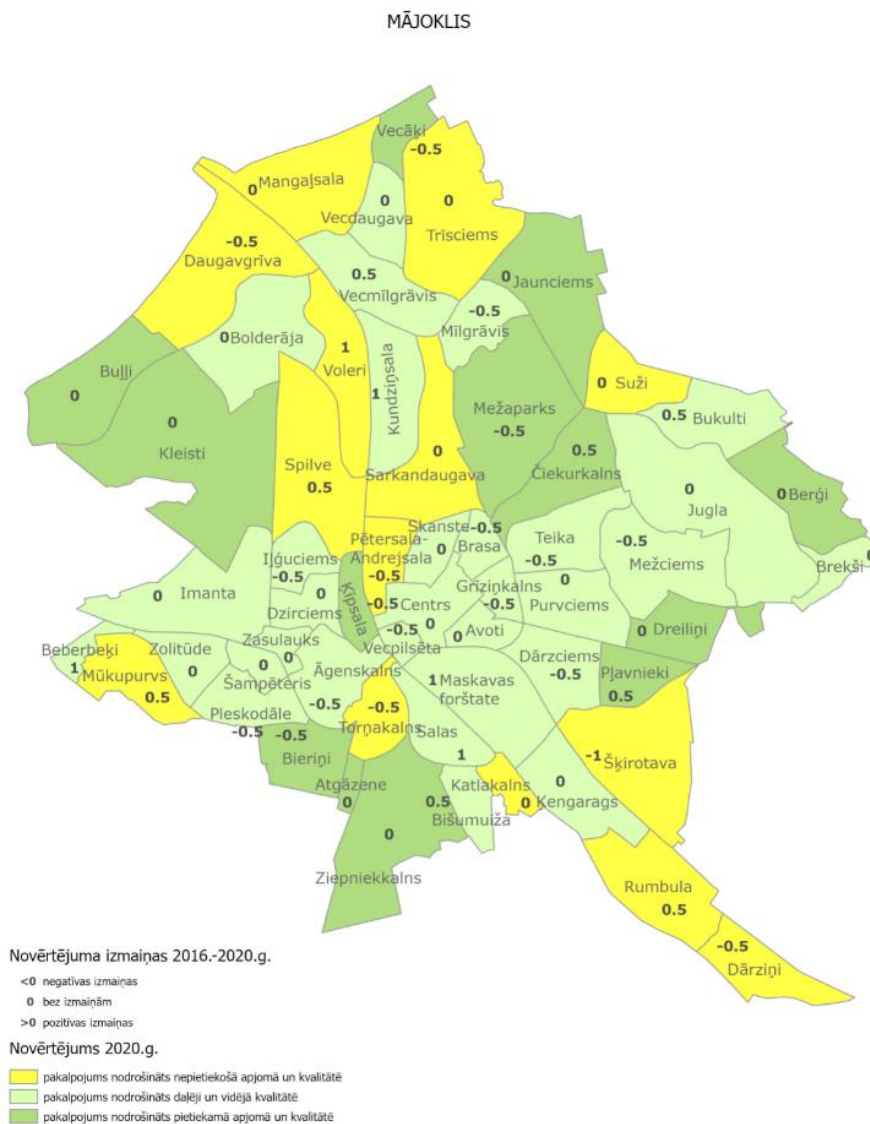
Lai novērtētu apbūvi un tās izmaiņas pilsētvīdē, uzraudzības periodā 2016. un 2020.gadā veiktajā pētījumā "Pilsētvīdes attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs" tika veikts apbūves novērtējums, izmantojot 3 parametrus:

- **Pilsētbūvnieciskais faktors/plānojuma struktūra**, novērtējot iedibinātās apbūves struktūru, izvērtējot apkaimes vertikālās struktūras plānojumu – augstceltnes pakāpenisku nomaiņu uz mazstāvu apbūvi;
- **Ēku fiziskā kvalitāte/nolietojums**, novērtējot dzīvojamās ēkas apkaimēs pēc to uzcelšanas perioda;
- **Degradēto objektu skaits apkaimē**, novērtējot degradētos objektus pilsētas teritorijā.

Novērtējot apbūvētās vīdes kvalitāti pilsētā, secināms, ka tādas apkaimēs kā Atāzene, Bergi, Bierini, Bulji, Čiekurkalns, Dreilini, Jaunciems, Kleisti, Kipsala, Mežaparks, Pļavnieki, Vecāki un Ziepniekkalns ir salīdzinoši augstāks novērtējums. Turpretī Dārziņos, Mūkupurvā, Pētersalā-Andrejsalā, Rumbulā, Škirotavā un Trīsciemā ir salīdzinoši zems novērtējums.

Veicot 2020.gada apbūves novērtējumu salīdzinājumu ar 2016.gadu, secināms, ka izmaiņas galvenokārt ietekmēja degradēto objektu skaita izmaiņas apkaimēs. Rezultātā 2020.gadā apbūvētās vīdes kvalitātes vērtējums ir pasliktinājies Škirotavas apkaimē, kur palielinājies degradēto objektu skaits, savukārt uzlabojumi vērojami Beberbeķos, Maskavas forstatē, Salas, Kundziņsalas un Voleru apkaimēs.

9.9.attēls

Avots: RD PAD

Kopsavilkums

- Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis ir pamatu pamats katra Rīgas pilsētas iedzīvotāja fiziskai un sociālai labklājībai. *Mūsdienu dzīves prasībām* atbilstoša mājokļa pieejamība un kvalitāte ir nozīmīgs Rīgas pilsētas sociāli ekonomiskās attīstības priekšnoteikums.
- Pārskata periodā Rīgas pilsētas sabiedrībā notiekošo demogrāfisko un sociālo pārmaiņu un procesu analīze ļauj secināt, ka dažādu iedzīvotāju grupu vēlmēm, vajadzībām un iespējām atbilstošs mājokļu piedāvājums ietekmē Rīgas pilsētas konkurētspējīgas priekšrocības salīdzinājumā ar citām apdzīvotajām vietām Latvijā un ārzemēs. Plašs un daudzveidīgs mājokļu piedāvājums var stimulēt Rīgas ekonomiku un apturēt rīdzinieku aizplūšanu no pilsētas.
- Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai noteikto 19 RV vidū RV9 ir īpašs ar to, ka tā ietvaros paredzēto uzdevumu un plānoto pasākumu īstenošana ir saistīta gan ar ikdienas Rīgas dzīvojamā fonda pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumiem, gan ar dzīvojamās infrastruktūras attīstības projektiem, kuru rezultāti būs jūtami ilgtermiņā.
- Nolietotā daudzdzīvokļu dzīvojamā fonda atjaunošana ir saglabājusi savu aktualitāti arī uzraudzības perioda beigās. Ir pozitīvi vērtējams Rīgas pilsētas pašvaldības uzraudzības periodā sniegtais atbalsts daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pilnvarotajām personām un dzīvokļu īpašniekiem ēku tehniskā stāvokļa un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai.
- Tomēr kā liecina atjaunoto un nosiltināto daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpatsvars kopējā Rīgas pilsētas dzīvojamā fondā, rīdziniekiem pieejamais informatīvais, konsultatīvais un finansiālais atbalsts šobrīd ir nepietiekams. Dzīvokļu īpašniekiem trūkst zināšanu, iemaņu, savstarpējas uzticēšanās un motivācijas iesaistīties dzīvojamās mājas apsaimniekošanā un pārvaldīšanā, t.sk., atjaunošanā un energoefektivitātes paaugstināšanā.
- Līdz ar to, lai panāktu lielāku progresu Rīgas dzīvojamā fonda atjaunošanā un energoresursu efektīva izmantošanā, ir nepieciešama vēl ciešāka un koordinētāka pašvaldības atbildīgo institūciju sadarbība un rīcība, maksimāli iesaistot daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pilnvarotās

personas, dzīvokļu īpašniekus, dzīvokļu īpašnieku biedrības u.c. ieinteresētās puses.

- Ņemot vērā, ka viens no Rīgas dzīvojamā fonda atjaunošanu kavējošajiem faktoriem ir dzīvokļu īpašnieku nespēja vienoties un uzņemties atbildību par ēku tehniskā stāvokļa un energoefektivitātes uzlabošanas darbu īstenošanu, pašvaldībai ieteicams izvērtēt iespēju papildus pastāvošai dzīvojamo māju atjaunošanas metodei, kad mājas atjaunošana tiek uzsākta pēc dzīvokļu īpašnieku biedrības iniciatīvas, ieviest alternatīvo metodi, kas paredz, ka dzīvojamās mājas atjaunošana tiek uzsākta pēc pašvaldības iniciatīvas, nozīmējot atjaunošanas procesa administratoru, kas īsteno attiecīgā nama atjaunošanu.
- Ņemot vērā, ka daudzas Rīgas pilsētas apkaimes raksturo tipveida jeb sērijveida dzīvojamā apbūve, pašvaldībai būtu lietderīgi izstrādāt tipveida dzīvojamo māju (piem., 119., 316., 464., 602. utt. sērijas ēku) atjaunošanas un energoefektivitātes uzlabošanas projektus, ko kā pamatu turpmāk varētu izmantot daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieku biedrības, māju pārvaldītāji, apsaimniekotāji utt.
- Apzinoties, ka vides pieejamība ir viens no svarīgākajiem kvalitatīvas dzīves vides elementiem, uzraudzības periodā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedza atbalstu mājokļu pielāgošanai personām ar funkcionāliem ierobežojumiem. Aizvadīto gadu laikā tika uzstādīti pacēlāji, veikts lieveņu remonts, ierīkoti un atjaunoti pandusi bērnu ratiņu un ratiņkrēslu uzbraukšanai pie dzīvojamajām mājām u.c.
- Lai ikviens sabiedrības loceklis neatkarīgi no viņa vecuma, veselības stāvokļa, fiziskām spējām u.c. faktoriem varētu dzīvot neatkarīgi un pilnvērtīgi piedalīties visās Rīgas pilsētas dzīves jomās, vides pieejamības jautājumiem ir jābūt patstāvīgi iekļautiem Rīgas pilsētas pašvaldības darba kārtībā. Svarīgi vērtēt un analizēt pašvaldības realizējamu infrastruktūras projektu un īstenojamu pasākumu sniegumu Rīgas pilsētvides pieejamības veicināšanā cilvēkiem ar funkcionāliem ierobežojumiem, jaunajiem vecākiem ar bērnu ratiņiem, senioriem u.c. sabiedrības locekļiem.
- Rīgas pilsētas bulvāri, laukumi, krastmalas, parki, dārzi, skvēri, meži un publiskie ūdeņi ir rīdzinieku iecienītās atpūtas, socializēšanās un

pulcēšanās vietas. Mainīgā epidemioloģiskā situācija aizvadītajos gados un valstī noteiktie pulcēšanās ierobežojumi iekšējās tikai palielināja publiskās ārtelpas nozīmi rīdnieku dzīvē, jo tā sniedza iespēju pastaigāties, atpūsties un sportot svaigā gaisā, ievērojot attiecīgos epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai.

- Pārskata periodā Rīgas pilsētas pašvaldības aktīvi strādāja pie galvaspilsētas publiskās ārtelpas apsaimniekošanas un attīstības. Ir veikti nepieciešamie sagatavošanas darbi jaunu Rīgas pilsētas publiskās ārtelpas attīstības projektu īstenošanai – noslēdzas Pils laukuma pārbūves būvprojekta izstrāde, sekmīgi norisinājās darbs pie būvprojekta izstrādes Mūkusalas ielas krasta promenādes un Aldara parka pārbūvei. Turpmākajos gados ir svarīgi mērķtiecīgi un pārdomāti turpināt īstenot visus iesāktos projektus, kā arī ES struktūrfondu un KF plānošanas periodā 2021.-2027.gadam meklēt jaunas ES fondu atbalsta iespējas Rīgas pilsētas publiskās ārtelpas kvalitātes, funkcionalitātes un drošības paaugstināšanai.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Lielmanis, SIA "Mailītis A.I.I.M." arhitekts

Rīgas dzīvojamais fonds lielākoties ir novecojis un, raugoties no energoefektivitātes, tehnisko prasību un vides pieejamības skatu punkta, neatbilst mūsdienu dzīves prasībām. Pozitīvi vērtējamās pārskata periodā sāktās atbalsta programmas dzīvojamo māju atjaunošanai un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, kas dod iespēju uzlabot pilsētas vēsturisko teritoriju tēlu. Jāatzīmē arī iepriekš uzsāktās daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iekšpagalmu atjaunošanas programmas turpināšanas nozīmi attālākās apkaimju vietās, kā arī esošu un jaunu aktīvās atpūtas un rotaļu laukumu atjaunošanu un ierīkošanu.

Sāktās līdzfinansējuma programmas vēlams turpināt un uzlabot, papildinot tās gan ar informatīviem materiāliem par risinājumiem un labo praksi kvalitatīvas vides veidošanā, gan ar izglītojošiem materiāliem un profesionāļu izstrādātām vadlīnijām sabalansēta un vienota Rīgas pilsētas vizuālā tēla veidošanai.

Pozitīvi vērtējami centieni iesaistīt iedzīvotājus pilsētas attīstības procesos un sadarbība ar pilsētas apkaimju biedrībām. Šo procesu vēlams papildināt ar šobrīd neaktīvo apkaimju integrāciju, lai ilgtermiņā nerastos plaša starp aktīvajām un neaktīvajām apkaimēm.

Rīgas pašvaldībai ieteicams apskatīt un izvērtēt jauno ģimeņu, speciālistu un ekonomiski aktīvās sabiedrības daļas intereses un vajadzības, lai, balstoties uz šo informāciju, spētu tos piesaistīt dzīvei Rīgā. Nepieciešams mazināt birokrātisko slogu attīstītājiem.

Lai pilsētas apkaimes būtu apdzīvotas un savstarpēji saistītas, Rīgas centra tuvo un attālāko apkaimju attīstībai jābūt homogēnai. Attīstības un iesaistes ziņā nodalītas zonas rada sašķeltību reālajā pilsētvidē starp centrālākām pilsētas daļām un pieguļošajām apkaimēm.

Solvita Olsena, Dr.iur, MD, zvērināta advokāte, LU Medicīnas fakultātes asociētā profesore

2020.gadā mājokļa pieejamība nav uzlabojusies. Dzīvojamās platības lielums uz vienu iedzīvotāju saglabājas zems. Uzbūvēto jauno dzīvojamo ēku apjoms Rīgā ir mazāks kā plānots. Tāpat nav uzlabojusies mājokļu labiekārtošana. Mājokļus par kvalitatīviem uzskata 46% iedzīvotāju (+ 5% kopš 2016.gada). Pētījuma dati rāda, ka vidējais mājokļa kvalitātes vērtējums ir 2,2 punkti, tāpat kā 2016.gadā. Rīgā ir ievērojams to mājokļu skaits, kuros trūkst karstais ūdens, pilsētas kanalizācija, pietiekama apkure (centralizēti vai autonomi). Mājokļu kvalitāte ne tuvu nav optimāla vai tāda, kas būtu uzskatāma par labu pilnvērtīgai dzīvei. Labi, ka Rīgā ir nedomāz māju, kurās atjaunošanas darbi tiek veikti ar pašvaldības atbalstu, ka pašvaldība palīdz koordinēt un vadīt projektus, lai mājas saņemtu Altum finansiālu atbalstu. Labi, ka pašvaldība veic apzaļumošanas darbus, uzstāda jaunus soliņus un tīra sniegu.

RD jāveicina tādu mājokļu būvniecība, kuri, saskaņā ar zinātnes datiem, nodrošina labākas un kvalitatīvākas dzīves iespējas ilgtermiņā (zemāka apbūve, samērīgi ierobežots apbūves blīvums, samazināts iedzīvotāju blīvums teritorijās, kurās tas ir augsts, patīkama vide utt.).

Rīgas pašvaldībai ir jābūvē un jāizveido pašvaldības mājokļi maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Būtu nepieciešams izveidot programmu, līdzīgi kā to dara Helsinkos, kas nodrošina mājokli un sociālo palīdzību pilsētas

bezpajumtniekiem.

Ir jāveic pilsētas vides apstākļu uzlabošana, cenšoties saglabāt kokus un stādīt jaunus, jāveido vairāk apstādījumu gan vispārpieejamās vietās, gan daudzīvokļu māju pagalmos.

Būtu jāveicina iedzīvotāju pašu iesaiste vides labiekārtošanas un izmantošanas pasākumos (piemēram, Sporta pils dārzi). Ar pašvaldības atbalstu un iedzīvotāju piedalīšanos varētu veikt pagalmu apzaļumošanu un labiekārtošanu.

RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība

RV galvenais mērķis ir veicināt Rīgas un Pierīgas vienotas transporta sistēmas izveidi un to efektīvu izmantošanu, kā arī veicināt galveno transporta mezglu – lidostas, ostas, dzelzceļa stacijas un autoostas attīstību, nostiprinot to līderpozīcijas Baltijas valstu reģionā.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U10.1. Rīgas starptautiskās sasniedzamības veicināšana

- **Norosinājās Rail Baltica projekta ieviešana**, kura mērķis ir integrēt Baltijas valstis Eiropas dzelzceļu tīklā un tas aptver četras ES valstis – Poliju, Lietuvu, Latviju un Igauniju. Tika pabeigta kultūrvēsturiskā izpēte Rail Baltica trasē un īstenoti projektēšanas darbi Rīgas Centrālajā stacijā un Starptautiskajā lidostā Rīga. Rīgas pašvaldība aktīvi līdzdarbojās projekta precizēšanā un potenciālajā īstenošanā, īstenojot projekta „Publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas „Rail Baltica” trases teritorijas lokālpārveidojuma robežas paplašināšana un paplašinātās teritorijas lokālpārveidojuma izstrāde” izpildi.
- Lai arī **Lidostas Rīga straujā izaugsme** 2020.gadā tika apturēta, darbs pie infrastruktūras objektu projektu būvniecības tika turpināts. Pārskata periodā tika palielināta lidlauka kapacitāte, izbūvēts jauns ziemeļu termināls, Helikopters un kravu perons, kas Lidostai ļaus dubultot kravu apgrozījumu u.c. Lidosta joprojām saglabā savas pozīcijas kā vadošā lidosta Baltijā un ir šī reģiona galvenais gaisa satiksmes centrs, kā arī ir pirmā lidosta Baltijā, kas saņēma sertifikātu par lidostas atbilstību visaugstākajām drošības un pārvaldības prasībām.
- **Noslēdzās ES Kohēzijas fonda līdzfinansētais 19 dīzeļvilcienu vagonu modernizācijas projekts**, kas sniedza iespēju pasažieriem piedāvāt mūsdienīgus, ES vides aizsardzības prasībām atbilstošus dīzeļvilcienus. Tāpat arī noslēdzās iepirkums un **parakstīts līgums par 32 elektrovilcienu iegādi**, kas paredz to piegādi līdz 2023.gadam. Vienlaikus

tika uzlabots klientu serviss, paplašinot braukšanas biļešu iegādes iespējas. Savukārt Latvijas dzelzceļš turpināja darbu pie biznesu procesu pilnveidošanas un sadarbības veicināšanas ar esošajiem un jauniem partneriem gan reģionā, gan globālajā transporta un loģistikas tirgū. Latvija oficiāli pievienojās Ziemeļjūras – Baltijas jūras dzelzceļa Kravu pārvadājumu koridoram (RFC NS-B²⁶), tādējādi savienojums ar Rīgu ir kļuvis par daļu no Eiropas dzelzceļa kravu pārvadājumu koridoru tīkla, paplašinot kravu pārvadājumu maršrutus.

- **Rīgas starptautiskajā autoostā** pārskata periodā veikti remontu un labiekārtošanas darbi, veikta drošības, uzskaites un informatīvās sistēmas modernizācija un pilnveidošana, nodrošināta sadarbība vidēji ar 20 pārvadātājiem, kas veic starptautiskos pārvadājumus.

U10.2. Tranzīta infrastruktūras atbilstoši Eiropas transporta tīkla (TEN-T) plāniem attīstīšana

- Tika veikti **sagatavošanas darbi pie Austrumu maģistrāles būvniecības**, kuras mērķis ir atbrīvot pilsētas centru no kravas transporta. Tika izstrādāts būvprojekts un uzsākts posma “Ieriķu ielas – Vietalvas ielas” 1.kārtas izbūves iepirkuma process.
- Tika uzsākta satiksmes **pārveda pār dzelzceļa sliežu ceļiem “Rīga - Skulte” pievadceļiem 1.kārtas izbūve**.
- Eiropas transporta tīklu izveides projekta “Rīgas pilsētas un Rīgas ostas integrēšana TEN-T tīklā: Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posma tehniskā projekta izstrāde” ietvaros **izstrādāts Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posma tehniskais projekts/būvprojekts**.

²⁶ RFC NS-B tika izveidots 2015.gada 10.novembrī saskaņā ar Regulu par Eiropas dzelzceļa tīklu konkurētspējīgiem pārvadājumiem. RFC NS-B ietilpst vairāk nekā 8000 km dzelzceļa līniju un tas savieno svarīgākās Ziemeļjūras ostas ar Centrālo

Eiropu un Baltijas valstīm, nodrošinot dzelzceļa tiltu starp Austrumu un Rietumu Eiropu.

10.1.att. Rail Baltica

10.2.att. Rail Baltica

10.3.att. Lidosta Rīga

10.4.att. Austrumu maģistrāles vizualizācija

10.5.att. Dizēlvilciens

Plānoto investīciju projektu ieviešana

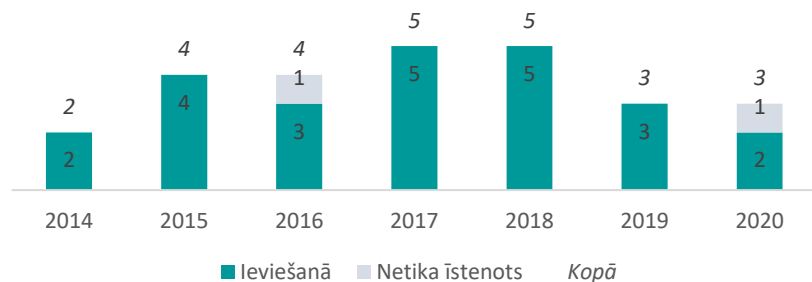
Lielākā daļa RV10 ietvaros realizētie projekti nav tiešā Rīgas pašvaldības kompetencē, tāpēc tie netika iekļauti RP vai IP.

Programmas Investīciju plānā iekļauto projektu skaits un izpildes raksturojums parāda, ka kopumā plānotie projekti tika ieviesti (10.6.attēlā).

Pie realizētajiem projektiem jāmin, ka tika uzsākta satiksmes pārvada pār dzelzceļa sliežu ceļiem "Rīga - Skulte" pievedceļiem 1.kārtas izbūve, savukārt virknei projektu norisinājās darbs pie būvprojektu izstrādes, piemēram, Zemgales virziena maģistrālais transporta mezgla - I kārta un II kārta, Austrumu maģistrāles izbūve posmā Ieriķu iela – Vietalvas iela, satiksmes pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga-Skulte ar pievedceļiem izbūve - 2.kārta. Turpretī, pie projektiem, kas netika īstenoti, jāmin, 2016.gadā Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posma izbūves projekts tika iekļauts ilgtermiņa perspektīvas īstenošanas projektu sarakstā, pamatojoties uz nepieciešamo finansējuma apmēru projekta realizācijai, savukārt 2020.gadā Zemgales virziena maģistrālā transporta mezgla I kārta – Jāņa Čakstes gatves izbūve no Valdeķu ielas līdz Ziepniekkalna ielai netika īstenota finansējuma trūkuma dēļ.

10.6.attēls

Investīciju plāna RV10 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV10 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie rādītāji (10.7.attēls), no kuriem:

↑ 1 rādītājam pozitīva tendence

↓ 4 rādītājam negatīva tendence

⇒ 1 rādītājs bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 4 rādītājiem

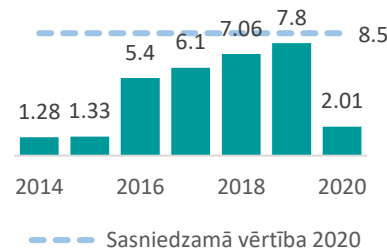
3 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

Kopumā līdz pat 2020.gadam tika veiksmīgi pildītas rādītāju prognozētās vērtības. Vērtējot Rīgas starptautisko sasniedzamību pēdējos gados, pastāvīgs pieaugums ik gadu bija vērojams lidostas Rīga pasažieru apgrozījumā, kas parāda, ka gaisa pārvadājumi ir bijuši noteicošie starptautiskās sasniedzamības nodrošināšanai. Covid-19 ietekmē būtiski samazinājās pasažieru pārvadājumi visos transporta veidos: ar gaisa transportu pārvadāja 2.01 milj. pasažieru, par 73,1% mazāk kā 2019.gadā, ar pasažieru kuģiem un prāmjiem 278,8 tūkst. pasažieru (-67,9%), ar dzelzceļa transportu no Rīgas stacijas 9.2 milj. pasažieru (-20%) un Rīgas autoostā starptautisko reisu skaits samazinājās par 61,23%.

10.7.attēls

Ārkārtas situācijas dēļ pasažieru skaits samazinājies **+57%**

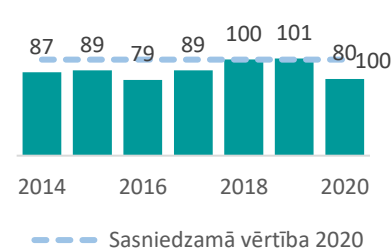
10.1. Pasažieru apgrozījums VAS "Starptautiskajā lidostā "Rīga"", milj.

Avots: CSP

Ārkārtas situācijas dēļ krities reisu skaits **-2,5%**

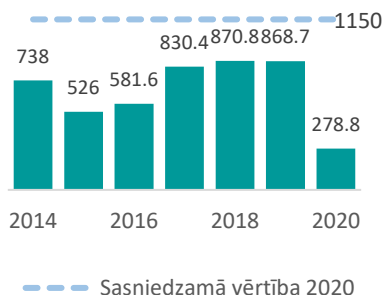
10.2. Tiešo regulāro reisu galapunktu skaits no starptautiskās lidostas "Rīga"

Avots: CSP

Covid-19 pandēmijas ietekmē samazinājies pasažieru skaits **-62%**

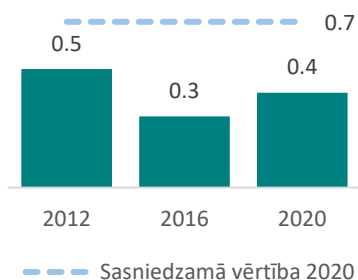
10.3. Pasažieru apgrozījums (ar pasažieru kuģiem un prāmjiem) Rīgas ostā, tūkst.

Avots: CSP

Dzelzceļa vērtējums būtiski nav mainījies **-20%**

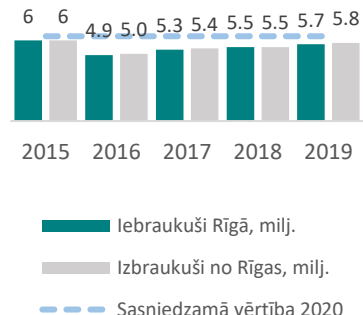
10.5. Vidējais dzelzceļa pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Covid-19 pandēmijas ietekmē krities pasažieru skaits **-23%**

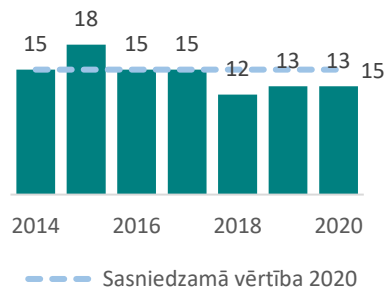
10.4. AS "Pasažieru vilciens" pārvadāto pasažieru skaits, milj.

Avots: AS "Pasažieru vilciens"

Maršrutu galapunktu skaits saglabājies nemainīgs **0%**

10.6. Starptautisko regulāro maršrutu galapunktu skaits (valstu) no Rīgas starptautiskās autoostas

Avots: VSIA "Autotransporta direkcija"

Budžets

RV īstenošanas ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas kā no RD budžeta līdzekļiem, tā arī, piesaistot ES fondu finansējumu un citus finansēšanas avotus. Iekļauto projektu realizācija prasa lielas investīcijas, bez ES līdzfinansējuma Rīgas pašvaldībai šāda veida projektus grūti realizēt. Aktivitāšu/projektu ieviešana noris lēni, kas skaidrojams ar to sarežģītību un jautājumu par ES līdzfinansējuma piesaisti. RV ietvaros veiktās aktivitātes pārklājas ar citiem RV.

Kopsavilkums

- Starptautiskā savienojamība ir būtiska pilsētas tirdzniecības un nodarbinātības veicināšanai un kopējai ekonomikas izaugsmei. Rīgas pašvaldībai ir netieša ietekme uz galveno transporta mezglu – lidostas, ostas, autoostas un dzelzceļa stacijas attīstību. Ņemot vērā COVID-19 izraisītos zaudējumus uz pārvadājumiem visos transporta veidos, turpmākajos gados galvenais izaicinājums būs atjaunot pasažieru skaitu.
- Šobrīd norisinās aktīvs darbs pie jaunās Eiropas platuma dzelzceļa līnijas Rail Baltica attīstības, kā rezultātā tiks veicināta dažādu transporta tīklu savietojamība. Lai piesaistītu pārvadātājus, kas nodrošinātu pasažieru pārvadājumus, būtiski ir pielāgot pasažieru sabiedrisko pakalpojumu sistēmu Rail Baltica pārvadājumu vajadzībām.
- Kā viens no nozīmīgākajiem izaicinājumiem transporta nozarē ir pilnvērtīga tā integrēšana Eiropas transporta tīklā (TEN-T). Lai attīstītu tranzīta infrastruktūru atbilstoši TEN-T plāniem, nepieciešami lieli resursi – pilsētas budžeta kapacitāte neļauj realizēt tik vērienīgus projektus bez ES atbalsta.
- Nozīmīga ir Austrumu maģistrāles pabeigšana, kas atslogos pilsētas centru no kravas mašīnām.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts

Iepriekšējo gadu laikā bija vērojama pakāpeniska pasažieru pārvadājumu izaugsme caur Rīgu visos galvenajos satiksmes veidos, tomēr Covid-19 pandēmijas dēļ pārvadāto pasažieru skaits 2020.gadā būtiski samazinājās. Īpaši smagi pandēmija skāra aviāciju, kuģu un prāmju satiksmi, kur atsevišķos mēnešos starptautiskie pasažieru pārvadājumi tika apturēti, uz laiku pārtraucot nozīmīgus maršrutus. Atgriešanās līdz pirmskrīzes līmenim starptautiskajos pārvadājumos varētu prasīt vēl dažus gadus. To ietekmēs gan epidemioloģiskās prasības, gan piesardzīgāka ceļotāju uzvedība (jo īpaši senioru grupās).

Sadarbībā ar Pierīgas pašvaldībām būtu jāveicina plašāka sabiedriskā transporta un velosipēdu izmantošana, lai atslogotu satiksmi Rīgas teritorijā. Tam būtu nepieciešams organizēt sabiedriskā transporta maršrutus plašākā teritorijā ārpus Rīgas robežām, attīstīt veloceļu izbūvi, izveidot izdevīgus pārsēšanās punktus no privātā autotransporta un piemērot "vienotās biļetes" pieeju.

2020.gadā turpinājās "Rail Baltica" projekta tālākā virzība, kura ieviešanas rezultātā sagaidāma pozitīva ietekme gan uz mobilitāti un Rīgas pilsētas sasniedzamību, gan arī uz uzņēmējdarbības un investīciju kopējo aktivitāti Latvijā.

Rīgas pašvaldībai ir svarīgi sniegt nepieciešamo atbalstu "Rail Baltica" projekta ieviešanai, lai nodrošinātu dzelzceļa savienojumu ar Eiropas valstīm, dažādotu starptautiskās ceļošanas iespējas. Projektā paredzētais atzars paātrinātu pasažieru kustību starp lidostu un pilsētas centru.

Ērtu Rīgas starptautisko transporta mezglu savienojamību apgrūtina intensīva pilsētas iekšējā transporta satiksme, kurā šobrīd ir augsts vieglo automašīnu īpatsvars un ko ikdienā pastiprina aktīva iedzīvotāju kustība starp Rīgu un Pierīgu.

Pastāvošās epidemioloģiskās drošības prasības starptautiskajos pārvadājumos varētu saglabāties vairākus gadus. Tāpēc attiecīgajos

satiksmes mezglos varētu būt nepieciešama papildus platība un tehniskie resursi epidemioloģisko prasību izpildei un kontroles pasākumu īstenošanai, vienlaicīgi nodrošinot apkalpošanas ātrumu un kvalitāti.

Līdz ar virzību uz klimata neitralitātes mērķiem aizvien vairāk lielāka uzmanība būs jāpievērš tam, lai starptautiskie transporta pārvadājumi kļūtu videi draudzīgāki. Tas uzliks augstākas prasības arī galvenajiem satiksmes mezgliem, kam varētu būt nepieciešamas plašākas investīcijas infrastruktūrā, kas saistītas ar iekšējās loģistikas optimizāciju, "zaļās enerģijas" uzpildi, notekūdeņu apsaimniekošanu u.tml.

Rīgas pasažieru ostai 2020.gadā izdevies atklāt jaunu prāmju maršrutu uz Helsinkiem, kas izrādījusi lielu pasažieru interesi. Tomēr joprojām nav atrisināti dažādi infrastruktūras uzlabojumi (labierīcības, autostāvvietas, ērta un droša nokļūšana līdz centram), kuri kaitē arī pilsētas imidžam.

Jāturpina sadarbība starp Rīgas brīvostu un Rīgas pasažieru ostu, lai uzlabotu pasažieru ostas infrastruktūru un uzturētu maršrutus, kuros būtu iespējama lielāka pasažieru plūsma. Lai radītu apstākļus lielāku kuģu ienākšanai, varētu būt nepieciešamas investīcijas padziļināšanā un jaunās piestātnēs.

PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija

Rīcības virziena galvenais uzdevums ir attīstīt pilsētas satiksmes infrastruktūru un satiksmes organizāciju, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu apkaimju sasniedzamību un veicinātu bezizmešu mobilitāti.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U11.1. Kvalitatīvas un drošas satiksmes infrastruktūras nodrošināšana

- **Tika veikta tiltu, pārvadu un tuneļu atjaunošana, pārbūve un izbūve:**
 - **pabeigta Salu tikta rekonstrukcijas 1.kārta** (Salu tilts pār Daugavu, Salu tilts pār Mazo Daugavu, Zaķusalas uzbēruma posms, jauna tilta pār Bieķengrāvi lejtecē būvniecība un vecā tilta pār Bieķengrāvi lejtecē atjaunošana) un **uzsākta Salu tilta rekonstrukcijas 2.kārta**, kas tiek realizēta divos etapos, no kuriem 1.etaps pabeigts (satiksmes pārvads pār Krasta ielu, satiksmes pārvads Lucavsalā, tilts pār Bieķengrāvi augštecē, estakāde pār Bieķengrāvi) un uzsākta 2.etapa realizācija;
 - turpināta A. Deglava ielas satiksmes pārvada pārbūve;
 - turpināta satiksmes pārvada pār dzelzceļu pie Brasas stacijas pārbūve;
 - uzsākta satiksmes pārvada pār dzelzceļa sliežu ceļiem „Rīga – Skulte” ar pievadceļiem 1.kārtas izbūve.
- **Ikgadēji veiktie satiksmes organizācijas sistēmas darbi, kas ietvēra drošības uzlabošanas pasākumus** (izmaiņas brauktuves joslu dalījumā, maksimālā braukšanas ātruma samazināšanu, izmaiņas luksoforu signālpāņos, satiksmes organizācijas izmaiņas pie izglītības iestādēm u.c.), **t.sk.:**
 - ierīkotas 48 jaunas neregulējamās gājēju pārejas, 11 no tām aprīkotas ar apgaismojumu;
 - izbūvēti 20 jauni un rekonstruēti 6 luksofori, 9 luksoforu objekti aprīkoti ar specializētiem skaņas signāliem vājredzīgajiem;
 - uzstādītas jaunas gājēju drošības barjeras 3 851 metra garumā un izbūvēti 692 ātrumvaļņi.

- **Ikgadēji tika veikta ielu seguma periodiska atjaunošana** – laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam 48 objektos. Tāpat arī izbūvētas jaunas ielas no Lubānas ielas līdz Rīgas pilsētas robežai.
- Lai efektīvi risinātu modernas pilsētvides izaicinājumus un problēmas, 2018.gada vidū RD uzsāka darbu pie **“Rīgas transporta sistēmas ilgtspējīgas mobilitātes rīcības programmas”** izstrādes, kuras mērķis ir nodrošināt sistemātisku un plānveidīgu pieeju Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības un integrētas transporta sistēmas plānošanas un īstenošanas veicināšanā.

U11.2. Pašvaldības autostāvvietu sistēmas pilnveidošana

- Pārskata periodā tika **veikta elektronisko kontroles iekārtu modernizācija**, pārejot no skaidras naudas uz bezskaidras naudas norēķiniem. Tāpat autostāvvietu lietotājiem bija pieejams Vienotais pakalpojumu pieteikumu portāls, kurš nodrošināja informāciju un atgādinājumus par piemērotiem pēcapmaksas paziņojumiem.
- Lai attīstītu autostāvvietu infrastruktūru, pārskata periodā **ierīkotas 1 694 jaunas autostāvvietas** Sporta ielā, E.Melngaiļā, Elijas, Katrīnas, Mēness, Riepnieku, Āzenes, Enkura, A.Briāna ielās un Balasta dambī, **un likvidētas 88 pašvaldības maksas autostāvvietas**, Grēcinieku ielā, Aldaru ielā un Elijas ielā u.c. Vienlaikus tika veikta arī **maksas autostāvvietu skaita, izvietojuma un transportlīdzekļu novietošanas veida optimizācija** pēc izstrādātiem satiksmes organizācijas projektiem Riepnieku ielā, Antonijas ielā, Dzirnau ielā, un Matīsa ielā u.c. un tarifu zonu pārskatīšana.
- Stāvparka un autostāvvietu nodrošināšana **Rīgā, Ulbrokas ielā 13.**
- Lai risinātu autostāvvietu trūkumu apkaimēs, **RD ir uzsāka bezmaksas autostāvvietu būvniecību, veidojot “kabatas” ielu sarkano līniju robežās.** Pārskata periodā autostāvvietas izveidotas Valdeķu, Rušonu,

Ēbelmuižas, Hipokrāta, Lielvārdes, Malienas ielu posmos, Anniņmuižas bulvārī u.c.

- 2020.gadā tika **atklāts Latvijā pirmais mobilitātes punkts pie Brīvības gatves un G.Zemgala gatves krustojuma.**

U11.3. Ērtu, ātru, pieejamu, drošu un videi draudzīgu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšana

- Rīgas pilsētas pašvaldība atjaunojusi sabiedriskā transporta ritošo sastāvu, **pieņemti ekspluatācijā 110 trolejbusi (ieskaitot 10 ar ūdeņradi darbināmos) un 140 autobusi.** Autobusi ir aprīkoti ar apsildes, ventilācijas un kondicionēšanas iekārtām, izbīdāmu platformu invalīdiem, automātisku iekārtu ugunsgrēka dzēšanai dzinējā, kā arī modernām reāla laika kustības kontroles, videonovērošanas un pasažieru informēšanas sistēmām.
- Nodrošinot ērtus, ātrus, pieejamus, drošus un videi draudzīgus sabiedriskā transporta pakalpojumus, tika turpināta zemās grīdas tramvaja ieviešana pilsētā, pārskata periodā pielāgoti 11. un 4. tramvaja maršruti.
- **2020.gadā izbūvētas sistēmas, kas sabiedriskajam transportam ļauj uzlabot plānoto kustības ātrumu (“zaļais vilnis”):** Gaisa tilts centra virzienā, Brīvzemnieku ielā, Graudu/Saulkalnes ielā, Saulkalnes/Kartupeļu ielā, M.Ķempes ielas/Kokneses prospektā.
- Tika **pilnveidots sabiedriskā transporta maršrutu tīkls.** Ja pārskata periodā sākumā - 2014.gadā to veidoja 53 autobusa maršruti, pa kuriem dienā kursēja 314 autobusi, tad attiecīgi 2020.gadā bija 55 autobusu maršruti un 424 autobusi. Tāpat arī 2014.gadā bija pieejami 9 tramvaja maršruti, pa kuriem dienā kursēja 72 tramvaju sastāvi, attiecīgi 2020.gadā 8 tramvaja maršruti un 169 tramvaji, kā arī attiecīgi 2014.gadā 19 trolejbusu maršruti, pa kuriem dienā kursēja 186 trolejbusi un attiecīgi 2020.gadā 18 trolejbusu maršrutu un 278 trolejbusi. Arī kopējais nobraukums maršrutu tīklā pieauga no 40,0 milj. km 2014.gadā līdz 41,4 milj.km 2020.gadā. Vienlaikus nepārtraukti norisinājās darbi pie sabiedriskā transporta maršruta tīkla uzlabojumiem – atklāti 4 jauni

autobusa un 1 tramvaja maršruts, 5 mainīti un 7 pagarināti maršruti, ieviestas 27 jaunas pieturvietas.

U11.4. Velosatiksmes sistēmas attīstīšana un tās integrēšana kopējā satiksmes infrastruktūrā

- 2015.gadā tika pieņemta un **apstiprināta „Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015. - 2030.gadam”**, kurā iestrādāta konkrēta velosatiksmes attīstības vīzija, mērķis un galvenie uzdevumi.
- Pašvaldība strādāja pie **velosatiksmes tīkla pilnveidošanas:**
 - 2014.gadā Akmens tilta kreisā krasta satiksmes pārvada velosipēdu ceļa izbūve savienošanai ar Uzvaras bulvārī;
 - 2016.gadā Krišjāņa Barona ielā no Aspazijas bulvāra līdz Brīvības ielai seguma maiņas projekta ietvaros ierīkota rekomendējošā velojosla;
 - 2018.gadā Brīvības ielā no Raiņa bulvāra līdz Juglas ielai brauktuves seguma atjaunošanas projekta ietvaros veikta veloceļa Centrs-Berģi atsevišķu posmu rekonstrukcija.
 - veloceļš Centrs-Dārziņi tika pagarināts Dārziņu virzienā, sasniedzot 5,8km.
- **Laika posmā no 2015.-2020.gadam pašvaldība ir uzstādījusi 91 velostatīvu** ar iespēju droši pieslēgt vairāk kā 300 velosipēdus Barona ielā, A.Čaka ielā, Eliabetes ielā, Stabu ielā, Tērbatas ielā, pie Āgenskalna tirgus u.c.

U11.5. „Inteliģentās” satiksmes vadības sistēmas attīstīšana

- **Tika nodrošināta un pilnveidota vienotā Satiksmes vadības centra darbība:** uzsākta atsevišķu maršrutu uzraudzības automatizācija, nodrošināta datu saņemšana un apstrāde integrētās kustības kontroles, pasažieru drošības un informēšanas sistēmas ietvarā.
- **Izveidots pieslēgums luksoforu vadības sistēmai** ar CSDD fotoradaru un Rīgas pilsētas ceļu meteoroloģisko staciju datu bāzi. Veikta luksoforu vadības programmas atjaunināšana - laika posmā no 2018.-2020.gadam pieslēdzot tai 55 luksoforu objektus. Uzstādītas jaunas videonovērošanas kameras infrastruktūras objektu un satiksmes plūsmu

uzraudzībai. Nodrošināta arvien lielāka satiksmes plūsmu automatizēta datu ievākšana.

U11.6. Jaunāko tehnoloģiju, ekonomiski izdevīgu transporta pakalpojumu attīstības sekmēšana

- Nodrošinot efektīvāku primāro energoresursu izmantošanu un veicinot bezizmešu transporta ieviešanu, starptautiskā projekta “H2 Nodes” ietvaros **Rīgā 2020.gadā tika izbūvēta RP SIA “Rīgas satiksme” ūdeņraža uzpildes stacija Vienības gatvē 6** un pabeigta 10 ar ūdeņradi darbināmu trolejbusu testēšana, kuri pieņemti ekspluatācijā.
- No 2016.gada 1.jūlija tika **nodrošinātas elektromobiļu bezmaksas stāvēšanas iespējas RP SIA “Rīgas satiksme” apkalpotajās stāvvietās.**
- Tika ierīkotas 6 elektromobiļu ātrās uzlādes, kā arī izveidota elektromobiļu lēnās uzlādes infrastruktūra SIA „Rīgas satiksme” automašīnu stāvvietu tīklā ar vismaz pieejamām 20 uzlādes vietām.
- **2019.gadā testa režīmā darbu uzsāka elektrisko skrejriteņu noma Atom.** 2020.gadā skrejriteņu nomas pakalpojumus jau piedāvāja piecas platformas – Atom, Fiqsy, Bolt, Jungo un Scoot911.

U11.7. Vides pieejamības nodrošināšana

- Pakāpeniski **pielāgots sabiedriskais transports personām ar kustību traucējumiem**, grūtniecēm un personām ar maziem bērniem un bērnu ratiem. 2020.gadā kopumā 91% sabiedriskā transporta bija pielāgoti cilvēkiem ar kustību traucējumiem (100% autobusi un 80,85% elektrificētais transports). Tāpat Rīgā darbojas 15 elektroniskie informēšanas tablo, kas attēlo STL pienākšanas laikus.
- **Satiksmes infrastruktūras būvniecības un rekonstrukcijas ietvaros tika veikti pasākumi vides pieejamības nodrošināšanai atbilstoši pieņemtajām vadlīnijām:**
 - seguma atjaunošanas ietvaros krustojumu zonās izbūvētas vadlīnijas un taktīlais bruģis;
 - ieviests “brīvās ietves” princips uz ietvēm;

- ieviests jauns iebrauktuvju izbūves risinājums, nodrošinot ietves nepārtrauktību un transporta ātruma samazināšanu iebrauktuvju zonās;
- izbūvēts lifts tunelī Stacijas laukumā un Vanšu tiltam Daugavas labajā krastā tika ierīkoti lifti.

- **Krišjāņa Barona ielā** no Aspazijas bulvāra līdz Brīvības ielai seguma maiņas projekta ietvaros veikta ietves seguma atjaunošana **un vides pieejamības uzlabošanai izbūvēts taktīlais bruģis visā ielas garumā.**
- Pārskata periodā **izbūvētas 8 sabiedriskā transporta pieturvietu platformas** abos kustības virzienos, kas atvieglo iekāpšanu/izkāpšanu sabiedriskajā transportā: “Gustava Zemgala gatve”, “Botāniskais dārzs/Rīgas Stradiņa universitāte”, “Mirdzas Ķempes iela”, un “Dienvidu tilts. Kopā Rīgā ir 22 pieturvietu platformas.

U11.8. Sabiedrības informēšana un izglītošana par satiksmes infrastruktūras un organizācijas attīstību

- Pārskata periodā **sabiedriskā transporta salonos tika veiktas dažādas informatīvās kampaņas:** par sabiedriskā transporta attīstību Rīgā, par turēšanos sabiedriskajā transportā, par savstarpējo sapratni, kā arī par zaļo transportu zaļā vidē u.c. aktualitātēm izvietotajos 380 monitoros sabiedriskajos transportos. Tāpat regulāri rīkoti Atvērto durvju dienu pasākumi.
- Ikgadējās **Eiropas mobilitātes nedēļas ietvaros pašvaldība ikgadēji organizēja akcijas** – “Ar velo uz darbu”, “Diena bez auto” u.c.
- 2019.gadā **tika organizēts starptautisks seminārs “Rīga Agenda 2030”**, kurā tika rīkota diskusija par mobilitātes izaicinājumiem un iespējām Rīgas pilsētā. Seminārs vienkopus pulcēja vietējos un starptautiskos ekspertus – arhitektus, pilsētplānotājus, mobilitātes ekspertus, studentus, medijus un NVO.
- Lai mazinātu transportlīdzekļu pieplūdumu, kas veicina sastrēgumu veidošanos un atstāj negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi, valsts SIA “Autotransporta direkcija” un AS “Pasažieru vilciens” 2019.gada 16.septembrī atklāja informatīvu kampaņu “Pamēģini sabiedrisko!”, lai

mudinātu iedzīvotājus pārvietošanos privātajā transporta biežāk aizstāt ar braucienu sabiedriskajā transportā²⁷.

- Lai atdzīvinātu Rīgas centru, veicinot iedzīvotāju mobilitāti un pilsētvides attīstību, kā arī sabiedrības izpratni par ielu telpas izmantošanas iespējām pilsētā, ar **2020.gadu pašvaldība uzsāka eksperimentu ieviešanu – katra mēneša pirmajā sestdienā kādu no pilsētas centra ielām atvēlot tikai gājējiem. Gājējiem tika nodotas Tērbatas iela 4.Janvārī, Blaumaņa iela 1.februārī un Ģertrūdes iela 7.martā.** Pilsētnieki tika aicināti baudīt kultūras aktivitātes un ielu ēdienus. Apvienība “Pilsēta cilvēkiem” Blaumaņa ielā un Tērbatas ielā veica pētījumu, kas ietvēra satiksmes skaitīšanu, uzņēmēju aptauju un satiksmes ātruma karti. Piemēram, satiksmes skaitīšanas rezultāti Blaumaņa ielā liecina, ka cilvēku skaits pieauga par 20% par spīti laikapstākļiem (lietai dienai). Aptaujājot uzņēmējus, tika secināts, ka vidējais apmeklētāju skaits pieaudzis par 30%, pirmreizējo klientu skaits par 46% un ienākumi par 30%. Savukārt izvērtējot ietekmi uz Tērbatas ielas atvēršanu gājējiem, tika secināts, ka ielas apmeklētība pieauga no 133% līdz pat 265%, atkarībā no dienas stundām. Uzņēmējdarbības rādītāji liecina, ka apmeklētāju skaits pieauga par 62%, pirmreizējo klientu par 50% un ienākumi par 38%. Vienlaikus tika sniegtas rekomendācijas šādu eksperimentu pilnveidošanai: savlaicīgi brīdināt uzņēmējus, rezervēt stāvvietas šķērsielā piegādes transportam, novērst auto drūzmēšanos un apgrībošanos ielu galos, ļaut vietējiem piekļūt savam pagalmam ar auto, dod iespēju vietējiem izmantot vietrades stratēģijas – atvieglot tirgošanos uz ielas, atvēlēt vietu *street food* tirgotājiem, ielu mēbelēm un pārvietojamiem apstādījumiem vasarā, radīt regulāru praksi Tērbatas ielā, gājēju ielu integrēt kopējā pilsētas struktūrā, radot maršrutu nevis izolētu vietu, kā arī apkopot un analizēt rezultātus.

- Turpinot eksperimentu ieviešanu par zaļu un aktivitātēm piepildītu ielu telpu, radot drošu un atvērtu vidi pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, pašvaldība **realizēja ideju par vasaras ielu Tērbatas ielā un posmā no Elizabetes ielas līdz Vidzemes tirgum uz vienu mēnesi 2020.gadā vasarā no 17.jūlija līdz 16.augustam atvēlēja gājējiem.** Iedzīvotājiem tika nodrošināta piekļuve mājoklim arī ar auto, kā arī organizēta piegādes transporta piekļuve noteiktos laikos. Pašvaldība arī veica eksperimenta monitoringu gan dažādu sabiedrības grupu aptauju veidā (Tērbatas ielas iedzīvotāju, uzņēmēju, apmeklētāju un tiešsaistes aptauju²⁸), gan pētījumu un informācijas apkopošanas veidā (Novērojumu pētījums par pilsētas vasaras ielas projektu Tērbatas ielā²⁹). Kopumā, neskaitot publiskās zonas, eksperimenta laikā stacionārās aktivitātes pieaugušas 3,9 reizes, privāto uzņēmēju zonu apmeklējums audzis 4,3 reizes, salīdzinot ar ikdienu. Gājēju skaits pieauga 1,6 reizes, mikromobilitātes – 1,8 reizes, savukārt auto izmantošana eksperimenta laikā veidoja līdz 2% no ikdienas auto plūsmas. Sabiedrības aptaujas rezultāti liecina, ka pilnīgu vai daļēju ielas atvēršanu gājējiem atbalstīja 62,6% tīmekļa aptaujas respondentu, 76,5% Tērbatas ielas iedzīvotāju, 67,1% uzņēmēju un 92% apmeklētāju. Turpretī ielas atvēršanu gājējiem neatbalstīja 35,6% tīmekļa aptaujas respondentu un 19,9% klātienē aptaujāto iedzīvotāju.

U11.9. Iekšējo ūdeņu kuģošanas veicināšana

- **2018.gadā Rīgas pilsētas arhitekta birojā notika diskusija par pasažieru kuģu kā sabiedriskā transporta Rīgā iespējām.** Kā rezultātā tika secināts, ka Rīgas kontekstā veidot regulārus kuģu satiksmes maršrutus kā sabiedriskā transporta tīkla papildinājumu ir par agru. Sākotnēji jāatjauno (un jāpapildina) piestātņu infrastruktūra, jānodrošina pieejas pie ūdens un jāizveido interešu enkurobjekti gar ūdensmalām.

²⁷ www.la.lv, 16.09.2019.

²⁸ [aptauja_terbatas.pdf\(sus.lv\)](http://aptauja_terbatas.pdf(sus.lv))

²⁹ [Novērojumu pētījums par pilsētas vasaras ielas projektu Tērbatas ielā | Stratēģijas Uzraudzības Sistēma \(sus.lv\)](http://Noverojumu_petijums_par_pilsetas_vasaras_ielas_projektu_Terbatas_iela_Stratēģijas_Uzraudzības_Sistēma(sus.lv))

11.1.att. Mobilitātes punkts VEF

11.3.att. Veloceļš Krasta ielā

11.2.att. Mobilitātes diskusija

11.4.att. Apmalu likvidēšana pie gājēju pārejām

11.5.att. Eksperiments Ģertrūdes iela – eksperimenta laikā 2020.gada 7.martā

11.7.att. Elektroniskie sabiedriskā transporta kustības reāllaika tablo

11.6.att. Tērbatas iela – vasaras ielas eksperimenta laikā 2020.gadā

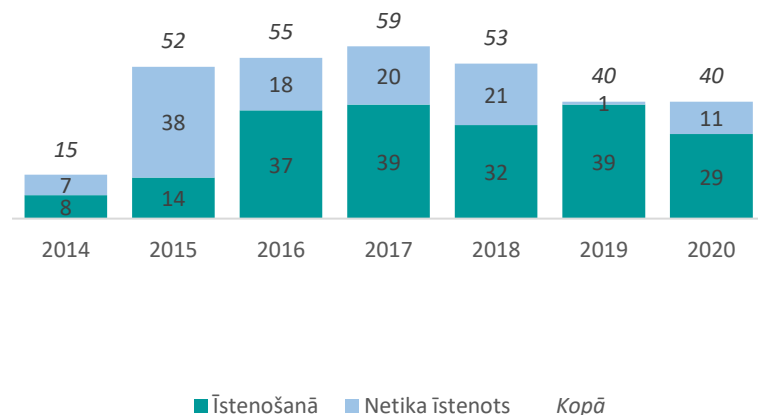
11.8.att. 2020.gada 20.martā 4.trolejbusa maršrutā sāka kursēt pirmie ar ūdeņradi darbināmie trolejbusi

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Apkopojot IP izpildi laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam redzams, ka IP iekļauto projektu ieviešanas efektivitāte kopumā uzlabojas. Analizējot plānoto, bet neieviesto projektu iemeslus, secināms, ka netika realizēti ar satiksmes infrastruktūru saistītie projekti, kas visbiežāk saistīts ar finansējuma trūkumu. Atsevišķos gadījumos projektu īstenošana tika pārtraukta laužot līgumus ar projektētājiem, kas nespēja sagatavot kvalitatīvus projektus, kā arī projektēšanas laikā tika konstatēti šķēršļi, piemēram, sabiedrības iebildumi, dižkoki u.c.

11.9.attēls

Investīciju plāna PRV11 izpildes raksturojums 2014-2020

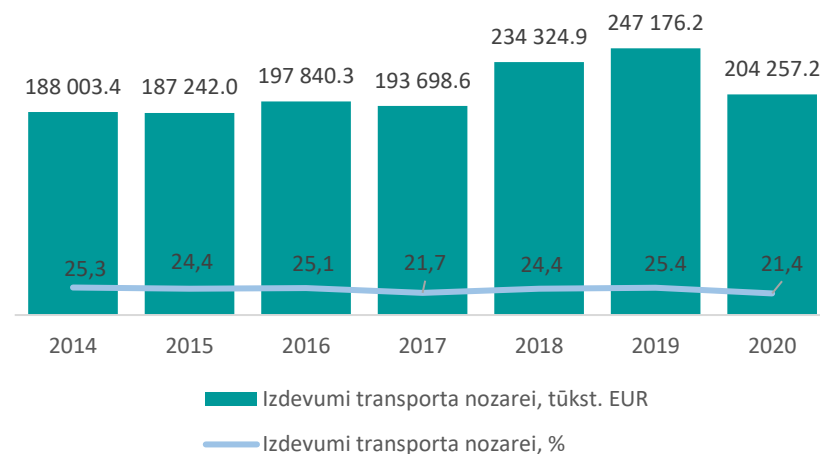
Avots: RD PAD

Budžets

Pārskata periodā, attīstot satiksmes infrastruktūru un uzlabojot satiksmes organizāciju, visvairāk finanšu līdzekļu tika atvēlēts 2019.gadā – EUR 247 176,2 tūkst., kas saistīts ar Salu tilta rekonstrukcijas 2.kārtas uzsākšanu, Brasas un Deglava ielas rekonstrukcijas uzsākšanu, kā arī apjomīgajiem ielu segumu maiņas projektiem. Kopumā izdevumi transportam svārstījās no 21,4% līdz 25,4% no kopējiem pašvaldības izdevumiem.

11.10.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi transporta nozarei tūkst. EUR un īpatsvars no kopējā pašvaldības budžeta, %

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

PRV11 ietvaros noteikti 28 sasniežamie rādītāji (11.11.attēls), kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda:

↑ 16 rādītājiem pozitīva

↓ 8 rādītājiem negatīva

⇒ 3 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

5 no 11 analizētajiem rādītājiem ir sasniegta 2020.gadā plānotā vērtība.

Ar pilsētas sabiedrisko transportu (autobuss, trolejbuss, tramvajs, minibusi) pārvadāto pasažieru skaitam pēdējos gados ir tendence samazināties, taču strauji tas nokritās 2020.gadā - par 39,1%, ko galvenokārt ietekmēja valstī noteiktie ierobežojumi, kā arī daļēji braukšanas maksas atvieglojumu atcelšana noteiktām pasažieru kategorijām. Tāpat jāatzīmē, ka daļa sabiedrība distancēšanās nolūkos biežāk sāka izmantot privāto autotransportu un velosipēdu, kas arī parādās rādītājos.

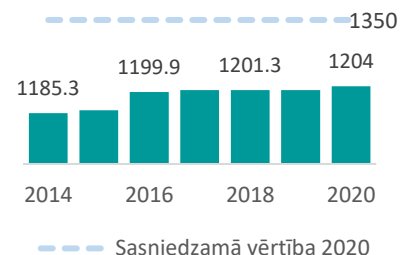
Veloinfrastruktūras izbūves un pieejamības rādītāji uzrāda uzlabojumus, arī iedzīvotāju aptauju rezultāti rāda, ka sabiedrības pozitīvs vērtējums par veloinfrastruktūras kvalitāti pakāpeniski pieaug, kā arī palielinās iedzīvotāju īpatsvars, kas ikdienā pārvietojas ar velotransportu. Kā tendenci ietekmējošie faktori jāmin gan iedzīvotāju paradumu maiņa dabai draudzīgākas mobilitātes virzienā, gan Covid-19 pandēmijas ietekme.

Kopumā pārskata periodā lielākie pieaugumi ir rādītājiem, kas saistās ar elektroauto un ar to saistītās infrastruktūras izmaiņām, kas ir jauna un strauji augoša nozare.

Būtiski atzīmēt, ka 2020.gadā rādītājs - ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits sasniedza mērķa vērtību, ko veicinājusi gan satiksmes mīrināšanas pasākumu realizēšana, gan pārvietošanās samazināšanās kopumā pandēmijas ietekmē.

Pašvaldības ielu kopgarums būtiski nav palielinājies **+1,6%**

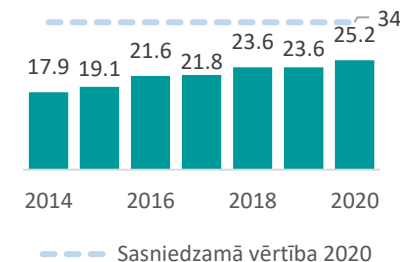
11.1. Pašvaldības ielu garums, km

Avots: RD SD

Sabiedriskā transporta joslu garums palielinājies **+41%**

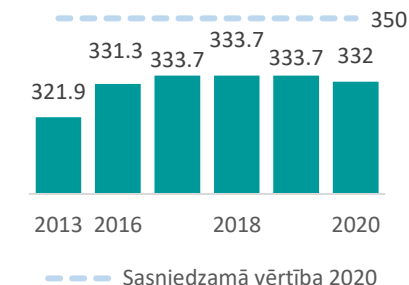
11.3. Sabiedriskā transporta joslu kopgarums, km

Avots: RD SD

11.11.attēls
Brauktuvju garums bez melnā seguma pieaudzis **+3,1%**

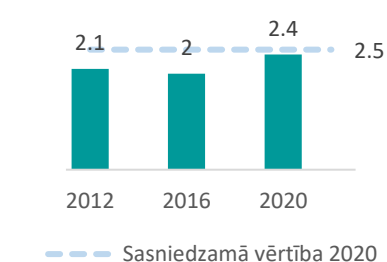
11.2. Brauktuves bez melnā seguma, km

Avots: RD SD

Ielu tīkla pieejamības un kvalitātes vērtējums pieaudzis **+14%**

11.4. Vidējais ielu tīkla pieejamības un kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Vērtējums par transporta ielu infrastruktūru krities **-13,6%**

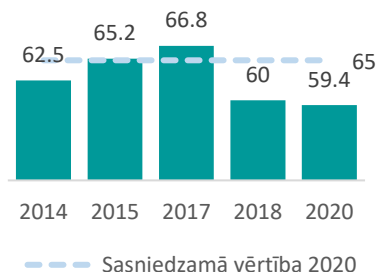
11.5. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par gājēju infrastruktūru samazinājies **-16%**

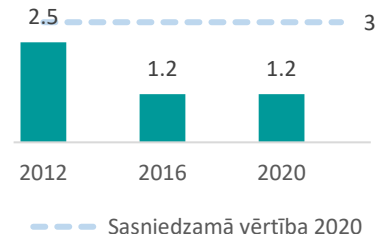
11.7. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti pilsētā, %

Avots: Aptauja

Personīgā auto novietnes pieejamība un kvalitāte samazinājusies **-108%**

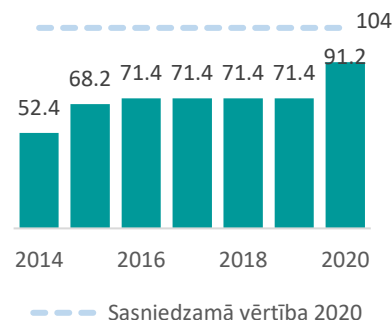
11.6. Vidējais personīgā transporta novietnes pieejamības un kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Veloinfrastruktūras kopējais garums pieaudzis **+74%**

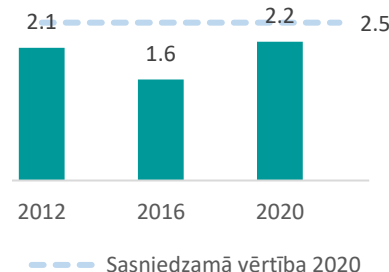
11.8. Veloinfrastruktūras kopējais garums Rīgā, km

Avots: RD SD

Velomaršrutu pieejamība un kvalitāte pieaugusi **+4,8%**

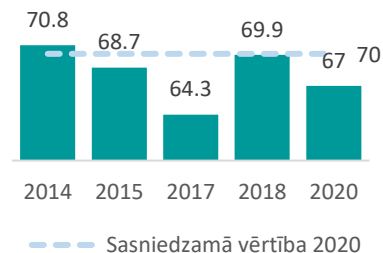
11.9. Vidējais veloceliņu (velomaršrutu) pieejamības un kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Vērtējums par iespēju pārvietoties ar velosipēdu samazinājies **-1,5%**

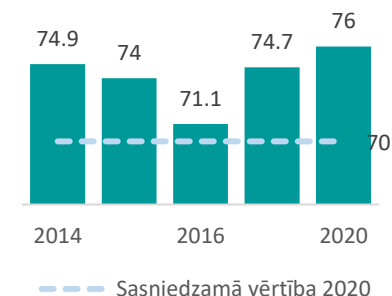
11.11. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par iespēju pārvietoties ar velosipēdu Rīgā, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par veloceļu kvalitāti uzlabojas **+1,5%**

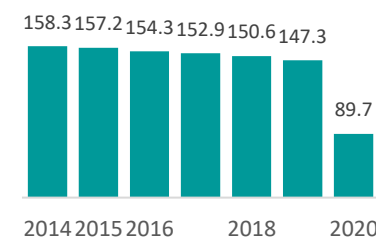
11.10. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par esošo veloceliņu kvalitāti Rīgā, %

Avots: Aptauja

Covid-19 ietekmē pasažieru skaits būtiski samazinājies **-76,5%**

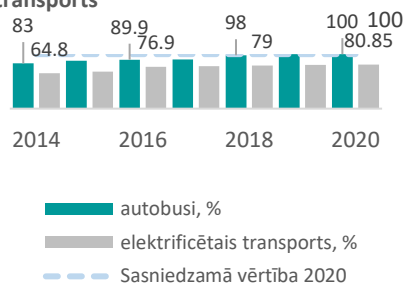
11.12. Ar pilsētas sabiedrisko transportu (autobuss, trolejbuss, tramvajs, minibusi) pārvadāto pasažieru skaits, milj.

Avots: RP SIA "Rīgas satiksme"

Vides pieejamība augusi
+20,5% autobusus
+24,8% elektrotransportā

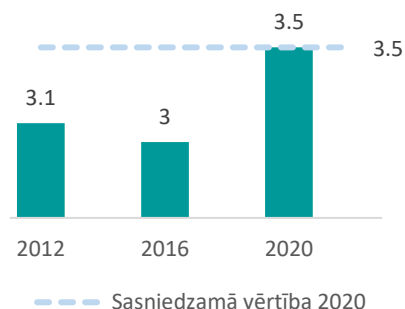
11.13. Personām ar funkcionāliem ierobežojumiem (t.sk. ar bērnu ratiņiem) pielāgots sabiedriskais transports

Avots: RP SIA "Rīgas satiksme"

Vidējā sabiedriskā transporta pieejamība un kvalitāte palielinājusies **+12,9%**

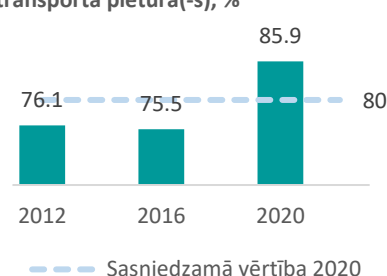
11.15. Vidējais sabiedriskā transporta pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Vidējā sabiedriskā transporta pieturvietu pieejamība augusi **+12,9%**

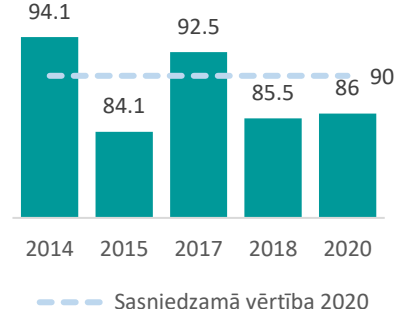
11.14. Vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 300 m rādiusā ap dzīvesvietu ir sabiedriskā transporta pietura(-s), %

Avots: Pētījums

Vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību samazinājies **-10,3%**

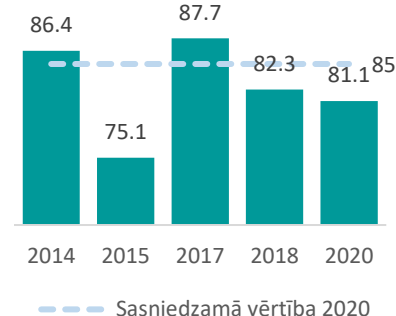
11.16. Iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par sabiedriskā transporta kvalitāti krities **-6,1%**

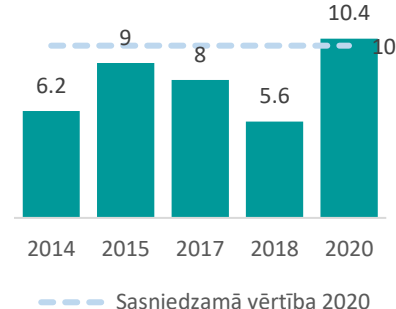
11.17. Iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti, %

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju īpatsvars, kas ar velotransportu pārvietojas ikdienā palielinājies **+67,7%**

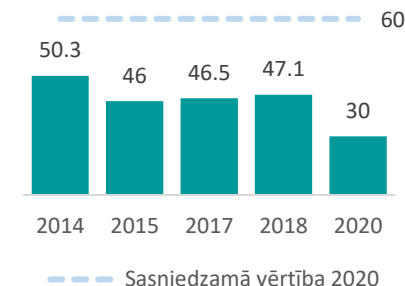
11.19. Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar velotransportu katru vai gandrīz katru dienu, %

Avots: Aptauja

Covid-19 ietekmē sabiedrisko transportu ikdienā izmanto mazāk **-40,4%**

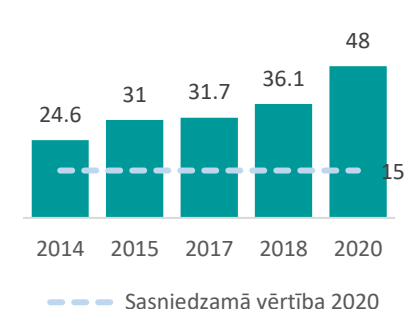
11.18. Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar sabiedrisko transportu katru vai gandrīz katru dienu, %

Avots: Aptauja

Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar autotransportu ikdienā palielinājies **+95,1%**

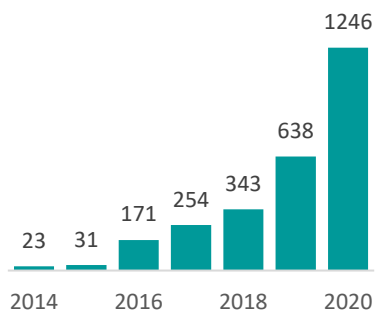
11.20. Iedzīvotāju īpatsvars, kas pārvietojas ar autotransportu katru vai gandrīz katru dienu, %

Avots: Aptauja

Rīgā reģistrēto elektroauto skaits pieaudzis **+5317%**

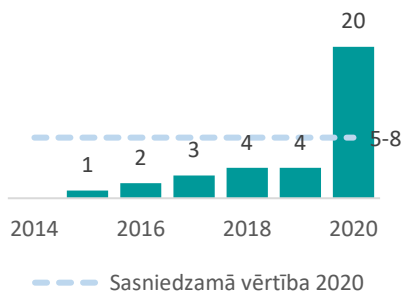
11.21. Rīgā reģistrētie (uzskaitē esošie) transportlīdzekļi ar elektromotoriem, gada beigās

Avots: CSDD

Elektroauto lēnās uzlādes vietu skaits pieaudzis **+1900%**

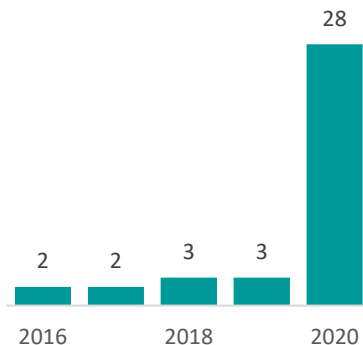
11.23. Elektromobiļu lēnās uzlādes vietas (elektroenerģijas avots RP SIA "Rīgas satiksme")

Avots: RP SIA "Rīgas satiksme"

Elektromobiļu uzlādes staciju skaits palielinājies **+2800%**

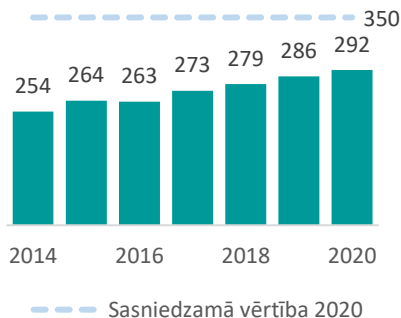
11.22. Elektromobiļu uzlādes stacijas, gada beigās

Avots: CSDD

Vieģlo automobiļu skaits palielinājies **+15%**

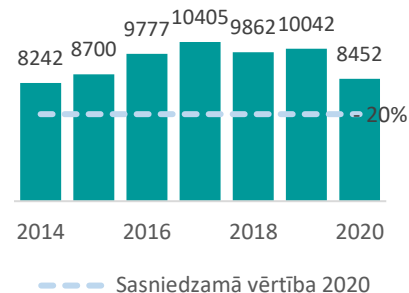
11.24. Vieģlo automobiļu skaits, uz 1000 iedz.

Avots: CSP, CSDD, RD PAD aprēķini

CSN skaits bez būtiskām izmaiņām **+2,5%**

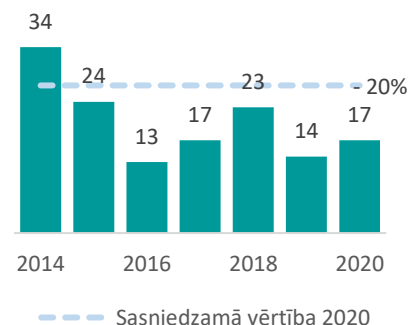
11.25. Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās

Avots: CSDD

CSN bojā gājušo skaits samazinājies **-50%**

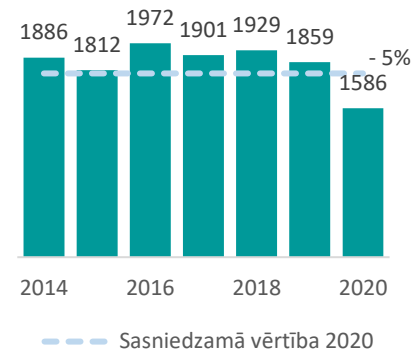
11.27. Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits

Avots: CSDD

CSN ievainoto skaits samazinājies **-18,9%**

11.26. Ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits

Avots: CSDD

Telpiskais monitorings

Stratēģiskās nostādnes pilsētvides attīstībai paredz, ka sabiedriskā transporta kvalitātei ir izšķiroša loma iedzīvotāju mobilitātes nodrošināšanā. Pašvaldības mērķtiecīgām investīcijām sabiedriskā transporta attīstībā jānodrošina kvalitatīva pārvietošanās visām iedzīvotāju sociālajām grupām, kas būtu konkurētspējīga alternatīva arī vieglajām automašīnām.

Lai noskaidrotu sabiedriskā transporta pieejamību un tā izmaiņas, uzraudzības periodā, 2016. un 2020.gadā pētījumā “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs” tika veikts sabiedriskā transporta pakalpojuma novērtējums balstoties uz 2 parametriem:

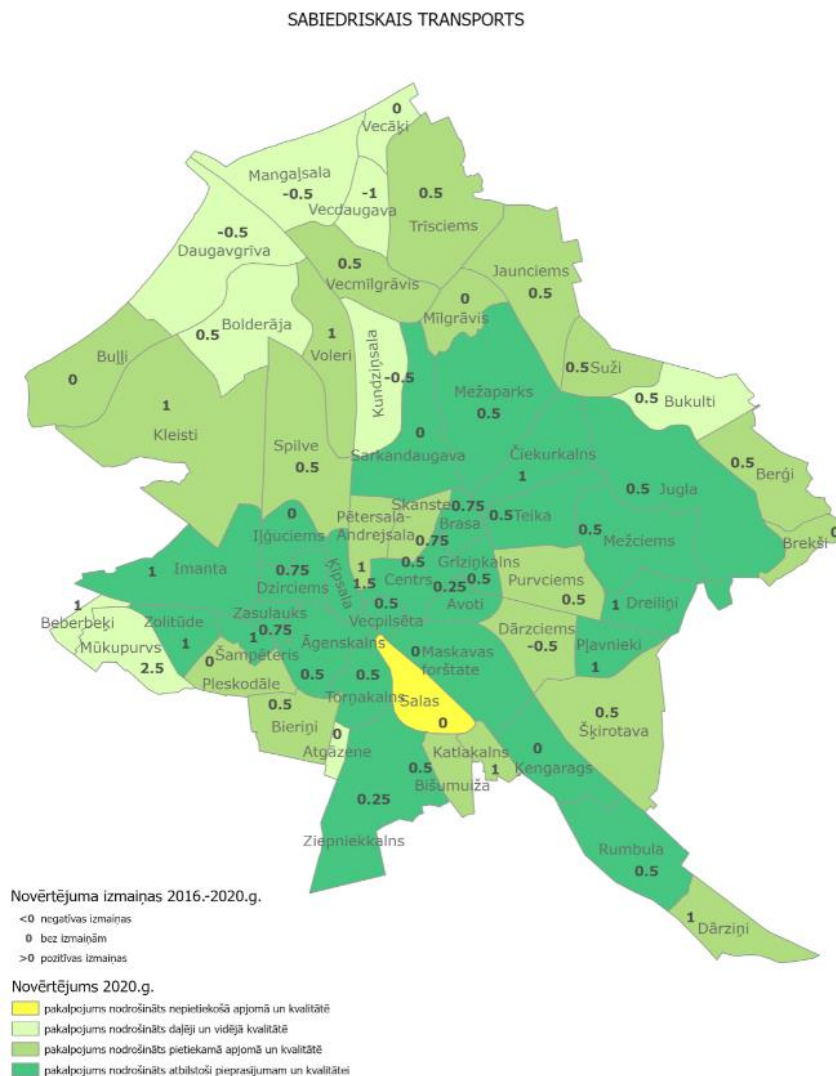
- **Sabiedriskā transporta pieejamība**, novērtējot sabiedriskā transporta pieturu pieejamību 300 metru rādiusā no dzīvesvietas;
- **Sabiedriskā transporta kvalitāte**, novērtējot publiskā transporta veidu pieejamību apkaimē; maršrutu pieejamību apkaimē, kurā kursē sabiedriskais transports, kurā var iekļūt cilvēki ar kustību traucējumiem; sabiedrisko transportu reisu skaitu diennaktī apkaimē.

Vērtējot Sabiedriskā transporta pieejamību un kvalitāti, jāmin, ka 48 no 58 apkaimēm jeb 83% apkaimju pakalpojums tiek nodrošināts pietiekamā apjomā un kvalitātē vai atbilstoši pieprasījumam un kvalitātei.

Pētījumu rezultāti liecina, ka vidējais sabiedriskā transporta pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums ir uzlabojies un attiecīgi vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 300m rādiusā ap dzīvesvietu ir sabiedriskā transporta pietura, pieaudzis no 75,5% 2016.gadā līdz 85,9% 2020.gadā.

Tai pat laikā atsevišķās apkaimēs - Vecdaugavā, Daugavgrīvā, Mangaļsalā, Kundziņsalā un Dārzcimā vērojams novērtējuma samazinājums, kas saistāms ar sabiedriskā transporta reisu skaita un maršrutu izmaiņām. Rādītāju ietekmēja arī iedzīvotāju skaita izmaiņas. Savukārt pozitīva tendence novērojama apkaimēs, kuras šķērso 1.tramvaja maršruts, kas izveidots apvienojot 4. un 6.tramvaja maršrutus no Imantas līdz Juglai.

11.12.attēls

Kopsavilkums

- Satiksmes organizācijas un drošības jomā ikgadēji tiek veikti dažādi uzlabojumi, piemēram, neregulējamās un regulējamās gājēju pārejas, luksofori, ātrumvaļņi un citi. Nākotnē būtu jāizvērtē arī citu risinājumu ieviešana, piemēram, drošības barjeru izmantošana pilsētvidē, aizstājot tos ar citiem kustību regulējošiem risinājumiem.
- Ielu seguma atjaunošanas projektus būtu vēlams papildināt ar ilgtspējīgiem lietusūdens savākšanas risinājumiem, kā arī ielu daudzfunkcionalitāti veicinošu labiekārtojumu.
- Pārskata periodā pašvaldība ir ierīkojusi vairāk kā 1 500 jaunas autostāvvietas, veidojusi “kabatas” ielu sarkano līniju robežās u.c. Nākotnē pašvaldībai jāiesaistās aktivitātēs, kas vērstas uz kopējo auto izmantošanas nepieciešamības mazināšanu. Īpaši nozīmīga ir sadarbība sabiedriskā transporta, velo un koplietošanas transporta jomā Rīgas metropoles areāla ietvaros.
- Pārskata periodā pašvaldība ir veikusi ievērojamus ieguldījumus sabiedriskā transporta pakalpojumu uzlabošanā – sabiedriskā transporta parka atjaunošana, maršrutu tīkla pilnveidošana, drošības pasākumu uzlabošana, ieviešot videonovērošanas sistēmu sabiedriskajā transportā u.c. Nepieciešams turpināt uzlabot sabiedriskā transporta pieejamību (savienojumu paplašināšana, transporta kustības intensitātes pieaugums u.c.), papildus veicinot arī sabiedriskā transporta integrāciju ar citiem transporta veidiem.
- Lai arī pārskata periodā pašvaldībā tika apstiprināta „Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015. - 2030.gadam”, tās īstenošana nav noritējusi sekmīgi. Kā lielākie projekti jāmin veloceļa Centrs – Bergī atsevišķu posmu rekonstrukcija, rekomendējošo velojoslu izbūve Krišjāņa Barona ielā, kā arī pakāpeniska veloceļa Centrs – Dārziņi izbūve. Lai veicinātu videi draudzīgu pārvietošanos pilsētā, pašvaldībai jāpievērš lielāka uzmanība gājēju, velo un mikromobilitātes infrastruktūras un drošības uzlabošanai.

- Būtiska loma pilsētas centra revitalizācijā ir sabiedrības iesaistei un izglītošanai, ko pašvaldība veiksmīgi realizē caur ielu izmantošanas eksperimentiem, kas ir veikti gan vienas dienas garumā, gan mēneša garumā. Eksperimentu laikā iespējams noskaidrot dažādu sabiedrības grupu viedokļus un ietekmi uz viņu ikdienu. Turpmākajā periodā būtiski turpināt pilsētvides eksperimentus, kā arī mērķtiecīgu eksperimentu monitoringu, lai uzlabotu turpmākās aktivitātes eksperimentu ieviešanā.
- Izvērtējot tiltu pār Daugavu skaitu, noslodzi un izvietojumu, kā arī pārskata periodā notikušās diskusijas un izpētes, jāturpina darbs pie ūdenstransporta attīstības un iekļaušanas kopējā transporta sistēmā.
- Būtisks nākamā perioda izaicinājums un uzdevums būs “Rīgas transporta sistēmas ilgtspējīgas mobilitātes rīcības programmas” ieviešana.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Lielmanis, SIA “Mailītis A.I.I.M.” arhitekts

Satiksmes infrastruktūra ir viena no galvenajām pilsētvides sastāvdaļām, kas atspoguļo pilsētas dzīvi. Apkaimju teritorijas ir plašas pret tajās mītošo iedzīvotāju skaitu, tādēļ ir īpaši svarīgi veidot pilsētvidē pārdomātus satiksmes infrastruktūras savienojumus un attīstību ap tiem. Rīgas attīstībā tika nepietiekami akcentēta pilsētas mobilitātes principa nozīme: gājējs - velo - sabiedriskais transports - privātais transports - kravas transports. Lai gan ar atsevišķu veloceļu izveidi notika mēģinājumi dažādot satiksmes plūsmu Rīgas centrā, uz privāto autotransportu orientēta infrastruktūras attīstība saglabājās arī šajā pārskata periodā. Tomēr jāuzsaka, ka šajā pārskata periodā ir krasi audzis velobraucēju un citu mobilitātes līdzekļu lietotāju skaits. Tāpēc ir nepieciešams vērtēt katra pārvietošanās veida nozīmi un tā optimālo vietu pilsētā, atvēlot vietu gan gājējiem, gan velobraucējiem, gan arī citiem mikromobilitātes līdzekļiem, kā arī sabiedriskajam, privātajam un kravas transportam. Apvedceļiem, kas atvieglo kravas transporta plūsmas pilsētas centrā, piemēram, Ziemeļu un Hanzas šķērsojumiem, ir būtiska nozīme pilsētas infrastruktūras tīklā. Lai šo procesu uzlabotu ir nepieciešama komisija, darba grupa vai kāda cita profesionāla komanda, kas spētu organizēt un aptvert kopējo redzējumu par

satiksmes infrastruktūru pilsētā no kājāmgājēja līdz kravas transportam. Šādai iniciatīvai nepieciešams plašs iesaistīto loks, ilgtermiņa mobilitātes vīzijas izstrāde, mērķu definēšana visiem izpildītājiem, kā arī apjomīga datu analīze par pieprasījumu un piedāvājumu satiksmes infrastruktūrā.

Neskatoties uz plašo apkalpojošo tīklu, nav izdevies vairot iedzīvotāju uzticību pilsētas sabiedriskajam transportam - laika posmā no 2016. līdz 2019.gadam pārvadāto pasažieru skaits ir sarucis par 9 miljoniem, no 143,4 līdz 134,4 milj. (RP SIA "Rīgas Satiksme" statistika). Netiek pietiekami veicināta tā prioritāte satiksmes plūsmā attiecībā pret privāto transportu - sabiedriskais transports, arī tramvaji, nereti mēdz stāvēt sastrēgumos un kavēt savu grafiku. Pašvaldībai nepieciešams plašāk integrēt dzelzceļa satiksmi, lai nodrošinātu daudzveidīgu satiksmes plūsmu. Pilsētas uzstādītais mērķis veidot park'n'ride autostāvvietu tīklu nav virzījies uz priekšu, tādēļ transporta plūsma cauri pilsētas centram vēl joprojām ir sarežģīta un veido virkni problēmu. Nepieciešams uzlabot komunikācijas kampaņu un likt uzsvāru uz alternatīviem pārvietošanās veidiem, lai mazinātu privātā transporta negatīvo ietekmi uz vides kvalitāti.

Tā vietā, lai nopietni risinātu ar infrastruktūru saistītās mobilitātes un pieguļošo teritoriju integrācijas jautājumus, Rail Baltica Rīgas trase kļuvusi vien par dažu tuneļu un pārvadu projektu. Zaļās zonas, velojoslas un stāvlaukumi ir būtiskas sastāvdaļas gar Rail Baltica trasi, taču trūkst plašāka vīzija par uzņēmējdarbības, inovāciju ekonomikas un rūpniecības integrāciju ap to kas veicinātu Rīgas kā jaunas un modernas Eiropas pilsētas tēla veidošanu. Ir nepieciešama komisija, darba grupa vai kāda cita profesionāla komanda, kas spētu organizēt un aptvert kopējo redzējumu par satiksmes infrastruktūru pilsētā no kājāmgājēja līdz kravas transportam.

RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana

Rīcības virziena galvenais uzdevums ir nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem un pieejamiem komunālajiem pakalpojumiem, saglabājot sakārtotu pilsētvidi un novēršot negatīvu ietekmi uz vidi un cilvēkiem.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U12.1. Ogļu izmantošanas nomaiņa mājāsaimniecībās ar dabasgāzi vai atjaunojamiem energoresursiem

- 2014.gadā tika **izstrādāta Rīgas pilsētas gaisa piesārņojuma** ar slāpekļa dioksīdu (NO₂) un cietajām daļiņām (PM₁₀) **teritoriālo zonu** karšu tehniskā dokumentācija un zonu karšu formāti digitālā veidā. Lai atbilstoši zonējumam ierobežotu vai aizliegtu visu piesārņojošo darbību uzsākšanu, kuru izraisītā emisija var palielināt kopējo gaisa piesārņojuma daudzumu Rīgā vietās, kur tas pārsniedz MK noteikumos noteiktos gaisa kvalitātes normatīvus, 2019.gadā stājās spēkā noteikumi³⁰, kas nosaka prasības dažāda veida sadedzināšanas iekārtu izvēlei, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, mājokļu, dzīvojamo/neapdzīvojamo ēku apkurei un dzesēšanai, karstā ūdens sagatavošanai, siltuma, tvaika ražošanai rūpnieciskajām vajadzībām, kas enerģijas iegūšanai izmanto kurināmo, kura sadegšanas rezultātā atmosfērā nonāk gaisu piesārņojošās vielas – slāpekļa dioksīds (NO₂) un daļiņas PM₁₀.
- Pastāvīgi darbojās Rīgas pilsētas siltumapgādes jautājumu komisija, kura pārskata periodā izskatīja 4 655 fizisko un juridisko personu iesniegumus alternatīvās apkures veidam.

U12.2. Siltumtīklu rekonstrukcija un nomaiņa, samazinot siltumenerģijas zudumus tīklos

- Lai nodrošinātu nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi, AS “Rīgas siltums” veica vairākus siltumtīklu pārbūves darbus, piemēram, Brīvības ielā – no Lāčplēša līdz Bruņinieku ielai, Brīvības un Senču ielu krustojumā, Brīvības un Pērnavas ielu krustojumā u.c. **Kopumā pārskata periodā AS “Rīgas**

siltums” ir rekonstruējis un nomainījis 83,4 km siltumtīklu. Siltumtīklu posmu pārbūve tika veikta, izmantojot modernos siltumizolācijas materiālus - rūpnieciski izolētās caurules un dubultcaurules. Papildus siltumzudumu samazinājumam, tās ir apgādātas ar īpašu signalizācijas sistēmu, kas ļauj ātri un precīzi konstatēt trases bojājumu vietu.

- Veicinot Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu, AS “Rīgas siltums”, piesaistot ES līdzfinansējumu, uzsāka divu projektu realizāciju biokurināmā izmantošanai: katlu mājas izbūvi ar jaudu līdz 50 MW siltumcentrālē “Imanta” un biokurināmā ūdenssildkatlu uzstādīšanu ar jaudu 2x4 MW siltumcentrālē “Daugavgrīva”.³¹

U12.3. Jaunu patērētāju un perspektīvo attīstības teritoriju pieslēgumu centralizētajai siltumapgādei veicināšana

- Pārskata periodā centralizētai siltumapgādes sistēmai pieslēgti 249 objekti ar kopējo siltumslodzi 131,2 MW.

U12.4. Centralizētās aukstumapgādes pakalpojuma ieviešana

Pārskata periodā pieprasījums pēc šāda pakalpojuma un ekonomiskais pamatojums nav saskatīts.

U12.5. Elektropārvades sadales sistēmu sakārtošanas veicināšana

- Lai veicinātu informācijas pieejamību par nepieciešamību sakārtot daudzdzīvokļu māju iekšējos elektrosadales tīklus un drošību, aktuālā informācija tika ievietota pašvaldības tīmekļa vietnēs. Vienlaikus tika sagatavotas brošūras, informatīvi baneri, kā arī informācija par līdzfinansējuma programmu nosūtīta ar pasta starpniecību 700 Rīgā reģistrētajām biedrībām.
- AS “Sadales tīkls” īstenoja tehniski novecojušās trīs vadu sistēmas (3x220V) pārbūvi, izbūvējot jaunās kabeļlīnijas un optimizējot

³⁰ RD 18.12.2019. saistošie noteikumi Nr.97 “Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu”

³¹ AS “Rīgas siltums” 2019.gada pārskats, 2020

elektroapgādes shēmu. Papildus AS "Sadales tīkls" veica viedo skaitītāju uzstādīšanu.

U12.6. Perspektīvo teritoriju nodrošināšanas ar gāzes infrastruktūru veicināšana

- Pārskata periodā tiešas pašvaldības darbības perspektīvo teritoriju nodrošināšanai ar gāzi netika konstatētas, taču pašvaldība izsniedza projektēšanas nosacījumus un saskaņoja inženierkomunikāciju, tostarp gāzes projektus.

U12.7. Kvalitatīvu ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšana

- Paplašinot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu un radot drošu un kvalitatīvu ūdensapgādi Rīgā, kā arī veicot visu centralizētās kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši mūsdienu prasībām, tika īstenoti vairāki projekti:
 - 2015.gadā noslēgta projekta **“Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta”** īstenošana, kas ietvēra jaunu ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūvi, nepieciešamo kanalizācijas sūkņu staciju un spiedvadu izbūvi **Katlakalnā, Bolderājā un Pleskodālē**, kā arī ūdens sagatavošanas stacijas projektēšanu un izbūvi Baltezerā, kā rezultātā 4 200 iedzīvotājiem kļuva pieejami kvalitatīvi centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi un 6 000 iedzīvotājiem – centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumi).³²
 - 2018.gadā uzsākta projekta **“Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5.kārta”** īstenošana, kura ietvaros paredzēta **jaunu kanalizācijas tīklu izbūve 34,59 km garumā un tīklu rekonstrukcija 0,44 km garumā Bergos, Imantā un Beberbeķos**, kā arī 18 jaunu kanalizācijas sūkņu staciju izbūve. Papildus plānota arī jaunu centralizēto ūdensapgādes ārējo inženiertīklu izbūve 24,73 km garumā un rekonstrukcija 0,41 km garumā. Projekta realizācija plānota līdz 2023.gada beigām un tā paredz iespēju pieslēgties centralizētajai kanalizācijas sistēmai 2 959 iedzīvotājiem.³³

- 2019.gadā **pabeigti būvdarbi ūdensvada izbūvei uz Jaunciemu**. Iepriekš atdalītā Jaunciema ūdensapgādes sistēma ir pievienota Rīgas centralizētai ūdensapgādes sistēmai.

- 2020.gadā uzsākta projekta **“Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6.kārta”** izstrāde, kas nodrošinās iespēju 900 iedzīvotājiem Imantā, Ziepniekkalnā un Teikā pieslēgties centralizētai kanalizācijas sistēmai, kā arī paplašinās centralizēto ūdensapgādes sistēmu.

U12.8. Videi draudzīgas atkritumu saimniecības attīstības nodrošināšana

- **2015.gadā SIA „Getliņi EKO” teritorijā uzcelta jauna atkritumu šķirošanas rūpnīca**, kas nodrošina videi drošu atkritumu apsaimniekošanu Rīgas reģionā. Kopš rūpnīcas atklāšanas, bioloģiski noārdāmie atkritumi tiek izmantoti biogāzes ražošanai, savukārt pārstrādei derīgie materiāli un metāla izstrādājumi tiek nogādāti uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar šo materiālu reģenerāciju un atkārtotu pārstrādi.
- **Atkritumu apsaimniekošanas jomā būtiska pakalpojuma reorganizācija** notika 2019.gadā, kad stājās spēkā RD saistošie noteikumi³⁴, kas nosaka sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas administratīvajā teritorijā, lai nodrošinātu atkritumu dalītu savākšanu un reģenerāciju, kā arī veicinātu dabas resursu efektīvu izmantošanu, atkārtoti lietojamu materiālu atgriešanu apritē un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanu.
- 2020.gadā tika veikts iepirkums **“Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšana Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā”**, kā rezultātā tika **noslēgti atkritumu apsaimniekošanas līgumi ar trīs apsaimniekošanas kompānijām**, kas nosaka, ka divu gadu laikā tiks izveidoti 1050 dalītās atkritumu vākšanas punkti, kā arī uzsākta bioloģiski noārdāmo atkritumu dalīta savākšana.

³² <https://www.rigasudens.lv/lv/eiropas-savienibas-kohezijas-fonda-lidzfinansetie-projekti>

³³ <https://www.rigasudens.lv/lv/eiropas-savienibas-kohezijas-fonda-lidzfinansetie-projekti>

³⁴ RD 29.11.2019. saistošie noteikumi Nr.87 “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas pilsētā”

12.1.att. 2018.gadā pabeigta notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas stacijas "Daugavgrīva" 2. pirmējo nostādīnātāju pārbūve

12.3.att. 2017.gadā veikta maģistrālā ūdensvada DN500mm atjaunošana Daugavgrīvas šosejā no sūkņu stacijas Voleri līdz Zilai ielai

12.2.att. Siltumvadu nomaiņa Brīvības ielā 2017.gadā

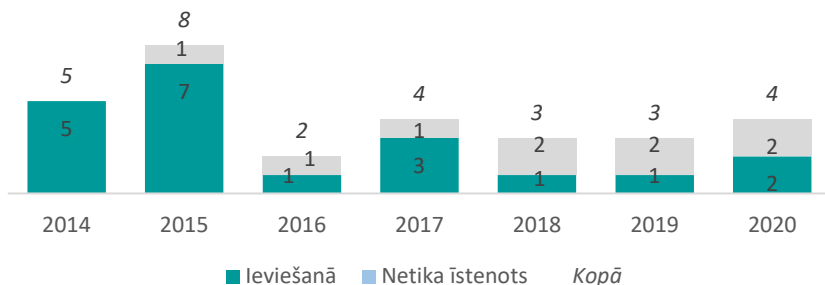
12.4.att. Getliņu atkritumu šķirošanas rūpnīca poligona "Getliņi EKO" teritorijā

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Apkopojot IP izpildi (skat. 12.5.attēls), redzams, ka laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam IP plānoto projektu ieviešana kopumā ir salīdzinoši zema – realizēta tikai puse no IP iekļautajiem projektiem. Efektīva plānoto projektu ieviešana noritējusi 2014. un 2015.gadā, kad realizēti 12 no 13 projektiem. Jāatzīmē gan, ka turpmākajos gados plānoto projektu skaits samazinājās. Vērtējot IP projektu sadalījumu uzdevumu griezumā, jāsecina, ka visi iekļautie projekti ir atbilstoši uzdevumam *U12.7. Nodrošināt kvalitatīvus ūdenssaimniecības pakalpojumus*. Citos uzdevumos veiktās darbības mērķu sasniegšanai iekļautas Rīcības plānā.

12.5.attēls

Investīciju plāna RV12 izpildes raksturojums
2014-2020

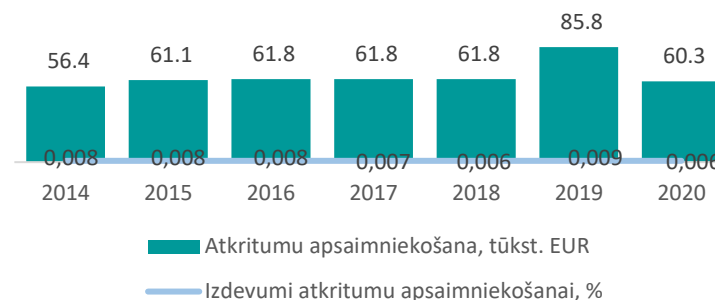
Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības budžeta izdevumi infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošanai tiek finansēti no budžeta programmas Budžeta izdevumi vides aizsardzībai. Izdevumi atkritumu apsaimniekošanai veidoja 0,006% - 0,008% no kopējiem pašvaldības izdevumiem (skat.12.6.attēlā), savukārt izdevumi notekūdeņu apsaimniekošanai veidoja vidēji 0,01% (skat.12.7.attēls).

12.6.attēls

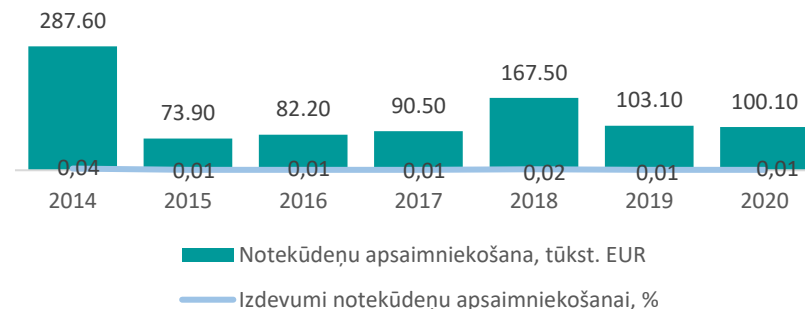
Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi atkritumu
apsaimniekošanai, un to īpatsvars kopējā pašvaldības
budžetā 2014-2020

Avots: RD FD

12.7.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi notekūdeņu
apsaimniekošanai, un to īpatsvars kopējā pašvaldības
budžetā 2014-2020

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV12 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji, kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda (12.8.attēls):

↑ 7 rādītājiem pozitīva

↓ 1 rādītājam negatīva

⇒ 3 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 1 rādītāju

3 rādītāji ir sasnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

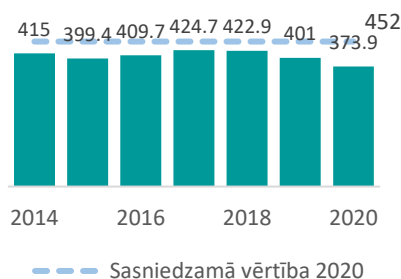
Pārskata periodā pastāvīgi norisinājās darbi pie inženierkomunikāciju paplašināšanas, pakāpeniski tika rekonstruēti un nomainīti siltumtīkli, kā rezultātā RV12 rādītāji uzrāda pozitīvu tendenci. Covid-19 ietekmē samazinājās kopējais elektroenerģijas patēriņš, taču jāuzsver, ka patēriņa samazinājums noticis visās lietotāju grupās, atskaitot mājsaimniecības, kur elektrības patēriņš ir pieaudzis.

Sabiedrības vēlme piekopt videi draudzīgu dzīvesveidu un šķirot atkritumus, kā arī kopējā atkritumu šķirošanas iespēju pieejamība par 20% ir palielinājusi sašķirotu atkritumu daudzumu un to īpatsvaru kopējā atkritumu daudzumā par 33%, taču rādītājs joprojām būtiski atpaliek no mērķa vērtības 2020.gadā.

12.8.attēls

Siltumenerģijas zudumi samazinājušies **-11%**

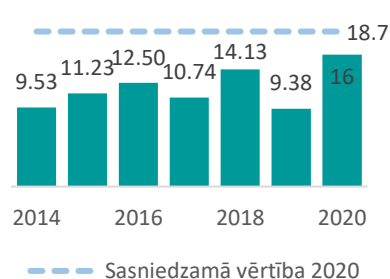
12.1. Siltumenerģijas zudumi, tūkst. MWh

Avots: AS "Rīgas siltums"

Gadā nomainīto un atjaunoto siltumtīklu garums pieaudzis **+67%**

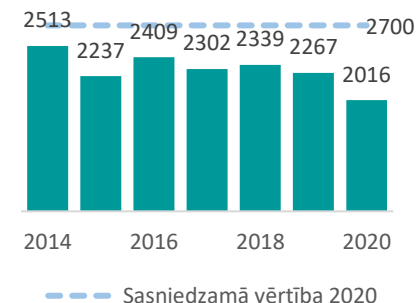
12.2. Nomainīti un jaunizbūvēti siltumtīkli, km

Avots: AS "Rīgas siltums"

Elektroenerģijas patēriņš samazinājies **-25%**

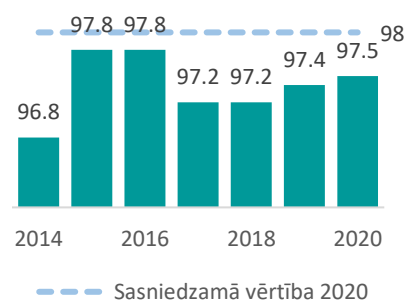
12.3. Elektroenerģijas patēriņš, GWh

Avots: AS "Latvenergo"

Centralizētās kanalizācijas sistēmas pieejamība palielinājusies **+1%**

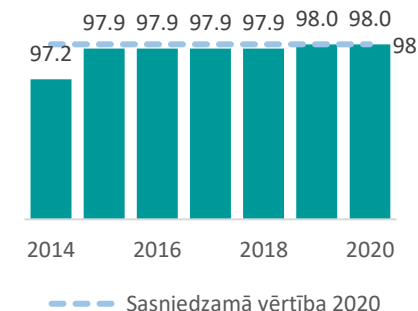
12.5. Kanalizācijas sistēmas pieejamība, %

Avots: SIA "Rīgas ūdens"

Centralizētās ūdensapgādes sistēmas pieejamība palielinājusies **+1%**

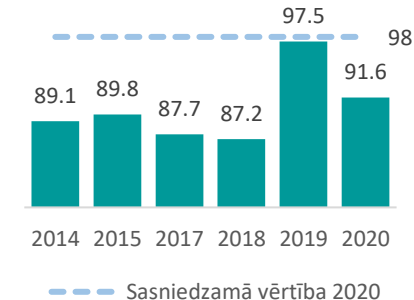
12.4. Ūdensapgādes sistēmas pieejamība, %

Avots: SIA "Rīgas ūdens"

Augsts vērtējums par kanalizācijas sistēmas pieejamību **+9%**

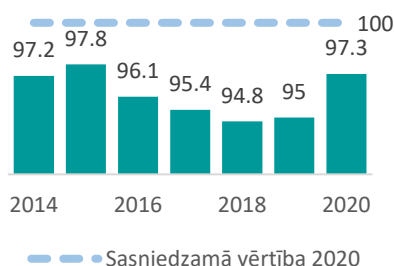
12.6. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par kanalizācijas pieejamību mājvietā, %

Avots: Aptauja

Attīrīto notekūdeņu īpatsvars no kopējā novadītā daudzuma nav būtiski mainījies **+0%**

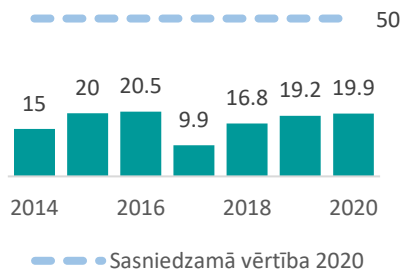
12.7. Attīrīto notekūdeņu īpatsvars no kopējā novadītā apjoma, %

Avots: SIA "Rīgas ūdens"

Sašķiroto atkritumu īpatsvars pieaudzis par **+33%**

12.9. Sašķiroto atkritumu īpatsvars no kopējā sadzīves atkritumu skaita, %

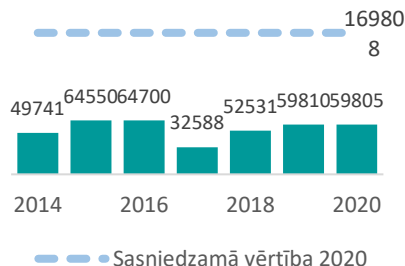

Avots: RD MVD

Sašķiroto atkritumu daudzums pieaudzis **+20%**

12.8. Sašķiroto atkritumu daudzums, tūkst.t.*

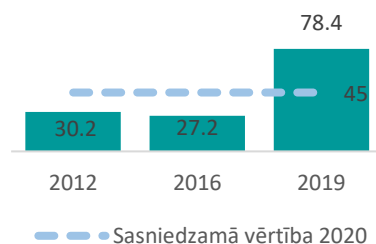
(*2017.gadā tika precizēta aprēķinu metodika)

Avots: RD MVD

Atkritumu šķirošanas punktu pieejamība palielinājusies **+160%**

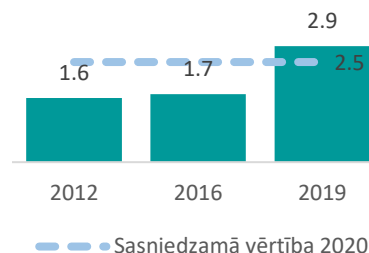
12.10. Vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 100 m rādiusā ap dzīvesvietu ir atkritumu šķirošanas punkts, %

Avots: Pētījums

Dalīto atkritumu konteineru pieejamības un pieejamības kvalitātes novērtējums pieaudzis **+81%**

12.11. Vidējais dalīto atkritumu konteineru pieejamības un pieejamības kvalitātes novērtējums

Avots: Pētījums

Telpiskais monitorings

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam noteikts, ka ar ūdensapgādi nenodrošinātie rajoni galvenokārt atrodas pilsētas perifērijā, tāpēc nepieciešams turpināt darbu pie ūdensapgādes tīklu paplašināšanas daudzdzīvokļu un ražošanas apbūves, kā arī blīvu savrupmāju apbūves teritorijās. Vienlaikus jāturpina darbs pie kopsistēmas kanalizācijas nodalīšanas, esošo tīklu sakārtošanas, kā arī kanalizācijas tīklu paplašināšanas, pirmkārt, uz teritorijām, kur plānota daudzdzīvokļu apbūve un ražošanas apbūve, kā arī uz blīvu savrupmāju teritorijām perifērijā.

Lai novērtētu ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu pieejamību un tā izmaiņas, uzraudzības periodā 2016. un 2020.gadā veiktā pētījuma "Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs" ietvaros tika novērtēts pakalpojums balstoties uz 3 rādītājiem:

- **Ūdensapgādes pieejamību**, novērtējot centralizētās ūdensapgādes pārklājumu teritorijas apbūvētajā daļā;
- **Kanalizācija pieejamību**, novērtējot pārklājumu ar centralizēto sadzīves kanalizāciju teritorijas apbūvētajā daļā;
- **Lietus ūdens kanalizācijas pieejamību**, novērtējot lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pārklājumu teritorijas apbūvētajā daļā.

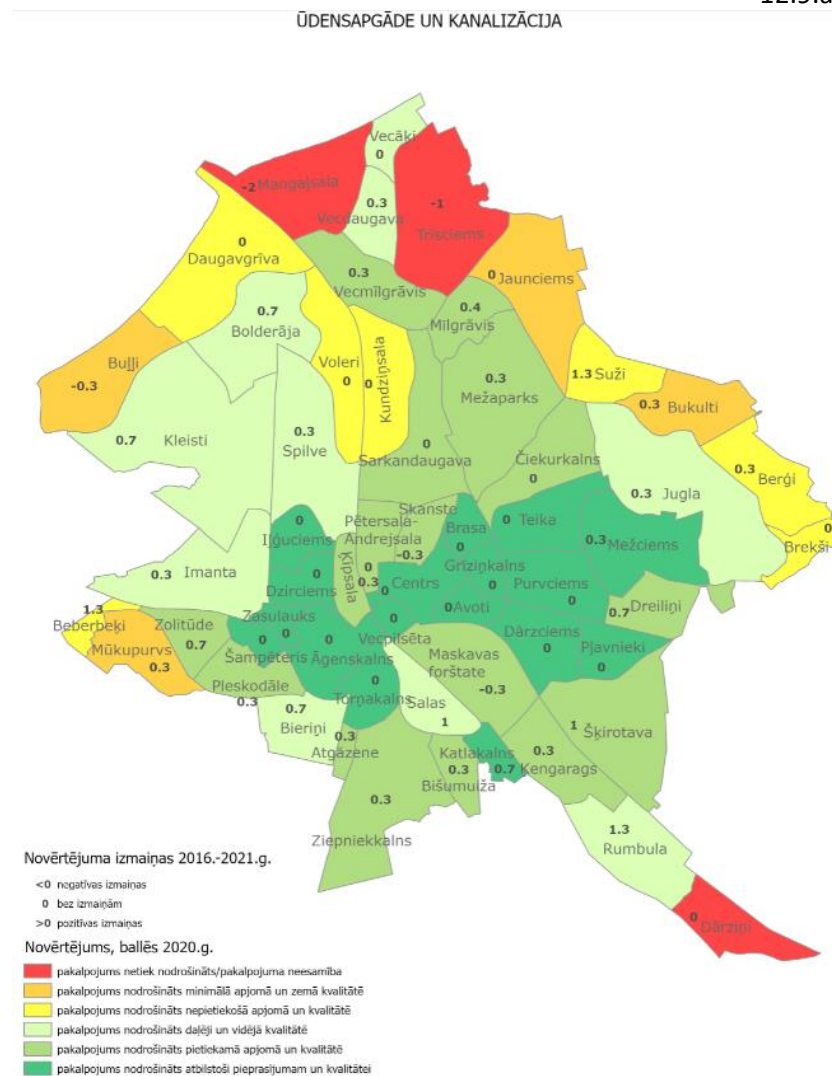
Augstākais novērtējums ir apkaimēs, kurās sadzīves un lietus ūdens kanalizācijas apkalpo kopsistēma, t.i. pilsētas centrālajā daļā.

Kopumā 14 jeb 24% apkaimju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojums ir novērtēts kā nepietiekošā vai minimālā apjomā un kvalitātē. Apkaimēs - Mangaļsalā, Trīsciemā un Dārziņos pakalpojums netiek nodrošināts. Analizējot šo apkaimju novietojumu Rīgas pilsētā, jāmin, ka gandrīz visas atrodas ārpus pilsētas perifērijas, kā arī tās visas ir ārpus RD 2017.gadā apstiprinātās ūdenssaimniecības aglomerācijas robežas.

Novērtējot izmaiņas uzraudzības periodā, redzams, ka 5 apkaimēs - Mangaļsalā, Trīsciemā, Buļļos, Skanstē un Maskavas forštatē konstatētas negatīvas izmaiņas pakalpojuma pieejamības un kvalitātes novērtējumā, kas daļēji skaidrojams ar metodikas izmaiņām. Jāatzīmē, ka Mangaļsalas daudzīvokļu namiem pakalpojumu nodrošina privāts uzņēmums SIA "Gamma A", taču privātmāju apbūvei šāds pakalpojums netiek nodrošināts, līdzīga situācija ir arī Dārziņos un Trīsciemā. Pozitīvas pārmaiņas uzrāda pašvaldības SIA "Rīgas ūdens" realizētais projekts "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta" Bolderājā, Pleskolādē un Katlakalnā.

Kopumā pētījumā secināts, ka privātmāju īpašnieki aktīvāk pieslēdzas centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem vietās, kur tas ir pieejams.

12.9.attēls

Avots: Pētījums

Kopsavilkums

- Lai arī Rīgas pilsētas siltumapgādes jautājumu komisija darbojas pastāvīgi un alternatīvo apkures veidu jautājumus risina atbilstoši piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu (NO₂) un cietajām daļiņām (PM₁₀) teritoriālo zonu kartēm, pašvaldībai būtu jāveic aktīvāka iedzīvotāju izglītošana par alternatīvajiem apkures veidiem, kā arī to ietekmi uz gaisa kvalitāti kopumā. Papildus jāatzīmē, ka, lai iegūtu pilnīgāku informāciju par privātmāju radītā gaisa piesārņojuma raksturu, 2018.gadā darbu uzsāka jaunā mērsistēma Pārdaugavā, Kantora ielas 32.
- Pārskata periodā AS "Rīgas siltums" ir veicis ieguldījumus gan siltumtīklu rekonstrukcijā un nomaiņā (83,4km), gan katlu māju efektivitātes uzlabošanā. Lai paaugstinātu iekārtu darbības efektivitāti, AS "Rīgas siltums" katlumājās tiek lietotas dūmgāzēs esošā latentā siltuma atgūšanas tehnoloģijas ar kondensācijas ekonomāizeru palīdzību, tādējādi paaugstinot siltumenerģijas iekārtu lietderības koeficientu par 10-25%.³⁵ Kopumā centralizētai siltumapgādes sistēmai ir pieslēgti 76% patērētāju, no tiem 70% dzīvojamās ēkas un 30% citu patērētāju.
- Kvalitatīvi ūdenssaimniecības pakalpojumi ir būtiski gan no vides viedokļa, gan iedzīvotāju dzīves kvalitātes viedokļa. 2017.gadā RD apstiprināja Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas robežu³⁶, taču tajā netika iekļautas tādas teritorijas ar lielu iedzīvotāju blīvumu kā Dārziņi un Mangaļsala. Teritorijās, kuras nav ūdenssaimniecības aglomerācijā, tiek lietoti decentralizētie risinājumi.
- Pārskata periodā vērojamas mērķtiecīgas darbības ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības uzlabošanai. Tomēr jāatzīmē, ka finansējums RD MVD pārskata periodā netika piešķirts 38 dzīvojamo māju pieslēgšanai centralizētajam kanalizācijas tīklam Vecmīlgrāvja apkaimē un 87 dzīvojamo māju ūdensapgādes sistēmu pārbūvei ar ūdens spiediena paaugstināšanas iekārtu uzstādīšanu.
- Lai samazinātu neattīrīto notekūdeņu nokļūšanu vidē, veikti gan kanalizācijas sistēmu rekonstrukcijas darbi, gan lietussūdens atdalīšana

no kopsistēmas - projekta 1.kārtas ietvaros pārbūvēts maģistrālais kanalizācijas kolektors Vesetas ielā no Sporta ielas līdz Hanzas ielai un nomainīts dzelzsbetona pašteses kolektors, uzlabota notekūdeņu novadīšana un atdalīta lietussūdens kanalizācija. Uzsākts darbs pie Vesetas ielas 2.kārtas būvprojekta izstrādes posmam no Sporta ielas līdz Mālpils ielai, kas pabeigts apjomīga lietussūdens daudzumu nodalīšanu. Veikta lietussūdeņu kanalizācijas atdalīšana no sadzīves un ražošanas kanalizācijas Turgeņeva ielas posmā no Gogoļa līdz Elijas ielai. Papildus jāatzīmē, ka lietussūdens kolektoru pārbūves veica arī RD SD ielu rekonstrukciju ietvaros: Flotes ielā, Augšielā, Vagonu ielā un citur. Taču kopumā jāatzīmē, ka pašvaldības darbība lietussūdens nodalīšanai no kanalizācijas kopsistēmas ir nepietiekama un ņemot vērā klimata pārmaiņu radītās sekas – biežākas un intensīvākas lietussūgāzes, būtiski var apgrūtināt sasniedzamo mērķi 100% attīrīti notekūdeņi.

- Turpinās ūdensapgādes sistēmas dispečeru centra vienotas SCADA vadības un automatizācijas sistēmas projekta 1.kārtas ieviešana – automatizācijas sistēma modernizēta ūdensapgādes sūkņu stacijām "Daugava-2", "Voleri", "Ziemeļblāzma", "Pleskodāle" un apvienota ar sūkņu staciju "Baltezers". 2020.gadā turpinās būvdarbi ūdensapgādes sūkņu stacijā "Zaķumuiža". Uzsākta ūdensapgādes sistēmas SCADA 2.kārtas būvprojekta izstrāde. Turpinās kanalizācijas sūkņu staciju SCADA vadības un automatizācijas sistēmu modernizācija, 2020.gadā modernizējot SCADA un uzstādot plūsmas mērītājus 4 kanalizācijas sūkņu stacijās. Kopumā uz 2020.gadu no 85 kanalizācijas sūkņu stacijām automatizācijas sistēmas modernizētas ~64% kanalizācijas sūkņu staciju.
- Lai uzlabotu bioloģiskās ūdeņu attīrīšanas stacijas "Daugavgrīva" efektivitāti, tika uzsākta pirmējo un otrējo nostādinātāju atjaunošana. Kopumā uz 2020.gadu no 6 pirmējiem un 10 otrējiem nostādinātajiem atjaunoti ~19% nostādinātāju.
- Līdz ar jauno atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kur Rīgas pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta četrās atkritumu apsaimniekošanas zonās, būtiski uzlabojusies dalīto atkritumu konteineru pieejamība.

³⁵ <https://www.rs.lv/lv/saturs/informativa-plansete>

³⁶ Rīgas domes 15.12.2017. lēmums Nr.631 "Par Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas teritoriju"

Vienlaikus nepieciešams nākotnē veikt mērķtiecīgas darbības iedzīvotāju atkritumu apsaimniekošanas paradumu maiņai. Kā arī nav pietiekami aktualizēts jautājums par kopējā atkritumu daudzuma samazināšanu un atkārtotu resursu izmantošanu.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Lielmanis, SIA "Mailītis A.I.I.M." arhitekts

Rīga infrastruktūras un komunālo pakalpojumu jomā kopumā ir labi nodrošināta un dažādiem primāriem pakalpojumiem - ūdens, kanalizācija, elektrība, siltumapgāde – to pieejamība lielākoties ir sakārtota. Pilsētas apkaimēs tiek gan veidoti jauni, gan arī atjaunoti esošie komunikāciju tīkli. Nepieciešams izmantot esošos tīklus, lai veicinātu jaunu attīstību ap tiem un pēc iespējas izvairītos no komunikāciju tīkla izvēršanas, kas ilgtermiņā sadārdzinātu to uzturēšanu. Tomēr lietus ūdens kanalizācijas un sadzīves kanalizācijas pārvaldību un apkalpošanu joprojām veic vairāki uzņēmumi, kas apgrūtina iespējas analizēt un pienācīgi izvērtēt šo infrastruktūras nozari. Lai gan iepriekš jau tika izteikti līdzīgi ieteikumi, vēlos uzsvērt nepieciešamību resursus izmantot atbildīgi. Piemēram, ūdens resursu otrreizēja lietošana var dot vairākus ieguvumus - attīrītais lietus ūdens var tikt savākts un izmantots gan zaļo zonu uzturēšanai, gan ugunsdzēsības vajadzībām.

Viens no apsaimniekošanas jomas izaicinājumiem ir atkritumu nodošana komersantiem un ar to saistītie sarežģījumi. Lai gan socioloģiskās aptaujas liecina, ka sabiedrība ir gatava atkritumu šķirošanai, netiek pietiekami risināta atkritumu šķirošanas iespēja gan daudzdzīvokļu dzīvojamo namu pagalmos, gan pilsētvidē - līdzās ikdienas atkritumu urnām. Tiek samērā vāji risināta lielgabārīta un nestandarta atkritumu izmešana un nodošana. Saistībā ar Covid-19 pandēmijas laikā ieviestajiem ierobežojumiem un paaugstinātajām higiēnas prasībām, tirdzniecības un pakalpojumu sfērā ir palielinājies atkritumu daudzums, tāpēc ir nepieciešama stratēģija un izlēmīga rīcība tā mazināšanai.

Nākamajā attīstības programmas posmā nepieciešams pievērsties inovatīviem risinājumiem atkritumu apsaimniekošanas jautājumos. Jāveido skaidra, uz vienkāršību un iedzīvotāju ērtībām orientēta ilgtermiņa atkritumu

šķirošanas politika. Jāveicina plašāka ražotāju un atkritumu savācēju iesaiste komunikācijas kampaņās, pieejamu atkritumu savākšanas risinājumu izveidē un inovācijās.

Nepārlicenoša ir kopējā virzība uz enerģijas ziņā zaļāku, tīrāku un ar atjaunojamiem resursiem apgādātu pilsētu. Savlaicīgi nepieciešams spert nākamās soļus enerģijas resursu taupīšanā, apsaimniekošanā un kvalitatīvākā izmantošanā, saglabājot šobrīd esošo situāciju ar vidēji zemām izmaksām, salīdzinot ar kaimiņvalstu galvaspilsētām.

Nepieciešams veidot proaktīvu stratēģiju "zaļās" pilsētas modeļa izveidei, attīstot un veicinot atjaunojamās un atkārtoti lietojamās enerģijas izmantošanu. Svarīgi risināt ne tikai sabiedrībai redzamas jomas, kā piemēram, atkritumu apsaimniekošanu, šķirošanu un ēku atjaunošanu, bet arī veidot racionālu un tālredzīgu infrastruktūras un komunālo pakalpojumu pārvaldības un izmantošanas modeli, piemēram, nedalīt vienu un to pašu komunikāciju starp dažādiem pašvaldības uzņēmumiem.

RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana

Galvenais mērķis ir panākt racionālu energoresursu izlietojumu pilsētas vajadzību apmierināšanai un iedzīvotāju dzīves līmeņa un komforta nodrošināšanai

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U13.1. Siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālas izmantošanas veicināšana, ieviešot inovatīvas tehnoloģijas iekārtas un risinājumus

- Veicinot pilsētas tuvināšanos viedās pilsētas statusam, tika izstrādāts un 2014.gadā **apstiprināts Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns viedai pilsētai 2014.-2020.gadam**, kurā noteikti pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas un bezizmešu transporta attīstības galvenie virzieni. 2015. un 2017.gadā tika sagatavoti progresu ziņojumi par izpildi, kā arī 2020.gadā tika uzsākta noslēguma progresu ziņojuma izstrāde par CO2 emisiju samazināšanos no 2015.gada līdz 2020.gadam.
- Lai veicinātu nolietotā daudzdzīvokļu dzīvojamā fonda renovāciju, pārskata periodā **tika organizēti daudzdzīvokļu māju energoauditi un energosertifikātu izstrāde ar pašvaldības līdzfinansējumu** (kopā 327 energoauditi). Popularizējot dzīvojamo māju atjaunošanu, tika rīkotas atvērto durvju dienas, rīkoti izglītojoši semināri, sniegtas konsultācijas tiešsaistē un pa telefonu, organizētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieku kopsapulces un aptaujas par energoefektivitātes jautājumiem, izdoti e-žurnāli, bukleti, izveidots publiski pieejams e-katalogs "Labākās prakses projekti viedai pilsētai". Tika uzturēta publiski pieejama datubāze centralizētai siltumapgādei pievienotiem namiem par faktisko ēku energoefektivitāti iepriekšējā gadā.
- Tika **īstenoti virkne projekti, kas vērsti uz ilgtspējīgiem risinājumiem**: Videi draudzīgo informācijas un komunikāciju tehnoloģiju tīkls "GreenITNet", Zaļā iepirkuma atbalsts ilgtspējīgai un inovatīvai attīstībai, Viedas pilsētas infrastruktūras noturība pret izmaiņām, Integrēti energoefektivitātes risinājumi daudzdzīvokļu māju renovācijai (INNOVATE), Multimodāla pilsēta / CMM (cities.multimodal) u.c.

- Tika izveidota darba grupa integrēta rīcības plāna izstrādei pārejai uz **aprites ekonomiku pilsētībūvniecībā** Rīgas pilsētas pašvaldībā. Darba grupā ir pārstāvētas visas būvniecības nozarē iesaistītās jomas – no plānošanas un projektēšanas līdz apsaimniekošanai un nojaukšanai (pārstāvji no LR Ekonomikas ministrijas, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, dažādiem RD departamentiem un komitejām, Rīgas pilsētas būvvaldes, Rīgas pilsētas arhitekta biroja, RTU, apsaimniekošanas, būvniecības, NVO un atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem).

U13.2. Pašvaldības iestāžu ēku renovācijas nodrošināšana

- Pārskata periodā tika veikti kompleksi energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai, ievērojami samazinot siltumenerģijas patēriņu apkurei izglītības un citās sabiedriskajās ēkās. Kopumā tika atjaunotas 72 pašvaldības izglītības iestādes.

U13.3. Energoefektīva apgaismojuma ieviešana sabiedriskās ēkās un daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās

- Pārskata periodā tika uzstādīts fasādes apgaismojums sabiedriskajām ēkām, piemēram, Latvijas Nacionālajam teātrim, VEF Kultūras pilij, izglītības iestādēm u.c.). Vienlaikus veikta arī LED apgaismojuma ieviešana publisko ēku apgaismojuma sistēmā, samazinot radītās SEG emisijas.

U13.4. Atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana

- Galvenokārt tika veiktas netiešas aktivitātes, kas ir saistītas ar dalību Eiropas pilsētu ilgtspējīgas enerģētikas politikas veicināšanas asociācijā „Energy Cities”, piedaloties regulārās valdes sēdēs un ikgadējā klimata konferencē, kā arī starptautisku projektu ieviešanā.

13.1.att. Izstāde "Vide un enerģija 2018"

13.2.att. Remontdarbi Natālijas Draudziņas

13.3.att. Latvijas Nacionālā teātra ēkas atjaunotās fasādes apgaismojums

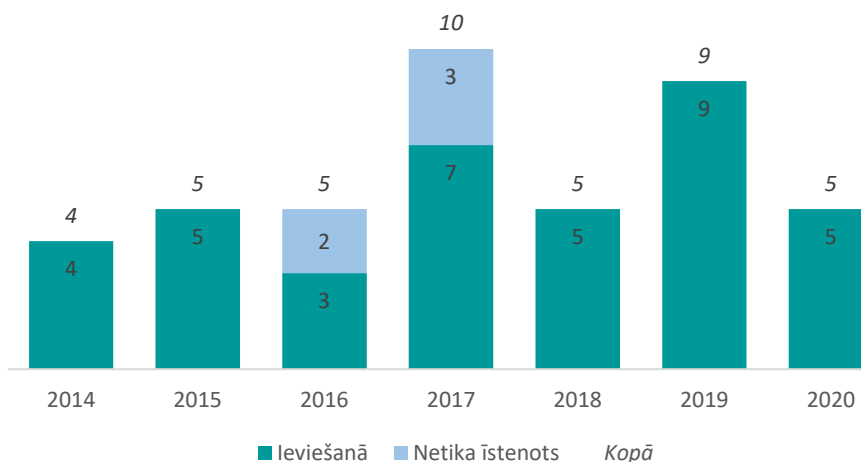
13.4.att. VEF kultūras pils rekonstrukcija un restaurācija

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Apkopojot IP izpildi redzams, ka laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam IP iekļauto projektu realizācija kopumā ir efektīva –vidēji tika ieviesti 87% projektu. Savukārt 2017.gadā 3 projekti netika ieviesti, jo tie netika apstiprināti projektu programmas konkursu ietvaros. Starp nozīmīgākajiem projektiem jāmin energoefektivitātes uzlabošana Rīgas izglītības iestādēs, t.sk. norobežojošo konstrukciju siltināšana, apgaismojuma renovācija, apkures sistēmu renovācija, rekuperācijas/ventilācijas sistēmu uzstādīšana u.c.

13.5.attēls

Investīciju plāna RV13 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

Budžets

Pilsētas energoefektivitātes īstenošanas pasākumu izdevumi ir integrēti RD iestāžu un institūciju budžetos, kā arī līdzekļi projektiem tika piesaistīti arī no ES fondiem.

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV13 ietvaros noteikti 5 sasniedzamie rādītāji (13.6.attēls), kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir:

↑ 3 rādītājiem pozitīva

⇒ 2 rādītājiem bez būtiskām izmaiņām

1 no 5 analizētajiem rādītājiem ir sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību.

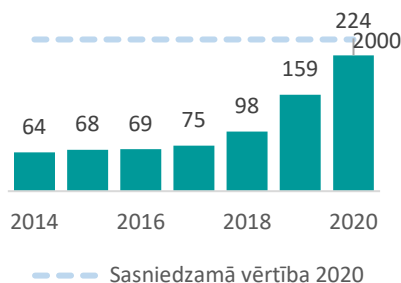
Daudzdzīvokļu ēku atjaunošana, kas ietver arī enerģijas efektivitātes paaugstināšanas pasākumus, laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam veikta ar zemu intensitāti. Salīdzinoši straujāks pieaugums atjaunoto daudzdzīvokļu ēku segmentā vērojams kopš 2018.gada, kas saistāms ar daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmas ieviešanu. Atbalsta programmas projektu izpilde vēl turpinās un dos papildus ieguldījumu arī pēc 2020.gada.

Savukārt atjaunoto pašvaldības izglītības iestāžu atjaunošana bija viena no pašvaldības prioritātēm pārskata periodā, līdz ar to pašvaldība gan sniedza atbalstu, gan aktīvi izmantoja dažādas atbalsta programmas sabiedrisko ēku renovācijai, kā rezultātā uz 2020.gadu kompleksā renovācija veikta 122 no 147 PII un 78 no 108 skolām.

Lai arī plānotā vērtība biomasas izmantošanas pieaugumam uz 2020.gadu tika sasniegta, jāatzīmē, ka atbilstoši Eiropas un nacionālajiem plānošanas dokumentiem, 2030.gadā ir noteikts mērķis - no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā jāpalielina līdz 50%.

Atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits
zems **+250%**

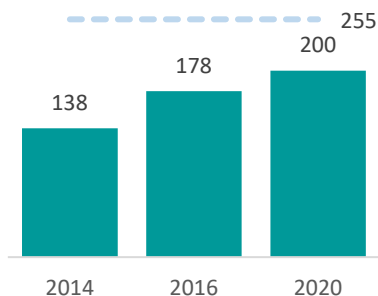
13.1. Pašreizējais atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaits

Avots: REA

Atjaunoto pašvaldības izglītības iestāžu skaits pieaudzis **+45%**

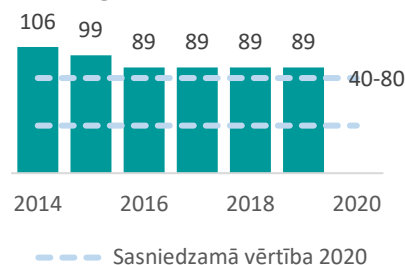
13.3. Atjaunoto pašvaldības izglītības iestāžu skaits

Avots: REA

13.6.attēls
Energijas patēriņš samazinājies
-16%

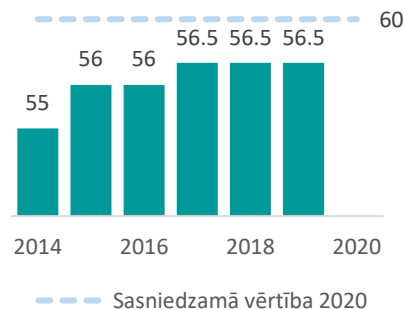
13.2. Vidējais īpatnējā enerģijas patēriņa samazinājums apkurei uz atjaunoto māju dzīvokļu platības kvadrātmetru gadā, kWh/m²/gadā

Avots: REA

CO₂ emisiju samazinājums bez būvskaidrēm izmaiņām **+3%**

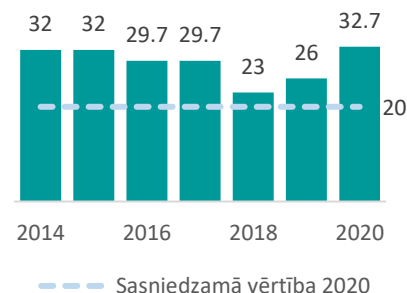
13.4. CO₂ emisiju samazinājums pret bāzes gadu (1990), %

Avots: REA

Pieaudzis biomasas izmantojums
+2%

13.5. Biomasas izmantošanas pieaugums AS "Rīgas siltums" siltuma avotos, %

Avots: REA

Kopsavilkums

- Starp nozīmīgākajām aktivitātēm RV13 sasniegšanā jāizceļ **Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāna viedai pilsētai 2014.-2020.gadam izstrāde**. Plānā iekļautais izvērtējums parādīja, ka lielāka uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas vērsti uz siltumnoturības paaugstināšanu publiskajās un dzīvojamās ēkās. Līdz ar to tālākai emisiju samazināšanai jāīsteno aktīvāk pasākumi, kas vērsti uz enerģijas efektivitātes paaugstināšanu ēkās, atjaunojamo energoresursu un bezemisiju decentralizētās siltumenerģijas ražošanas tehnoloģiju izmantošanu, to integrēšanu centralizētās siltumapgādes sistēmā, individuālo patērētāju pieslēgšanu centralizētai siltumapgādes sistēmai.
- Jāatzīmē, ka pārskata periodā **nav vērojams būtisks progress virzībā uz Pilsētu mēru paktā noteikto mērķu sasniegšanu CO₂ emisiju samazinājumā**. Lielāko daļu no kopējām aprēķinātām CO₂ emisijām Rīgas pilsētā 2020. gadā veidoja autotransports (46,5%), siltumenerģijas patēriņš centralizētajā siltumenerģijas piegādes sistēmā (22,3%),

kurināmā patēriņš dažādos patērētāju sektoros (17,3%) un elektroenerģijas patēriņš (13,8%).

- Lielāko devumu emisiju samazināšanā laika periodā 2011.-2020.gads ir devuši AS “Rīgas siltums” īstenotie pasākumi: atjaunojamo energoresursu (biomasa) izmantošana siltumenerģijas ražošanā (30,4%), tehnoloģiju pilnveidošana (19,7%) un zudumu samazināšana siltumenerģijas pārvadīšanā (2,6%). Atjaunojamo energoresusu izmantošana siltumenerģijas ražošanā centralizētās siltumapgādei deva 37,2% un atjaunojamo energoresursu izmantošana elektroenerģijas ražošanai deva 6,1% no kopējām novērstām CO2 emisijām. Biodegvielas izmantošana autotransportā deva 9,8% no kopējām novērstām CO2 emisijām. Enerģijas efektivitātes īstenotie pasākumi dzīvojamās mājās un sabiedriskās ēkās deva 3,2%, bet enerģijas efektivitātes pasākumi rūpniecībā 3% no kopējām novērstām emisijām.³⁷
- Pašvaldība aktīvi darbojās, lai veicinātu dzīvojamo māju renovāciju, taču jāatzīmē, ka daudzdzīvokļu dzīvojamo māju renovācijas aktivitāte ir zema. Laika posmā no 2014. līdz 2020.gadam Rīgā tika atjaunotas tikai 224 daudzdzīvokļu ēkas (mērķa vērtība 2020.gadā - 2000). Tai pat laikā jāatzīmē, ka pašvaldība sekmīgi realizēja pašvaldības izglītības iestāžu atjaunošanu un energoefektivitātes uzlabošanu.
- Lai nodrošinātu regulāru un aktuālu informāciju par Rīgas pilsētas darbību enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā, pašvaldība veic ikgadējo datu apkopošanu un ziņošanu starptautiskajai NVO “Carbon Disclosure Project” par paveikto klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās klimata pārmaiņām jomā.
- Apzinoties ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu aizvien pieaugošo nozīmi, Rīgas pilsētas pašvaldībai ir svarīgi turpināt saglabāt proaktīvu rīcību un nostāju enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanas jomā. Aktuāls kļūst jautājums par pašvaldības finansēto pasākumu un projektu

pieskaņošanu izvirzītajam klimata neitralitātes kursam uz mazākām SEG emisijām un klimata noturīgu attīstību. Tas nozīmē, ka plānojot Rīgas pilsētas pašvaldības īstermiņa, vidējā termiņā un ilgtermiņa attīstības pasākumus un projektus neatkarīgi no nozares, ieteicams izvērtēt to sniegumu enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā.

Nozares eksperta viedoklis

Iveta Reinholde, Professore, Eiropas Padomes Reģionālo un vietējo pašvaldību kongresa neatkarīgā eksperte, Dr.sc.pol.

Uzdevums par siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālas izmantošanas veicināšanu, ieviešot inovatīvas tehnoloģijas iekārtas un risinājumus, paredzēja gan Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāna ieviešanu, gan arī dzīvojamo māju energoauditus ar pašvaldības līdzfinansējumu, gan informatīvas kampaņas. Gan līdzfinansējuma pieejamība, gan informācijas kampaņas ir rezultējušās atjaunoto daudzdzīvokļu ēku skaita pieaugumā.

Arī uzdevums par pašvaldības ēku siltināšanu ir paveikts. Savukārt, uzdevuma ietvaros par ēku fasāžu energoefektīva apgaismojuma ieviešanu ir panākts tas, ka virkne sabiedriski nozīmīgu ēku līdzās renovācijai un remontdarbiem, ir nodrošinātas ar energoefektīvu apgaismojumu.

Lai uzlabotu pilsētas sniegumu ieteicams veikt visaptverošu ex-post izvērtējumu gan kopējai Rīgas pilsētas veidotajai Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns viedai pilsētai 2014.-2020.gadam, gan arī visām, citu juridisko personu un iedzīvotāju pilsētas ietvaros veiktajām aktivitātēm energoefektivitātes īstenošanai.

Uzdevumā par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu pašvaldība ir veikusi aktivitātes, kas saistītas ar līdzdalību starptautiskos projektos un pasākumos. Šādas aktivitātes ir būtiska sastāvdaļa no pašvaldības ikdienas darba, tomēr bez atbilstošās publicitātes un sekojošām

³⁷ Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāna viedai pilsētai 2014.-2020.gadam noslēguma progresu ziņojuma CO2 emisiju aprēķina veikšana laika periodam 2015.-2020.gads

pēc-aktivitātēm (follow-up), tās nesniedz pietiekami daudz efekta un ietekmes.

Pašvaldībai nav veicies sasniegt plānoto CO₂ emisiju samazinājumu, jo emisijas veidojas daudzu faktoru ietekmē, kurus pašvaldība tās kompetences ietvaros nevar ietekmēt, līdz ar to nepieciešama intensīvāka komunikācija ar nacionālo pārvaldes līmeni par atbalsta mehānismiem emisiju samazināšanai.

Tā kā Rīga ir Latvijas ekonomiskās attīstības centrs un galvaspilsēta un faktiski veido nozīmīgu daļu CO₂ emisiju, tad pilsētai sadarbībā ar ministrijām (FM, VARAM) ir jātiecas uz īpašu statusu un nosacījumiem emisiju samazināšanai, kam tiek paredzēts ES un vietējie atbalsta instrumenti.

Tāpat ieteicams veikt kompleksu izvērtējumu par CO₂ emisiju samazinājuma iespējām pašvaldības kompetences ietvaros, jo Rīga ir gan Latvijas ekonomiskās attīstības centrs un galvaspilsēta, nodalot faktorus, ko pilsēta var tieši un netieši var ietekmēt. Turklāt, ir būtiski skaidri identificēt tās jomās, kurās energoefektivitātes paaugstināšana un emisiju samazināšana iedzīvotāju komfortam radīs papildus finansiālo slogu.

Kopumā, pašvaldības paveiktais rīcības virziena mērķa sasniegšanā ir vērtējams pozitīvi, pilsēta ir izveidojusi nepieciešamos priekšnosacījumus energoefektivitātes pozitīvai dinamikai nākotnē. Tomēr, nākamā periodā attīstības plānošanas dokumentos, kas skar energoefektivitātes jautājumus, pilsētai būs jāizvirza vairāk uzdevumu, līdzšinējos papildinot ar plašāk izvērstiem komunikācijas kampaņām, meistarklasēm par viedām tehnoloģijām, ieskaitot par saules un vēja enerģijas izmantošanu pilsētas attīstībā. Turklāt, arī atbalsta programmas ēku siltināšanas pasākumiem ir jāpapildina iekļaujot saules, vēja un citu atjaunojamo enerģijas avotus.

Lai uzlabotu pilsētas sniegumu ieteicams kopā ar atbildīgo ministriju (VARAM) veidot informatīvās kampaņas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, ko persona ikdienā var darīt, lai panāktu efektīvi energoresursu izmantošanu. Iedzīvotāju informēšanas aktivitātes šajā rīcības virzienā ieteicams integrēt kopā ar RV19 aktivitātēm par daudzveidīgu sabiedrības grupu un NVO iesaisti pilsētas plānošanā un energoresursu racionālā izmantošanā.

RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana

RV mērķis, pamatojoties uz apkopoto un klasificēto informāciju par pilsētā esošajiem graustiem³⁸ (t.sk. privātpersonām piederošajiem graustiem), organizēt graustu sakārtošanu vai nojaukšanu, lai Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas padarītu izmantojamas pilsētas attīstībā, kā arī novērstu vides piesārņojuma draudus.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U14.1. Degradēto teritoriju un objektu revitalizācija

- Pārskata periodā Rīgas pašvaldība aktīvi iesaistījās pilsētas graustu sakārtošanā – likvidējot sabiedrības drošībai apdraudošus graustus vai uzliekot par pienākumu sakārtot tos. Jautājuma sakārtošanu veicināja arī 3% NĪN likmes piemērošana būvēm, kuras netiek uzturētas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Kopumā laika periodā no 2015. līdz 2020.gadam tika sakārtoti (nojaukti) 14 045 objekti. Tāpat arī 2015.gadā tika izstrādāta **tīmekļa vietne www.grausti.riga.lv**, kurā bija iespēja gan apskatīt pilsētā esošos graustus un to noteiktās kategorijas, gan arī ziņot par tiem.
- Atbalstot Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošo kultūrvēsturisko ēku saglabāšanu, kopš 2016.gada pašvaldība rīkoja atklāto konkursu³⁹ “Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums kultūrvēsturiskā būvmantojuma saglabāšanai”. Laika posmā no 2016. līdz 2020.gadam kopumā līdzfinansējumu saņēma 306 objekti.

Daļa aktivitāšu atspoguļotas pie U15.1. izpildes.

U14.2. Piesārņoto vietu sanāciju nodrošināšana

- 2015.gadā noslēdzās Augusta Deglava ielas izgāztuves rekultivācija. Projekta laikā tika pārvietoti 900 000 kubikmetru atkritumu, izveidots 35 metrus augsts kalns, kas pārklāts ar nosedzošu pretfiltrācijas māla slāni 50 cm biezumā un auglīgas grunts slāni 20 cm biezumā, kā arī apsēts ar

zālāju, kā rezultātā iegūta vairāk nekā 20 ha plaša labiekārtota teritorija. Ap kalnu ir izveidoti pieci monitoringa urbumi, ar kuru palīdzību kontroles nolūkā var veikt regulārus piesārņojuma līmeņa mērījumus.

- 2015.gadā pabeigta arī Rīgas pilsētai piederošā bijušās atkritumu izgāztuves “Kleisti” rekultivācija teritorija 4,5 ha platībā. Tika pārvietoti sausie atkritumi, izveidojot ap 13 m augstu uzkalnu, kas pārklāts ar bentonītmāla paklāju, un, lai nelaistu cauri lietus ūdeņus, uz tā ir uzvesta auglīgā grunts, veikta teritorijas apzaļumošana. Apkārt uzkalnam pa perimetru izrakti grāvji, kas savāc lietus ūdeņus, kā arī izveidota infiltranta barjera, lai varētu veikt vides stāvokļa uzraudzību, ierīkoti monitoringa urbumi.
- Pārskata periodā izstrādāti sanācijas projekti Sarkandaugavas atekai un Kīleveina grāvim. Veikti piesārņojuma novēršanas darbi Bolderājas karjerā, aiz Dzelzceļa muzeja un avārijas darbi Juglas kanālā. Tāpat arī piesārņojuma apjoma izpētes darbi veikti pie Dzelzceļa muzeja Uzvaras bulvārī.

U14.3. Ģimeņu dārziņu kvalitatīvas izmantošanas veicināšana

- Lai samazinātu nesakopto ģimenes dārziņu skaitu un veicinātu iedzīvotāju atbildīgāku rīcību mazdārziņu apsaimniekošanā, tika uzlabota līgumu slēgšanas kārtība, kā arī pagarināts līgumu slēgšanas termiņš no 1 gada uz 3 – 5 gadiem un atvieglota līgumu slēgšanas procedūra.

³⁸ Grausts – neapdzīvota vai saimnieciskajai darbībai neizmantota kapitāla rakstura būve, kurai būtiski bojātas nesošās vai norobežojošās konstrukcijas, kas padara būves atjaunošanu tehniski neiespējamu vai ekonomiski neizdevīgu, kā arī netiek ievērotas šādu būvju uzturēšanai izvirzītās prasības vai ilgstoši ir pārtraukta iesāktas būvniecības ieceres realizācija, un šādas būves vizuālais izskats bojā pilsētas ainavu

³⁹ Konkursā namīpašniekiem ir iespēja pretendēt uz pašvaldības līdzfinansējumu ēkas atjaunošanas vai restaurācijas atjaunošanas darbiem 50% apmērā, bet ne vairāk kā EUR 20 000 kultūras pieminekļa saglabāšanai, kā arī ne vairāk kā EUR 5 000 ēkas elementu atjaunošanai vai restaurācijai

14.1.att. Pabeigta Buļļupes aizsargdambja kodola izveide

14.3.att. Tabakas fabrika

14.2.att. Augusta Deglava ielas izgāztuve

14.4.att. Projekta "Skanstes teritorijas revitalizācijas 1.kārta" īstenošana

U14.4. Preventīvu pasākumu plūdu riska mazināšanai veikšana

- Lai samazinātu augstu plūdu risku Bolderājas apkaimē, tika uzsākta projekta “Bolderājas pretplūdu pasākumi” īstenošana. Tā ietvaros uzsākta **Bolderājas pretplūdu aizsargdambja izbūve** Buļļupes labajā krastā 1,9 km garā posmā gar Lielo ielu – no Grants ielas līdz Kapteiņu ielai, papildus labiekārtojot arī publisko ārtelpu, kas pasargās Bolderājas apkaimi no stipra ziemeļrietumu vēja radīto vējuzplūdu radītā ūdens līmeņa paaugstināšanās.
- Pašvaldība ir aktīvi līdzdarbojusies **starptautiskos sadarbības projektos**, kas vērsti uz stipru lietusgāžu radīto plūdu seku mazināšanu (**iWater, BSR Water**) un lietus notekūdeņu kvalitātes uzlabošanu (**Clear Stormwater**).

Daļa aktivitāšu atspoguļotas pie U15.3. izpildes.

U14.5. Efektīvu kapsētu apsaimniekošanas nodrošināšana

- Laika posmā no 2014. līdz 2018.gadam kapsētu teritorijās tika sagatavotas un ierādītas 12 046 jaunas apbedījumu vietas. Bez minētā, 2016.gadā tika **izbūvēts kolumbārijs II Meža kapsētā**, kur urnām bija paredzētas 288 ligzdas – ar iespēju katrā no tām novietot 4 pelnu urnas.
- Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja 21 kapsētas apsaimniekošanu un uzturēšanu 452,35 ha platībā. Pastāvīgi tika izzāģēti sausie un bojātie koki – kopā 1 303 koki, kā arī sakopjot ārpus kapavietām esošās teritorijas, tika izvesti 485 890 m³ atkritumu pārskata periodā.

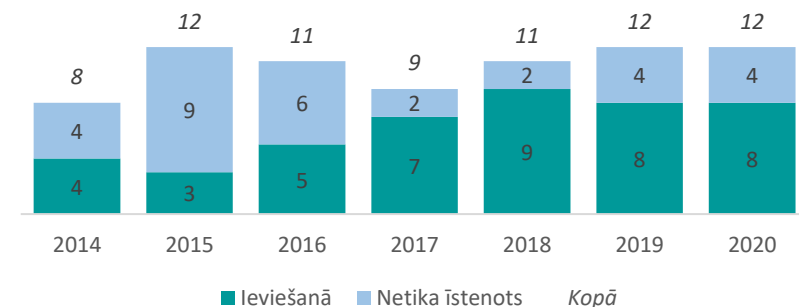
Plānoto investīciju projektu ieviešana

Apkopojot IP projektu izpildi, redzams, ka laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam plānoto projektu realizācijas dinamika ir augšupejoša. Jāmin, ka IP RV14 ietvaros vairums iekļauto projektu ir finansiāli apjomīgi un to realizācijai tiek piesaistīts ES fondu finansējums.

Jāatzīmē, ka 2 IP iekļautiem projektiem “Hapaka grāvja (Kleistos) krasta aizsargnostiprinājumi” un “Jaunciema, Bolderājas un Pļavnieku kapu digitalizācija” visa pārskata perioda laikā netika piešķirti finanšu līdzekļi.

14.5.attēls

Investīciju plāna RV14 izpildes raksturojums
2014-2020

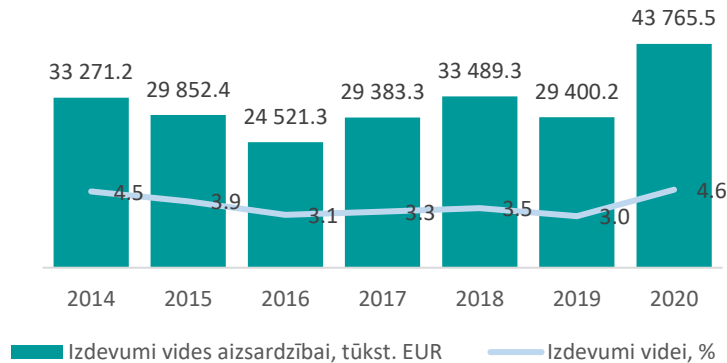
Avots: RD PAD

Budžets

Pašvaldības finanšu līdzekļi graustu sakārtošanai un galvaspilsētas teritorijas labiekārtošanai tiek iedalīti budžeta pozīcijā “Budžeta izdevumi pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai”. Apkopojot pārskata periodā pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai atvēlētos budžeta līdzekļus, redzams, ka finansējums ir svārstībās starp 3% - 5,6% robežās no kopējiem pašvaldības budžeta izdevumiem. Būtisks izdevumu pieaugums bija 2020.gadā, sasniedzot EUR 43 465,5 tūkst. finansējumu. Starp nozīmīgākajām investīcijām 2020.gadā jāmin pilsētas kanāla krasta nostiprinājuma avārijas stāvokļa novēršana Rīgas Centrāltirgus teritorijā.

14.6.attēls

Rīgas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai tūkst. EUR un % no kopējā pašvaldības budžeta

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV14 ietvaros noteikti 6 sasniedzamie rādītāji (14.7.attēls), kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir:

↑ 1 rādītājam pozitīva

↓ 5 rādītājiem negatīva

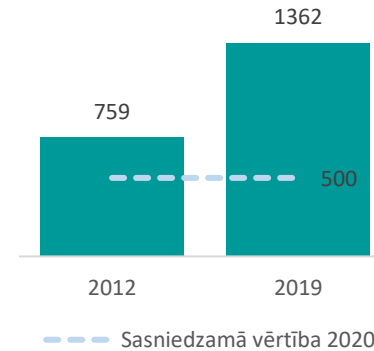
Neviens no rādītājiem nav sasniedzis 2020.gadā plānoto vērtību.

Pakāpeniski tika likvidēti visi sabiedrības drošību apdraudošie grausti, taču pretēji uzstādītajam mērķim - 2020.gadā graustu pilsētā vairs nav, to skaits ievērojami audzis. Tas daļēji skaidrojams ar graustu pieteikšanas un izvērtēšanas procesu sakārtošanu, novērtēšanas kritēriju pilnveidošanu, kā arī ar ilgstoši neizmantoto būvju tehniskā stāvokļa un ārējā izskata pasliktināšos atmosfēras nokrišņu ietekmē un ugunsgrēku rezultātā. Jāatzīmē arī, ka pastiprināta uzmanība tika pievērsta to būvju apsekošanai un kontrolēšanai, uz kurām izvietots aizsargsiets (zaļais siets), kā arī visu RVC apkaimē esošo degradēto būvju sakārtošanai.

14.7.attēls

Degradēto teritoriju un objektu skaits palielinājies **+80%**

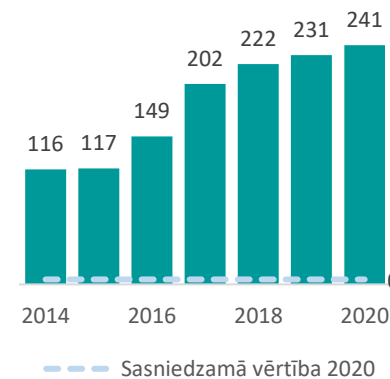
14.1. Degradētās teritorijas un objekti

Avots: RD ĪD

A kategorijas graustu skaits pieaudzis **+108%**

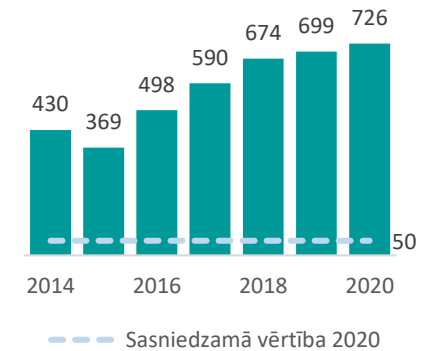
14.3. Grausti A kategorijas

Avots: RD ĪD

Graustu skaits pieaudzis **+69%**

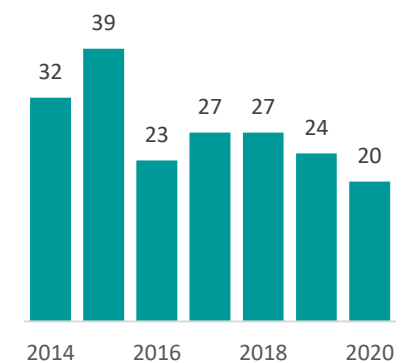
14.2. Graustu skaits (A, B, C un uzraugāmi objekti) kopā

Avots: RD ĪD

Nojaukto bīstamo objektu skaits sarucis **-37,5%**

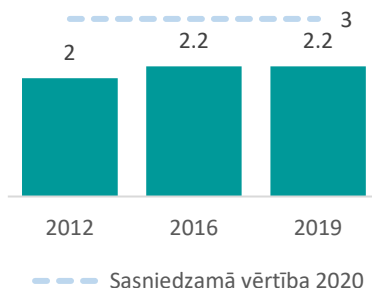
14.4 Nojauktie bīstamie grausti (A kategorija) pilsētā

Avots: RD ĪD

Vidējais apkaimju estētiskais novērtējums uzlabojies **+10%**

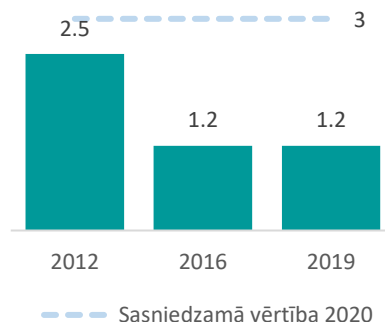
14.5. Vidējais apkaimju estētiskais novērtējums apkaimēs

Avots: Pētījums

Vidējais plūdu riska novērtējums pasliktinājies par **-52%**

14.6. Vidējais plūdu riska novērtējums apkaimēs

Avots: Pētījums

Kopsavilkums

- Revitalizētajām pilsētas teritorijām un objektiem ir būtiska ietekme uz pilsētas estētisko tēlu un iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Neskatoties uz pieaugošo identificēto degradēto objektu skaitu pilsētā, RD Vidi degradējošo būvju komisija ir izveidojusi sistēmu kura nodrošina publisku informāciju un skaidru rīcības plānu vidi degradējošu būvju sakārtošanai. Nākotnē risināms jautājums par pašvaldības un privāto īpašnieku degradēto teritoriju identificēšanu un sakārtošanu.
- Pārskata periodā ir realizēti lieli un būtiski piesārņoto teritoriju sakārtošanas projekti bijušajās atkritumu izgāztuvēs (atkritumu izgāztuvē "Kleisti" un Augusta Deglava ielas izgāztuvē), kā arī izstrādāti sanācijas projekti Kīleveina grāvim un Sarkandaugavas attekai, kuri būtu jārealizē nākamajā plānošanas posmā.
- Lai arī ir vienkāršota ģimenes (sakņu) dārzu iznomāšanas procedūra, nav kopēja pilsētas redzējuma, kā un kur šādas teritorijas būtu attīstāmas.
- Pozitīvi vērtējama Bolderājas pretplūdu aizsargdambja būvniecības uzsākšana, taču jāatzīmē, ka pārskata periodā tas ir vienīgais uzsāktais pretplūdu projekts, kas, ņemot vērā sarežģītos Rīgas hidroloģiskos

apstākļus un potenciālo Baltijas jūras līmeņa celšanos klimata pārmaiņu rezultātā, vērtējams kā nepietiekami.

- Nodrošinot efektīvu kapsētu apsaimniekošanu, būtu jārod iespējas atrast finanšu līdzekļus kapsētu informācijas digitalizācijai, kas pārskata periodā IP netika rasts.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Lielmanis, SIA "Mailītis A.I.I.M." arhitekts

Degradētās teritorijas pilsētvides kontekstā ir nepievilcīgas, taču tās paver iespējas jaunai attīstībai un inovācijām. Individuāli jāvērtē pieejas šo teritoriju un ēku tālākai izmantošanai. Nepieciešama sadarbība ar privāto sektoru un nevalstiskajām organizācijām, kā arī atvērta un uz sadarbību vērsta pieeja jautājumos par teritoriju ilgtermiņa attīstības potenciālu. Pozitīvi vērtējama atbalsta programmas "Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums kultūrvēsturiskā būvmantojuma saglabāšanai" izveide un iedzīvotāju iesaiste pilsētas telpas sakārtošanā. Turpinot iniciatīvu, vēlams to papildināt ar pilsētas mērogā vienotām vadlīnijām par vēsturisko ēku atjaunošanu.

Uzteicama graustu digitālās kartes ieviešana un klasificēšana, kā arī palielinātā nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošana degradētajām būvēm. Graustu reāla fiksēšana gan paver ainu uz citu problēmu - attīstības jomas lēno tempu, ēku sliktu tehnisko stāvokli un nespēju sakārtot degradēto vidi. Lai gan tas ir svarīgs punkts komunikācijā ar sabiedrību, šāda pieeja tomēr vairāk liecina par vienkāršu mehānismu atskaitēm nevis reāliem centieniem risināt problēmu.

Degradēto teritoriju uzskaitē un rādītājos ir jāliek uzsvars uz jaunu investīciju piesaisti vai otrreizējas izmantošanas iespējām. Pašvaldība var ņemt piemēru no nevalstiskajām organizācijām (Free Riga) un uzņemties šādas iniciatīvas ar sev piederošo nekustamo īpašumu fondu, kas ir atstāts novārtā, bet ir drošs izmantošanai. Tādā veidā tiktu dota iespēja dažādām sabiedrības grupām veidot interešu vietas, kas ar laiku piesaista vairāk cilvēkus un dod šīm vietām otru elpu.

Rīgas Centrāltirgus un tam pieguļošās teritorijas, kas sevī ietver plašu publisko un tirdzniecības platību, ir vieta, kas turpmāk kalpos par pirmo pieturvietu Rail Baltica pasažieriem no visas Eiropas. Lai gan teritorija ilgu laiku ir tikusi atstāta novārtā un ieguvusi bēdīgu slavu ar apšaubāmu tirdzniecību, tai ir potenciāls kļūt par ievērojamu un mūsdienīgu vietējo tirdzniecības, ekonomikas, kultūras un sabiedriskās dzīves centru - magnētobjektu. Rīgas pašvaldībai nepieciešama ilgtermiņa stratēģija šīs teritorijas attīstībai pilsētas mērogā.

Pozitīvi vērtējama sāktā kapu informācijas sistēmas digitalizēšana, taču vēl joprojām aktuāls ir jautājums par apbedījumu teritoriju paplašināšanas stratēģiju. Gausi turpinās arī alternatīvu apbedījumu vietu ieviešana - kolumbāriji un urnu apbedījumi. Kapsētu un apbedījumu vietu apsaimniekošanā nepieciešama vispārēja situācijas aptvere un inovatīvāks skats uz nākotnes izaicinājumiem. Jāizmanto Rīgas pilsētai dotās iespējas risināt šo jautājumu ar attīstības plāna izstrādi. Attīstīt kolumbāriju un digitālo kapsētu potenciālu, veikt informatīvas kampaņas iedzīvotāju izglītošanai.

RV15 Laba vides kvalitāte

RV galvenais mērķis ir veidot ilgtspējīgu, tīru un zaļu vidi, novēršot negatīvu faktoru ietekmi uz pilsētvidi un cilvēku veselību. Pašvaldības uzdevums vides pārraudzības jomā ir efektīva dabas, apstādījumu un ūdens teritoriju tiesiskā aizsardzība, apsaimniekošana un attīstība.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U15.1. Efektīvas pilsētas dabas, apstādījumu un rekreācijas teritoriju apsaimniekošanas un labiekārtošanas (t.sk. ūdensmalas) nodrošināšana

- **Tika labiekārtotas un revitalizētas pilsētas ūdensmalas:** labiekārtotas Rumbulas, Ķīpsalas un Lucavsalas peldvietas, rekonstruēta Juglas kanāla malas rietumu puse posmā no Vidzemes alejas 1 līdz Brīvības gatvei 417, pakāpeniski izbūvēta un uzturēta Daugavmalas promenāde 5,7 km garumā, renovēta kāpas norobežojošās atbalsta siena un uzstādīta koka gājēju laipa Vakarbuļļu peldvietā, labiekārtota Bolderājas karjeram piegulošā teritorija un izveidota laivu piestātne Juglas ezerā. Pastāvīgi tika apsaimniekotas un labiekārtotas (uzstādīti jauni rotaļu laukumi, veloturētāji, atkritumu urnas, bio tualetes, soliņi, piknika vietas u.c.) 7 atpūtas vietas pie ūdenstilpnēm - Vecāķos, Mangaļsalā, pie Dambjpurva, Bābelīša un Juglas ezeriem, Velnezera un Gaiļezera.
- 2017.gadā tika **apstiprināts Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums**, lai, izvērtējot ūdens piedāvāto potenciālu, radītu priekšnoteikumus ūdens objektu funkcionālai un telpiskai integrācijai Rīgas pilsētvidē.
- **Realizēti būtiski parku revitalizācijas un labiekārtošanas darbi** tādos parkos kā Miera dārzs, Ziedoņdārzs un Grīziņkalna parks, Dzegužkalna atpūtas parks, Viesturdārzs, Jaunatnes dārzs, kultūras un atpūtas parks "Mežaparks". Izveidoti jauni parki - Anniņmuižas parks, Erevānas dārzs, "Zaļā birzs" Pļavniekos un Kudojara parks Dārziņos, kā arī uzsākta Aldara parka pārbūve. Vienlaikus Rīgas parkos tika veikti dažāda veida apsaimniekošanas, uzturēšanas un atjaunošanas darbi – koku kopšana (koku iestādīšana, augošo koku vainagu kopšana, stumbru aizsargu uzlikšana, bojātu, bīstamu un sausu koku zāgēšana u.c. darbi),

infrastruktūras atjaunošana (gājēju celiņu atjaunošana, tualetu ierīkošana, atbalsta sienu atjaunošana u.c.), vingrošanas elementu uzstādīšana, bērnu rotaļlaukumu aprīkojuma atjaunošanas darbi un apgaismojuma ierīkošana.

- Rīgas Nacionālajā zoologiskajā dārzā tika **pabeigta ekspozīcija "Āfrikas savanna"**, kuras ietvaros izveidota jaukta savannas dzīvnieku ekspozīcija 3 000 m² lielā teritorijā.

U15.2. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana

- **Sekmējot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu**, tika nodrošināti ĪADT un mikroliegumu apsaimniekošanas un kopšanas pasākumi – pļavu un niedrāju pļaušana, bioloģiski vērtīgu zālāju uzturēšana, aizsargājamo koku (dižkoku) kopšana, labiekārtojuma uzturēšana un apsaimniekošana u.c. Uzsākta Strazdumuižas parka mikrolieguma sakopšana atbilstoši sugu un biotopu eksperta atzinumam, kā arī dabas parka "Piejūra" teritorijā antropogēnās slodzes uz ES aizsargājamiem biotopiem mazināšanai īstenots projekts "Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija dabas parkā "Piejūra" (Natura 2000 vieta)" un "(CoHaBit) – Piekrastes biotopu aizsardzība dabas parkā "Piejūra" (Natura 2000 vieta)".
- **Veikti invazīvo sugu izplatības ierobežošanas pasākumi:** Sasnovska latvāņa ierobežošana, Vārpainās korintes un Krokainās rozes izzāgēšana un augu sakņu izrakšana, kā arī Kanādas zeltslotiņas pļaušana un Tatārijas salāta izravēšana.
- **Rīgas pilsētas ūdenstilpēs - Daugavā, Buļļupē, Ķīšezērā, Juglas ezerā, Marupītē, Juvpravmuižas dīķī tika ielaisti zivju mazuļi** (zandartu, vimbu, ceļotājsiņu un nēģu kāpuri).

15.1.att. Juglas promenāde

15.3.att. Bebru dambja likvidēšana Piķurgā

15.2.att. Labiekārtotā peldvieta "Rumbula"

15.4.att. Biotopu atjaunošana dabas parkā "Piejūra"

U15.3. Ūdens resursu kvalitātes un aizsardzības nodrošināšana

- **Veikta mazo upīšu gultņu, krastu tīrīšana un bebru aizsprostu likvidēšana** Strazdupītē, Gaiļupītē, Piķurgā, Šmerlupītē, līdaku strautā, Bieķengrāvī, Mārupītē, Lāčupītē, pilsētas kanālā u.c.
- Tika **veikta novadgrāvju un caurteku tīrīšana**, taču jāatzīmē, ka finansējuma trūkuma dēļ tas tika veikts tikai vietās, kur veidojas avārijas situācijas.
- Izstrādāti Kīleveina un Sarkandaugavas sanācijas projekti ar teritorijas labiekārtojumu.

U15.4. Gaisa kvalitātes atbilstības normām nodrošināšana

- Izstrādāta Rīgas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020.gadam, kas galvenokārt ietver aktivitātes, kas saistītas ar transporta un satiksmes infrastruktūras pilnveidi. Plānoti arī apkures un energoefektivitātes pasākumi, kā arī paredzēts pilnveidot gaisa kvalitātes pārvaldības sistēmu. Detalizēta informācija par rīcības programmas izpildi ieejama RD MVD mājaslapā.

U15.5. Vides monitoringa un informācijas sistēmas pilnveidošana un uzturēšana

- **Nodrošināta trīs RD gaisa monitoringa staciju darbība:** Mīlgrāvja ielā 10, Brīvības ielā 73 un Kantora ielā 32. 2015.gada slēgta vecā gaisa monitoringa stacija Tvaika ielā un uzstādīta jauna Mīlgrāvja ielā 10. 2017.gadā ceļu satiksmes negadījuma dēļ pilnībā tika sabojāta pašvaldības gaisa monitoringa stacija Kr.Valdemāra ielā, savukārt 2018.gadā darbu uzsāka jaunā mērsistēma Pārdaugavā, Kantora ielas 32, lai iegūtu pilnīgāku informāciju par privātmāju radītā gaisa piesārņojuma raksturu.
- Turpinās **vides stāvokļa monitorings rekultivētajā A.Deglava ielas izgāztuvē**, t.sk. pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings, izgāztuves kalna augstuma mērījumi.

U15.6. Trokšņa piesārņojuma samazināšana pilsētā

- Izstrādāts **Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā** 2017. - 2022.gadam.
- Pēttrokšņa pasākumu realizācijas ietvaros **izbūvēti prettrokšņa ekrāni** uz pārvadiem pār dzelzceļa līniju Rīga–Jelgava, pār dzelzceļu Kārļa Ulmaņa

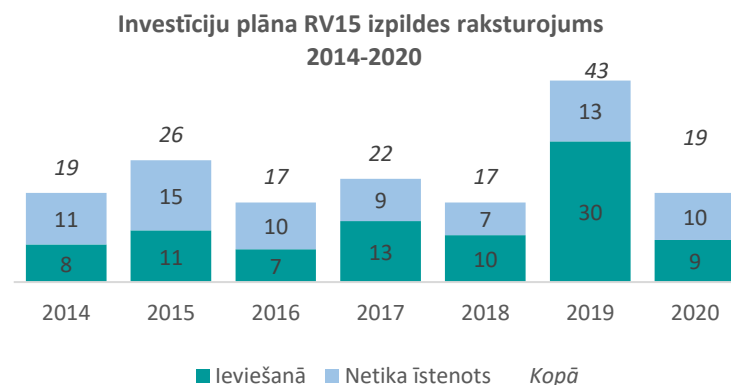
gatvē un uz Ziepniekkalna ielas, kā arī Kundziņsalā gar sliežu ceļiem Nr.412 un Nr.400.

- **Izveidotas 2 zemās grīdas tramvaja līnijas** (1. un 11. maršruts), kā arī iegādāti zemās grīdas tramvaji, kas ievērojami mazinājis radīto trokšņa piesārņojumu.
- Lidosta “Rīga” izstrādāja jaunu rīcības plānu gaisa kuģu trokšņa samazināšanai tuvumā esošajās teritorijās laika posmam no 2019. līdz 2024.gadam.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Apkopojot IP izpildi redzams, ka laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam vides jomā ieviešanā bijusi tikai nedaudz vairāk kā puse no visiem IP iekļautajiem projektiem. Kā lielākos projektus jāmin Kleistu un Deglava ielas izgāztuvju rekultivācija, kā arī vairāku pilsētas parku rekonstrukcija un labiekārtošana. Analizējot detalizētāk projektu ieviešanu, secināms, ka dominējoši lielākais realizēto projektu īpatsvars ir uzdevuma U15.1. ietvaros. Turpretī vismazāk IP iekļauto un realizēto projektu ir ar gaisa kvalitātes uzlabošanu un trokšņa piesārņojuma mazināšanu, kas daļēji skaidrojams ar to, ka šie mērķi tiek sasniegti ar rīcībām citos RV, galvenokārt PRV11. Nemainīgi liels plānoto, bet nerealizēto projektu skaits ir ar meliorāciju saistītiem projektiem, kā pamatojumu minot finanšu trūkumu.

15.5.attēls

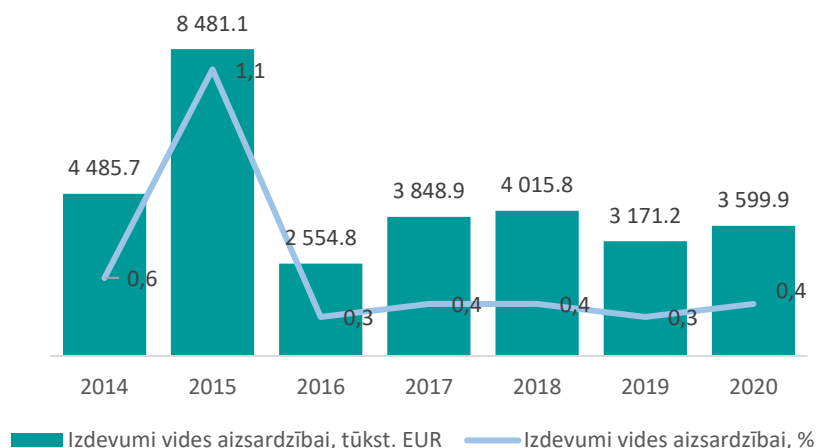
Avots: RD PAD

Budžets

RV15 ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no RD budžeta līdzekļiem, kā arī piesaistot ES fondu un citiem finanšu avotiem. Apkopojot pārskata periodā vides aizsardzībai atvēlētos budžeta līdzekļus, redzams, ka pamatā finansējums ir ar nemainīgu tendenci 0,3% - 0,4% robežās, ar izņēmumu 2015.gadā, kad atvēlēts 1,1% - 8 481,1 tūkst. EUR no kopējā pašvaldības budžeta, kad tika veikta Kleistu izgāztuves rekultivācija.

15.6.attēls

Rīgas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi vides aizsardzībai tūkst. EUR un % no kopējā pašvaldības budžeta

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV15 ietvaros noteikti 19 sasniedzamie rādītāji (15.7.attēls), no kuriem:

- ↑ 11 rādītājam pozitīva tendence
- ↓ 5 rādītājiem negatīva tendence
- ⇒ 3 rādītāji bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 nav negatīvas ietekmes uz rādītājiem, taču pozitīva ietekme ir uz gaisa kvalitātes rādītājiem.

8 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

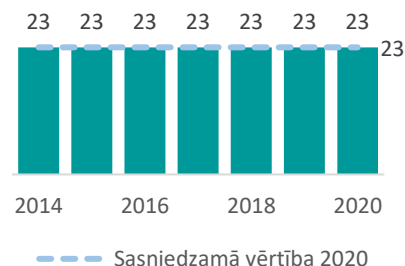
Analizējot rādītāju izmaiņas pārskata periodā, jāatzīmē, ka ir palielinājušies Rīgas sabiedrisko apstādījumu teritorijas apmēri, ierīkojot sabiedriskos apstādījumus Erevānas dārzā, Lielajos un Jēkaba kapos, Miera/Klusās ielu, Lemešu/Gobas ielu, Stērstu/Dignājas/Bauskas ielu, Ārlavas ielas un Volgundes ielas skvēros. Arī iedzīvotāju vērtējums par dabas vides daudzumu un kvalitāti Rīgā kopumā ir augsts – 88% respondent sniedza pozitīvu vērtējumu.

Gaisa piesārņojuma mazināšana Rīgā ir viens no prioritāri risināmajiem uzdevumiem pašvaldībai. Lielāko apjomu gaisa kvalitātes piesārņojumā, tostarp putekļu īpatsvarā, dod autotransports (izplūde gāzes, riteņu saceltie putekļi), individuālā māju apkure, kā arī birstošo kravu pārkraušana Brīvostas uzņēmumos un dažādu celtniecības, remonta u.c. uzņēmumu darbība. Lai arī gaisa kvalitātes rādītājus pozitīvi ietekmējusi transporta plūsmas mazināšanās 2020.gadā saistībā ar Covid-19, jāatzīmē, ka kopējā tendence pēdējos gados bija negatīva, piemēram, 2018.gadā novērojumu stacijās Rīga tika pārsniegta Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijās noteiktā gada vidējā PM10 koncentrācija – 20 mikrogrami kubikmetrā.

15.7.attēls

Zaļo teritoriju īpatsvars pilsētā nav samazinājies **0%**

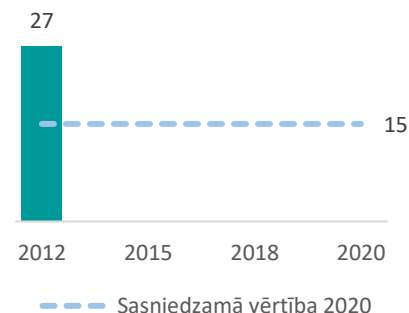
15.1.Zaļo teritoriju īpatsvars no pilsētas kopējās teritorijas, %

Avots: RD MVD

Degradēto zaļo teritoriju apsekojums atkārtoti netika veikts

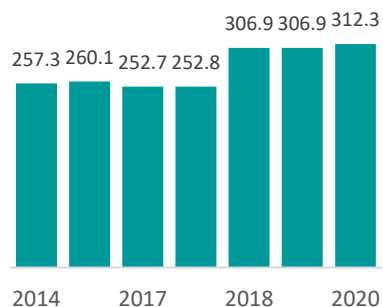
15.2 .Degradētās zaļās teritorijas

Avots: Apsekojums

Sabiedrisko apstādījumu teritorijas palielinājušās **+21%**

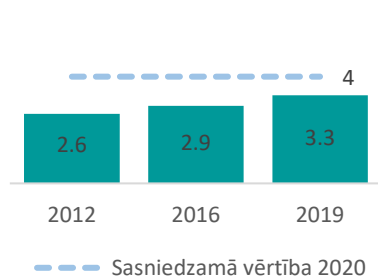
15.3. Rīgas sabiedrisko apstādījumu (dārzi, parki, skvēri) teritorijas, ha

Avots: SIA "Rīgas meži"

Žaļo zonu labiekārtojums un apstādījumi palielinājušies **+21%**

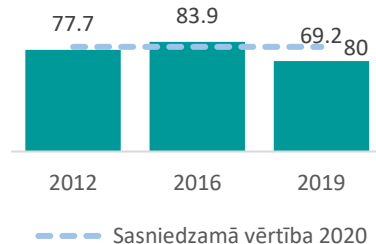
15.5. Vidējais dabas un apstādījumu teritoriju pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Būtiskas izmaiņas nav notikušas, tika precizēta metodika **-12%**

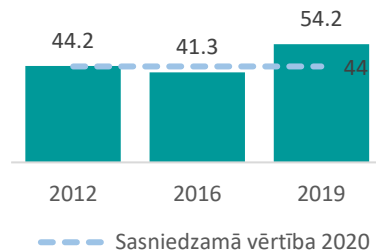
15.4. Vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 300 m rādiusā ap dzīvesvietu ir pieejamas dabas un apstādījumu teritorijas, %

Avots: Pētījums

Iedzīvotāju skaits, kas dzīvo tuvāk esošajām ūdensmalām pieaudzis **+18%**

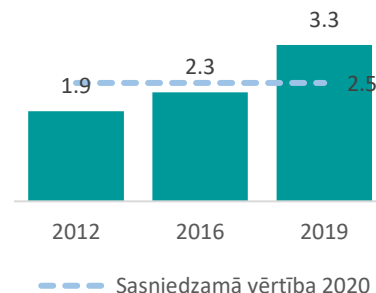
15.6. Vidējais iedzīvotāju īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita, kuriem 500 m rādiusā ap dzīvesvietu ir pieeja ūdensmalai, %

Avots: Pētījums

Uzlabojies esošo ūdensmalu un peldvietu labiekārtojuma līmenis **+42%**

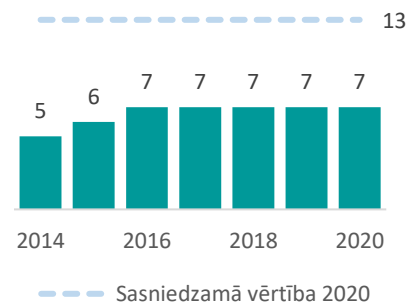
15.7. Vidējais ūdensmalu pieejamības un pieejamības kvalitātes vērtējums

Avots: Pētījums

Peldvietu skaits palielinājies **+29%**

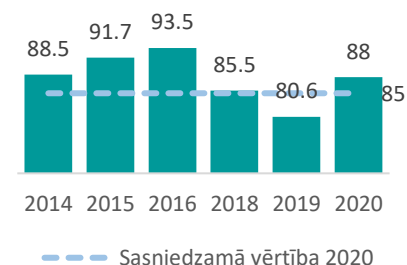
15.9. Normatīvo aktu prasībām atbilstošas iekšzemes peldvietas

Avots: Izpilddirekcijas, RD MVD

Vērtējums par dabas vides daudzumu un kvalitāti bez izmaiņām **-0.6%**

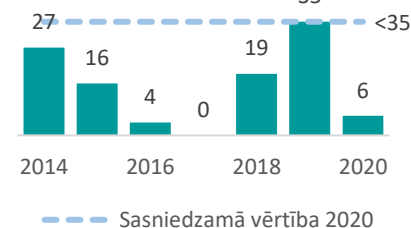
15.8. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par dabas vides daudzumu un kvalitāti Rīgā kopumā, %

Avots: Aptauja

Covid-19 ietekmē būtiski uzlabojusies gaisa kvalitāte **-350%**

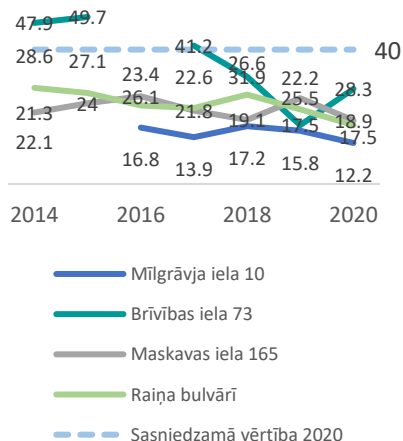
15.11. Gaisa kvalitāte pilsētā: dienu skaits, kad tiek pārsniegta normatīvajos aktos pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM10 Brīvības ielā 73

Avots: RD MVD

Gaisa kvalitātes rādītāji uzlabojušies **-36%**

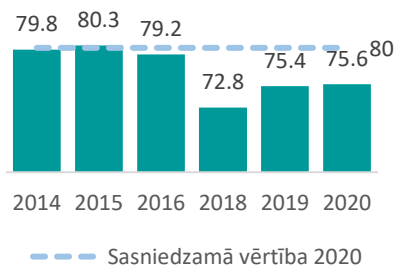
15.12. NO₂ gada vidējā koncentrācija monitoringa stacijās, µg/m³

Avots: RD MVD

Vērtējums par gaisa kvalitāti apkaimēs samazinājies **-6%**

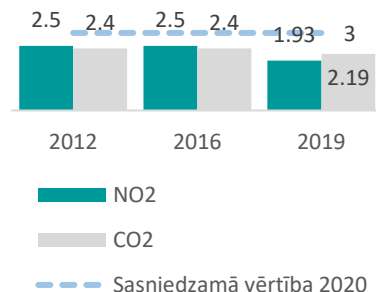
15.14. Vidējais trokšņa līmeņa novērtējums apkaimēs

Avots: Aptauja

Gaisa piesārņojums samazinājies NO₂ **-30%**, CO₂ **-10%**

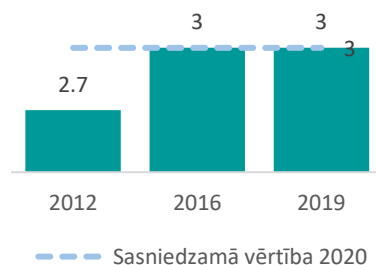
15.13. Vidējais gaisa piesārņojuma novērtējums apkaimēs

Avots: Pētījums

Trokšņa līmeņa novērtējums uzlabojies **+10%**

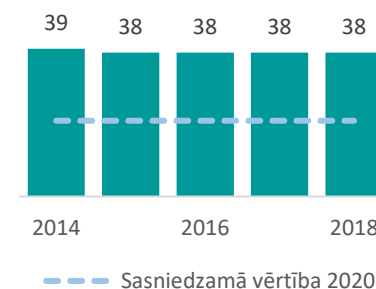
15.15. Vidējais trokšņa līmeņa novērtējums apkaimēs

Avots: Pētījums

Iedzīvotāju skaits, kas naktī pakļauti trokšnim, nav būtiski mainījies **-3%**

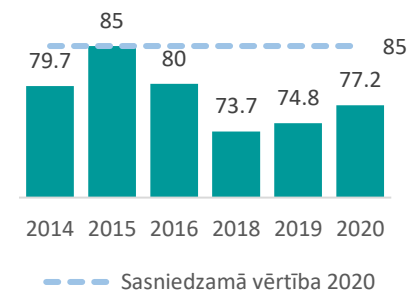
15.16. Iedzīvotāju daļa, kas naktī pakļauti par 55 dB(A) lielākam trokšnim, %

Avots: RD MVD

Vērtējums par trokšņu līmeni naktī samazinājies **-3%**

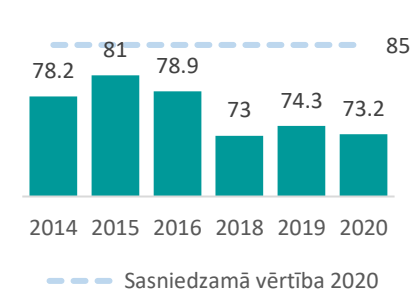
15.18. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par trokšņu līmeni mikrorajonā/apkaimē naktī, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par trokšņu līmeni dienā krities **-6%**

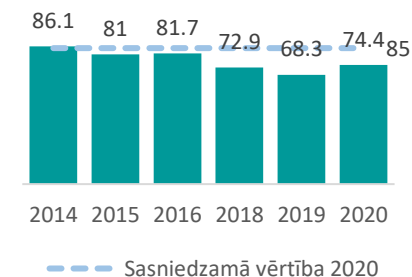
15.17. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par trokšņu līmeni mikrorajonā/apkaimē dienā, %

Avots: Aptauja

Vērtējums par tīrību pilsētā krities **-26%**

15.19. Iedzīvotāju pozitīvs vērtējums par teritorijas tīrību pilsētā, %

Avots: Aptauja

Kopsavilkums

- Pilsētas Zaļajām teritorijām ir būtiska loma iedzīvotāju un pilsētas viesu labsajūtas nodrošināšanā, kā arī vides kvalitātes nodrošināšanā. Laikposmā no 2014. līdz 2020.gadam pašvaldība ir ieguldījusi ievērojamus līdzekļus pilsētas parku un svēru labiekārtošanā kā arī jaunu parku izveidošanā. Kā Lielāki jāmin Grīziņkalns, Ziedoņdārzs un Dzegužkalna parks. No jauna izveidoti Anniņmuižas parks, Erevānas dārzs un “Zaļā birzs. Arī turpmāk būtu jāuzlabo pilsētas zaļās teritorijas, integrējot tajos gan bioloģiskās daudzveidības, gan klimata (piemēram, lietusūdens uzkrāšanas) iespējas. Tāpat papildus būtu jāuzlabo pilsētas apstādījumi ārpus parkiem un skvēriem, gan gaisa kvalitātes un mikroklimata uzlabošanas nolūkos, gan zaļo teritoriju savienojumu izveidošanai.
- Veicinot bioloģisko daudzveidību, pašvaldība ir realizējusi LIFE programmas projektu “(CoHaBit) – Piekrastes biotopu aizsardzība dabas parkā “Piejūra”, kā arī ERAF projektu “Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija dabas parkā “Piejūra” ar mērķi mazināt antropogēno slodzi uz ES aizsargājamiem biotopiem DP “Piejūra” (Natura 2000 vieta) teritorijā, nodrošinot bioloģiskās dabas daudzveidības saglabāšanu nākamajām paaudzēm, vienlaicīgi veidojot kvalitatīvu tūrisma un dabas izziņas infrastruktūru.
- Pārskata periodā tika apstiprināta Rīgas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.- 2020.gadam, kā arī uzsākts darbs pie jaunas programmas 2021.-2025.gadam izstrādes, kuras ietvaros tiks izvērtēta esošās rīcības programmas rezultāti. Rīcības RV15 gaisa kvalitātes mērķu sasniegšanai ir integrētas arī citos RV, līdz ar to nepieciešams pilnveidot un uzskatāmāk skaidrot dažādu rīcību pienesumu kopējā gaisa kvalitātes uzlabošanā.
- 2017.gadā tika izstrādāts Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017. - 2022.gadam, kura ietvaros sagatavotas trokšņu kartes. Būtiskākie trokšņu avoti Rīgas pilsētā ir autotransporta un rūpniecības objektu radītais troksnis. Papildus arī Lidosta “Rīga” izstrādāja jaunu rīcības plānu gaisa kuģu trokšņa samazināšanai tuvumā esošajās teritorijās laika posmam no 2019. līdz 2024.gadam.

- 16% no Rīgas platības aizņem ūdeņu teritorijas, kas ir nozīmīgs rekreācijas resurss. Pašvaldība ir rekonstruējusi Juglas promenādi, kā arī konsekventi turpina gājēju un veloceļa izbūvi Dārziņu virzienā gar Daugavu, uzlabojot ūdensmalu kvalitāti. Tāpat pārskata periodā tika izveidotas jaunas peldvietas: Rumbula 2014.gadā, Lucavsalā 2015.gadā un Ķīpsalā 2016.gadā. Kopumā Rīgas pilsētā šobrīd ir tikai 7 publiskās peldvietas, taču mērķis bija uzstādīts 13 peldvietas 2020.gadā. Ūdensmalu attīstība, t.sk. pietātņu infrastruktūras sakārtošana un interešu enkurojektu izveidošana gar ūdensmalām ir joprojām viens no pašvaldības izaicinājumiem, kuram jāmeklē risinājumi. Attīstot ūdensmalu un parku savstarpējo savienojamību, tiktu veicināts arī iedzīvotāju aktīvs dzīvesveids un labsajūta.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Lielmanis, SIA “Mailītis A.I.I.M.” arhitekts

Rīga ietver plašas zaļās un zilās zonas - parkus, skvērus, ūdensmalas un citas dabiskās teritorijas. Pārskata periodā tika atjaunotas vairākas zaļās teritorijas - Miera dārzs, Ziedoņdārzs, Grīziņkalna parks u.c., bet citviet zaļās zonas izveidotas no jauna - Anniņmuižas parks, Erevānas dārzs u.c. Tika arī sakārtotas peldvietas un ūdensmalas - Rumbulas, Ķīpsalas, Lucavsalas peldvietas u.c. Šo vietu sakārtošana ir svarīgs pienesums veselīgas un kvalitatīvas vides veidošanā.

Jāmin, ka Rīgā jau ilgu laiku pastāv šo teritoriju atsvešinātība jeb parku un zaļo zonu nepietiekama sasaiste pilsēttelpā. Tās nereti pārrauj autotransporta maģistrāles un vērojama nepietiekama integrācija kopējā infrastruktūrā. Rīgai nepieciešams vērst uzmanību ne tikai uz savienojumiem starp apkaimēm, bet arī starp parkiem un ūdensmalām, ļaujot cilvēkiem brīvi tām piekļūt no dažādām vietām.

Atjaunotā Spīķeru promenāde ir veiksmīgs sākums krastmalas atdzīvināšanai un tai ir potenciāls tālākai attīstībai. Promenāde gan vēl joprojām ir atdalīta no parējās pilsētas ar plašu automaģistrāli. Nepieciešams ņemt piemēru no tādām Eiropas pilsētām kā Čīrihe un Kopenhāgena, kurās ūdensmalas tiek izmantotas ne tikai pastaigām vai velobraucieniem, kas arī ir svarīgi, bet arī

peldvietu un atpūtas vietu ierīkošanai, kā arī dažādām citām aktivitātēm. Vides kvalitāti ir iespējams uzlabot ar videi draudzīgu sabiedrisko ūdenstransportu, kas savienotu gar ūdensceļiem izvietotās apkaimes.

Negatīvi vērtējama 2020.gada situācija ar "Marsa" velotreku. Garām tika palaista iespēja saglabāt vēsturisku apkaimes vietzīmi, kuras attīstība uzlabotu gan apkārtējās vides kvalitāti, gan attieksmi pret kultūrvēsturiskiem objektiem. Rīgas pašvaldībai aktīvāk jāīsteno savu iedzīvotāju interesēs.

Lai arī zaļās teritorijas tiek pamazām atjaunotas, liela daļa joprojām ir atstātas novārtā vai nepietiekami uzraudzītas. Plānotā zaļo teritoriju un pilsētas parku informācijas sistēmas izveide uzlabotu prioritāro darbu apzināšanu.

Vides kvalitātes vērtējumam ir nepieciešams analizēt arī gaisa kvalitāti. Rīgā ir uzstādītas 5 jaunas gaisa monitoringa stacijas, kas ir pozitīvi, taču nepieciešams papildināt esošo mērījumu staciju klāstu ar dažādām vietām centrā, apkaimēs, dzīvojamo māju pagalmos un publiskajos laukumos. Jāuzteic arī ogļu kraušanas operāciju pārcelšanu prom no Rīgas centra.

Ieteicams radīt atbalsta mehānismu, lai iedzīvotāji un namīpašnieki varētu pieslēgties pilsētas siltumtīkliem vai alternatīvām dabai draudzīgām apkures sistēmām, tādā veidā mazinot vieglā kurināmā radīto piesārņojumu. Jāveido ciešāka saikne starp dažādiem Rīgas pašvaldības departamentiem, lai veicinātu raitāku, saprotamāku un iesaistošāku plānošanu.

PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte

Rīgas pilsētas ekonomikas attīstības galvenais mērķis ir tādu attīstības politikas pasākumu izvēle, kas veicinātu augsta nodarbinātības līmeņa sasniegšanu, ilgtspējīgu saimniecisko izaugsmi un cenu stabilitāti, tādējādi radot materiālo pamatu iedzīvotāju un pilsētas labklājības pieaugumam

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U16.1. Motivācijas paaugstināšana uzņēmējdarbības uzsākšanai un inovācijām

- Tika turpināts īstenot RD grantu programmu “Atspēriens”, kas darbojas jau kopš 2009.gada. Programmas mērķis ir popularizēt un atbalstīt uzņēmējdarbību, aicinot pieteikties radošus un inovatīvus uzņēmumus, kas attīsta tehnoloģijās vai zināšanās balstītus risinājumus. Pārskata periodā tika izmainīta vērtēšanas kārtība, padarot vērtēšanas procesu publisku un piesaistot vērtēšanā publiski zināmus ekspertus, ka arī palielināts maksimālais granta apjoms vienam dalībniekam līdz EUR 25 000. Kopš 2009.gada “Atspērienam” pieteikušies vairāk kā 1 700 dalībnieki, no kuriem 160 saņēmuši atbalstu.
- Kopš 2018.gada RD sadarbībā ar Latvijas Investīciju un Attīstības Aģentūru īsteno grantu programmu „Rīgas drosmes grants”. Programmas mērķis ir iedrošināt iedzīvotājus uzsākt uzņēmējdarbību un popularizēt uzņēmējdarbības ideju iedzīvotāju vidū, veicinot uzņēmējdarbību un tās attīstību Rīgā, kā arī nodrošinot tehnoloģisko un inovatīvu biznesa ideju autoriem nepieciešamās zināšanas, attīstot prasmes un motivējot tos pilnveidot idejas līdz pilnvērtīgiem biznesa plāniem. “Rīgas drosmes grants” piedāvā gudrās naudas atbalstu, piešķirot katram no 25 programmas laureātiem finansējumu EUR 2000 apmērā un nodrošinot sadarbību ar kādu no septiņiem Rīgā esošajiem augstskolu biznesa inkubatoriem. Kopš 2018.gada „Rīgas drosmes granta” atbalstu saņēmuši 48 jaunie uzņēmēji.
- Lai veicinātu viedpilsētu risinājumu attīstību pilsētvidē, 2019.gadā tika izveidota darba grupa, kurā iesaistīti eksperti no visu nozaru pašvaldības iestādēm un kapitālsabiedrībām. 2020.gadā notika četras Viedpilsētas darba grupas sēdes, kurās diskutēts par viedpilsētas risinājumu

izmantošanu ar komercsabiedrībām, valsts pārvaldes iestādēm un akadēmisko sektoru.

U16.2. Informatīvā un konsultatīvā atbalsta nodrošināšana uzņēmējiem

- Regulāri tika sniegts informatīvs atbalsts potenciālajiem investoriem attiecībā uz Rīgā pieejamo infrastruktūru, teritorijas plānojumu un pieejamajiem investīciju objektiem. Tāpat tika arī nodrošinātas konsultācijas mērniecības jomā strādājošiem uzņēmumiem būvniecības dokumentācijas sagatavošanas jautājumos.
- 2018.gadā parakstīts sadarbības memorands par starptautisko biznesa pakalpojumu centru attīstību Rīgā, kura ietvaros 2019.gadā RD pārstāvēja, popularizēja un nodarbojās ar investoru piesaisti divās starptautiska mēroga konferencēs: “CEE shared services & outsourcing awards 2019” (Varšava, Polija), kur Rīga ieguva balvu nominācijā „Gada uzlecošā pilsēta” un “Deloitte Shared Services Conference 2019” (Dublina, Īrija). Savukārt 2020.gadā starptautiska mēroga konferences “CEE shared services & outsourcing awards 2020” ietvaros “SEB Global Services” biznesa centrs tika pasludināts par Gada biznesa pakalpojumu centru Baltijas reģionā 2020.gadā, bet “Cognizant” grupas uzņēmumi tika atzīti par labākajiem biznesa ārpakalpojumu sniedzējiem visā Eiropā.

U16.3. Zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbības sekmēšana

- Aktivitātes uzdevuma ietvaros galvenokārt veiktas, lai nodrošinātu informatīvu atbalstu, piemēram, inkubatoru atlases konkursos un darba grupās.

U16.4. Nodrošināt pozitīvu Rīgas kā uzņēmējdarbības vietas atpazīstamību vietējām un starptautiskām auditorijām

- Veicinot pilsētas uzņēmējdarbības vides atpazīstamību starptautiskā investoru auditorijā, tika nodrošināta regulāra Rīgas un partneru dalība izstādē “MIPIM”, Kas ir viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem pasaules nekustamo īpašumu gadatirgiem.

- Tika nodrošināta dalība Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkla EUROCITIES konferencē, pasākumos un forumos.

U16.5. Rīgas potenciāli konkurētspējīgo nozaru izaugsmes sekmēšana

- Uzdevuma ietvaros veiktās aktivitātes galvenokārt saistītas ar nozaru izaugsmei nozīmīgu izstāžu u.c. organizēšanu un atbalstīšanu. Piemēram, dalība un izstādes izstādes “Tech Industry” popularizēšana, atbalsts “Mazā biznesa dienas” ietvaros rīkotās ikgadējās konferences organizēšanai.

U16.6. Infrastruktūras veidošana un attīstīšana uzņēmējdarbības uzsākšanai un nozīmīgu privāto investīciju piesaistei

- Tika nodrošināts informatīvs atbalsts par nozīmīgākajiem uzņēmēju investīciju projektiem pašvaldības administratīvajā teritorijā un kompetences ietvaros nepieciešamības gadījumā notika informācijas apmaiņa gan ar pašvaldības, gan valsts, gan privātajām struktūrām.
- Veikti uzlabojumi un modernizēta GNSS⁴⁰ EUPOS–RĪGA (instrumenti, bāzes stacijas, tehniskais nodrošinājums). Regulāri reģistrēti jauni EUPOS–RĪGA sistēmas lietotāji (uzņēmumi). Ar vairākām Pierīgas pašvaldībām noslēgtas vienošanās par sadarbību un līdzdalību EUPOS–RĪGA projektā.
- Norisinājās darbs pie inženiertīklu ģeotelpiskās informācijas aprites procesa izstrādes un informācijas apmaiņas ar Rīgas pilsētā esošo inženiertīklu turētājiem: izveidota universāla datu apmaiņas līguma sagatave un regulāri notika datu apmaiņa ar AS “Sadales tīkls”, AS “Rīgas siltums”, SIA “Rīgas ūdens”, periodiski – ar Rīgas brīvostas pārvaldi u.c. iestādēm.

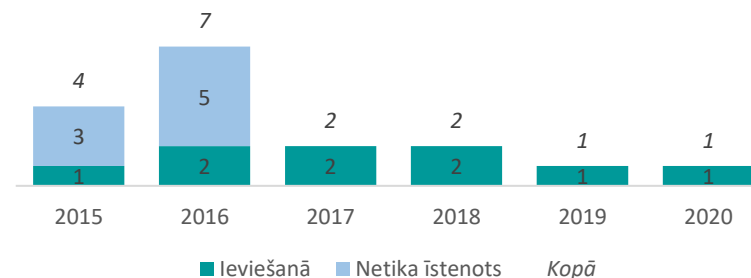
Optimizējot topogrāfiskās (t.sk. inženiertīklu) informācijas pārbaudes procesu, veiktas vairākas izmaiņas e-pakalpojumos – papildināts pakalpojuma mērķa klasifikators, pievienota iespēja atzīmēt pakalpojuma izpildes paātrinātu kārtību, nodrošināta iespēja vienlaicīgi pievienot vairākas datnes u.c. Tāpat apzināti tirgū pieejamie alternatīvie risinājumi (ar plašākām iespējām) ar mērķi paātrināt pārbaudes procesu.

Investīciju ieguldījumu novērtējums

Programmas Investīciju plānā pārskata periodā īstenošanā bija līdz 2 projektiem gadā. Investīciju ieguldījums vērtējams kā nepietiekams, kas daļēji saistīts ar pašvaldības netiešo lomu uzņēmējdarbības veicināšanā – pašvaldībai ir ierobežotas iespējas uzņēmējdarbības atbalsta sniegšanai. Taču ir alternatīvi instrumenti – pārvaldības pakalpojumu attīstība (e-pakalpojumu pieejamība), infrastruktūras uzlabošana (inženierkomunikāciju, ceļu uzlabošana), nodevu atvieglojumi, mārketinga aktivitātes (informatīvs atbalsts uzņēmējiem, investīciju kataloga izveide u.c.), kā arī atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai (grantu programmas, mūžizglītības iespēju veicināšana, mentoringa programmas nodrošināšana).

16.1.attēls

Investīciju plāna PRV16 izpildes raksturojums
2014-2020

Avots: RD PAD

⁴⁰ Globālās Navigācijas Satelītu Sistēma

16.2.att. Grantu programma "Atspēriens"

16.4.att. Viedpilsētas darba grupas diskusija

16.3.att. Uzņēmējdarbības atbalsta programma "Rīgas drosmes grants"

16.5.att. Starptautiskais nekustamā īpašuma un investīciju forums "MIPIM 2019"

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

PRV16 ietvaros noteikti 11 sasniedzamie rādītāji (16.6.attēls), kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir šāda:

↑ 10 rādītājiem pozitīva

⇒ 1 rādītājs bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 4 rādītājiem

6 rādītāji pārsniedz 2020.gadā plānotās sasniedzamās vērtības.

Ekonomikas rādītāji uzrāda pozitīvu tendenci pārskata periodā un pat neskatoties uz vīrusa uzliesmojumu 2020.gadā un vairāku nozaru darbību krīzes režīmā, ekonomika turpina augt. Tās izaugsmi nākotnē varētu negatīvi ietekmēt nepietiekami cilvēkresursi, uz ko norāda arī bezdarba līmenis, kas nav tik zems kā pirms krīzes 2019.gadā – 4%, tomēr arī 5,9% 2020.gadā kopumā ir vērtējams kā zems bezdarba līmenis. Darbaspēka nepietiekamība ir viens no iemesliem, kāpēc pārskata periodā strauji kāpa atalgojums – par 48%, sasniedzot EUR 1 276. Šī tendence varētu saglabāties arī turpmākajos gados, kas rada riskus par produktu un pakalpojumu konkurētspēju ārvalstu tirgos, tāpēc būtiskas ir investīcijas produktivitātes veicināšanā – digitalizācijā, automatizācijā, kā arī darbinieku kvalifikācijas celšanā un pārkvalificēšanā.

16.6.attēls

Rīgas kredītreitings paaugstinās ↑

16.1. Rīgas kredītreitings

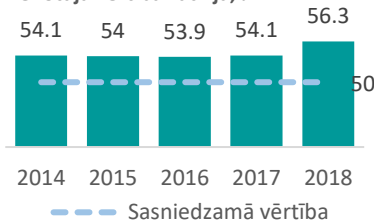
BBB+/ Stable/ A2	A- /Stable/A- 2	Paaugstinās
Baa2/ Stable	Baa1/ Stable	Paaugstinās
2014	2020	Sasniedzamā vērtība

Avots: Kredītreitings aģentūras "Standard & Poor's" un "Moody's Investors"

Kopējās pievienotās vērtības

īpatsvars pieaudzis +4,1%

16.2. Rīgas kopējās pievienotās vērtības īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā Latvijā, %

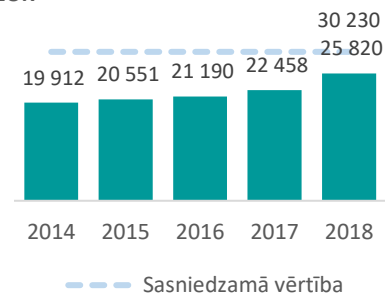

Avots: CSP

IKP uz iedzīvotāju palielinājies

+29,7

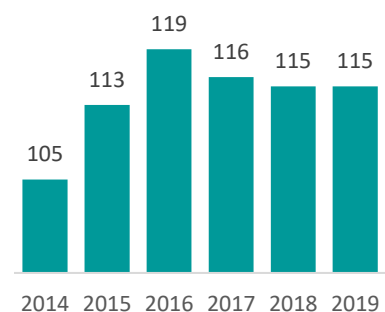
16.3. IKP Rīgā uz vienu iedzīvotāju (faktiskajās cenās), EUR

Avots: CSP

Uzņēmumu skaits pieaudzis +9%

16.5. Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi, uz 1000 iedz.

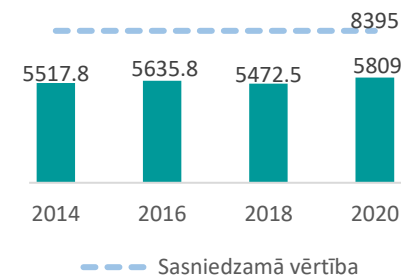

Avots: CSP

Ārvalstu tiešās investīcijas

palielinājušās +5,3%

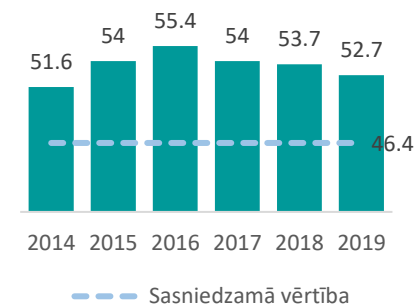
16.4. Ārvalstu tiešās investīcijas gada beigās, milj. EUR

Avots: Lursoft

Komerscbiedrību skaita pieaugums nebūtisks +2,1%

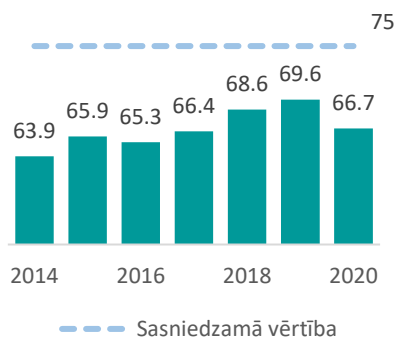
16.6. Ekonomiski aktīvās komerscbiedrības, tūkst.

Avots: CSP

Nodarbinātības līmenis audzis
+4,4%

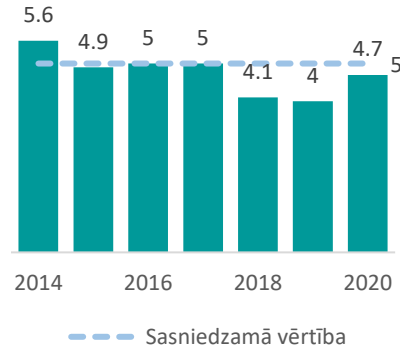
16.7. Nodarbinātības līmenis, %

Avots: CSP

Bezdarba līmenis samazinājies **-16%**

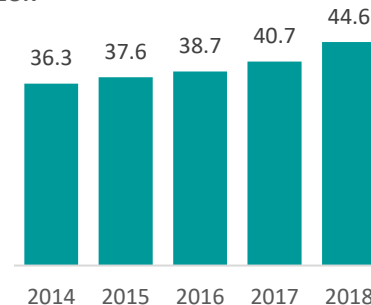
16.8. Reģistrētais bezdarba līmenis gada beigās, %

Avots: NVA

Darbaspēka produktivitāte palielinājusies **+22, 8%**

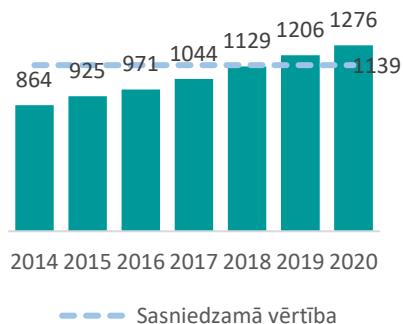
16.11. Darbaspēka produktivitāte (pievienotā vērtība/strādājošo skaits), tūkst. EUR

Avots: CSP, RD PAD

Darba samaksa pieaugusi **+47,7%**

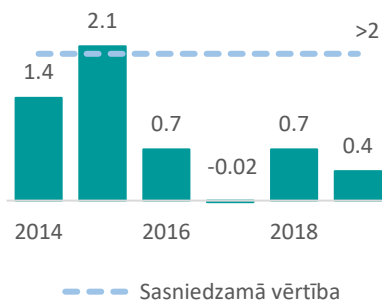
16.9. Rīgā strādājošo mēneša vidējā darba samaksa bruto, EUR

Avots: CSP

Darba vietu skaits turpināja augt ↑

16.10. Darba vietu skaita pieaugums, % pret iepriekšējo gadu

Avots: CSP

Kopsavilkums

- Apzinoties mazo un vidējo uzņēmumu potenciālu uzņēmējdarbības aktivitātes līmeņa paaugstināšanā un iedzīvotājiem nepieciešamo komerciālo pakalpojumu nodrošināšanā, ir jāmeklē stratēģiskie risinājumi mazo un vidējo uzņēmumu saimnieciskās darbības uzsākšanai un ilgtspējīgai izaugsmei labvēlīgas uzņēmējdarbības vides radīšanai. Uzņēmējdarbības infrastruktūras pieejamība, piekļuve finansējumam dažādās biznesa cikla fāzēs, atbalsts darījumu kontaktu nodibināšanā, informatīvais atbalsts – tie ir tikai daži aktuālie jautājumi mazo un vidējo uzņēmumu attīstībai Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- Lai arī Rīgas pašvaldībai ir ierobežotas iespējas uzņēmēju uzņēmējdarbības atbalsta sniegšanai, būtiski ir iesaistīt uzņēmējus dažādās darba grupās un diskusijās, lai apzinātu uzņēmēju viedokli, ko, viņuprāt, pašvaldība var darīt uzņēmēju atbalstam.
- Veicinot uz zināšanām balstītu Rīgas pilsētas ekonomisko attīstību, ir svarīgi nodrošināt Rīgas pilsētas pašvaldības un Latvijas augstskolu ciešu

sadarbību studentu pilsētu jeb zināšanu teritoriju veidošanā Pārdaugavā, kas jau šobrīd ir izveidojusies par nozīmīgu zināšanu un akadēmisko centru, kur studē ievērojama daļa Latvijas valsts augstskolu studentu. Zināšanu ģenerēšana un intelektuālā darbaspēka attīstība ir nozīmīgs priekšnoteikums augstākam darba ražīgumam un inovāciju kapacitātes pieaugumam.

- Joprojām nav īstenota aktivitāte – pilsētas mārketinga stratēģijas izstrāde uzņēmējiem un pārējām mērķgrupām, taču šāda dokumenta nepieciešamība ir ļoti aktuāla, lai pašvaldības darbība būtu mērķtiecīga un koordinēta. Pārskata periodā aktivitātes veica vairākas RD struktūrvienības - RD PAD Investīciju nodaļa, RD Ārlietu pārvalde un citas RD struktūrvienības.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts

Rīgas īpatsvars Latvijas ekonomikā tradicionāli ir bijis vairāk nekā puse no kopējās pievienotās vērtības, kamēr iedzīvotāju īpatsvars galvaspilsētā ir aptuveni trešdaļa no visa Latvijas iedzīvotāju kopskaita. Rīgā, salīdzinot ar pārējiem reģioniem, ir augstāks specializācijas līmenis dažādās pakalpojumu nozarēs, un tā spēj piedāvāt labāku atalgojuma līmeni un dzīves apstākļus nekā citur Latvijā. Vērtējot pēc IKP uz iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes, Rīga jau vairākus gadus pārsniedz ES vidējo līmeni. Nozīmīgu daļu no Rīgas pievienotās vērtības rada arī strādājošie, kuri ikdienā dzīvo ārpus tās.

Pēdējo gadu laikā saimnieciskā aktivitāte ir vairāk pārvirzījusies ārpus galvaspilsētas – uz Pierīgas novadiem, kur notiek straujāka attīstība nekā Rīgā. Paralēli notiek arī ekonomiski aktīvā vecuma iedzīvotāju migrācija no Rīgas uz Pierīgu, kurus piesaista ikdienas dzīvei draudzīgāka vide.

Rīgai nepieciešams attīstīt sadarbību ar Pierīgas pašvaldībām, lai kopīgi diskutētu par aktuālajām problēmām un to risinājumiem dažādās ar uzņēmējdarbību saistītās jomās – infrastruktūra, transports, mobilitāte, izglītības sistēma, vides aizsardzība u.c. Šajās jomās jābūt saskaņotai virzībai, lai optimizētu ieguldītos līdzekļus un nodrošinātu pievilcīgāku vidi uzņēmējdarbībai.

Rīgas kredītreitings saglabājas pietiekami augstā līmenī. To pozitīvi ietekmē arī Latvijas valsts kredītreitings, kurš pēdējos gados ir uzlabojies, pateicoties stingrai fiskālajai politikai.

Ārvalstu investīcijas Rīgā 2020.gadā palielinājās, taču tās būtiski atpaliek no sasniedzamā mērķa. Pastāv vairāki apstākļi, kuri joprojām kavē investīciju piesaisti Rīgā – potenciālajiem investoriem bieži vien nav skaidra lēmumu pieņemšanas procedūra un tās ilgums, nav izbūvēti nepieciešamie ceļi un inženierkomunikācijas, pastāv nesamērīgi garš būvatļauju kārtšanas process. Investīciju ienākšanu Rīgā apgrūtinā arī no valsts kopējās politikas atkarīgi faktori (augstāki darbaspēka nodokļi, dārgāka elektroenerģija, augsts finanšu pakalpojumu administratīvais slogs), kuri nav konkurētspējīgi salīdzinājumā ar Baltijas kaimiņvalstīm.

Plašāk izmantot “zaļo koridoru” pieeju lieliem Rīgas pilsētai un tās sabiedrībai būtiskiem projektiem, kuri tiktu izskatīti un saskaņoti operatīvāk, mazāk birokratizētā un investoriem ērtākā veidā. Veicināt digitālos risinājumus un lēmumu gaitas caurspīdīgumu. Sniegt praktisku informāciju potenciālajiem investoriem. Nepieciešamības gadījumā palīdzēt tiem ar attiecīgo teritoriju sakopšanu un infrastruktūras izveidi.

Jāpadara starptautiski konkurētspējīgs būvatļauju apstrādes process Rīgā, sakārtojot atbildīgo dienestu iekšējās procedūras un maksimāli izmantojot pakalpojumus elektroniskajā vidē.

2020.gadā Rīgā samazinājās nodarbinātība un pieauga bezdarbs. Tas saistīts galvenokārt ar Covid-19 pandēmiju, kura negatīvi ietekmēja vairākas nozares – tirdzniecību, izmitināšanu un ēdināšanu, atpūtu un izklaidi, transportu u.c. Līdz ar ekonomikas atgriešanos pirmskrīzes līmenī darba tirgū atkal sagaidāms strādājošo trūkums, tomēr daļai no darbu zaudējušajiem varētu būt nepieciešama pārkvalifikācija.

Pašvaldībai būt vēlams izmantot savā rīcībā esošos instrumentus darbinieku izglītošanai, lai veicinātu to prasmju atjaunošanu atbilstoši pieprasījumam un produktivitātes palielināšanu. Svarīgi būtu veicināt digitālās prasmes.

Iveta Reinholde, Professore, Eiropas Padomes Reģionālo un vietējo pašvaldību kongresa neatkarīgā eksperte, Dr.sc.pol

Rīgas pilsēta ir veikusi būtisku ieguldījumu informatīvās aktivitātēs, lai mudinātu iedzīvotājus pievērsties uzņēmējdarbībai un attīstītu uzņēmējdarbības vidi. Informatīvās un konsultatīvās aktivitātes nodrošina nozīmīgus priekšnosacījumus pilsētas konkurētspējas veicināšanai un investīciju piesaistīšanai. Ne tikai pārskata periodā, bet arī ilgākā periodā, par “veiksmes stāstu” ir uzskatāma grantu programma “Atspēriens”, kuras darbība ir jāturpinās arī nākamā plānošanas periodā. Arī otra grantu programma - 2018.gada izveidota sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru „Rīgas drosmes grants” ir labs piemērs, kā veidot mērķētas atbalsta programmas.

Ieteicams turpināt grantu programmu “Atspēriens” un grantu programmu “Rīgas domes grants”, un izveidot rādītāju – “uzņēmumu skaits, kas tika izveidoti grantu programmu ietvaros un turpina darboties pēc 3/5 gadiem”. Rekomendējams veikt izvērtējumu par programmas atbalstu saņēmušo uzņēmumu tālāko attīstību, ilgtspēju, panākumiem un neveiksmēm. Tas sniegtu pārskatāmu informāciju par pilsētas patiesajām ietekmes iespējām uz uzņēmējdarbības vidi.

Arī informatīvo pasākumu klāsts, kas piedāvāts potenciālo uzņēmēju un investoru ieinteresēšanai ir gana plašs, lai sasniegtu mērķi, ka Rīga kļūst par atpazīstamu Baltijas biznesa centru, līdz ar to beidzoties COVID-19 ierobežojumiem ir jāintensificē Rīgas pārstāvniecība biznesa izstādēs, konferencēs un pasākumos.

Investīciju plāna ietvaros pašvaldība ir veikusi būvprojekta izstrādi Skanstes teritorijas revitalizācijai, kas veidos jaunu ekonomiskos un pilsētvides telpu Rīgā atbilstoši 21.gadsimta prasībām un izpratnei.

Investīciju piesaiste ir tā joma, kur jau ir sasniegti labi rezultāti (ir pieaugušas ārvalstu tiešās investīcijas), līdz ar to ir jāturpina iesāktais.

Jāuzteic arī pilsētas uzsāktā iniciatīva, izveidojot darba grupu viedpilsētas risinājumu izmantošanai, lai attīstītu uzņēmējdarbību. Nākamajā plānošanas periodā ieteicams veidot sinerģiju starp šo rīcības virzienu un rīcības virzienu, kas atbalsta viedo tehnoloģiju izmantošanu pilsētvidē – kultūrā, transportā,

mobilitātē, enerģētikā, iedzīvotāju drošībā un izglītībā. Faktiski, viedās pilsētas koncepta pilnvērtīgai ieviešanai, Rīgas pilsētai ir ieteicams izstrādāt integrētu stratēģiju, izmantojot viedās pilsētas pieeju kā pilsētplānošanas pamatnosacījumu.

Savukārt, mērot pilsētas ieguldījumu ekonomiskās attīstības veicināšanā ieteiktu būt uzmanīgiem ar mērījumu par “IKP uz vienu iedzīvotāju Rīgā”. Lai arī šāds rādītājs atspoguļo labklājības izaugsmi, tomēr nav iespējams noteikt, cik tieši daudz ir bijis pilsētas pienesums rādītājā, cik to nosaka Rīgas kā ekonomikas centra faktori.

Tā kā Rīgā ir koncentrējusies augstākās izglītības un zinātnes infrastruktūra, ieteicams aktivizēt sadarbību ar augstskolām gan pilsētai nozīmīgu lietišķo pētījumu veikšanā, gan arī studējošo iesaistē pilsētas attīstībai svarīgu un uz nākotni vērstu dokumentu izstrādē, izmantojot tādus instrumentus kā pilsētas problēmu risināšanas hakatoni un inovāciju laboratorijas, jaunuzņēmumu meistarklases. Sinerģija starp pilsētu un augstāko izglītību var tikt būvēta uz “viedās pilsētas” koncepta, veicinot gan jaunu uzņēmumu rašanos ar jaunām tehnoloģijām saistītās jomās, gan arī meklējot praktiskus risinājumus pilsētvides problēmas risināšanai ar tehnoloģiju palīdzību.

Tāpat nepieciešams paplašināt apkaimju un teritoriju atbalsta programmu, iekļaujot tajā atbalstu jaunuzņēmumiem, tā radot sinerģiju starp uzņēmējdarbības un kultūrvides attīstību.

RV17 Augoša daudzprofilu osta

Rīgas osta pilsētai un visai Latvijai ir svarīgs transporta infrastruktūras elements gan attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem, gan kravu transportēšanu. Rīgas ostas uzņēmumi, kas galvenokārt saistīti ar transporta nozari, veido nozīmīgu daļu pilsētas ekonomikā.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U17.1. Kuģu ceļu un ar to saistītās infrastruktūras kapacitātes paaugstināšana

- Pārskata periodā tika veikti darbi projekta **“Satiksmes pārvads no Tvaika ielas uz Kundziņsalu”** ietvaros: veikts ietekmes uz vidi izvērtējums, izstrādāts lokālplānojums Kundziņsalā un teritorijā starp Sarkandaugavas atteci, Degvielas ielu, Tvaika ielu un Uriekstes ielu, kā arī izstrādāts būvprojekts. Projekta realizācija ļaus atslogot pašreizējo satiksmes pārvadu un novirzīt kravas transporta satiksmi tālāk no Kundziņsalas dzīvojamās zonas.
- Ievērojami resursi tika veltīti, kas saistīti ar galvenā **kuģošanas kanāla dziļuma uzturēšanu un rekonstrukciju**. Veikti abu Rīgas ostas ieejas molu – Austrumu un Rietumu molu remontdarbi. Uz Rietumu mola pabeigta betonēšana, savukārt uz Austrumu mola veikta bojāto betona plākšņu nomaiņa, betonēšana un mola slīpuma nostiprināšana, lai novērstu izskalojumus. Turpināti arī galvenā kuģa ceļa vēsturiskā krasta stiprinājuma jeb FG dambja pārbūves darbi.

U17.2. Ostas uzņēmumu attīstības sekmēšana

- Tika realizēts Rīgas ostas vēsturē lielākais investīciju attīstības projekts **“Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra”**, novēršot ostas aktivitāšu izraisīto vides degradāciju Andrejsalas un Eksportostas teritorijās un nodrošinot ostas konkurētspējas saglabāšanu Baltijas jūras reģionā.
- **Apstiprināta Latvijas ostu attīstības programma 2014.-2020.gadam**, kas ietver arī mērķus un darbības virzienus Rīgas ostas attīstībai.
- **Apstiprināta Rīgas brīvdostas Attīstības programma 2019.-2028.gadam**, kas paredz būtiski paplašināt Rīgas ostas darbību, veicinot industrializāciju un jaunu uzņēmumu ienākšanu Rīgas brīvdostas teritorijā,

vienlaikus turpinot stratēģiskos darbības virzienus – jaunu kravu piesaisti, kravu diversifikāciju, ostas infrastruktūras attīstību un ostas pārvaldības modeļa pilnveidošanu.

- Rīgas ostā **ieviesta jauna inovatīva tehnoloģija – konteinerizētā beramkravu pārkraušana**. Rīgas osta ir pirmā osta Eiropā, kurā uzsākts izmantot šo videi draudzīgo tehnoloģiju.

U17.3. Rūpniecības un loģistikas centru attīstības sekmēšana brīvdostas teritorijā

- Programmas Rīcības un Investīciju plānā uzdevuma ietvaros netika iekļauti pasākumi un projekti, taču citos uzdevumos iekļautās aktivitātes sekmēja uzdevuma izpildi.

U17.4. Rīgas brīvdostas iespējas starptautiskā mērogā popularizēšana

- RBP kopā ar ostas uzņēmumiem un sadarbības partneriem **pārstāvēja ostu starptautiskajās kravu pārvadājumu un loģistikas izstādēs un forumos** Francijā, Krievijā, Vācijā, Ķīnā, Uzbekistānā, Kazahstānā, Baltkrievijā, Ukrainā, Igaunijā – ik gadu līdz 10 izstādēs. Arī COVID-19 pandēmijas apstākļos turpināja piedalīties svarīgākajos nozares pasākumos attālinātajās izstādēs un forumos. Turklāt RBP 2020.gadā prezentēja Rīgas brīvdostas piedāvājumu un iespējas apaļā galda diskusijā Vācijas uzņēmējiem, Pasaules brīvo zonu organizācijas platformā, Baltijas jūras reģiona 5G ekosistēmas forumā (5G Techritory), Transsibīrijas Pārvadājumu Koordinācijas Padomes plenārsēdē, kā arī sadarbībā ar Baltijas ostu organizāciju organizēja Baltijas ostu konferenci (Baltic Ports Conference 4.0).
- Rīgas ostā katru gadu tika **uzņemtas līdz pat 50 delegācijām no 19 dažādām valstīm**, lai sniegtu informāciju par Rīgas ostas pakalpojumiem un iespējām.
- Prezentējot ostas un Rīgas pilsētas piedāvājumu un iespējas, RBP kopā ar pilsētas un nozares pārstāvjiem **piedalījās nozīmīgos kruīzu nozares**

forumos - Cruise Shipping Miami (ASV), Seatrade Europe (Vācija), Seatrade Cruise Global (ASV).

U17.5. Sadarbība ar pieostas apkaimēm

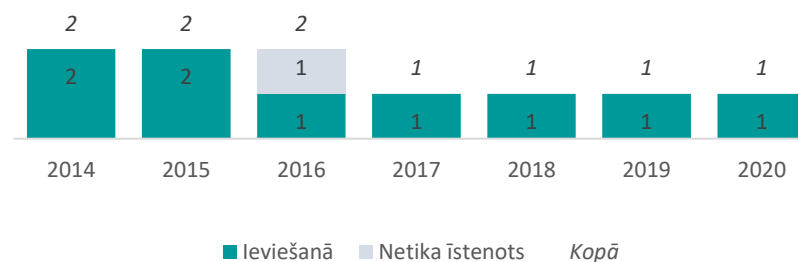
- Pakāpeniski **tika uzlabota un pilnveidota sadarbība ar iedzīvotāju biedrībām**, kas rezultējās dažādu pasākumu organizēšanā - Rīgas Ostas svētki, kanāla regate, Mīlgrāvja Krastmalas svētki, Ziemeļblāzmas bērnu svētki, Vecmīlgrāvja sporta spēles, ielu mūzikas svētki, basketbola turnīrs "Krasta mačs", sociālais projekts "Osta. Cilvēks. Vēsture.", skolēnu radošais projekts "Osta pilsētai" u.c. Pabeigts darbs pie 360 grādu digitālās ekskursijas kartes, kas piedāvā iespēju virtuālā veidā interaktīvi iepazīties ar Rīgas brīvdostas teritorijām abos Daugavas krastos. Virtuālā ekskursija iedzīvotājiem pieejama interaktīvā stendā kultūras pilī "Ziemeļblāzma".
- Tika **realizēti dažādi ostas apkaimju labiekārtošanas projekti**: projekts "Mūsu osta" Vecmīlgrāvī, Lielās Talkas ietvaros veikti Kundziņsalas apzaļumošanas darbi, nojaukti ainavu degradējoši grausti, no sadzīves atkritumiem atbrīvota ostai pieguļošās apkaimes teritorija, izbūvēti minifutbola, pludmales volejbola un strītbola laukumi, kā arī izveidots celiņš ar betona bruģa segumu, uzstādīti soliņi un atkritumu urnas, savukārt Mangaļsalā ierīkoti pludmales volejbola un strītbola laukumi, izbūvēti laukumi autotransporta un piekabju novietnei, kā arī uzstādīti soliņi un atkritumu urnas.
- Sadarbojoties ar biedrību "Kundziņsala", tiek turpināts darbs pie **Kundziņsalas dzīvojamā rajona nosusināšanas un teritorijas labiekārtošanas projekta realizācijas**. Projekta ietvaros plānots izveidot meliorācijas sistēmu gruntsūdens līmeņa pazemināšanai un izbūvēt sūkņu staciju, kas nodrošinās ūdeņu atsūkņēšanu no apdzīvotajām teritorijām.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Investīciju plānā iekļauti tādi nozīmīgi projekti kā "Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra" un "Satiksmes pārvads no Tvaika ielas uz Kundziņsalu", kuri tika arī ievesti (skat. 17.1.attēlu). Vienlaikus jāatzīmē, ka stratēģiski nozīmīgus pasākumus un investīcijas Rīgas brīvdostas infrastruktūras attīstībā un kopējā konkurētspējas paaugstināšanā veic ostas uzņēmumi, kuras Programmas Rīcības un Investīciju plānā netiek iekļautas.

17.1.attēls

Investīciju plāna RV17 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

Budžets

RV īstenošanas ietvaros veiktās aktivitātes un īstenotie projekti tiek finansētas kā no RBP budžeta līdzekļiem, tā arī, piesaistot ES fondu finansējumu un citus finansēšanas avotus.

17.2.att. Krievu sala

17.4.att. Satiksmes pārvads no Tvaika ielas uz Kundziņsalu

17.3.att. Pasažieru kuģis

17.5.att. 17.5.att. Krievu sala

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV17 ietvaros noteikti 5 sasniedzamie rādītāji (17.6.attēls), no kuriem:

↑ 2 rādītājiem pozitīva tendence

↓ 3 rādītājam negatīva tendence

Covid-19 negatīvā ietekme uz 3 rādītājiem

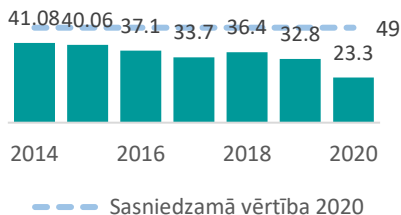
3 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

Neraugoties uz Covid-19 pandēmijas ietekmi uz pārvaldājumu nozari un Krievijas energoresursu kravu kritumu, Rīgas brīvosta spēja saglabāt savu finanšu stabilitāti un turpināja iesāktos attīstības projektus. Kravu samazinājums galvenokārt attiecināms uz fosilā segmenta kravām – ogļēm un naftas produktiem, turpretī kravu grupās, kas definētas kā prioritārās un perspektīvās – labība, kokmateriāli un konteinerkravas, pieauguma tendences saglabājas. Krievijas kravu krīzes rezultātā būtiski attīstījusies kravu dažādošana un kvalitāte Rīgas ostā. Ostas uzņēmumi aktīvi turpina investēt kravu apstrādes tehnoloģijās, papildus noliktavu platībās un IT risinājumos. Palielinājies ir Latvijas izcelsmes kravu īpatsvars, kas pierāda Latvijas eksporta tirgus potenciālu. Kopumā Rīgas osta turpina saglabāt savu līderpozīciju un ir lielākā osta Latvijā, pārkraujot vairāk nekā pusi no Latvijas ostu kopējā kravu apjoma.

17.6.attēls

Ārkārtas situācijas un Krievijas finanšu ekonomiskās krīzes dēļ ievērojami krities kravu apgrozījums **-43,3%**

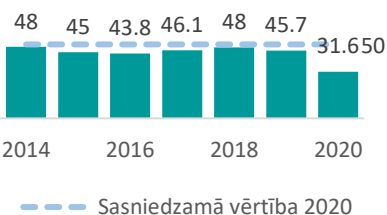
17.1. Kravu apgrozījums Rīgas ostā, milj. t

Avots: RBP

Ārkārtas situācijas dēļ sarukusi bruto tonnas vienība **-34,6%**

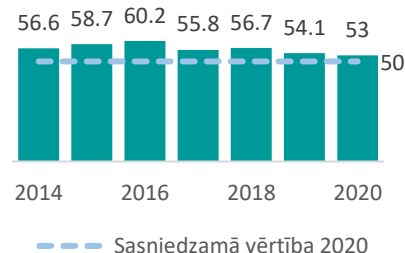
17.2. Kuģu bruto tonnas vienība, milj. GT

Avots: RBP

Saglabājies augsts kravu apgrozījuma īpatsvars **-6,4%**

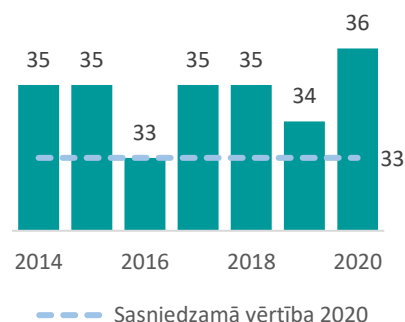
17.3. Rīgas ostas kravu apgrozījuma īpatsvars kopējā Latvijas ostu kravu apgrozījumā, %

Avots: RBP

Stividoru skaits pieaudzis **+2,9%**

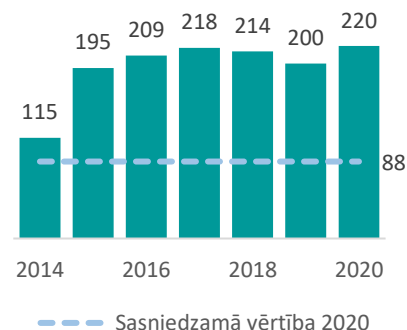
17.5. Rīgas brīvostas teritorijā strādājošie stividori

Avots: RBP

Ievērojami palielinājies uzņēmumu skaits **+91,3%**

17.4. Rīgas brīvostas teritorijā strādājošie uzņēmumi

Avots: RBP

Kopsavilkums

- Pakāpeniski tiek uzlabota un pilnveidota sadarbība ar iedzīvotāju biedrībām, kas rezultējas dažādu kultūras pasākumu organizēšanā, kā arī tiek realizēti dažādi ostas apkaimju labiekārtošanas projekti. Vienlaikus Rīgas pilsētas arhitekta konferencē 2018 “Rīdiniēks un osta” no NVO pārstāvjiem izskanēja pretrunīgs viedoklis par sadarbību ar Rīgas ostu, kas norāda uz nepieciešamību pēc sadarbības shēmas – modeļa izstrādes sadarbībai ar Rīgas ostu.
- Nepieciešams daudz aktīvāk un plašāk skaidrot sabiedrībai gan par ostas darbību kopumā – kādu ekonomisko pienesumu osta sniedz pilsētai, gan arī lēmumus, kas saistīti ar ostas attīstību. Piemēram, popularizēt atvērto durvju dienas, veidot informatīvas kampaņas u.c.
- Kopš 2019.gada Rīgas osta pārņemta Latvijas valsts pārvaldībā, pamatojoties uz Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā par ostām⁴¹.
- Lai arī Rīgas Pasažieru osta atrodas ļoti tuvu Vecrīgai, nokļūšana līdz Vecrīgai ir apgrūtināta, trūkst sakārtota publiskā infrastruktūra - gājēju celiņa, norādes, sabiedriskā transporta pieejamība.
- Vēsturiski ir izveidojies, ka Rīgas ostas teritorija nav publiski pieejama vai ir pieejama daļēji. Nepieciešams veicināt un attīstīt ūdens malu pieejamību iedzīvotājiem, attīstot piekrastes teritorijas – gan kā atpūtas vietas, gan nodrošinot pietātnes jahtām.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts

Rīgas brīvastā 2020.gadā ir turpinājies samazināties kravu apgrozījums, kas galvenokārt noticis uz naftas produktu un ogļu kravu krituma rēķina. Salīdzinoši stabils ir bijis konteinerkravu, kokmateriālu, koksnes šķeldas un labības produktu pārkraušanas apjoms – tomēr šo kravu veidu īpatsvars nav pārāk liels, un ar tiem nav bijis iespējams pietiekami aizvietot fosilo kravu veidu samazinājumu.

Rīgas brīvastā būtu pēc iespējas jāizklaidē un jāpaplašina esošo kravu veidu klāsts, piedāvājot kvalitatīvus un izmaksu ziņā konkurētspējīgus pakalpojumus, un attiecīgi arī pilnveidojot ostas infrastruktūru. Šajā procesā būtu nepieciešama kopīga visu iesaistīto pušu rīcība, savstarpēji sadarbojoties ostai, tajā strādājošajiem uzņēmumiem un valsts institūcijām, lai nodrošinātu Rīgas brīvastas un tajā strādājošo uzņēmumu starptautisko konkurētspēju. Rīgas pašvaldībai jāsniedz nepieciešamais atbalsts, lai palīdzētu uzņēmumiem, kuriem pārorientē savu darbību uz jaunām tehnoloģijām un kravu veidiem.

Rīgas brīvastas priekšrocības ir laba dzelzceļa un autotransporta infrastruktūra, tā joprojām saglabā stabilas līderpozīcijas starp Latvijas ostām, tomēr jāreķinās, ka līdz ar tālāku fosilo kravu veidu kritumu tās īpatsvars Latvijas ostu kopējā kravu apjomā vēl turpinās samazināties. Pēdējos gados ir saasinājusies konkurence arī ar pārējām Baltijas jūras ostām (Tallinu, Klaipēdu), kuras attīsta augstākas pievienotās vērtības kravu apstrādi un ir spējīgas pārvilcināt atsevišķas kravu plūsmas no Rīgas.

Svarīgi būtu realizēt uzsāktu projektu, kas paredz satiksmes pārvada izbūvi no Tvaika ielas uz Kundziņsalu, jo tas atslogotu satiksmi Rīgas centra apkārtnē, palīdzētu uzlabot transporta mobilitāti ostas teritorijā un piekļuvi Kundziņsalai.

Lai noturētu savas pozīcijas, Rīgas brīvastā tiek realizēti dažādi pasākumi infrastruktūras kapacitātes paaugstināšanai un ostas uzņēmumu darbības veicināšanai. Pozitīvi vērtējams, ka 2020.gadā Rīgas brīvastā ieviesta jauna inovatīva tehnoloģija konteinerizētai beramkravu pārkraušanai.

Rīgas brīvastas teritorijā strādājošo uzņēmumu un stividoru skaita pieaugums 2020.gadā liecina arī par to vidējās noslodzes un darbības efektivitātes krišanos, jo pēdējos gados ir būtiski samazinājies kopējais kravu apjoms. Īpaši tas skar tos uzņēmumus, kuri specializējušies uz naftas produktu un ogļu kravu apstrādi. Daļa no šiem uzņēmumiem varētu nākotnē pamest Rīgas brīvastu, vai arī tiem nāksies pārstrukturēt savu darbību uz jauniem kravu veidiem. Viens no potenciālajiem attīstības virzieniem ir

⁴¹ <https://likumi.lv/ta/id/311411-grozijumi-likuma-par-ostam>

Latvijas izcelsmes kravas, kuru eksports pēdējos gados palielinās. Tas prasa arī atbilstošu infrastruktūras pārveidi.

Līdz ar ES un Latvijas virzību uz klimata neitralitātes mērķiem arī Rīgas brīvastā (un ar to saistītajās nozarēs, tostarp dzelzceļā) būs nepieciešams panākt būtisku kaitīgo emisiju samazināšanu, veicot elektrifikāciju un dekarbonizāciju, pārejot uz alternatīvām, bezizmešu degvielām. Šis izaicinājums Rīgas brīvastai var būt arī iespēja, lai radītu jaunas konkurences priekšrocības un nodrošinātu ilgtspējīgu ostas attīstību nākotnē. Tam būtu nepieciešams izveidot piedāvājumu, kas ļautu piesaistītu jaunas, zaļas kravas un sniegt klimatneitrālus tranzīta pakalpojumus.

Jāuztur dialogs ar sabiedrību un nevalstiskajām organizācijām, informējot tos par Rīgas ostas darbību un konsultējoties ar tiem par iecerētajiem projektiem.

RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

RV galvenais mērķis ir veicināt tūrisma attīstību pilsētā, dažādojot tūrisma piedāvājumu. Pašvaldības uzdevums RV ietvaros ir gan veicināt uzņēmējdarbību, gan popularizēt tūrisma iespējas savā teritorijā.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U18.1. Tūrisma attīstības veicināšana

- **Tika nodrošināta trīs TIC darbība** - Rātslaukumā 6, Kaļķu ielā 16 un Prāgas ielā 1, kuros tika apkalpoti līdz pat 250 000 tūristu gadā. 2018.gada nogalē tika slēgts informācijas centra punkts Prāgas ielā 1, savukārt līdz ar valstī izsludināto ārkārtas situāciju 2020.gada martā tika slēgts TIC Kaļķu ielā 16 un līdz ar krīzes radītajām sekām netika atvērts.
- **Galveno funkciju tūrisma attīstībā Rīgā veica Rīgas Tūrisma Attīstības birojs**⁴², kas realizēja mērķtiecīgas mārketinga aktivitātes ārvalstu mērķa tirgos, sadarbojoties ar tūrisma un viesmīlības jomas uzņēmumiem, par tūrisma jomu atbildīgajām valsts institūcijām un citām pašvaldībām.
- **Tika izstrādātas un realizētas Rīgas pilsētas reklāmas kampaņas:** RTAB radīja jaunu Rīgas reklāmas kampaņu "Insider's Guide to Riga" ("Rīga rīdzinieka acīm"), kuru atzinīgi novērtējuši tūrisma un reklāmas nozares profesionāļi gan Latvijā, gan ārvalstīs - video saņēma galveno balvu kā labākais tūrisma mārketinga video starptautiskajā Rīgas tūrisma filmu festivālā, zelta godalgas 2 kategorijās ("Labākā tūrisma filma" un "Labākā īsfilma un sociālo mediju video") starptautiskajā festivālā "Cannes Corporate Media and TV awards" Kannās, balvu kā labākā tūrisma reklāmas kampaņa starptautiskajā festivālā "ART & TUR" Portugālē, kā arī saņēma visaugstāko atzinību – pasaules labākās tūrisma filmas apbalvojumu "Grand Prix CIFT 2019" Vīnē. Tāpat tika radīts jauns Rīgas reklāmas klipa "Runner's Guide to Riga" un izveidota reklāmas kampaņa "Rīgas bez Tevis nav Rīga", kuras ietvaros tika uzstādīts vides objekts ar Rīgas burtiem.

- RTAB ik gadu **sadarbojās ar līdz pat 500 ārvalstu medijiem**, uzņemot tos mediju vizītēs, kā arī sniedzot nepieciešamo informāciju publikāciju sagatavošanā. Mediju vizītes tika organizētas sadarbībā ar partneriem - RD, LIAA, LR ĀM, airBaltic u.c. Paralēli tika sniegtas arī konsultācijas vairākiem simtiem žurnālistu un tūrisma nozares pārstāvjiem – gan informatīva, gan vizuāla informācija. Kā būtiskākās mediju aktivitātes izceļamas WITS Europe konference, ko apmeklēja vairāk nekā 200 sociālo mediju satura veidotāji, viedokļa līderi no Eiropas, ASV, Āfrikas, Āzijas, sasniedzot 19 662 725 impresijas sociālajos medijos, izveidojot 2 282 ierakstu, kur minēts WITS un Rīga. Tāpat arī 2019.gada aprīlī Rīgā divas nedēļas tika filmēts viens no populārākajiem ASV šoviem "The Bachelorette" jeb "Vecmeita", kuru 24.jūnijā skatījās 6 milj. cilvēku un tas bija skatītākais šovs šajā vakarā. Kopumā vienas sērijas laikā Rīgas vārds izskanēja 33 reizes, savukārt Latvijas – 24 reizes. Šovā tika attēloti Rīgas skati, panorāma, vecpilsēta, TOP apskates objekti kā Melngalvju nams, Rīgas centrāltirgus u.c.
- Atbalstot darījumu tūrisma, **RTAB turpināja popularizēt darījumu un pasākumu tūrisma Rīgā ar zīmolu MEET RIGA**. Tika veikta portāla MeetRiga.com vizuālā, informācijas, satura un funkcionalitātes atjaunošana. Jaunā portāla versija tika papildināta ar mikro lietotnēm, kas palīdz pasākumu un konferenču plānotājiem ērtāk un ātrāk atrast piemērotu vietējo pakalpojumu sniedzēju, viesnīcu vai pasākumu vietu. Portālu rezervāciju veikšanai izmantojuši kompāniju pārstāvji, kuri veica rezervācijas pasākumiem, konferencēm un semināriem līdz pat vairāk kā 16 500 dalībniekiem gadā.

⁴² 2021.gadā nodibinājumam „Rīgas Tūrisma attīstības birojs” tika uzsākts likvidācijas process. RD bija viens no dibinātājiem.

18.1.att. Live Rīga īsfilmu sērija «Rīga rīdzinieka acīm» jeb «Insider's guide to Riga» Austrijas galvaspilsētā Vīnē saņēma pasaules labākās tūrisma filmas apbalvojumu GRAND PRIX CIFT 2019

18.2.att.Reklāmas kampaņas "Rīga bez Tevis nav Rīga" vides objekts

18.3.att. Tūrisma informācijas centrs Līvu laukumā

- RTAB **piedalījās starptautiskajās tūrisma izstādēs**: MATKA Nordic Travel Fair (Helsinki, Somija), Vakantiebeurs Utrecht (Utrehta, Nīderlande), ITB Berlin 2017 (Berlīne, Vācija), Adventur (Viļņa, Lietuva), Tourest 2017 (Tallina, Igaunija), World Travel Market (Londona, Lielbritānija), Arabian Travel Market (Dubaija, AAE) u.c. 2020.gadā iestājoties COVID-19 ceļošanas ierobežojumiem, RTAB ar LIVE RĪGA zīmolu piedalījās vairākās virtuālajās izstādēs un vebināros, ar mērķi veicināt Rīgas atpazīstamību grupas ceļojumiem: Aviareps vebinārs Spānijas un Austrijas tirgiem, ETOA. Global European Marketplace 2020, Online Travel Mart 20/21 virtuālā izstāde Krievijas un NVS valstu tirgiem, Aviareps Nordics, virtuālā izstāde Skandināvijas valstu tirgiem, Aviareps Benelux Austria&Vācija virtuālā izstāde un vebināru ciklā Francijas tirgum.

Starptautisku pasākumu rīkošana un atbalstīšana

- RTAB ar zīmolu **MEET RĪGA** piedalījās vairākās darījumu un pasākumu tūrisma profesionālajās izstādēs un kontaktbiržās: CONVENE, IMEX Frankfurt, The Meetings Show UK, EIBTM Barcelona, MICE Central& Eastern Europe, M&I Forums, UK Agency Forums, MICE Central&Eastern Europe, Mice Boat, Boknings Bolaget, Mice Stockholm, Business Travel and MICE Forum Netherlands un DMC Summer Workshop Dusseldorf & Munich, kā arī RTAB sadarbībā ar LIAA Tūrisma departamentu Rīgā veiksmīgi uzņēma MICE PEAK 2019 kontaktbiržu ar 94 dalībniekiem no Vācijas, Austrijas, Šveices un citām Eiropas valstīm.
Daļa aktivitāšu minētas pie iepriekšējā uzdevuma izpildes.

Darījumu tūrisma (izstāžu, konferenču u.c.) infrastruktūras paplašināšanas atbalstīšana

- Tik nodrošināta **dalība starptautiskajā konferenču un kongresu asociācijā ICCA** (Starptautiskā kongresu un konferenču rīkotāju asociācija) rīkotajos pasākumos – ICCA Association Networking event at IMEX Frankfurtē un ICCA kongresos un darba semināros Florencē, Vīnē, Beļgradā, Hūstonā u.c.
- Tika **uzņemti profesionālu asociāciju un kongresu rīkotāji Rīgā**, sniedzot atbalstu MEET RĪGA partneriem. Stājoties spēkā COVID-19 ceļošanas

ierobežojumiem, bija minimālas iespējas uzņemt darījumu un pasākumu tūrisma profesionālus iepazīšanās braucienos. To vietā tika organizētas virtuālās iepazīšanās tūres un individuālās virtuālās tikšanās. Tika izveidotas virtuālās Rīgas vizītkartes, kas tika demonstrētas virtuālo konferenču un kongresu pauzēs, tādējādi sniedzot iespēju iepazīt Rīgu un motivēt nākotnē pilsētu apmeklēt klātienē.

Kruīzu kuģu ienākšanu Rīgas ostā veicināšana

- **Rīgas pilsētas dalību starptautiskajās kruīzu kuģu kompāniju izstādēs nodrošināja RBP un RTAB sadarbības partneri – tūrisma aģentūras.** Rīga tika pārstāvēta tādās starptautiskajās kruīzu kuģu izstādēs kā Seatrade Europe (Vācija) un Seatrade Cruise Global (ASV). Uzdevums pārklājas ar U17.4. "Popularizēt Rīgas brīvostas iespējas starptautiskā mērogā".

Plānoto investīciju projektu ieviešana

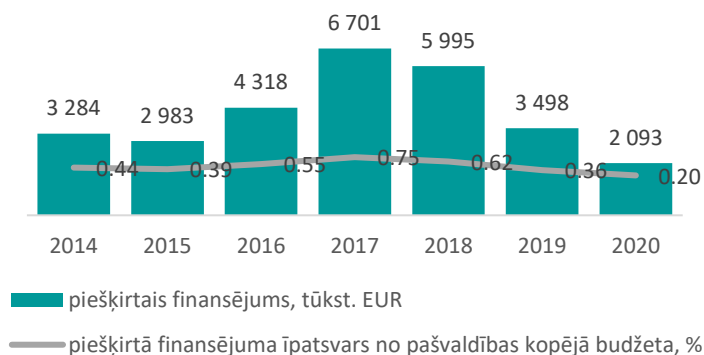
Pārskata periodā Programmas Investīciju plānā RV18 ietvaros netika iekļauts neviens projekts.

Budžets

RV īstenošanas ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas no dažādiem avotiem. Rīgas pilsētas pašvaldība sadarbojas ar nodibinājumu "Rīgas Tūrisma attīstības birojs", kurai deleģēšanas līguma izpildei piešķir finansējumu Rīgas atpazīstamības un investīciju piesaistīšanai. Piešķirtā finansējuma apjoms pārskata periodā ir bijis svārstīgs – laika periodā no 2015. līdz 2017.gadam tas strauji pieauga, savukārt turpmākajos gados bija vērojams tā kritums (18.4.attēls).

18.4.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības piešķirtais finansējums Rīgas atpazīstamības un investīciju piesaistīšanas programmai

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV18 ietvaros noteikti 3 sasniežamie rādītāji (18.5.attēls), no kuriem:

↓ visiem 3 rādītājiem negatīva tendence Covid-19 ietekmes dēļ

Pirms iestājās ārkārtas situācija, 2 no 3 rādītājiem bija jau sasnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

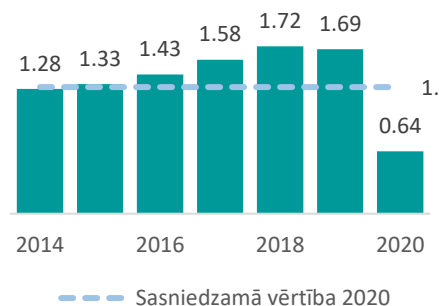
Covid-19 izplatība un attiecīgi ieviestie ierobežojumi tūrisma nozari skāra visvairāk. 2020.gadā tūristu mītnēs Rīgā tika apkalpoti 637 163 cilvēki, kas ir par 62,2% mazāk kā 2019.gadā. Attiecīgi no visiem apkalpotajiem viesiem 2019.gadā 86,5% veidoja ārvalstu viesi, savukārt 2020.gadā 74,8%. Rīga ir vispopulārākā tūristu apmešanās vieta – vidēji virs 60% cilvēki pēdējos gados tika apkalpoti tūristu mītnēs Rīgā, taču 2020.gadā šis rādītājs saruka līdz 44%. Tūristu skaitam samazinoties, tika slēgtas viesnīcas un citas tūristu mītnes, kā rezultātā 2020.gadā Rīga bija 80 tūristu mītnes – par 52 mītnēm jeb 39% mazāk kā pirms gada. Neskatoties uz straujo tūristu mītnu kritumu, viesnīcu numuru noslogojums turpināja sarukt un 2020.gadā vidēji bija 25,8%.

18.5.attēls

Ceļošanas ierobežojumu dēļ ievērojami krities apkalpoto cilvēku skaits **-50%**

Ārkārtas situācijas dēļ tūristu mītnu skaits samazinājies **-39,4%**

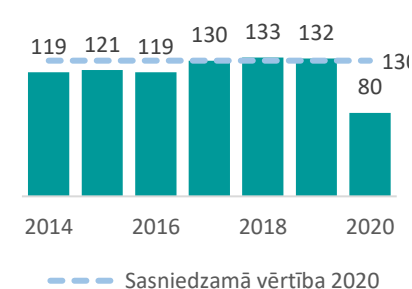
18.1. Tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaits, milj.

Avots: CSP

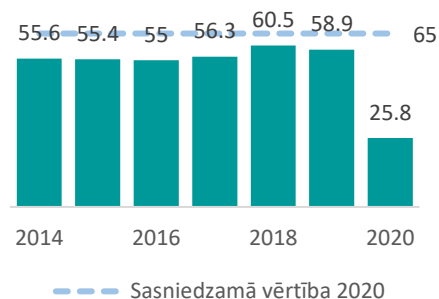
Vidējais viesnīcu noslogojums ievērojami sarucis **-53,6%**

18.2. Tūristu mītnu skaits Rīgā

Avots: CSP

18.3. Vidējais viesnīcu (numuru) noslogojums Rīgā, %

Avots: CSP

Kopsavilkums

- Mazinot Covid-19 izplatību un ieviešot ierobežojumus, tūrisma nozare tika skarta visvairāk – faktiski noteiktus laika periodus 2020.gadā nozares darbība tika apstādināta. Pārtraucot starptautiskos pasažieru pārvadājumus, tika ietekmēta tādu sektoru darbība kā ceļojumu biroju un tūrisma operatoru pakalpojumi, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi, mākslas un dažādas kultūras jomas un citas nozares, kas tiešā veidā saistītas ar iedzīvotāju pārvietošanos.
- Tā kā pēdējā desmitgadē Latvijā bija izveidojusies situācija, ka aptuveni 70-80% ārvalstu tūristu koncentrējās Rīgā, jo galvaspilsētā ir izveidota pamatīga tūrisma infrastruktūra, tad attiecīgi apstājoties tūrisma plūsmai, Rīgas pilsētā turpmākajos gados būs izaicinājums noturēt tūrisma darbību.

Nozares eksperta viedoklis

Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts

Tūrisma nozarei un ar to saistītajām darbībām (starpvalstu gaisa un autobusu satiksme, ēdināšana, izklaide, pasākumu rīkošana, uzkopšanas pakalpojumi, apsardze, taksometru pārvadājumi u.c.) 2020.gads ir bijis ļoti sarežģīts gan Latvijā, gan arī citās valstīs. Līdz ar ierobežojumu ieviešanu Covid-19 pandēmijas dēļ, pieaugošo nenoteiktību un no tā izrietošo ceļotāju uzvedības maiņu, būtiski samazinājies starptautiskais tūrisms, kas negatīvi ietekmējis arī Rīgas tūrisma nozari, jo tā galvenokārt ir bijusi orientēta uz ārvalstu ieceļotājiem (pirms pandēmijas ārvalstu viesu īpatsvars Rīgas viesnīcās un naktsmītnēs bija 87%). Pēc augšupejas vairāku iepriekšējo gadu garumā Rīga pērn piedzīvoja ievērojamu tūristu skaita kritumu.

Ņemot vērā pandēmijas ietekmi uz tūrisma nozari, kā rezultātā būtiski samazinājies darbības apjoms un radušies maksātnespējas draudi, galvenās prioritātes šobrīd ir saistītas ar operatīviem risinājumiem - kā nodrošināt nozares uzņēmumu izdzīvošanu un saglabāt kritisko infrastruktūru.

Krīzes situācijā daudzi nozares uzņēmumi ir izmantojuši tiem pieejamos valsts atbalsta instrumentus (dīkstāves pabalsti, algu subsīdijas, apgrozāmo līdzekļu granti), tomēr ilgstošs darbības pārtraukums ir novedis pie tā, ka

viesmīlības nozarē pieaudzis maksātnespējas risks. Viesnīcām, kuras netiek pietiekami noslogotas, trūkst līdzekļu, lai norēķinātos par nekustamā īpašuma nodokli, dažādiem fiksētajiem maksājumiem (elektrības pieslēgums, komunālie pakalpojumi) un ar tiem saistītajām soda naudām. Tūrisma mītnu skaits Rīgā 2020.gadā samazinājies par 52 mītnēm (par 39%), gultasvietu skaits - par 5 875 (35%).

Iepriekšējos gados ir veikts apjomīgs darbs un ieguldīti lieli līdzekļi (gan no privātā, gan no publiskā sektora puses) Rīgas tūrisma infrastruktūras attīstībai un starptautiskajai atpazīstamībai. Pielaujot bankrotus, pastāv risks, ka nozares aktīvus varētu lēti iegādāties negodprātīgi investori, kuri pieļautu apkalpošanas kultūras un kvalitātes līmeņa krišanos, tādējādi nodarot kaitējumu Rīgas kā starptautiska biznesa centra tēlam. Tāpēc nozarei ir ļoti svarīgs pietiekams valsts un pašvaldības atbalsts, lai tā pandēmijas apstākļos varētu izdzīvot un nākotnē pilnībā atjaunotu savu darbību.

Pašvaldībai ar savu līdzfinansējumu nepieciešams atbalstīt tūrisma nozares uzņēmumu pārdošanas aktivitātes. Ņemot vērā, ka pandēmijas ietekmē tūristi kļūst piesardzīgāki un ceļošanas rādītāji kļūst mazāki, lielāka uzmanība būtu jāpievērš pārdošanas aktivitātēm tuvākajās valstīs.

Veicināt pašvaldības uzraugošo un kontrolējošo institūciju izpratni par epidemioloģisko prasību izpildi atpūtas un izklaides pasākumos. Mazināt administratīvo slogu un mīkstināt pastāvošās prasības tūrisma nozares uzņēmumu darbībai..

RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

RV galvenais mērķis ir nodrošināt modernu, uz klientu orientētu publisko pārvaldi, ņemot vērā iespēju un vajadzību daudzveidību. Moderna publiskā pārvalde ievēro labas pārvaldības principus un to raksturo sabiedrības līdzdalība lēmumu pieņemšanā un darbībā, atklātība un caurskatāmība, profesionalitāte, elastība jeb spēja reaģēt uz mainīgajām sabiedrības vajadzībām, plaša IKT lietošana jeb e-pārvalde un sadarbība dažādos mērogos un līmeņos.

Rīcības virziena uzdevumu izpilde

U19.1. Pašvaldības sniegto pakalpojumu un veikto funkciju nepārtraukta pilnveidošana

- Regulāri **uzlaboti un pilnveidoti pašvaldības pakalpojumi**, nodrošinot iedzīvotājiem ērtu un ātru pašvaldības pakalpojumu saņemšanas veidu, kā arī veikti uzlabojumi e-pakalpojumu jomā (paplašinātas “skolēna e-kartes” izmantošanas iespējas, nodrošināta pašvaldības ĢIS attīstība, izstrādātas mobilās aplikācijas, ieviesta klientu apziņošanas sistēma un klientu plūsmas vadības sistēmas u.c.). Lai mazinātu datu ieviešanas kļūdas, ieviestas sistēmas automatizētai datu apmaiņai.
- 2014.gadā tika uzsākts **Adresācijas sakārtošanas projekts**, plānveidā sakārtojot un Rīgas pilsētas teritorijā ieviešot vienotiem principiem atbilstošu adresācijas sistēmu, lai uzlabotu esošo adresācijas objektu atrašanu un nodrošinātu ērtāku un efektīvāku iespēju orientēties pilsētā. Projekta virzība koordinēta iesaistot adrešu informācijas izmantojošās valsts pārvaldes iestādes un savstarpēji koordinējot projekta realizācijas procesus arī RD struktūru starpā.
- Vienotu pakalpojumu publicēšanu valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv nodrošināja RD APC. 2020.gadā **publicēti 296 pašvaldības pakalpojumu apraksti**, kā arī publicēti šo pakalpojumu uzskaites rādītāji.
- Pašvaldība pilnveidoja informācijas sniegšanas kanālus, izveidojot aktīvu darbību ar atgriezenisko saiti sociālajos tīklos Twitter, Facebook, kā arī izveidots jauns portāls www.riga.lv.

U19.2. Efektīvu, centralizētu IKT atbalsta funkciju pašvaldībā nodrošināšana

- Pilnveidojot darba procesus pašvaldībā, ITC sadarbojoties ar pašvaldības struktūrvienībām **tika izstrādāti, uzlaboti un ieviesti virkne dažādu risinājumu**: kultūras mantojuma saglabāšanai (UNESCO), transporta būvju izmantošanas kontroles administrēšanai, pasažieru komercpārvadājumu licencēšanas lietojumprogrammai, elektronisko dokumentu uzglabāšanai un arhivēšanai, decentralizētās kanalizācijas administrēšanai, identitātes pārvaldībai, pašvaldības klientu informācijas pārvaldībai, attālināta darba nodrošināšanai u.c.
- Nodrošinot mūsdienīgu IKT vidi, tika **modernizēts datu pārraides tīkls**: izveidoti datu pārraides tīkla maģistrālie centri, paaugstināta datu plūsmas caurlaidība, nodrošināta datu pārraides kanālu rezervēšana, jaunu darbstaciju pieslēgvietu izveide, bezvadu piekļuves punktu ieviešana, palielināta centralizēto IKT resursu kapacitāte. Modernizējot optiskā signāla pārraides tehnoloģiju, 2020.gadā par 20% samazinātas optiskā datu tīkla izmaksas pret iepriekšējo iepirkuma periodu.
- Tika **nodrošinātas, attīstītas, ieviestas, kā arī funkcionāli uzlabotas pašvaldības sistēmas**: ieviesta viendabīga operētājsistēma, ieviesta darbstaciju un aplikāciju virtualizācija, ieviestas administratīvās IS, nodrošinātas mācību procesa sistēmas, izveidota sociālā darba ar individuālu gadījumu datu elektroniskā sistēma, pilnveidota sociālo pakalpojumu rindu administrēšanas elektroniskā sistēma, izstrādāta un ieviesta aprūpes darba atbalsta IS, ieviesta elektroniskā veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites sistēma, izstrādāta IS bezsaimnieku kaķu uzskaitēi, izstrādāta IS ielu un zemesgalablu apstādījumu un to kopšanas uzskaitēi, izveidota RPP resursu monitoringa sistēma, attīstīta satiksmes vadības centra sistēma, izstrādāta sistēma elektronisko nostiprinājuma lūgumu apmaiņai ar ZG, izstrādāta IS dzīvojamo māju privatizācijas

komisijas funkciju nodrošināšanai, attīstīta Rīgas pilsētas atkritumu ražotāju vadības sistēma, būvniecības IS sasaiste ar RDVIS attīstību, izveidota vienotas saziņas sistēma un zvanu uzskaites sistēma, ieviesta jauna resursu vadības sistēma, attīstīta ģeotelpiskās informācijas sistēma, pilnveidota Stratēģijas uzraudzības sistēma, kā arī nodrošināta līdzdalība publiskās pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēmas ieviešanā.

- **Izstrādāta vietne balso.riga.lv**, kas ļauj pašvaldībai īstenot līdzdalīgās budžetēšanas ieceri, nodrošinot iespēju iedzīvotājiem balsot par apkaimju izaugsmes iesniegtajiem pieteikumiem, kā arī iepazīties ar informāciju par visiem konkursa projektu pieteikumiem.
- Pārskata periodā nepārtraukti norisinājās darbs pie **Rīgas pilsētas vietējā ģeodēziskā tīkla pilnveidošanas** (pilnveidošanas darbi veikti tādās teritorijās kā Vecrīga, Torņkalns, Āgenskalns, Maskavas forštate, Bergi, Ķīpsala, Mežaparks, Vecāķi, Imanta, Sarkandaugava, Centrs, Purvciems un Jugla).

U19.3. Pašvaldības organizatoriskās struktūras un procesu pilnveidošana

- Norisinājās darbs pie esošās pašvaldības struktūras un to pilnveidošanas iespēju izvērtēšanas, novēršot funkciju dublēšanos, efektīvi izmantojot līdzekļus: pakāpeniska procesu elektronizācija un optimizācija (2020.gadā elektronisko dokumentu īpatsvars bija 60%), pašvaldības struktūru reorganizācija, pārskatīti un aktualizēti procesi, aktualizēti struktūrvienību reglamenti un amatu apraksti. Saskaņā ar ikgadējo iekšējā audita un revīzijas veikšanas plānu, ik gadu veikti 11 iekšējie auditi, kuru rezultātā ir izstrādāti ieteikumu ieviešanas grafiki.
- 2015.gadā starp Rīgas pilsētas pašvaldību un LR FM **noslēgts deleģēšanas līgums par ITI projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu** četru SAM ietvaros, ar kuru pašvaldība apņēma pilnībā nodrošināt pašvaldības identificēto projektu iesniegumu izvērtēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem, t.sk. izveidojot vērtēšanas komisiju. Ar šo pieeju pašvaldībai bija iespēja plānot projektu īstenošanu atbilstoši pilsētas projektu gataībai.

- **Pilnveidota budžeta plānošana saskaņā ar pilsētas stratēģiskajiem uzstādījumiem un valsts politiku**, pārejot uz vidēja termiņa (trīs gadu) budžetu: Rīgas pilsētas pašvaldības triju gadu budžeta ietvarā noteikti galvenie pašvaldības ieņēmumu un izdevumu daļas parametri trīs gadu periodam, kā arī izdevumu un saistību politikas pamatprincipi un kritēriji, kā arī iezīmēta “fiskālā telpa” trīs gadu periodam. Konceptuāli ir izveidota stratēģijas ieviešanas sistēma, kas nodrošinās budžeta plānošanu atbilstoši stratēģiskajiem uzstādījumiem.

U19.4. Pilsētas teritoriju racionālas un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošas izmantošanas nodrošināšana

- Pārskata periodā tika **uzsākta Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030.gadam izstrāde**, kuras ietvaros izstrādāti un apstiprināti 11 tematiskie plānojumi un turpinājās darbs pie 2 tematiskajiem plānojumiem. Vienlaikus norisinājās darbs pie lokālplānojumu izstrādēs.
- Īstenojot pilsētas attīstības plānošanas dokumentos iekļautās nostādnes, **ikgadēji veikta Programmas Rīcības plāna un Investīciju plāna aktualizācija un sagatavots pārskats par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanu**. Tāpat tika izstrādāti un iesniegti Vides pārraudzības valsts biroja Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam, kā arī Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojumi.
- **Izveidots vienots pašvaldības politikas plānošanas dokumentu reģistrs**⁴³, kurā tika apkopoti izstrādātie Rīgas pilsētas pašvaldības nozaru politikas plānošanas dokumenti.
- **Lai apsektu plašākas teritorijas** un vizuāli identificētu iespējamās pārkāpumus būvniecībā (patvaļīgu būvniecību bērnu dārzos, autogāzes uzpildes stacijās, autostāvvietās, reklāmas objektos, sarkano līniju robežās un tauvas joslās), tika **izmantoti bezpilota lidaparāti**, nosūtot speciālistus apsekt konkrētās teritorijas.

⁴³ Reģistrs tiek uzturēts vietnē sus.lv

19.1.att. Latvijas simtgades pasākumu ietvaros - VFR vēstniecības Latvijā un RD kopprojekta sadarbībā ar SIA "Buddy Bears Berlin - Berlīnes lāču figūru izstādes "United Buddy Bears Riga 2018

19.2.att. ES galvaspilsētu mēru tiešā dialoga ar Eiropas Komisiju nodrošināšana

19.3.att. Rīgas un sadraudzības pilsētas Kobes (Japāna) sadarbības 45.gadadienai veltīts pasākums: oficiālās delegācijas uzņemšanas nodrošināšana Rīgā

19.4.att. Rīgas attīstības programmas 2021-2027 izstrādes darba seminārs "Ceļā uz kopīgo"

19.5.att. Pasākums "Rīgas metropoles areāls: priekšnoteikums Nacionālā attīstības plāna veiksmīgai realizācijai

19.6.att. Dalība Eiropas galvaspilsētu izpilddirektoru tikšanās tiešsaistes sanāksmes formātā

19.5. Korektas, pārskatāmas un aktuālas informācijas par pašvaldību un katru tās institūciju sniegšana

- Regulāri tika **sniegta informācija par pašvaldības finanšu un budžeta aktualitātēm, kā arī atbildes un sabiedrību interesējošiem jautājumiem** masu informācijas līdzekļiem. Pēc žurnālistu pieprasījumiem gatavoti dažādi informatīvie materiāli. Tāpat tika organizētas preses konferences, tikšanās un intervijas ar RD amatpersonām. Pilnveidots Rīgas pašvaldības portāls „Riga.lv”, kurā informācija tika aktualizēta vairākas reizes dienā. Turpināta aktīva komunikācija ar iedzīvotājiem un žurnālistiem sociālajos tīklos www.twitter.com un www.facebook.com, izplatot informāciju un atbildot uz jautājumiem un ierosinājumiem.
- Ik gadu tika **sagatavots un publicēts Rīgas pašvaldības publiskais pārskats** RD tīmekļa vietnē www.riga.lv latviešu un angļu valodās.

U19.6. Pašvaldības finanšu caurskatāmības un izskaidrošanas nodrošināšana

- RD sekmīgi **turpināja sadarbību ar kredītreitinga aģentūrām “Standard & Poor’s” un “Moody’s Investors Service”,** nodrošinot aģentūras ar aktuālo finanšu un ekonomisko informāciju par Rīgas pilsētas pašvaldību, organizējot aģentūru pārstāvju vizītes Rīgā vai nodrošinot attālinātās tikšanās ar aģentūru pārstāvjiem.

Daļa aktivitāšu atspoguļotas pie U19.5. izpildes.

U19.7. Regulāru dialogu ar sabiedrību nodrošināšana un sabiedrības līdzdalības pašvaldības darbībā sekmēšana (t.sk. lēmumu pieņemšanā un īstenošanā)

- Lai veicinātu iedzīvotāju iesaisti un līdzdalību, tika **organizēti apkaimju iedzīvotāju forumi**: “Rīga dimd – iedzīvotāji runā, domā, dara!”, “Jaunieši apkaimes izaugsmei”, “Iedzīvotāji pilsētas izaugsmei”, “NVO pilsētas izaugsmei”, “Jauniešu pilsētplānošanas forums “Runātrīga”” un diskusija “Līdzdalība ir māksla”.
- Kopš 2016.gada tika **organizēts projektu konkurss “Apkaimju iniciatīvas līdzdalības un piederības veicināšanai”,** kā rezultātā ikgadēji finansiāls atbalsts piešķirts vairāk kā 20 projektiem.

- Pilsoniskās līdzdalības un savstarpējās sadarbības attīstības jomā sabiedrības integrācijas programmas **projektu konkursā biedrību, nodibinājumu un reliģisku organizāciju atbalstam un RD padotībā esošo iestāžu sabiedrības integrācijas projektu finansiāla atbalsta** saņemšanai laika posmā no 2017. līdz 2020.gadam kopā atbalstīti 43 projekti.
- Nepārtraukta sabiedrības iesaiste Rīgas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, kā arī detālplānojumu un būvniecības ieceru publisko apspriešanu ietvaros.
- Tika **veiktas regulāras iedzīvotāju aptaujas**: “Rīgas iedzīvotāju aptaujas par dažādiem Rīgas domi interesējošiem jautājumiem”, “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, “Sabiedrības integrācija Rīgā”, “Rīgas klientu centra klientu aptaujas”, “Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā (aprūpe mājās, drošības poga, siltās pusdienas) saņēmēju apmierinātības ar saņemtajiem pakalpojumiem aptauja”, “Aptauja par pilsētas vasaras ielas projektu Tērbatas ielā” u.c.

U19.8. Sadarbības starp pašvaldību un apkaimju iedzīvotāju teritoriālajām organizācijām veicināšana

- Lai veicinātu iedzīvotāju sadarbību ar Rīgas pilsētas pašvaldību un nodrošinātu NVO efektīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā, kopš 2013.gada Rīgas teritorijā darbojošās **NVO pievienojas atjaunotajam Rīgas pilsētas pašvaldības un NVO sadarbības memorandam.** 2020.gadā Memorandam ir pievienojušās jau 149 NVO.
- Stiprinot apkaimju identitāti un to iedzīvotāju piederības izjūtu savai apkaimei, **pašvaldība organizēja sabiedrības līdzdalības pasākumus** – “Apkaimju gids”, piedalījās forumos “Rīga dimd – iedzīvotāji runā, domā, dara!” un konferencē “Sabiedrības līdzdalība pašvaldību plānošanā: Latvijas prakses izvērtējums un pasaules tendences” sniedzot prezentācijas, kā arī pašvaldības pārstāvji veicinot sadarbību, tikās ar attīstītājiem, lai pārrunātu publiskās telpas izmantošanu. Tāpat arī organizēja virkni kultūras pasākumus, koncertus, izstādes, konkursus, pasākumu ciklus (“Rīga lepojas”, “Es izzinu Rīgu”), ielu svētkus,

ekskursijas, Lielās talkas norisi apkaimēs u.c. Tika uzturēta tīmekļa vietne www.apkaimes.lv.

U19.9. Regulāras sadarbības ar valsts institūcijām un citām pašvaldībām nodrošināšana

- Pārskata periodā nodrošināta **regulāra sadarbība ar Rīgas plānošanas reģionu un Rīgas aglomerācijā esošajām pašvaldībām** un pašvaldību organizācijām (Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Lielo pilsētu asociācija). Sadarbībā ar LLPA noritēja intensīvs darbs pie ES struktūrfondu 2014.-2020.gadam plānošanas perioda fondu apguves. Tāpat Rīgas pašvaldība piedalījās pasākumos, kas saistīti ar stratēģiskajiem izaicinājumiem (seminārā “Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmas un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrāde”, konferencē „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana”, „Reģionālās politikas aktivitāšu īstenošana Latvijā un reģionālās attīstības pasākumu izstrāde” u.c.).
- **RD un Pierīgas pašvaldību apvienība parakstīja sadarbības memorandu “Par Rīgas metropoles areāla sadarbības ietvara izveidi”.** Parakstītais sadarbības memorands paredz stiprināt sadarbību starp Rīgas pilsētas pašvaldību un Pierīgas pašvaldībām, lai iesaistītos efektīva Rīgas metropoles areāla pārvaldības modeļa izveidē, noteiktu un ieviestu visam Rīgas metropoles areālam nozīmīgus projektus, stiprinātu Rīgas metropoles areāla starptautisko atpazīstamību, pozicionējot to kā vienotu teritoriju.
- Tika izvērtēti un sniegti komentāri par dažādiem dokumentu un noteikumu projektiem, sniegti atzinumi par kaimiņu pašvaldību attīstības dokumentiem un RPR ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu.
- Tika nodrošināta Rīgas pilsētas pašvaldības pārstāvja dalība ES Reģionu komitejas locekļu delegācijā kopā ar 3 novadu pašvaldību pārstāvjiem, 2 republikas pilsētu pašvaldību pārstāvjiem un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētāju.

U19.10. Daudzpusējas pašvaldības starptautiskās sadarbības veicināšana

- Tika **veicināta sadarbība ar starptautiskām organizācijām/institūcijām un sadarbības tīkliem**, pārstāvējot Rīgas pilsētas intereses: nodrošināta RD vadības, RD deputātu un Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku dalība starptautisko organizāciju/institūciju un tīklu iniciētajos pasākumos. Vienlaikus tika arī uzņemtas ārvalstu sadraudzības un sadarbības pilsētu, kā arī starptautisko organizāciju/institūciju un sadarbības tīklu delegācijas Rīgas pilsētas pašvaldībā (t.sk. norišu plānošana un sagatavošana, sadarbojoties ar valsts un pašvaldības institūcijām un NVO). Tika organizēti Rīgas un sadraudzības pilsētu ārvalstīs kopīgi kultūras, tūrisma un sporta sadarbības pasākumi, kā arī realizēti sadarbības projekti. Kopumā Rīgas pašvaldība aktīvo sadraudzības pilsētu skaits pārskata periodā pieauga no 18 sadraudzības pilsētā 2014.gadā līdz 29 pilsētām 2020.gadā.

U19.11. Rīgas pilsētas starptautiskās atpazīstamības veicināšana

- Tika nodrošināta Rīgas ārvalstu sadraudzības un sadarbības pilsētu, kā arī starptautisko organizāciju/institūciju un sadarbības tīklu pārstāvju dalība liela mēroga svētkos un pasākumos (XI Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkos, Rīgas svētkos, Latvijas simtgades kultūras pasākumos, 3.Eiropas koru olimpiādē u.c.).

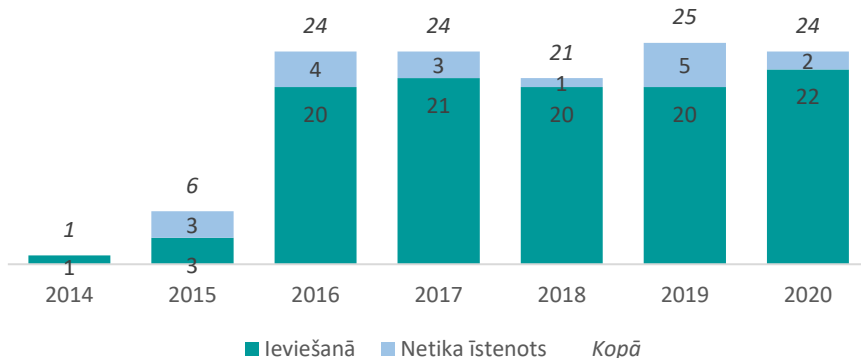
Liela daļa aktivitāšu iekļautas pie uzdevumu *U18.2. Rīkot un atbalstīt starptautiskus pasākumus* un *U16.4. Nodrošināt pozitīvu Rīgas kā uzņēmējdarbības vietas atpazīstamību vietējām un starptautiskām uzņēmēju auditorijām* izpildes.

Plānoto investīciju projektu ieviešana

Analizējot Investīciju plāna ieviešanu pārskata periodā RV19 ietvaros, jāsecina, ka plānoto projektu īstenošana kopumā noritējusi sekmīgi. Liela daļa ieviesto projektu vērsti uz pašvaldības pakalpojumu pilnveidošanu, kas ietvēra pāreju uz dokumentu digitalizāciju, modernām vadības sistēmām, IKT infrastruktūras modernizāciju u.c.

19.7.attēls

Investīciju plāna RV19 izpildes raksturojums 2014-2020

Avots: RD PAD

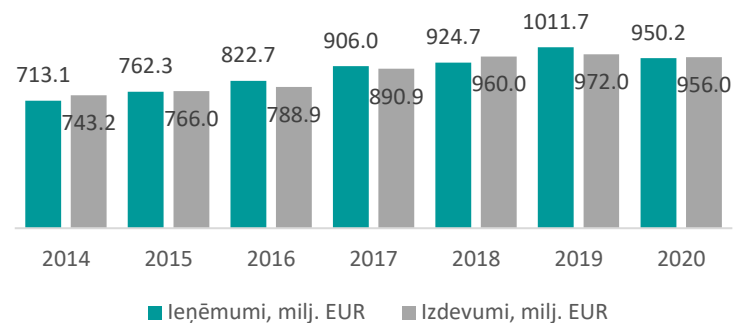
Budžets

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi pārskata periodā pakāpeniski auguši - no 713,1 milj. EUR 2014.gadā līdz 950,2 milj. EUR 2020.gadā. 2020.gadā bija vērojams ieņēmumu kritums - par 6,1% mazāk nekā 2019.gadā, galvenokārt samazinoties azartspēļu (-3,9 milj. EUR), dabas resursu nodokļa (-0,5 milj. EUR), nenodokļu ieņēmumiem (-7,2 milj. EUR), kā arī ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem (-31,3 milj. EUR). Valsts budžeta mērķdotāciju ieņēmumi Rīgas pašvaldības budžetā samazinājās par 7,3 milj. EUR jeb 3,9%.

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta kopējā izdevumu struktūrā pārskata periodā prioritātes bija nemainīgas - izglītība, sabiedriskā kārtība un drošība, sociālā palīdzība, investīcijas infrastruktūrā. Šīs nozares ietekmēja arī visvairāk Covid-19 krīze, līdz ar to pašvaldība novirzīja papildu līdzekļus izglītības, sabiedriskās kārtības un drošības un sociālās palīdzības nozarēm, t.sk. piemaksām šajās nozarēs strādājošajiem. Būtisks pieaugums izdevumu struktūrā pārskata periodā bija izglītības nozarei – no 32% līdz 38,4%.

19.8.attēls

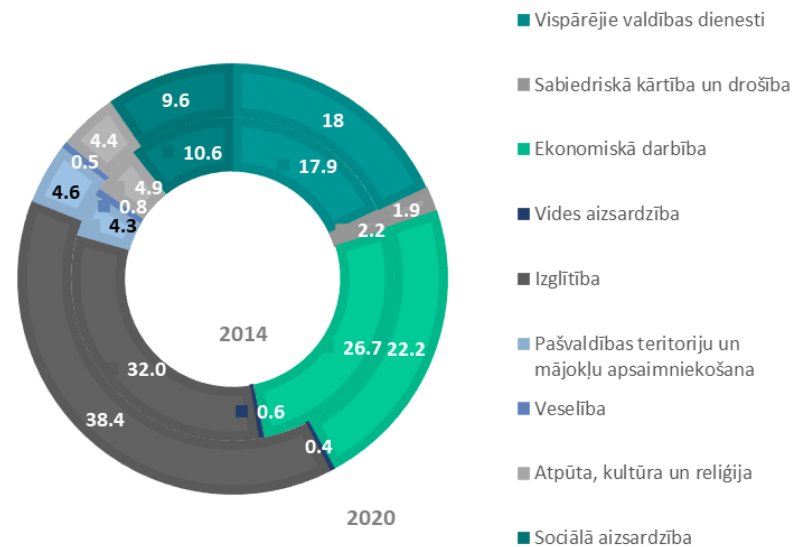
Pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izpilde

Avots: RD FD

19.9.attēls

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta izdevumu struktūra

Avots: RD FD

Rezultatīvo rādītāju novērtējums

RV19 ietvaros noteikti 14 sasniedzamie rādītāji (19.10.attēls), kuru sasniegšanas tendence pret sākuma vērtību ir:

↑ 4 rādītājiem pozitīva

↓ 9 rādītājiem negatīva

⇒ 1 rādītājam bez būtiskām izmaiņām

Covid-19 negatīvā ietekme uz 2 rādītājiem

4 rādītāji ir sasnieguši vai pārsnieguši 2020.gadā plānotās vērtības.

Rīgas pašvaldība 2020.gadu noslēdza ar 5,7 milj. euro budžeta deficītu, kas ir ievērojami labāks rezultāts nekā plānotais - 128,5 milj. euro deficīts. Tas panākts salīdzinoši sekmīgas nodokļu izpildes, kā arī vairāku budžeta izdevumu posteņu (piemēram, kapitālo izdevumu par 58,8 milj. euro) neizpildes rezultātā. Kopumā laika griezumā rādītājs ir svārstīgs.

Pašvaldības administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, ņemot vērā arī inflācijas pieaugumu (9,3%), pieauga salīdzinoši nedaudz, kas liecina par šīs izdevumu kategorijas stabilitāti.

Pašvaldības tiešo parādsaistību apjoms pakāpeniski pieaug, izņemot 2020.gadā, kad kopējais saistību apjoms (pamatsummas un procenti) gada laikā samazinājās par 3,8%. Jāatzīmē, ka saskaņā ar metodoloģijas maiņu, 2019.gada rādītājā iekļautas arī Dienvidu tilta būvniecības un finansēšanas saistības.

Pašvaldības digitālo publisko pakalpojumu nodrošinājums pārskata periodā audzis. Kopumā 2020.gadā pašvaldības institūcijas sniedza 249 publiskos pakalpojumus, no kuriem 70 jeb 28% bija 3., 4. un 5. elektronizācijas līmeņa pakalpojumi, kas nozīmē, ka ir iespēja (1) pakalpojumu pieprasīt vai saņemt elektroniski; (2) pakalpojumu var pieprasīt un pakalpojuma rezultātu ir iespējams saņemt elektroniski vai (3) pakalpojuma saņemšana notiek bez personas pieprasījuma, pakalpojuma sniegšanai nepieciešamos datus bez personas līdzdalības iegūst pati pašvaldības iestāde.

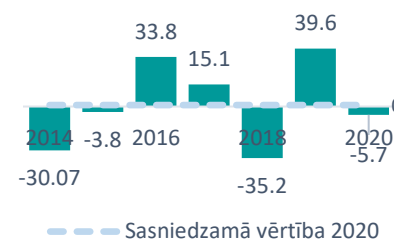
Ievērojami krities iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības darbu – pārskata periodā par 25,7 procentpunktiem un tikai 50% izteica pozitīvu vērtējumu par to. Arī vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu

(t.sk. plāniem, lēmumiem) pārskata periodā samazinājies – no 56,4% līdz 42%.

Budžeta deficīts samazinājies

+81%

19.1. Budžeta ieņēmumu un izdevumu starpība (deficīts), milj. EUR

Avots: RD FD

Izdevumu vispārējiem valdības dienestiem īpatsvars <7% **+31,8%**

19.3. Pašvaldības izdevumu vispārējiem valdības dienestiem īpatsvars budžeta izdevumos, %

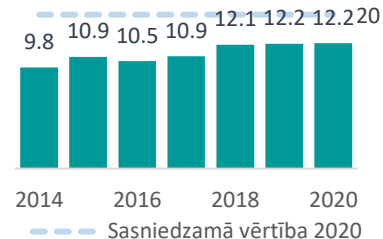

Avots: RD FD

19.10.attēls

Pašvaldības administratīvie izdevumi pieaug pakāpeniski, nepārsniedzot inflāciju **+24,2%**

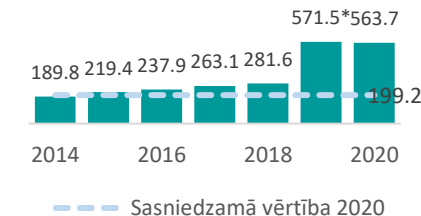
19.2. Pašvaldības administratīvie izdevumi uz vienu iedzīvotāju, EUR

Avots: RD FD

Pašvaldības tiešā parāda dinamika palielinājusies **+197%**

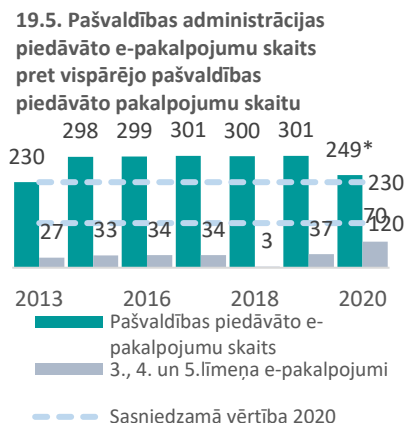
19.4. Rīgas pilsētas pašvaldības tiešā parāda dinamika, milj. EUR

*Mainīta metodoloģija. Salīdzināšanai, tiešo parādsaistību kopapjoms 2019.gadā bija 307,6 milj. EUR pēc 2018.gada metodikas

Avots: RD FD

E-pakalpojumu skaits pieaudzis
+8,3%

*2020.gadā tika mainīta pašvaldības pakalpojumu aprakstu pārvaldības procedūra

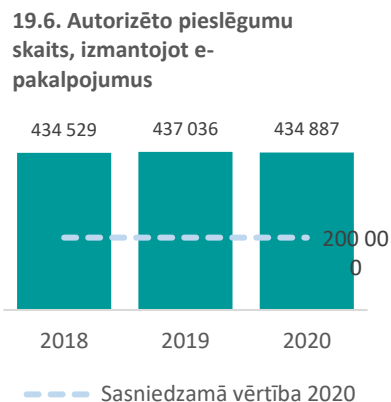
Avots: RD ITC

Vērtējums par pašvaldības darbu krities **-29,7%**

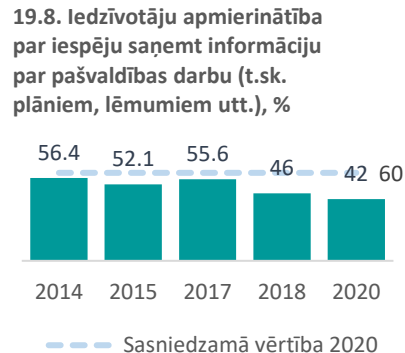
Avots: Aptauja

Iedzīvotāji aktīvi izmanto e-pakalpojumus **+0,1%**

Avots: RD ITC

Vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu krities **-19,4%**

Avots: Aptauja

Zems vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos **-19,0%**

Avots: Aptauja

Sadarbība ar starptautiskām organizācijām sarukusi **-15,8%**

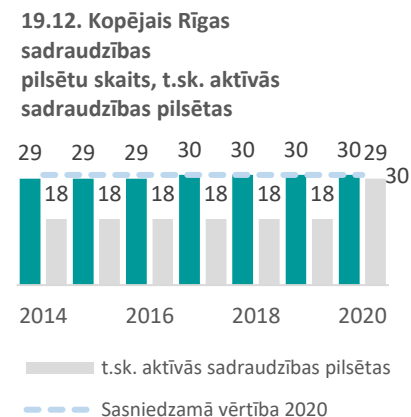
Avots: RD ĀP

Samazinājusies iedzīvotāju aktivitāte pašvaldības vēlēšanās **-27%**

Avots: CVK

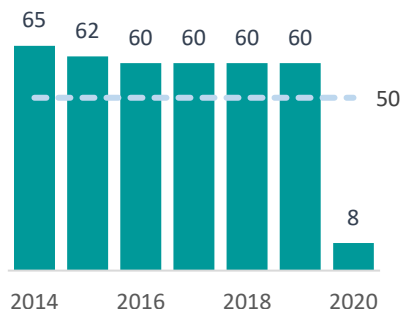
Rīgas sadraudzības pilsētu skaits palielinājies **+3,4%**

Avots: RD ĀP

Epidemioloģiskās situācijas dēļ
ārvalstu delegāciju uzņemšana tika
atcelta **-87,7%**

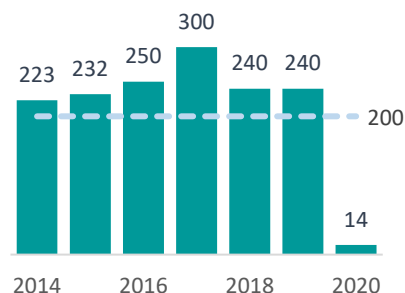
19.13. Uzņemtās ārvalstu
delegācijas

Avots: RD ĀP

Epidemioloģiskās situācijas dēļ
ārvalstu vizītes tika atceltas **-93,7%**

19.14. Rīgas vadības pārstāvju
oficiālās ārvalstu vizītes

Avots: RD ĀP

Kopsavilkums

- Veidojot un attīstot Rīgas un Pierīgas pašvaldību partnerību, nozīmīgs solis bija 2019.gadā parakstītais sadarbības memorands, tādējādi atbalstot ideju par vienota Rīgas metropoles areāla stiprināšanu un sekmējot vienotas teritorijas ilgtspējīgu un stabilu attīstību, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu. Būtiski ir turpināt aktīvu un sistemātisku sadarbību ar Rīgas pilsēta pašvaldībai ar Pierīgas pašvaldībām gan politiķu, gan speciālistu līmenī.
- Iedzīvotāju vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t.sk. plāniem, lēmumiem utt.) turpina kristies (2014.gadā – 56,4%, 2020.gadā – 42%), kā arī zems vērtējums ir par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli (2014.gadā – 35,8%, 2020.gadā – 29%). Būtu nepieciešams apzināt iedzīvotāju viedokli, caur kādiem kanāliem viņi vēlētos tikt informēti un kāda veida informācija viņus interesē, kā arī pašvaldībai ieteicams pastāvīgi meklēt iespējas kā sasniegt un iesaistīt plašāku sabiedrības daļu. Nepieciešams pilnveidot un paplašināt iespējas, kā iedzīvotāji var līdzdarboties pašvaldības darbībā. Kā viens no

risinājumiem, kas ieviests, ir platformas izveide digitālā vidē, kur iedzīvotāji var balsot par labākajiem projektiem.

- Kopumā joprojām sabiedrībai nav izpratnes par finanšu jautājumiem, t.i., kā veidojas Rīgas pašvaldības budžets un kādas ir galvenās ieņēmumu/izdevumu pozīcijas, tāpēc Rīgas pilsētas pašvaldībai būtu lietderīgi veidot skaidrojošas infografikas “Pašvaldības budžeta izlietojums”, “Kur paliek nodokļos samaksātie līdzekļi?”, “Pašvaldības budžets: nozīmīgākie sabiedrības ieguvumi” u.tml., kā arī aktīvi piedalīties tādos informatīvi izglītojošos pasākumos/akcijās, kas veicina iedzīvotāju izpratni par finanšu jautājumiem (finanšu prātību).
- Caurskatot Rīgas pašvaldības tīmekļa vietņu darbību, nepieciešams pilnveidot tās, kā arī aktualizēt ievietoto informāciju.
- Rīgas pilsētas pašvaldībai svarīgi stiprināt esošās starptautiskās sadarbības attiecības, kā arī veidot jaunas, jo īpaši veicinot Rīgas pilsētas pašvaldības un ārvalstu ekonomisko sadarbību un investīciju piesaisti galvaspilsētas sociāli ekonomiskajai attīstībai stratēģiski nozīmīgo un Rīgas konkurētspēju veicinošo projektu īstenošanai.

Nozares eksperta viedoklis

Kristīne Zonberga, biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore

Moderna publiskā pārvalde ievēro labas pārvaldības principus un to raksturo sabiedrības līdzdalība lēmumu pieņemšanā un darbībā, atklātība un caurskatāmība, profesionalitāte, elastība utt., taču iepazīstoties ar īstenotajām aktivitātēm (forumi, projektu konkursi, sadarbības memorands), nerodas pārlicība, vai mērķis ir sasniegts, proti, regulāru dialogu ar sabiedrību nodrošināšana un sabiedrības līdzdalības pašvaldības darbībā sekmēšana (t.sk. lēmumu pieņemšanā un īstenošanā). Neviena no aktivitātēm pēc būtības nav uzskatāma par dialogu starp pašvaldību un sabiedrību jeb divvirziena komunikācija ar mērķi kopīgi rast risinājumus sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā. Dialoga neesamība rada tādu rezultātīvo rādītāju negatīvu tendenci kā “Zems iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos - 15,1%” un “Samazinājusies iedzīvotāju aktivitāte pašvaldības vēlēšanās -

27%”, jo iedzīvotāju neiesaistīšanās līdzdalības procesos skaidrojama ar cilvēku neticību, ka tie var ietekmēt procesus pašvaldībā.

Tāpat pārskatā nav saskatāmas mērķtiecīgas aktivitātes pašvaldības atklātības veicināšanai, t.i., kā pašvaldība ir veicinājusi atklātību par pašvaldības darbību, t.sk. deputātu pieņemtajiem lēmumiem, sabiedrības līdzdalības iespējām, kā arī finanšu līdzekļu piešķirumiem un izlietojumu.

Pašvaldībai būtu jānodrošina deputātu interešu pašdeklarēšanos pašvaldības tīmekļa vietnē, ievietojot informāciju par:

- deputātu amatiem vai citādi aktīvā darbība (padomes loceklis, biedrs) ārpus pašvaldības domes, t.sk. citās pašvaldības iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, arodbiedrībās, reliģiskās organizācijās, sociālajos un komercuzņēmumos;
 - informāciju par finanšu līdzekļu piešķiršanu komersantiem, biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām, reliģiskām organizācijām un sociālajiem uzņēmumiem, norādot katra finanšu piešķiruma apmēru un mērķi, kā arī piešķirto finanšu līdzekļu izlietojuma rezultātus.
- Pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļu "Sabiedrības līdzdalība" izvietot vietnes pirmajā skatā (sāku lapā), kur tiek publicēta vismaz šāda informācija:
- informācija, kā tiek organizēta sabiedrības līdzdalība un par sabiedrības līdzdalību atbildīgās amatpersonas kontaktinformācija;
 - izstrādes un saskaņošanas procesā esošo saistošo noteikumu un domes lēmumu projekti;
 - publiskajai apspriešanai nodotie dokumenti un ar tiem saistītie pašvaldības lēmumi visā publiskās apspriešanas laikā un vismaz vienu gadu pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas;
 - pašvaldības izveidotās konsultatīvās institūcijas, to personālsastāvs, darba kārtības un sēžu protokoli (tajā skaitā arī audio un video formātā);
 - Līdzdalības budžets;
 - Finansējuma piešķirumi – kārtība, konkursi un rezultāti.

Iveta Reinholde, Professore, Eiropas Padomes Reģionālo un vietējo pašvaldību kongresa neatkarīgā eksperte, Dr.sc.pol.

Pašvaldība ir veikusi virkni uzdevumu, kuru tiešo labumu iedzīvotāji var neizprast un neredzēt, ja vien veiktās aktivitātes netiek īpaši komunicētas. Tā, pašvaldība ir veikusi publisko pakalpojumu uzlabošanu, izmantojot IT risinājumus un tehnoloģiju modernizāciju, kā arī pilnveidojusi iestāžu darbību un iestāžu iekšējo procesu pilnveidi, kur izveidotie IT risinājumi palīdz veikt pašvaldības funkcijas ātrāk.

Pašvaldība ir ieguldījusi pūles un resursus teritoriju izmantošanas ilgtspējas nodrošināšanai, uzsākot Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030.gadam izstrādi, kur jau izstrādāti un apstiprināti 11 tematiskie plānojumi.

Pašvaldība ir bijusi aktīva starptautiskās sadarbības jomā, radot priekšnoteikumus, pilsētas kā reģionālā centra turpmākai attīstībai, gan arī palielinot pilsētas starptautisko atpazīstamību.

Pašvaldība ir centusies nodrošināt informācijas sniegšanu par pašvaldības darbību izmantojot daudzveidīgus kanālus, tai skaitā izveidojot vietni balso.riga.lv, kas ir solis ceļā uz līdzdalības (participatory) budžetu ar tiešu sabiedrības iesaisti lemjšanā par apkaimju izaugsme projektiem. Jāmin, ka šajā jomā veiktās aktivitātes atbalsta arī RV3 veiktās aktivitātes par apkaimju iesaisti kultūras dzīvē, padarot kultūru un līdzdalību par daļa no iedzīvotāju ikdienas. Pozitīvi jāvērtē pašvaldības paveiktais apkaimju attīstībā un apkaimju identitātes veicināšanā. Tieši tāpat, pilsēta sniedz informāciju par katru tās iestādi, par pašvaldību finanšu izlietojumu. Pozitīvi ir jāvērtē Rīgas pilsētas pašvaldības un NVO sadarbības memorands, kas ir nozīmīga platforma iedzīvotāju iesaistei pašvaldībā notiekošos procesos līdzās jau esošajiem iedzīvotāju forumiem, projektu konkursiem biedrībām un iedzīvotāju aptaujām.

Tomēr, neskatoties uz pilsētas paveikto, iedzīvotāju apmierinātības vērtējums par pašvaldības darbību kopš 2016.gada ir krities, kas nozīmē, ka iedzīvotāju vērtējumu ietekmē gan kopējais sabiedrības noskaņojums, gan kopējā uzticēšanas pašvaldībām.

Kopumā, nospraustais mērķis ir sasniegts, lai arī 9 no 14 rādītājiem ir bijusi negatīva sasniegšanas tendence. Uzskatu, ka šajā gadījumā šo rādītāju

sasniegšanu lielā mērā ir ietekmējuši ārējie faktori – galvenokārt kopējais sabiedrības negatīvais noskaņojums pret publisko pārvaldi un COVID-19 ierobežojumi. Jāuzslavē pašvaldības paveiktais, lai saglabātu stabilu tendenci pašvaldības administratīvajos izdevumos uz vienu iedzīvotāju un turpinātu attīstīt e-pakalpojumus.

Lai uzlabotu rīcības virzienā izvirzīto mērķu sasniegšanu, ieteicams:

- stiprināt iekšējā audita kapacitāti pašvaldības iekšējās kontroles sistēmas un risku vadības sistēmas pilnveidē;
- veikt iekšējo auditu augsta riska jomās un/vai projektos ar sabiedrības informēšanas kampaņām pēc auditiem par secinājumiem un iestādēs veiktajām uzlabošanas aktivitātēm;
- pilnveidot vienoto pašvaldības politikas plānošanas dokumentu reģistru un ievietot reģistrā dokumentus to izstrādes gaitā, lai nodrošinātu sabiedrības iespēju izsekot pašvaldības dokumentu izstrādes stadijām (t.i., attīstības plānošanas un saistošo noteikumu) redakcijām.

Izmantot Rīgas pilsētas pašvaldības un NVO sadarbības memoranda popularizēšanu un tematisku sadarbības darbu grupu veidošanu atsevišķos pašvaldības darbības jomās, lai veicinātu pilsētas reputācijas uzlabošanu. Alternatīva varētu būt Sabiedriskās padomes kā konsultatīvas padomes izveidošana, piesaistot nozares ekspertus un NVO.

Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli

GADAGRĀMATAS, PĀRSKATI, ZIŅOJUMI, SABIEDRISKĀS APTAUJAS REZULTĀTI UN PERIODISKIE IZDEVUMI

- Akciju sabiedrības “Rīgas siltums” 2020.gada pārskats. Rīga: akciju sabiedrība “Rīgas siltums”, 2021.
- Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras 2020.gada publiskais pārskats, 2021.
- Rīgas Centrālās bibliotēkas 2020.gada darba pārskats. Rīga: Rīgas Centrālā bibliotēka, 2021.
- Rīgas domes Labklājības departamenta gadagrāmata “Sociālā sistēma un veselības aprūpe 2020.gadā”. Rīga: Rīgas domes Labklājības departaments, 2021.
- Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas gaisma” 2020.gada publiskais pārskats, 2021.
- Rīgas pašvaldības policijas 2020.gada pārskats, 2021.
- Rīgas pilsētas pašvaldības 2020.gada publiskais pārskats. Rīga: Rīgas dome, 2021.
- Iedzīvotāju aptaujas, t.sk. pētījums par Rīgas iedzīvotāju apmierinātību ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem. Rīga: SIA “SKDS”, 2021.gada maijs – jūlijs.
- Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Civitta Latvija” veiktā pētījuma “Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodika Rīgas apkaimju līmenī” materiāli. Rīga: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Civitta Latvija”, 2020.gada jūnijs – augusts.
- Stratēģijas uzraudzības sistēmas ietvaros sagatavotie pārskati par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas no 2014.gada līdz 2020.gadam ieviešanu no 2014. līdz 2019.gadam. Rīga: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments 2014.-2020.gads.

TĪMEKĻA VIETNES

▪ CDP bezpeļņas labdarības organizācija	https://www.cdp.net	
▪ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija	http://www.oecd.org	
▪ EuroHealthNet bezpeļņas partnerības organizāciju vietne	https://eurohealthnet.eu	
▪ Eiropas Savienības statistikas birojs Eurostat	https://ec.europa.eu/eurostat	
▪ Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde	www.csb.gov.lv	
▪ Latvijas Republikas Veselības ministrija	https://www.lm.gov.lv	
▪ Latvijas valsts simtgades birojs	https://lv100.lv	
▪ Nacionālā informācijas aģentūra LETA	www.leta.lv	
▪ Nekustamā īpašuma kompānija “Ober-Haus Real Estate Advisors”	http://www.ober-haus.lv/	
▪ Nekustamā īpašuma kompānija “Latio”	www.latio.lv	
▪ Rail Baltica globālā projekta vietne	https://www.railbaltica.org	
▪ Rīgas brīvostas pārvalde	http://rop.lv	
▪ Rīgas dome	www.riga.lv	
▪ Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments	www.iksd.riga.lv ;
https://izglitiba.riga.lv/lv ;	
▪ Rīgas domes Labklājības departaments	https://www.ld.riga.lv ;
https://integracija.riga.lv ;
https://sports.riga.lv	
▪ Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	http://mvd.riga.lv	
▪ Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments	www.rdpad.lv
www.sus.lv	
▪ Rīgas pašvaldības aģentūra		
▪ “Rīgas enerģētikas aģentūra”		www.rea.riga.lv
▪ Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”		www.new.arhitekts.riga.lv
▪ Rīgas pašvaldības akciju sabiedrība “Rīgas Centrāltirgus”		www.rct.lv
▪ Rīgas pašvaldības pakalpojumu portāls		www.eriga.lv
▪ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Lursoft”		www.lursoft.lv ;
blog.lursoft.lv
▪ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens”		www.rigasudens.lv
▪ Valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš”		www.ldz.lv
▪ Valsts akciju sabiedrība “Starptautiskā lidosta “Rīga””		www.riga-airport.com
▪ Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis” portāli		https://likumi.lv
https://lvportals.lv
https://juristavards.lv
▪ Ziņu portāls		www.ir.lv
▪ Ziņu portāls		www.la.lv
▪ Ziņu portāls		https://skaties.lv

IESAISTĪTĀS RĪGAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS PĀRVALDES STRUKTŪRVIENTĪBAS UN KAPITĀLSABIEDRĪBAS

- Akciju sabiedrība “Rīgas siltums”
- Nodibinājums “Rīga 2014”
- Nodibinājums “Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs”
- Rīgas Austrumu izpilddirekcija
- Rīgas bāriņtiesa
- Rīgas Brīvostas pārvalde
- Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrs
- Rīgas domes Ārlietu pārvalde
- Rīgas domes Finanšu departaments
- Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centrs
- Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
- Rīgas domes Īpašuma departaments
- Rīgas domes Juridiskā pārvalde
- Rīgas domes Labklājības departaments
- Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
- Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
- Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
- Rīgas domes Satiksmes departaments
- Rīgas domes Sekretariāts
- Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija
- Rīgas pilsētas būvvalde
- Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas satiksme”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas enerģētikas aģentūra”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas gaisma”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra”
- Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”
- Rīgas pašvaldības policija
- Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas meži”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas namu pārvaldnieks”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas pilsēt būvnieks”
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens”

NOZARU EKSPERTI

- Jānis Hermanis, tautsaimniecības eksperts, Latvijas Darba devēju konfederācijas Finanšu un nodokļu eksperts
- Jānis Lielmanis, arhitekts SIA "Mailītis A.I.I.M."
- Kristīne Zonberga, biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" direktore
- Iveta Reinholde, profesore, Eiropas Padomes Reģionālo un vietējo pašvaldību kongresa neatkarīgā eksperte, Dr.sc.pol.
- Solvita Olsena, Dr.iur., MD, zvērināta advokāte, EP Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanas komitejas locekle

IZSTRĀDĀTĀJI

- Guntars Ruskuls, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes vadītājs
- Renāte Strautmane, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece
- Andris Ločmanis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas, galvenais telpisko datu eksperts, nodaļas vadītāja vietnieks
- Anda Ellēna-Alēna, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenā projektu vadītāja
- Jurijs Grizāns, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenais projektu vadītājs
- Inga Liene Sanžerevska, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenā projektu vadītāja

FOTOGRAFĪJU AVOTU SARAKSTS

PRV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība

1.1.att., 1.2.att., 1.3.att., 1.4.att.	Rīgas domes Īpašuma departaments
1.5.att., 1.7.att., 1.8.att.	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
1.6.att.	Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa

RV2 Atbalsts jaunatnes pašiniciatīvai un organizētajam brīvajam laikam

2.1.att., 2.2.att., 2.3.att., 2.4.att., 2.6.att.	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
2.5.att.,	Rīgas Centrālā bibliotēka

RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvidē

3.1.att., 3.2.att.	Rīgas domes Īpašuma departaments
3.3.att., 3.4.att.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija
3.5.att., 3.6.att.	Rīgas pašvaldības aģentūra "Rīgas pieminekļu aģentūra"
3.8.att.	Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
3.7., 3.9.att., 3.10.att., 3.11.att., 3.12.att., 3.13.att.	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments

RV4 Sabiedrības integrācija un atbalsts ģimenēm

4.2.att., 4.3.att., 4.4.att., 4.6.att., 4.7.att.	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
4.5.att.	Biedrība "Latvijas Nedzirdīgo savienība"

RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas

5.4.att., 5.5.att., 5.6.att., 5.8.att., 5.9.att.,	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
5.1.att., 5.2.att.	Rīgas domes Īpašuma departaments
5.7.att.	Rīgas pašvaldības policija
5.3.att.	Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa
5.10.att.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija

5.11.att.	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
-----------	-------------------------------

RV6 Uz preventīvu darbību vērsta veselības aprūpe

6.3.att., 6.5.att.	Rīgas domes Īpašuma departaments
6.4.att., 6.6.att., 6.7.att., 6.8.att., 6.9.att., 6.10.att., 6.11.att., 6.12.att.	Rīgas domes Labklājības departaments

RV7 Iekļaujoša un aktivitāti motivējoša sociālā sistēma

7.1.att., 7.8.att.	Rīgas dome
7.2.att.	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
7.3.att., 7.4.att., 7.6.att.	Rīgas domes Labklājības departaments
7.5.att.	Pilsētas rezidence "Senior Vecmīlgrāvis"
7.7.att.	Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons"

RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība

8.1.att., 8.2.att., 8.3.att., 8.4.att.	Rīgas pašvaldības policija
---	----------------------------

RV9 Kvalitatīva dzīvesvide un pieejams mājoklis

9.1.att.	Rīgas dome
9.2.att., 9.3.att.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks"
9.4.att.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija
9.5.att.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas pilsētbūvnieks"
9.6.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

RV10 Ērta starptautiskā sasniedzamība

10.1.att., 10.2.att.	Rail Baltica dzelzceļa transporta projekta materiāli
10.3.att.	Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga""
10.4.att.	Ziņu portāls www.lsm.lv
10.5.att.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RĪGAS DĪZELIS DG"

RV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija

11.1.att., 11.2.att., 11.3.att., 11.4.att., 11.5.att., 11.6.att.	Rīgas domes Satiksmes departaments
11.7.att., 11.8.att.	Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas satiksme"

RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana

12.1.att., 12.2.att.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas ūdens"
12.3.att.	Akciju sabiedrība "Rīgas Siltums"
12.4.att.	Ziņu aģentūra LETA

RV13 Plaša energoefektivitātes īstenošana

13.1.att.	Rīgas Tehniskā Universitāte
13.2.att.	www.buvbaze.lv
13.3.att.	Rīgas domes Īpašuma departaments.
13.4.att.	Ziņu portāls www.db.lv

RV14 Pilsētas specifisko teritoriju jautājumu risināšana

14.1.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
14.2.att.	Rīgas Pašvaldības policija
14.3.att., 14.4.att.	Valsts akciju sabiedrība "Valsts Nekustamie Īpašumi"

RV15 Laba vides kvalitāte

15.1.att.	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
15.2.att.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija
15.3.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
15.4.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

PRV16 Labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte

16.1.att., 16.2.att., 16.3.att., 16.4.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
---	--

RV17 Augoša daudzprofilu osta

17.1.att., 17.2.att., 17.3.att., 17.4.att., 17.5.att., 17.6.att.	Rīgas brīvdostas pārvalde
--	---------------------------

RV18 Mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums

18.2.att., 18.3.att., 18.4.att.	Nodibinājuma "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"
---------------------------------	--

RV19 Efektīva, atbildīga un uz daudzpusēju sadarbību vērsta pārvaldība

19.1.att.	Rīgas domes Ārlietu pārvalde
19.2.att.	Rīgas domes Ārlietu pārvalde
19.3.att.	Rīgas domes Ārlietu pārvalde
19.4.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
19.5.att.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
19.6.att.	Rīgas domes Ārlietu pārvalde

Pielikumi